This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

+ *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.

+ *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.

+ *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.

+ *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página `http://books.google.com`

pam 2115.2

HARVARD COLLEGE
LIBRARY

THE GIFT OF

CHARLES HOMER HASKINS

Gurney Professor of History and
Political Science.

MONSALVATJE

Colección Diplomática

del

Condado de Besalú

OLOT
Imprenta y Librería de Sucesores de Juan Bonet
Calle Mayor, núm. 3
1908

A D. Manuel de Sopeña

de su afmo. s. s.

F. Mercadal

Colección Diplomática

del

Condado de Besalú

COLECCIÓN
DIPLOMÁTICA
DEL
Condado de Besalú

POR

D. Francisco Monsalvatje y Fossas

INDIVIDUO DE LA REAL ACADEMIA DE LA HISTORIA, DE LA DE BUENAS LETRAS DE BARCELONA, DE LA ASOCIACIÓN ARTÍSTICA ARQUEOLÓGICA, DE LA SOCIEDAD ARQUEOLÓGICA TARRACONENSE, MIEMBRO CORRESPONDIENTE DE LA *Société Agricole, Scientifique et Littéraire des Pirénées-Orientales*, ETC.

Tomo XV

IV DE LA COLECCIÓN DIPLOMÁTICA

OLOT

IMPRENTA Y LIBRERÍA DE JUAN BONET

Calle Mayor, núm. 3

1907

Span 2115.2

HARVARD COLLEGE
JUL 30 1925
LIBRARY

Gift of
Friends of the Library

ES PROPIEDAD

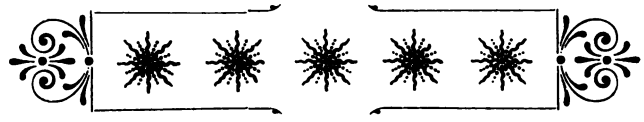

AL LECTOR

En realidad de verdad, no podíamos presumir que nuestra modesta *Colección Diplomática del Condado de Besalú,* aunque trabajada con amor y cariño, á falta de otros merecimientos, hubiera tenido tan favorable acogida como la que le han dispensado las personas doctas en la materia y las aficionadas á nuestra historia regional; ni mucho menos que de ella se hubiesen ocupado acreditadas revistas extranjeras con una extensión y encomio que no merezco, y que solamente puedo aceptar como un estímulo para continuar la tarea empezada, sacando del olvido datos hasta hoy ignorados y ocultos en nuestros archivos. Esto me ha animado á ensanchar el campo de mis investigaciones para poder aportar nuevos materiales que, unidos á los ya publicados, puedan servir de base para hacer un concienzudo estudio histórico de esta comarca, desde los comienzos de nuestra Reconquista hasta

los albores de la época moderna, no solamente por lo que á la historia se refiere, sino también para el estudio de todas las instituciones que informaron el modo de ser de nuestra grande y esplendorosa nacionalidad.

Mis investigaciones se han dirigido á examinar nuestro archivo nacional, el archivo de la Corona de Aragón, en donde se custodian importantísimos documentos referentes á nuestra historia; archivo que hasta hoy no habíamos podido examinar por vedárnoslo nuestras ocupaciones comerciales, las que no nos dejaban disponer del tiempo necesario para la busca y examen de los documentos referentes á esta comarca. Vencidas estas dificultades (no sin sacrificio por nuestra parte), podemos ofrecer á nuestros lectores traslado de los documentos que hemos encontrado en el mencionado archivo de los siglos IX, X, XI, XII y parte del XIII, por ser los que tienen más interés para nuestro estudio del Condado de Besalú, no sin descuidar los de más importancia de los siglos posteriores. El estudio de estos documentos no dudamos que ofrecerán ancho campo no solamente á los aficionados á la historia, sino también á los que se dedican á estudios lingüísticos, numismática, instituciones y costumbres de aquella época.

Por nuestra parte, como meros cronistas del Condado de Besalú, hemos encontrado importantes noticias históricas, siendo la más notable la referente al Condado de Ripoll, creado y agregado á la casa condal de Besalú por el conde Bernardo *Tallaferro,* bajo cuyo paternal y sabio gobierno llegó dicho condado al apogeo de su gloria y de su grandeza. Algunos escritores ha-

bían afirmado que Bernardo *Tallaferro* había tomado el título de Conde de Ripoll al suprimir, en el año 1017, el papa Benedicto VIII el monasterio de monjas de San Juan de las Abadesas y sustituirlas por canónigos reglares aquisgranenses. Nada más destituído de fundamento. El conde de Besalú, Bernardo *Tallaferro,* no entró en posesión del territorio del valle de Ripoll en virtud de la supresión del monasterio de San Juan de las Abadesas, como con tan sin fundamento afirma el señor Parasóls, sino que ya hemos visto en las obras que tenemos publicadas que, tanto sus antecesores como él, habían ejercido en el mismo la alta soberanía. Por más que en todos los documentos de los siglos IX, X y XI se menciona el valle de Ripoll, de San Juan de las Abadesas y de Vallfogona situados *in comitatu Ausona,* este territorio no debió considerarse como parte integrante del mismo, puesto que siempre en ellos ejercieron su soberanía los condes de Besalú, y bajo su poder estaban los castillos de Besora, Milany, Layérs y otros de la comarca. En muchos documentos, entre ellos la venta hecha por Landrich á Doña Emmón, abadesa del monasterio de San Juan de las Abadesas, de unas tierras situadas en el valle de Vallfogona, *villare Francone Aliaka,* del año 907, se dice que estaban situadas *in comitatu Ausona in apendicio Rivipullensi;* pero lo cierto es que el condado de Ripoll fué creado por el conde de Besalú Bernardo *Tallaferro* en la época de mayor esplendor y poderío de esta casa condal, formándolo con los términos de las abadías de Santa María de Ripoll y de San Juan de las Abadesas, y con el importante alodio de que le hiciera donación su hermano Oliva, enclavado en

los condados de Ausona y Berga — *castellum quem dicunt Portella simul cum ipsa terra de comitatu Ausona et de comitatu Bergitano, sicut Oliva fratrer suos ei dedit.*

Nos aclara más este concepto la escritura de esponsalicio, que publicamos, del conde Guillermo de Besalú, el que hace donación á su prometida Doña Lucía, con el consentimiento del conde de Barcelona Ramón Berenguer I, de toda la tierra comprendida desde *flumine Lubricati usque ad Collum de Cannis, et usque ad Sanctum Paulum de Seguriliis, hoc est illam terram de comitatu Berchitano*, etc., etc., *et comitatum Rivipollensi cum suis pertinenciis omnibus cum duabus abaciis Sanctæ Mariæ videlicet et Sancti Johannis que in predicto comitatu sunt.*

¿Cuáles eran los límites del Condado de Ripoll? Mucha ha sido nuestra diligencia para ver si podíamos encontrar en el archivo de la Corona de Aragón algún documento que nos hiciera luz sobre el particular; y si bien no hemos encontrado ninguno que nos fijara con exactitud sus límites, por el contexto de varios de ellos casi los podemos fijar de una manera que sólo ligeras variantes pueden alterarlos y cuya comarca aun hoy es conocida por *territori Ripollés*. Al N. lindaba con el condado de Cerdaña, empezando en Setcasas, y cogía los términos de Surroca, Ogasa, la vertiente sud del Taga, pasando por *pontem quem dicunt Corba* y Montgrony; al O. lindaba con el término de San Jaime de Frontañá, fuentes del Llobregat, Estiula, Vinyolas y Sora; al S. con el término de este último pueblo, Besora y Vidrá, hasta encontrar la cordillera del Puigsacalm, y al

E. con dicha cordillera, Colldecanas, Santigosa, sierra de Viaña hasta San Pablo de Seguries; lindes que á grandes rasgos ya nos los pone de manifiesto el conde Guillermo de Besalú en sus capitulaciones matrimoniales: de O. á E., desde *flumine Lubricati usque Sanctum Paulum Seguriolis;* al S. *Collo de Cannas.*

El primer documento que suena el condado de Ripoll es en la escritura de institución y dotación del obispado de Besalú, del año 1017, en la que el conde Bernardo *Tallaferro* dota á la nueva Sede con la abadía de San Juan de las Abadesas, *sita in comitatu Riopollense.* Desde esta fecha hasta la unión del condado de Besalú al de Barcelona subsistió el condado de Ripoll, pues en la donación que el conde de Besalú Bernardo III, por si moría sin hijos, hizo á su suegro el conde de Barcelona Ramón Berenguer, en el año 1107, dice: *dono et concedo tibi Raimundi Berengarii Barchinonensis Comes et Marchio, omnem honorem meum cum omnibus comitatibus mihi subjectis, scilicet Bisullunense et Rivipullensi*, etc., etc.

Otra de las curiosidades que ofrecen los documentos que publicamos, es en la data de algunas escrituras y principalmente en las del reinado de Carlos el Simple. En el prólogo del tomo I de nuestra *Colección Diplomática* manifestábamos que su sucesor Raúl fué reconocido rey en la *Marca hispánica;* pero los documentos que publicamos nos demuestran, de un modo que no da lugar á dudas, que no lo fué hasta después de la muerte de Carlos. Seis épocas distintas se encuentran en los documentos de este Rey:

La primera es del año 893, en que empezó á reinar junto con Odón.

La segunda, del año 898, cuando reunió en sus manos toda la monarquía por muerte de Odón.

La tercera es del año 899, en que algunos estados empezaron á reconocerlo como rey.

La cuarta es del año 900.

La quinta del año 901.

La sexta del año 912, cuando Carlos adquirió la Lorena por muerte de Luis, rey de Germania.

Por lo que se refiere á nuestra comarca, todas las escrituras están datadas por la primera época: *anno* (tantos) *regnante Karulo rege filio Ludovico*, y deben contarse los años empezando en el año 893 que empezó á reinar junto con Odón, puesto que cuando en los documentos se datan por otras de las épocas que dejamos mencionadas, se expresa ya así en los mismos.

Ejemplo:

La segunda época está expresada así en las escrituras: (899) *octavo idus Junii*, *indictione* II. anno VII. *rege Karolo et in successione Odonis* II. *pleniter regnante serenissimo,* como se lee en el precepto de este rey á favor de Arnulfo, arzobispo de Narbona, de cuya iglesia dependía esta diócesis en aquella fecha; y otro documento del año 909, está datado en esta forma: *Datum nonas Junii indict.* XII *anno regnante Charolo rege gloriosissimo*, *redintegrante* XII.

En la venta hecha por Fruisindo á Doña Emmón, abadesa del monasterio de San Juan, del *villare Arigo,* situado en el valle de Vallfogona, dice así su fecha: *Facta carta venditionem* II. *idus madii anno* XVI (914) *regnante Karulo Rege filio Leudovici post obitum Oddone.*

De la tercera época nos lo atestigua un documento que se encuentra en el tomo IX de los *Escritores de la Francia,* cuya data dice: *anno Verbi Jncarnati* 902. *Jndictione* V. *sub die idus Junii, anno regis Karoli* IV *post transitum Odonis.*

La cuarta época nos la demuestra la escritura de donación hecha por el conde de Cerdaña y Besalú, Mirón, á la iglesia del castillo de Casseras, la que está datada *anno Jncarn. Dom.* DCCCCVII *indinct.* X. *anno* VIII. *regnante Karolo Rege sub die XII. Kal. Febr.,* la que supone año 1.° al de 900.

De la quinta época no hemos encontrado ningún documento de esta comarca; pero de la sexta hay varias escrituras, entre ellas el diploma expedido por este Rey á favor del obispo de Gerona Wigo y de su iglesia, cuya data es la siguiente: *Data* VII. *idus Junii ind. X. anno* XXX. *regnante domino Karolo*, *redintegrante* XXV. *largiore vero hereditate indepta* XI., cuyas fechas concuerdan perfectamente. La primera cuando empezó á reinar con Odón en el año 893; la segunda, por la muerte de Odón en el año 898, en que quedó dueño de la monarquía francesa, y la tercera, cuando adquirió la Lorena, por muerte de Luis, rey de Germania, las que concuerdan en el año 922 en que se hizo la escritura, con la indicción X propia de aquel año. Igual data trae también el diploma de dicho Rey, de igual fecha, expedido á favor del monasterio de Santa María de Amer.

Destronado Carlos el Simple por los nobles de la Francia, fué elegido rey Raúl, duque de Borgoña, y coronado el día 13 de Julio del año 923: pe-

ro nuestra comarca no lo admitió como á rey hasta después de la muerte de Carlos, acaecida en el año 930, como lo justifican varias escrituras que publicamos, entre ellas la venta hecha por Aznar y su esposa Tudisdo de varias tierras situadas en Vallfogona, datada *anno* XXX *regnante Karulo rege post obitum Oddoni* (928), y la escritura de venta hecha por Baldrofet á Doña Emmón, abadesa de San Juan, lo está á *V. idus Marcii anno* XXXVI *regnante Karulo rege filio Leudovici*, esto es, cinco años después de haber sido destronado, que lo fué, como hemos visto, en el año 923 y 31 de su reinado.

En algunos documentos, aún después de su muerte, continuaron calendándose las escrituras por esta fecha, sin mentar para nada á su sucesor Raúl. En la venta hecha por Fruia á Doña Emmón, abadesa de San Juan de Ripoll, dice la fecha: *Facta carta venditionis* VIIII *Kalendas Martii anno primo quod Karulus rex obiit filius Ludovici;* y en la donación de tierras en Balps, por Tudisclo, al monasterio arriba citado, dicen que esperaban rey: *Facta Karta donationis vel concesio* XVI *Kalendas Augustiis anno* II. *quod Karulus rex obuit*, *Christo regnante rege expectante* (931). La Iglesia de Gerona tiene también una escritura fechada seis años después de morir Carlos: *IX Kal. Decembris anno sexto quo obiit Karulo Rex.;* pero muerto Carlos, se calendaron también por los años de su sucesor Raúl, pues así está datada la escritura de venta hecha por el presbítero Sigecius á Quintilane: *Facta scriptura vindicio* III *idus Decembris anno primo quod Radulfus regnavit post obitum Karulo rege* (930), y en otra

del mismo año se fija su fecha en esta forma: *anno primo quod Carolus rex obit a saeculo, et Rodulfus rex cœpit regnare;* y en otros que sería largo enumerar.

Muerto Raúl, en el año 936, fué llamado al trono de Francia el hijo de Carlos el Simple, llamado Luis de Ultramar, de cuyo primer año de gobierno poseemos el traslado de una escritura de donación hecha por Addalus y Senderedus al monasterio de San Juan de Ripoll, que está datada así: *anno* I *regnante Leoduico rege filio Charloni qui debuerat esse Rex et non fuit* (936), lo que nos acaba de demostrar que esta comarca, salvo raras excepciones, miró siempre á Raúl como á un usurpador del trono de Francia, reconociendo como á rey, hasta su muerte, á Carlos el Simple.

En muchos también de los documentos que publicamos, se ve la importante colonización de esta comarca á raíz de la Reconquista, puesto que cien años de lucha la habían convertido en un verdadero yermo, siendo la mayoría de las tierras adquiridas por aprisión. En la donación hecha, en el año 875, por el conde Wifredo el *Velloso* y su esposa Winedildes á su hija Emmón, abadesa del monasterio de San Juan del valle de Ripoll ó de las Abadesas, de varios lugares y tierras que confinaban con dicho monasterio, dicen de algunas de ellas que las poseían *per aprisión*. En el reconocimiento hecho en el mallo celebrado ante el conde de Cerdaña y Besalú, Mirón, en el año 899, por Renaldo y Bietario, de tierras que poseían en la *villa Stegale,* á favor de la misma abadesa, dicen igualmente que las poseían por aprisión, como también las poseían *per nostra aprisione*

Landericus y su esposa Todofreda, según consta en la escritura de venta, del año 901, del *villare Francone Aliaka* á favor de Doña Emmón; *per ruptura vel aprisione* poseían las tierras del *villare que dicunt Tolosa*, vendidas en el año 903 por Munita y sus hijos á Tudisclo y á su esposa Exalone, y por último, en la venta hecha en el año 904 por Durandus, su esposa Dodata y su hermano Trasovarius á Doña Emmón, de tierras situadas en Vallfogona, *nobis advenit*, dicen, *per aprisionem parentorum nostrorum.* El número de *villas, villares* y *villarunculis* (mansos), que damos á conocer y que encontrará el lector en nuestra colección, es considerable solamente en la comarca que más tarde había de formar el condado de Ripoll, y que demuestran de un modo indubitable la importante colonización llevada á cabo por los naturales del país y por los francos, al ser arrojados los árabes de esta comarca.

Importantísimos son también los documentos inéditos que publicamos de los condes de Besalú, que vienen á llenar un vacío en la historia de este Condado, objeto primordial de nuestros afanes, que Dios quiera pueda ver realizados, pues la tarea es larga y corta la vida para narrar solamente la historia de este rincón de la patria catalana, tan querida y estimada de nosotros.

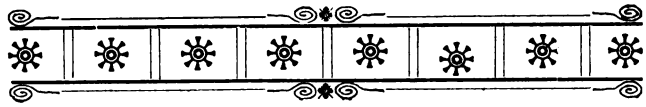

ADICIÓN

á la primera parte de la

COLECCIÓN DIPLOMÁTICA

del

CONDADO DE BESALÚ

MMXVI

Donación que el conde Wifredo y su mujer Winedildes hicieron á su hija Emmón, abadesa del monasterio de San Juan de las Abadesas, de varios lugares y tierras confinantes con dicho monasterio, en el año 875.

In nomine Domini. Ego Wifredus misericordia Dei comes et marchio, et Winiedildes cometissa donatores sumus ad Deum et ad domum Sancti Johannis Babtiste monasterii, quod est situs in comitatu Ausona in Valle Riopullo juxta flumen Tezer, nos jam dicti donamus adque tradimus filiam nostram nomine Emmone ad Sanctum Johannem Babtista propter remedium animas nostras, vel parentum nostrorum et donamus ibi aliquis de alodes nostros, id est

Castru Mochoronio cum ecclesias Sancta Maria et Sanctum Petrum, et Sanctum Stephanum cum decimis et primitiis, et cum illorum apendicio seu domos curtes, terras cultas et incultas, silvis, garriciis, aquis aquarum vieductibus, vel reductibus cum exiis vel regressiis earum qui nobis adveniunt ex comparatione, et in valle de Riopullo in villare que dicitur Sendare chasas cum curtes, et ortos cum exio et regressio et terras que comparavimus de Daniel, sic in nostris scripturis resonat, et alias terras que ibidem abemus per aprisione, et in villa que nominant Stamarize quantum ibidem comparamus de Ellesindo exceptus illa insula, quam dedimus ad Sancta Maria monasterio, et donamus ibidem ministerio ecclesiasticho et res mobiles et terra nostra quod ibidem abemus, sicut dividet de Oriente parte usque in termino Bisullunense de australis vero parte jungit in serra Vallefeccunda, de occiduo autem annetitur in serra Archemala vel in via publicha, qui discurrit ad Ausona, de circi namque in flumen Tezer, et in caustro Bisora Ecclesia Sancta Maria Virginis cum decimis et primitiis, et Ecclesia Sancti Cirici cum decimis et primitiis, et cum suis apenditionibus et suum alodem, et in valle Congusto Ecclesia Sancti Martini et Sancti Petri, et Sancti Clementi cum decimis et primitiis earum et cum suis apenditionibus cum casas et curtes et hortos, et terras cultas vel incultas, et silvis et garriciis, et molinis, aquis, aquarum vieductibus vel reductibus cum exiis et regresiis illarum, qui mihi advenit ad me Wifredo comite de fratre meo nomine Seniefredo clerico, et ille advenit per suam aprisionem, et in comitatum Uergitano ecclesia Sancti Johannis cum decimis, et primitiis earum, cum domos et curtes, terras cultas vel incultas aquis aquarum vieductibus et reductibus cum exiis et regressiis earum quantum in istas afrontationes includunt omnia ibidem tradimus cultum et incultum, et donamus ibi in Valle conflen-

tano ipsas vineas, quod comparavimus de Paderno, sicut in nostris scripturis resonat, et tradimus ibi ad domum Sancti Johannis Babtiste aliquis de servos nostros is nominibus Samson, Qualtario, Bellone Adilia, Susanna, et ego Winedildes cometissa jamdicta trado ibi in comitatu Impuritano in villa que nuncupant chabannas omnem portionem mihi deditam, quem ego ibidem abeo in prefata villa de comparatione de condam patre meo nomine Sonifredo. Ideo ego Wifredus prefactus necnon, et Winidildes super nominata hec omnia superius dicta, et ea que dicta sunt ab amore Dei in criniculis peccatorum nostrorum absolvere dignetur, et propter amorem Sancti Johannis Babtiste et remedium animas nostras vel parentum nostrorum sic tradimus hec omnia ad domum predicti Monasterii et Domna Emmone, et sacerdotibus cunctis, qui ibidem modo Deo serviunt vel ancillas Dei qui ibidem serviunt et adhuc in securoturo tempore sunt servituri, vel servituras, eodem modo, ut deincebs usque in perpetuum quidquid de hec omnia, seu et de aliquo, que ad eadem domum Dei predicti, aliquis homo Deo inspirante legitime tradere voluerit et tradiderit omnes sacerdotem vel ancillas Dei presentes et futuri a partibus domum Sancti Johannis ipso patrocinante recipiant, possideant, teneant adque per ipsius nomen deffendant, usuandi, laborandique, et offerendi fructum, potestatem teneant offeri vel ab alimodo minime, quod si nos ipsi donatores, vel quislibet homo ex adverso veniens persona, vel irruere certaverit, qui contra hanc cartam donationem beati Johannis Babtiste, factu et ad nos tradita, temptare aut inquietandum ausus fuerit primum ab agmina Sanctorum, et divina consortio in ultimum diem letitie et amaritudinis extraneus reperiatur seu accidat ei maledictio et descendat sicut descendit super Datan et Abiron quos vivos terras obsorbuit; ita siat amen. Et qui temptare aut inquietare ausus fuerit vindicare non valeat

sed plenissimam ubique in omnibus obtineat firmitatem, et temptator vel inquietator hec omnia in duplo corporaliter ad eadem cenobii sine mora restituit faciat; et in antea ista scriptura donationis Beati Johannis Babtiste firmis et stabilis permaneat modo, vel omnique tempore. Facta carta donationis Beati Johannis cenobii sup riscum datarum id est V kalendas Julii anno Incarnationis prefate D.CCC.LXXV. vel suprameminita era quinta seu sub imperii Caroli Imperatoris vel anno primo.—Wifredus Comes.—Signum Winedildes commetissa qui ista scriptura donationis, vel tradictionis fecimus, et firmare rogavimus.—Signum Miro.—Sentildes.—Signum Chiricus.—Robocandes Archipresbiter.

Notus presbiter, qui hac cartam donationis uel tradiccionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXVII

Venta que Sicomares y otros hicieron al conde Wifredo de las tierras que poseían en el valle de Bagá, en el año 889.

In Christi nomine. Nos simul in unu Sicomares et vxor mea Oreca, Adrolfus et vxor mea Odulina, Fruilone, Donnus et vxor mea Tudira, Adeka et vxor mea Orreka, Subieldus et vxor mea Natalia, Abimia, Gotta vinditores vobis Domno Wifredo Comite et vxori tue Winedede Certum est enim constat nos vobis vindere deveremus, sicuti et vindimus, in balle Bucuranense, in locum ubi dicitur ad Spinosa, vindimus vobis ipso villare qum suo superposito, suos ortos, cum suas pomiferas et afrontat ipse villares de una parte in terra de Petrucio Presbytero, et de supteriore parte in Lubricato et de

(1) Arch. Cor. Arag., Escr. de Wifredo I, n.º 3.

tertia parte in strata qui pergit vel ubique, de quarta vero parte in ipsa Fonte, et advenit nobis ipse villare de parentes nostros: vindimus vobis ipso villare ab omni integritatem non meto prosterniti ne mente alienatis et memoria per pretio quod inter nos bone pacis placuit acque convenit solidos quatraginta in rem valentem tantum quod vos emtores nobis dedistis et nos vinditores de presente recepimus et nihilque de ipso pretio aput vos emptores non remansit est manifestum, et quidquid exinde facere vel judicare volueritis libera in Dei nomine abeatis potestatem. Si quis sane, quod fieri minime credimus, esse venturum quod si nos vinditores aut aliquis de filiis vel de heredibus nostris vel quislibet omo qui contra hanc karta vinditionis venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus duas libras aureas componere faciamus et in abante ista karta venditionis firmis permaneat. Facta karta vinditionis nostre VIII. kalendas Madias, anno II regnante Oddone Rege. Signum Sicomares. — Signum Oreka.—Signum Adrolfus.—Signum Odulina.—Signum Froilone.—Signum Donnus.—Signum Tudira.—Signum Adekani.—Signum Orreka. —Signum Sabieldus.—Signum Natalia.—Signum Abimia. —Signum Godda qui hanc carta vinditionis fecimus, et testes firmare rogavimus.—Signum Gontioki.— Signum Manquefredi. —Signum Livilani.—Signum Qustremiri. —Signum Fundilani. —Kair Presbyter, qui hanc carta vinditionis rogitus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMXVIII

El conde de Besalú y Cerdaña, Mirón, y el obispo de Urgell, Riculfo, como albaceas de su

(1) Arch. Cor. Arag., Ecrs. de Wifredo, n.º 6.

hermano Seniofredo, donan á Radulfo: *villa que sita est in comitatu Cerdaniense, villa Etorras.... cum propiis finibus et adjacentiis atque mancipis,* en el año 892 (1).

MMXIX

Donación hecha por Richildes á Doña Emmo y á su monasterio de San Juan de las Abadesas, de una viña y huerto en Vallfogona, en el año 896.

In nomine Domini. Ego Richildes femina donatrix magnum mici et satis licitum esse videtur domum Dei construere et de rebus meis onorare adque concedere pro pecatis meis redimere quod sencio et scio me pondere percravata esse et a Domini misericordia consecuta. Propterea concedo adque trado domum Sancti Joannis Monasterii situm in valle Riopullense ubi Domma Emmo est Deo dicata vel Abatissa cum suas sancti moniales ibi deserviunt: dono ibidem vinea I terciam partem quod edificavi cum seniori meo nomine.... recello et est in valle Facunda ubi vocant ad ipsas Tendas, et in ipsa valle in ipso polo qui dicunt dono de terra culta moditas II, et afrontant de Oriente in terra de eredes meos, de meridie in terra de Sentelde de III in jam dicta villa Tendas. Et ad ipsos furnos dono ibidem de terra moditas III et afrontant de oriente in torrente discurente exinde, de meridie in terra Emilone de III. in terra Sengilde. Et in ipso polo dono ibi orto I. cum suos arbores, et afrontat de oriente in terra de eredes meos de alio in orto Eleseo, et dono ibi de rebus marioris vel minoris bove I. vaca I. cum suo vitulo, asino I cum suos utres et bulcias, porcos

(1) Archivo de la Catedral de Urgell.

VI. oves.... destrale I. aixata I. relia I. sogas II cum suo juvo, mapas porilio I tovalia I. lecto I. Dono ec omnia jam dicta ab integrum omnem cum eo quod vissa sum abere vel posidere terris vineis ortis pratis pacuis exiis vel regresiis cultum vel incultum movile vel inmovile quod dicit vel nominari potest cum ec omnia sic me trado Ego Richildes a domum Sancti Joannis Monasterio seu ad abatissa jam dicta Domne Emmone presens vel videlicet et ut futuro. Ita obtineant ec omnia sicut ceteris alodibus vel munificenciis Sancti Joannis pertinentibus usandi et fructuandi seu reculariter agendi quod voluerint abeant potestatem ut omni tempore Domum Sancti Joannis sit ex inde onoratus ita tamen pro meis manibus seu parentum meorum exorare non pigeant ut veniam ad remedium á Domino consequi mereamus. Si quis contra anc donacione seu largicionis mercedem causam mouere tentaverit jam dicta ereditate domum Sancti Joannis abstraere voluerit pecatis meis anime illius sit oblicatum. Et insuper ec omnia componat in quadruplo sicut Canonica autoritas cognominatur Ecclesia Sancti Joannis Monasterii perpetui abitura quantum Deo tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit, et in antea donacio firmis permaneat. Facta donacione VI. Kalendas Madii anno III regnante Karulo Rege filio Ludovigo.—Signum Richildes femina qui anc donacione regulariter mici trado vel firmare rogavi.—Sanedi clericus.—Anne.—Olivani.—Eleseo.—Envolato. —Adrovarius Presbiter.—Ugo Presbiter. —Sunifredus Presbiter. —Daniel. —Fronimius Presbiter qui anc donacione jussus scripsi et suscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escr. de Wifredo, n.° 9.

MMXX

Venta otorgada por Arig y Boneldes á Durán y Dedada, de varias tierras en la villa llamada Viña, en el año 896.

In nomine Domini. Ego Arigus et uxor mea Boneldes vinditores vobis Durando et uxoris sue Dedata emtores et per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus vobis terra culta vel inculta modiatas III et annona seminandum, et est ipsa terra in Comitatum Essunense in villa que nomen vocant Vallefacunda in villa qui nomen vocant ad Vinia vindo tibi ipsa terra qui nobis advenit ex conbaracione et adfrontat ipsa terra de parte Orientis adfrontat in ipso torrente et de meridie in ipso rio qui nominent Vallefacunda et de ociduo in terra de Petrone, et de parte vero cerci in cassa de Petrone. Et in alio loco vindimus vobis alio campo et adfrontat de parte orientis in stirpe et de meridie in strata et de ociduo in terra de Guilgimare et de parte vero cerci similiter. Et in alio loco ad ipsos ortos vindimus terra erma, et adfrontat ipsa terra de parte orientis adfrontat in torrente et de meridie in terra de Petrone et de occiduo in terra de Placiano et de cerci in eremo. Tantum quantum infra istas certas afrontaciones resonant sonant sic vindimus vobis ab omni integretate in precium quod inter nos et vos pene convenit in aderato et definito precium solidio IIII quod vos emtores nobis dedistis et nos vinditores de presente manibus nostris recepimus, et nihil de ipso precium non remmansit est manifestum, sane quod fieri minime credo esse ventura quod si ego Arigus aut uxor mea Boneldes aut aliquis de filiis qui contra ista karta venerit inrumpere dupla vobis perpetim abitura. Facta karta vindicionis sub die kalendas Junias anno IIII regnante Karulo rege filio

Leudevici.—Signum Arigus. —Signum Boneldes, simul in unum qui hanc karta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. Signum Centallus.—Signum Dodo. Signum Salamon.

Wisindus presbiter quin hanc karta vindicionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXXI

Venta que hicieron Caudigosa y Senteldes á Longuard y Emalivercha de una tierra en Tendas, en el año 898.

In nomine Domini. Ego Caudigosa et Senteldes vinditores vobis entoribus nostris Longuardo et uxori tue Emalivercha: constat nos ut vobis aliquid vindere deveremus sicuti et vindimus vobis terra qui nobis abenit de parentes nostros in Comitatum Ausonense, et est ipsa terra in apenditio de Vallefecunda in locum qui dicitur illas Tendas de una parte in fronta in terra de Lunesinda et de alia parte in istrata vel in rio et de tertia parte conjungit in terra de Trasobadone infra istas ofrontaciones vindimus vobis in seminatione quartata una, et in ipsa terra vindimus vobis tertia parte et ipsa tertia parte ad omnem integrietatem, in pretio quod inter nos comvenit in solidita I in res balente et nihilque de ipso pretio aput vos emtores non remansit est manifestum, quem vero ipsa terra superius nominata de nostro in vestroque tradimus dominio et presenti die et tempora quieti et securi livera in Dei nomine abeatis potestatem, et siquis contra hanc cartam vindicionis venerit ad inrumpendum, aut nos venerimus aut ullus omo inferans eo infera vobis aut partique vestre hec omnia superibus nominatum ipsa

(1) Arch. Cor. Arag., Escr. de Wifredo, n.º 11.

quartata et ipsa tertia parte de ipsa terra in dupplu vobis perpetim abitura et in abantea ista carta vinditionis firmis permaneat. Facta carta vinditionis pridie kalendas junuarias anno VI regnante Karulo rege filio Ludevicho. Signum Caudigosa.—Signum Senteldes qui hanc carta vinditionis fecimus, et testes firmare rogavimus.—Signum Eldovardus.—Signum Dato.—Signum Placiano.

Wivendus presbiter qui hanc carta vinditionis rogitus iscripsit et subscripsit sub die et anno quod supra. Alleluiam (1).

MMXXII

Reconocimiento hecho en mallo celebrado ante el conde Mirón, por Renaldo y Biatario, á Doña Emmo, abadesa del monasterio de San Juan de las Abadesas, de las casas y tierras que poseían en el condado de Cerdaña, en la villa Stegal, en el año 899.

In judicio Mirone comite et judices Recosindo Bladino, et in presentia Holibane, Annone, Ennecone, Madexone, Bellone et Francone et Agone in eorum judicio reconocimus nos homines nomine Renaldus Biatarius, a peticionibus Hictore qui est mandatarius vel assertor de domna Hemmone habbatisa vel de cuncta congregatione Sancti Johannis Babtiste et hoc veritate denegare non possumus in vestrorum judicio. Qualiter de ipsos domos et terras vel de ipsa aprisione quod nos tenemus, et sunt ipsa domos et ipsas terras vel aprisione in comitatu Cerdaniensis in valle petrariense in villa que dicitur Stegale qui est infrontat ipsa villa cum suos fines de una parte in flumen Febrere et de alia parte in terra

(1) Arch. Cor. Arag., Escr. de Wifredo, n.º 12.

Wadamiro et de III parte in iugo de illa noce et de IIII. parte in Castello que dicitur Gratos et de V parte infrontat in roca que dicitur Terrules (1). Quantum infra istas adfrontationes nos tenemus vel desinavimus plus debet esse de Domna Hemmone Abbatisa per scriptura de Domna Gurguria Deo vota, quam de nos aut ullum alium nomine exceptis ipsa hereditatem de Domna Winidilde cometissa condam per ipsa domus qui est in villa que dicitur Provenca et ipsos campos III. qui sunt de Recosindo. Alia omnia qui infra istas affrontaciones sunt plus debet esse de Domma Hemmone Abutissa per scriptura de Domma Gurguria que fecit ad Domum Sancti Johannis quod iste mandatarius Hictor persequi qua de nos aut de ullum alium homine et sic nos recognoscimus in vestro judicio. Facta nostra recogniscione XII. Kalendas Marcias anno VII regnante Karulo rege filio Ludovico. Signum Renaldus.—Signum Biatarius qui hunc recognoscionem fecimus.—Signum Francone sarone.—Signum Ramione. —Signum Autarius. —Signum Belascuti. —Signum Aruindo.—Signum Bera.—Signum Centullo. —Signum Holiba. —Rihcosindus. —Bladinus.—Nantulfus levita qui hunc recogniscione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (2).

MMXXIII

Consagración y dotación de la iglesia de San Martín del valle del Congost, hecha por el obispo de Ausona Gotmaro y por la abadesa Emmo, en el año 899.

In nomine Domini Dei Summi hac Regis Eterni seu sub anno incarnationis Dominice DCCCXCVIIII

(1) También puede leerse: *Terniles.*
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 13.

indicione I.ª, veniens eximius vir Gotmarus exiguus venerabilis sedis Eusonensis ecclesie episcopus infra suum diocesum ad consecrandam ecclesiam Dei que sita est in valle Congusto in honorem Beati Martini episcopi adque confessoris Christi, quam Emmo abbatissa erexit in culmine Deo favente propter cuius flagitationem predictus episcopus ad dedicandum usque pervenit quamobrem in eandem ecclesiam venturus de utrasque partes morem utilitatem adesse cognovit, consecravit ejusdem æcclesiam et tradidit ibidem decimas et primitias hujus ecclesia pertinentes id est Nogariolas, villare Sancti Martini, Aquafrigida, Avanchone, Kannellas, Cantalupos, villare Eliane et alias konnulas de Campolongum æcclesia vero Sancte Columbe similiter cum decimis et primiciis de villares sibi pertinentes id est Valleorsaria, Vineolas, Nocte bona, Casulas, Sentelias, Balona, Mammola, Valle Asenaria, Villareninfridii, villare Rigbaldo, Ulligo, Villare Wistrimiro, Gemminas et ipsa æcclesia de kastro Sancti Stephani. Hec omnia superius meminitum terminatumque ab integre ego Godmarus presul concedo decimis et primiciis seu omnis rebus eiusdem ecclesiis pertinentiis ad honorem et dedicationem Sancti Martini ut nullus commes centenarius tribunus servitium exigere presummat nisi tantum per singulos annos preter honorem cathedre Sancti Petri eidem sedis servitium inpendat sicut mos ecclesiarum eius provincie pertinet id est modiatas VI de annona, insuper etiam dono vestimenta eclesiastica, id est kasulla, stola, succinta et manipulum, missale, lectionarium propter remedium anime mee et necesitate huius ecclesia conpulsa. Enim vero Emmo Abbatissa trado ad dedicatione ecclesie omnem aprisionem quam Suniefredus Commes avunculus meus condam ad ipsam concessit ecclesiam et habet fines ab orientem per ipsum semitarium qui discurrit ad Kannes, et de ipso semitario usque ad fontem vi-

llarizello Sancti Martini, et de ipsa fonte usque in rio qui discurrit ad ipso rio, et inde per ipso rio usque ad alia fontana, et usque ad ipsum arborem ubi crus facta est, et de ipso arbore usque ad ipso semitario qui discurrit ad Cannellas, et dono ibi in Villarizello Sancti Martini quantum ibidem ex comparationem mihi advenit in apenditio Sancti Martini in villare que dicunt Nogariolas quantum visa sum abere, et dono ubi vineam in loco que dicitur Ulligo moditas IIII et in villare Orsaria quantum visa sum habere et servum proprium meum nomine Isnardo et ancilla nomine Ermengarda. Hec omnia concedimus ad predictam dedicandam ecclesiam propter remedium anime nostre seu predecessorum parentum scilicet presentium et futurorum nostrorum ad ecclesiam Sancti Martini seu sacerdotes, monacos vel Deo dicatas quimodo ibidem Deo militare noscuntur vel deincebs Deo favente servituri erunt sive serviture. Et qui contra hanc dotem beati Martini episcopi adque confesoris venerit aut aliquit sub trahere voluerit peccatis nostris anime illius sit obligatum qui pro hac re cupimus esse purgatum, et insuper canonicam damnationem subjaceat, et in vinculo talentum auri ad eandem ecclesiam persolvat et in antea ista dotis firmis permaneat.—Facta dote vel donatione beati Martini confessoris nonnas Augusti anno I.° regnante Karulo rege.—Gotmarus presbiter qui hanc dotem feci et subscripsi.—Hemmo abbatissa. —Leuvila presbiter. —Wifredus rogitus.—Teudericus subdiaconus. —Ermemirus.—Cocobakes.—Addroarius presbiter.—Bellus presbiter. —Ruvigus subdiaconus.—Eldalecus archidiaconus. —Baldomares.—Signum Mascaron.—Signum Baldulfus.--Signum Andreas.—Signum Eldemarus.—Adefonsus. —Adroarius. — Signum Mirellus. —Signum Calvellus.— Signum Frugellus.—Signum Todarius. —Signum Desiderius.—Signum Suniefredus.—Signum Eliseus.—Guiviricus presbyter.—Frotlaizus.—Signum Petrus.—Giscafredus.

Addanagildus presbiter hanc dotem beati Martini confesoris scripsi et subscripsi die et supraque anno..... (1).

MMXXIV

Venta de casas y tierras en Vallfogona, hecha por Gimara y su esposa al conde Suñer, en el año 900.

In nomine Domini. Ego Gimara et uxor mea Bonida venditor sum tibi Suniario commite emtore per hanc scriptura vindicionis nostre vindimmus tibi cassas, curtes et ortos, terras et vineas, pommiferis vel inpommiferis, cultum vel incultum, molinis molinaris qui nobis advenit tam per parentorum nostrorum, quam per aprisionem vel excomparacione vel pro quacumque voce; qui adfrontat ista omnia de parte orientis in collo de Cannes vel in ipso Monte, et de meridie in ipso Monte Melagio, et de hocciduo in rio Raparadella et pergit per rio de Arcamala et de circio in ipsa serira usque ad estela quantum infra istas IIII adfrontaciones includunt sic vindimus tibi omnem nostram ereditatem in cassas, curtes et ortos, terras et vineas, cultum vel incultum, omnia et in omnibus, quantum ibidem ereditare debemus vel possidemus pro quacumque voce, et est ipsa omnia quod superius resonat in comitatum Aussona in valle Fecunda vindimus tibi ec omnia, quod superius insertum est totum ab integrum cum exio vel regressio earum in propter preciumsolidos C. quod tu emtor nobis dedisti et nos de te manibus nostris recepimus et nihil de ipso precium adput te emtore non remansit est manifestum. Quem vero ipsa omnia superius escripta de nostro jure in tuo tradimus

(1) Siguen 26 caracteres griegos ininteligibles. Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo I. n.º 8.

dominio et potestate abendi vel faciendi quiquit te placet. Quod si nos vinditores aut ullus omo vel mulier qui contra hanc ista vindicione venerit ad inquietandum non hoc valeat vindicare set componat ista omnia quod superius ressonat in duplo cum omnia sua melioracioneet in antea ista vindicio firma permaneat omnique tempore. Facta carta vindicione IIII nonas Madii anno II quod Carulus rex obuit post obitum Odonis. — Signum Guimara.— Signum Bonida qui hanc carta vindicione fecimus et firmare rogavimus.— Signum Tadisclus. —Signum Gelemares. — Signum Desiderius. — Signum Fedices.—Signum Todalecus.—Signum Nove.—Miro.—Suniarius.—Magnefredus qui unc carta vindicione scripsi et subscripsi die et anno quodsupra (1).

MMXXV

Venta que hicieron Placiá y sus hijos, á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Viña, en el año 900.

In nomine Domini. Ego Placianus cum filios vel filia sua emtricem nostram Emmone. Consta nos vobis vindere devere sicut et per hanc scriptura vindicionis vindimus tibi in apennicio de comitatum Ausone, in valle que nominant Fecunde in villa que dicitur Vinea, et adfrontat de duabus partes in terra de Petronem, de tercia parte de vos ipsa entrice, et IIII parte in terra de Duramno, et est ipsa terra plus minus sestaratas V vindimus vobis quanto infra istas adfrontationes includunt in terris in arboribus ab omnem intecrietatem in adderato vel defenito solido I quod vos emtrices nobis dedisti et nos vinditores manibus nostris recepimus, et nihilque de ipso precio aput te emtricem non remansit est manifestum;

Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 11.

quem vero ista omnia superius resona de nostro juro in tuo tradimus dominio per advendum, vindendum vel posidendum libera in Dei nomine abeatis potestatem, sana quod fierit minime credendum esse venturum quod si nos supra nominati aut aliquislivet omo qui contra hanc carta vindicionis venerit ad inrumpendum inferam vel inferant aut parti quantum ad ea meliorata fuerit dupla vobis componere faciamus. Facta carta vindicionis XIIII kalendas Decembrias anno VIII regnante Karulo regem filio Lodovici.—Signum Placianus.—Signum Vimara. —Signum Comefindus. — Signum Ferminus.— Signum Atila.—Signum Froila. —Signum Eldesindus. —Signum Ceucefredus. — Signum Aio, simul in unum qui hanc carta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Radulfus.—Signum Aregus. —Signum Ansegarius. —Anderaldus presbiter qui han carta vindicionis escripsi cum literas suprapositas XIIII sub die et anno quod supra (1).

MMXXVI

Venta que Atilane y otros hicieron á la abadesa Doña Emmo, de dos piezas de tierra en término de Tafilanos, valle de Ripoll, en el año 901.

In nomine Domini. Ego Atilane et uxor mea Hemiteria et ego Francho et vxor mea Chinlo, vinditores sumus tibi Hemmo abbatisa emtrice per hanc vindicione vindimus que tibi terras nostras propias in duos lochos qui nobis advenit ad me Francho et uxori mea per nostra comparacione et ad me Atila et uxor mea per nostra aprisione que nos traximus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 15.

de heremo primi homines sub dicione Franchorum et sunt ipsas terras in Comitatum Eusona in Valle Riopullense in terminio de Faffilanos in locho que dicunt Monte-culia, et afrontat ipsa terra de ego Atila et vxor mea Hemiteria de una latus in terra de te hemtrice et de alia latus in terra de Adeleva, vel filios suos, et de III latus similiter de Adeleuva vel filios suos et de IIII latus in terra de Sesenanda femina vel filios suos, et alia terra que ego Francho et vxor mea vindimus afrontat de una latus in terra de te hemtrice et de alia similiter de te hemtrice et de III et IIII latus in terra de Atila vinditores, quantum infra istas omnes afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsas terras ab integrum in precio solidos V. ad Atilane solidos IIII et ad Francho solido I et sunt collecti inter ambos et uxores nostras solidos V. que tu emtrix nobis dedisti et nos vinditores manibus nostris recepimus est manifestum, que vero predictas terras que tibi vindimus de nostro jure in tuo tradimus dominio et potestatem cum exio vel regresio earum ad omnia quecumque facere volueris maneat tibi firma potestas. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc ista vindicione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat ipsas terras in duplo cum omnes illorum inmeliorationes, et ista vindicio firmis permaneat omnique tempore. Facta vindicio XI kalendas Januarii anno III regnante Leudovicho rege filio Karloni post Oddone.—Signum Atilane.—Signum Hemiteria.—Signum Francho.—Signum Chinlo qui hunc vindicione fecimus et firmare rogavimus.—Signum David.—Signum Julianus.—Signum Bascho.—Signum Alienardus.—Signum Agila.—Tenderandus presbiter.

Graciosus presbiter qui hanc vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 25.

MMXXVII

Venta hecha por Landrich y su mujer á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en el vilar de *Francone Aliacka,* en el año 901.

In nomine Domini. Ego Landericus et uxor mea Todefreda vindimus tibi domna Hemmone gratia Dei Abbatisa per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi terra nostra que habemus de nostra aprisione in Comitatum Ausonense in apendicio Riupullense in balle Facunda in villare que vocant Francone Aiaka, et adfrontat ipsa terra de parte orientis in torrente de meridie latet in terra Francolino de occidio jungit in terra de te emtrice vindimus tibi quantum infra istas adfrontiones includunt ab omni integrietate de precio quod inter nos convenit solido I tu entrix nobis dedisti et nos vinditores de presente recepimus et nihilque de ipso precio apud te emtrice non remansit est manifestum; quem vero ipsa terra de nostro jure in tuo tradimus dominio faciendi quod volueris, quod si nos vinditores aut aliquis de filiis vel de heredibus nostris vel quislibet homo qui contra hanc vindicione venerit ad inrumpendum aut nos venerimus inferamus tibi aut partique tue in vinculo ipsa terra quantum ad eodem tempore inmeliorata fuerit duplo tibi conponere faciamus et in avantea ista vindicio firmis permaneat. Facta vindicio IIII idus decembri anno VIIII regnante Karulo rege filio Ludoico. — Signum Landerico. — Signum Todefreda: qui hanc vindicionem fecimus et testes firmare rogabimus.—Signum Frugello.—Signum Teuderico.— Nantufus Levita, subscripsi.

Gotregildus presbiter qui hanc vindicione scripsi et subscripsit die et anno quo supra.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.° 16.

MMXXVIII

Venta hecha por Aznar á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de varias tierras en Sa Viña, en el año 902.

In nomine Domini. Ego Assenarius vinditor tibi Hemmone abbatissa, constat nos ut tibi vindere devere sicuti et vindo tibi terra propria juris mee qui mihi advenit per comparacione, et est ipsa terra in commitatum Ausona in valle que nominant Vallefacunda in villa qui nominant Ipsa Vinea, vindo tibi in ibidem loco kassa cum curte et orto, cum exio vel regresio suo et de tera culta sesteiratas X ad annona seminandum, et adfrontat ipsa kassa et ipse ortus et ipsa terra de I latus in terra Exal femmina et de alia latus in strata qui discurit ubicumque et de III vero latus in terra de meos heredes; et in alio loco vindo tibi petia I et habet afrontaciones de I latus in terra de Baione et de alio latus in terra Gonteiogo, et de III.° vero latus in aqua, et de quarto vero latus in stirpe. Quantum infra istas totas afrontaciones includunt sic vindo tibi ab omni integrietate propter precium solidos II quod tu hemtrris mihi dedisti et ego vinditor manibus meis recepi et nihilque de ipsa precium apnt te hemtrice non remansit et est manifestum; quem vero ipsa terra et ipsa cassa de meo jure in tuo trado dominio ap potestate habendi, vindendi, donandi seu commutandi et quiquid exinde facere volueris firma in Dei nomine habeas potestate, quod si ego vinditor aut ullusque hommo qui contra ista karta venerit inrumpere in duplo tibi componere faciam, et in antea ista karta firmam et stabilis permaneat et non sit disrupta set in hommibus habeat firmitatem. Facta karta vindicionis kalendas Agustas anno X.mo regnantem Karulo

rege filio Leudevici.—Signum Assenarius qui hunc kartam vindicionis fecit et testes firmare rogavi.—Bellus.—Signum Rodegario.—Signum Balderedo.—Signum Daco.

Wisandus presbiter qui hunc karta vindicionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXXIX

Venta hecha por Munita y sus hijos á Tudisclo y su esposa de varias tierras en el vilar Tolosa, en el año 903.

In nomine Domini. Ego Munita femina et filii mei id est Geiraldus, Suniefredus, Digna et Bella simul in unum et Digna vinditores vobis Tudisglo et uxori tue Exalone constat nos vobis aliquit vindirem deverem sicuti et vindimus vobis terra nostra quem habemus de ruptura vel de aprisione et de patrem nostrum campos II in Valle Facunda in villare que dicitur Tolosa, et affrontat ipsa terra de I parte in strata et de II in terra Bellone et de III affrontat in ipsa riba et de ipse alia terra affrontat de I parte in terra Vimarane et de II in torrente qui exit de ipsa villa et de III vero latus affrontat in ipsos kasales de ipsa villa. Vindimus vobis ipsos II canpos sicut ipsas affrôntationes includunt ab omnem integritate, et accepimus nos vinditores de vos emptores precium quod inter nos et vos bene combenit in aderato vel definito precio id est solidos VIIII tantum quod vos emtores nobis dedistis et nos vinditores manibus nostris de presente recepimus et nichilque de ipso precio aput vos emtores non remansit est manifestum quem vero ipsa omnia quod superius est scriptum de nostro jure in vestro tradi-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 17.

mus dominio et potestate ut de expresenti die et tenpore maneat vobis firma potestas. Si quis sane quod fieri minime credimus esse venturum quod si nos vinditores aut aliquis de filiis de fratribus vel de heredibus nostros vel quislibet homo suposita persona qui contra hanc ista karta vindictionem venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus inferam vel inferamus vobis aut partique vestre ipsos duos campos quantum ad eo tenpore inmelioratum fuerit duplamus vobis perpetim abituras et in ab antea ista karta vindictionis firmis permaneat omnique tenpore. Facta karta vindictionem sub die XV kalendas Abriles anno XI regnante Karulo rege filio Leudovico.—Signum Munita.—Signum Geiraldus.—Signum Suniefredus.—Signum Bella.—Signum Digna qui simul in unum karta vindictionem fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Gualterus. —Signum Gontardus. —Signum Salamon. —Signum Everardus.—Signum Desiderius.

Walaricus presbiter qui hunc karta vindictionem iscripsit et subscripsi sub die et anno quod subra (1).

MMXXX

Venta hecha por Bello á Sonegildo y su mujer Levecuto de una tierra en Viña, en el año 903.

In nomine Domini. Ego Bellus emtores Sonegildes et uxor sue Levecuto. Consta me vobis vindere devere sicuti et per hanc scriptura vindicionis vindo vobis in apennicio de comitatum Ausone in Vallefacunde in villa que nominant Vinea et adfrontat ipsa terra de uno latus in terra de Placiono et III in ipsa tagada et IIII de Mauruco in ipsa fontana, vindo tibi in ipsa terra tam cultum vel incultum ipsam

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 18.

partem ab omnem integrietatem in aderato vel defenito precium dinarios III quod vos emtores nobis dedistis et nos vinditores de manum mea recepit et nihilque de ipso precium adput vos entores non remansit est manifestum que vero ista omnia superius resonat de meo juro in vestro trado dominio potestatis per advendi, vindendi libera in Dei nomine abeatis potestatem sana quod si erit minime credendum esse venturum quod si nos supra nominati aut aliquislibet omo qui contra hanc carta vindicionis veniat ad inrumpendum inferam vel inferant auri libra I tibi perpetim abitura et in antea ista carta vindicionis firmis et stavilis permaneat. Facta carta vindicionis kalendas (1) Madias anno XI regnante Karulo regem filio Lodovici.—Signum Bellus qui hanc carta vindicionis fecit et testes firmare rogavit. —Signum Vifredus.—Signum Radulfus.—Signum Audericus.

Andrebaldus, presbiter qui hunc carta vindicionis cum literas supra positas X scripsi subscripsi sub die et anno quod supra (2).

MMXXXI

Venta hecha por Durán y otros á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Sa Viña, en el año 904.

In nomine Domini. Ego Durandus et uxor mea Dodata et frater meus Trasovarius et uxori sue Sesenannda simul in unum vinditores tibi Emmone abbatissa in gracia Dei emtrice per anc scriptura vindiccionis nostre vindimus tibi terra nostra propria qui nobis advenit per adprisionem parentorum nos-

(1) En el original dice exactamente: *Facta carta vindicio VI ns kalendas Madias.* Ignoro su interpretación.

(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.° 19.

trorum et est ipsa terra in Comitatum Asunensem in locum qui dicitur Vallefecunda in villa que dicitur ad ipsa Vinea, et est ipsa terra plus minus sesteradas VII et adfronta ipsa terra de parte orientis in terra de filios de Petrone et de parte vero meridie in terra de ipsos filios de Petrone et de parte vero occiduo in ipso torrente qui inde discurrit et de parte vero cerci in terra de me ipse emtricem, quantum infra istas IIII adfrontaciones includunt sic vindimus tibi emtricem ab omne intecritate cum exio et regresio suo, et accepimus nos vinditores de te emtricem precium sicut inter nos et vos bene conveni in addorato et definito precium solidos II tantum quod tu emtricem nobis dedisti et nos vinditores de presentem manibus nostris recepimus et nihil de ipso precio aput te emtricem non remansit est manifestum. Sana quod fieri minime credo esse venturum quod si ego jam dictus Durandus et frater meus Trasovarius et uxores nostras Dodata et Sesenanda aut ullusque omo qui contra hanc istam carta vindicionis venerit pro inrupendum non hoc valeat vindicare sed componea omnia hec in duplo et in antea ista carta vindiccionis firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindiccionis XV kalendas Genuarias anno XII regnante Karulo rege filio Ludovici.—Signum Durandus.—Signum Trasovarius.—Signum Dodata. —Signum Sesenanda qui simul in unum carta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Teudericus.—Signum Usulane.—Signum Bellus.

Sesuldus presbiter qui hanc carta vindicionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 23.

MMXXXII

Donación hecha por Galinio y sus hermanos al monasterio de San Juan de las Abadesas, en fuerza del testamento de Grima su difunta madre, de unas tierras en Arigo, término de Vallfogona, en el año 904.

In nomine Domini. Ego Galinius et Wigila, Choniemirus donatores sumus domum Sancti Johannis monasterii, cuius basilica sita est in comitatum Eusona, in valle Rio-pullense, prope fluvio Tezere. Precepit nobis lenitrice nostra quando ad extrema volumtate venit nomine Grima ut fecissemus cartam de terram ad supradicto monasterio propter Deum et remedium anime sue sicuti et facimus, et est ipsa terra in comitato Eusona in valle Rio-pullense in Valle fecunda in villare que nuncupant Arigio, et afrontat ipsa terra de una parte in terra de Tolesario et de alia parte in terra Hemmo abbatissa et de alia parte in terra de Wigilane et de quarta parte in terra de nos donatores Gallinius et Wigila et nostros heredes. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus ad domum Sancti Johannis supradicto monasterio ipsa terra ab intecrum cum exio vel regressio suo quod illa eam tenebat genitrice nostra supradicta Grima de aprisione que illa traxit de heremo cum nos supradictos filios suos primi homines terra regia sub ditione Franchorum. Sic ibidem eam donamus propter Deum et remedium anime sue genitrice nostra; ut ab odierno die et tempora potestatem habeat abbatissa vel servientes huius monasterii vindere donare comutare ad omnia quiquit exinde facere voluerint: sicut de aliis alaudibus consuetum est ut facere debeat sic exinde habeant potestatem modo vel omnique tempore. Quod si nos donatores aut ullus homo qui contra hanc ista donatione vene-

rit ad inrumpendum in primis iram Dei incurrat et cum Iudas Schariothis particebs eficiat et cum Anania et Safira conloquium habeat, et ibi dimergat cum Deus ubi dimersit Datan et Abiron qui vivos obsorbuit eos terra et dimersisunt in Infernum, et insuper ista donatio suam habeat firmitatem. Facta donatio XVIII kalendas Februarias anno VI regnante Leudovico rege filio Karuloni post Oddoni.—Signum Gallinius.—Signum Wigila. —Signum Choniemirus qui hunc donatione fecimus et firmare rogavimus.—Siggum Dacho.—Signum Amalfredus.—Signum Albiarus presbiter Vistrimiro Clericus.—Gelmirus presbiter.

Graciosus presbiter, qui hunc donacione scripsi cum literas superpositas in verso tercio et fusas in verso VIIII et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXXXIII

Venta hecha por Desiderio y su mujer Bero á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en *Villa-Rearigo,* en el año 904.

In nomine Domini. Ego Dessiderius et uxor mea Bero vinditores tibi Hemmone abbatissa, constat nos ut tibi vindere deveremus, sicuti et vindimus tibi, terra nostra qui nobis advenit alliquid per aprissione et alliquid per comparacione, et est in comitatum Aussona, in valle Facunda, in villa que nominant Villa-Rearigo, et habet afrontaciones de orientis in stirpe et de meridie in terra de me vinditore, et de occiduo in terra de Oderico et de parte vero cerci in estrata que discurit ubique; vindimus tibi hec homnia superius nominata quantum infra istas affrontaciones resonnat ab homni integrietate in precium solidos IIII, quod tu hemtris nobis dedisti et nos vin-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 27.

ditores manibus nostris recepimus, et nihilque de ipsa precium aput te hemtrice non remansit et est manifestum; quem vero de ipsa terra superius nominata de nostre jure in tuo tradimus dominio ap potestatem habendi vindendi donandi seu commutandi et quiquid exinde facere volueris, in Dei nomine abeas potestatem, quod si nos vinditores aut aliquid hommo qui contra ista karta venerit inrumpere componat tibi auri libra 1 et in antea ista karta vindiccio firma permaneat. Facta karta vindicionis VIIII kalendas madii anno XII regnante Karulo rege filio Leudevici.—Signum Dessiderius.—Signum Bero; qui hunc karta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Centulus. —Signum Malagaster.—Signum Salomon.—Signum Igiga.

Wisandus, presbiter, qui hanc karta vindicionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXXXIV

Venta hecha por Sunifred y su esposa á Bertario y otros de una tierra en Vallfogona, en el año 904.

In nomine Domini. Ego Soniefredus et uxor mea Amalberga vinditores vobis Bertario et uxori sue Nevulenda et Leudegarius et uxori me Sufficia entores: per hanc scriptura vinditionis nostre vindimus vobis aliquit de terra nostra propia juris nostre qui nobis avenit per excomparatione, et est ipsa terra in comitato Ausonense vel in locum ubi dicunt Vallefacunda, et afrontat ipsa terra de parte orientis in terra erma et de meridie in ipsa via qui inde discurrit, et de occidentem in torrente vel ipso rio, et de cerci in ipsa terra erma sicut jam pretfiximus,

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.° 21.

vindimus vobis ista omnia supperius scripta quantum mihi avenit ipsa mea portionem infra istas afrontationes includunt totum ab integro cum exio vel regressio suo in aderato et definito pretium solidos II tantum quod vos entores dedistis et nos vinditores de presente manibus nostris recepimus et nihilque de ipso pretio aput vos entores non remansit set omnia nobis adinplestis est manifestum: quem vero ista omnia superius de nostro jure in vestro tradimus dominio hac potestatem ad excomparatione abendi, vindendi, donandi seu etiam (1) commutandi vel quiquit exinde agere facere vel judicare volueritis liveram hac firmissimam in Dei nomine abeatis potestatem ex presenti die et tempore; sane quod si nos vinditores aut ullus hommo qui contra hanc scriptura vinditione ista ad inrumpendum venerit aut nos venerimus infera seu inferamus vobis aut partique vestre quantum adeo tempore inmeliorata fuerit dupplo vobis perpetim abitura et in antea ista vinditio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta scriptura vinditione VIII kalendas Septembris anno XII regnante Carulo rege filio Ludvici. — Signum Soniefredus. — Signum Amalberga qui anc vinditio fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Trasulfus. —Signum Sigibaldus.— Signum Costavulus.

Ferridus, presbiter, qui anc vinditione scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (2).

MMXXXV

Venta hecha por Elduart y su mujer Margarita á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Sa Vinya, en el año 905.

In nomine Domini. Ego Eldoardus et uxor mea

(1) En el original dice: «sea ucsat commutandi.»
(2) Arch. Cor. Arag.. Escrs. de Wifredo. n.º 22.

Margarita vinditores tibi Hemmo gratia Dei abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in apendiccio de rio Pullo in Valle facunda in locum ubi dicunt ad ipsa Vinea vindimus vobis ipsa terra culta vel inculta cum ipso casale et cum suis arboribus pomiferis vel impomiferis et est ipsa terra culta plus minus sesteratas X et afrontat ipsa terra culta vel inculta de I parte in kasa de Viarigo et de alia parte afrontat in terra de Durando et de III parte afrontat in terra de Placiano et de quarto parte afrontat in ermo. Vindimus tibi hec omnia quantum superius resonat et quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate in propter precium solidos II et nichil non remansit est manifestum quem vero de hec omnia sicut superius insertum est de nostro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi vindendi donandi seut etiam comutandi, et quidquid de hec omnia agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo. Sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc kartam vindiccionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferant aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratam fuerit dupplamus tibi perpetim abitura et in antea ista vindiccio firmis permaneat. Facta carta vindiccione XI kalendas Marcii anno XIII regnante Karulo rege.—Signum Eldoardus. —Signum Margarita qui hanc cartam vindiccionem fecimus et firmare rogavimus.—Signum Reinuardus.—Signum Astoaldus.—Froila.—Bellus.

Gentiles, presbiter qui hanc carta vindiccionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 24.

MMXXXVI

Donación hecha por Gila, Roger y sus esposas al monasterio de San Juan de las Abadesas de varias propiedades en Vallfogona, en el año 905.

In Dei nomine. Ego Gila, Rodegarius et uxores nostras Argeleuva, Auria donatores sumus aliquid de alodem nostrum ad domum Sancti Johannis ecclesie que est situs monesterius in comitatum Ausona super alveo Tecere in valle Riopullense, et est ipse alodes quem donamus ad predicta ecclesia id est faxa I de terra culta quam abemus ex aprisione de parentes nostros et nos similiter cum eis in predicto comitatum Ausona in Vallefecunda que afrontat ipsa terra de duas partes in terra de domda Hemmone abbatisa de tertia parte in terra de filiis Lonbardi de quarto parte in terra erema, quantum inter istas quatuor afrontaciones includunt ipsa predicta terra ab omni integritatem tradimus eam ad predicta ecclesia cum omni voce et possesionis nostre ut hodie et post hodie obtineat firmitatem ipsa predicta ecclesia vel ejus possesores quem vero predicta terra de nostro jure in ejus ecclesie tradimus dominio et potestate ut in omnibus obtineat firmitatem. Si quis contra hanc donacionem ad nos facta et ejus ecclesie tradita ad inrumpendum venerit aut nos venerimus vel ullusque homo venerit aut irritam fecerit in primis iram Dei Omnipotentis inquirat et cum Juda Scahriot partem accipiat et insuper componat quantum ipsa terra pervalet et hec donacio in omnibus abeat firmitatem. Facta donacione IIII.° idus Junii anno XIII regnante Karulo rege. Signum Gila.—Signum Rodegarus.—Signum Argeleuva.—Signum Auria qui hanc donatores sumus et kartam donacionis fecimus et firmare rogavimus.—

Nantulfus presbiter. —Signum Gotfortes.—Signum Alaricus.

Gentiles presbiter qui hanc kartam donacionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra. Amen (1).

MMXXXVII

Venta hecha por Got, su esposa Coloma y otros al conde Wifredo de Besalú, de varias propiedades en Pi, en el año 905.

In nomine Domini. Ego Gotus et uxori mea Columba et Gondesalva et Auriolus et Gaudia et Eigo vinditores vobis Wifredus Commes et uxori sue Garesindes hemtores per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus nos vobis casalis, curtes et hortos et terras hic in territorio de Puritano in terminio de Pinus et avenit nobis ipsos casales et curtes et ortales ex aprisione parentorum nostrorum, et afrontat ipse casales de parte orientis in terra de Adilane vel de suos eredes, et de meridie in terra de Eldegodo et de occidentis in ipso rigaco qui discurrit ad Rodanello et de circi in terra de Daudado vel de suos eredes et de alio loco infra ejus termines. Vindimus nos vobis ipsa terra que afrontat de parte orientis in terra de Eldegodo et de meridie in terra de Godo et de occidentis in terra de Daudado et de circi in domo Sancti Crifoli martir Christi et in alio loco infra ejus termines vindimus nos vobis terra que afrontat de parte orientis in ipso alaude et de meridie in terra de Adalane et de occidentis in ipsa terra de Godo et de circi in ipsa vinea de Bellone et in alio loco vindimus vobis terra que afrontat de parte

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 25.

orientis in terra de nos ipsos hemtores et de meridie in terra de Adalane et de occidentis in strata puplica et de circi in ipsa Vinea de Manco, et in alio loco infra ejus termines vindimus vobis terra que afrontat de parte orientis in terra de Ichilo femina, et de meridie similiter in terra de Ichilo, et de Occidentis in strata puplica, et de Circi in terra de Ichilo, vel de suos eredes et sunt ipsas terras plus minus modiatas duas; quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt, sic vindimus nos vobis ipsos casales et curtes, et ortales, et ipsas ficulneas, et terras ab omni integritate, una cum exio et regressio suo, propter precium sicut inter nos et vos partes bene convenit in aderato et definito precium solidos novem, tantum quod vos hemptores nobis dedistis, et nos vinditores de presente manibus nostris recepimus, et nichilque de ipso precio aput vos hemtores non remansit, sed omnia nobis adimplestis est manifestum, quem vero ipsas casales, et curtes, et ortales, terras de nostro jure in vestro tradimus dominio et potestate abendi, vindendi, donandi seu ac etiam commutandi, quidquid exinde agere, facere vel judicare volueritis liberam in Dei nomine abeatis potestatem ex presenti die et tempore. Sane quod fieri minime credimus esset venturum, siquis nos vinditores aut aliquis de filis vel de eredibus nostris, vel quislibet homo suposita persona qui contra hanc ista vindicione venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus inferam vel inferant vobis aut partique nostre quantum ad eo tempore inmeliorata fuerit in duplo vobis perpetim abitura, et in antea ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindicione XIII kalendas Augustas anno XIII regnante Carulo rege filio Ludovici.—Signum Gotus.—Signum Columba. —Signum Gondesalva.—Signum Auriolus.—Signum Gaudia.—Signum Eigo, qui simul in unum vindicionem fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Davi. — Signum Stefanus.—

Signum Frelis.—Signum Egiga.—Signum Narbanella, que vocant Bellone.

Gildus presbiter, qui hanc carta vindicione scripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXXXVIII

Venta hecha por Elduart y su esposa Margarita á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Sa Viña, en el año 906.

In nomine Domini. Ego Eldoardus et uxor mea Margalida vinditores tibi Hemmone gratia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona, in Valle Riopullense, in locum ubi dicitur Vallefecunda ad ipsa Vinea, vindimus vobis ipsa terra culta que nobis advenit de parentum nostrorum et afrontat ipsa terra de I parte in strada et de alia parte in terra de Duline, et de III parte in terram de Durando, et de quarta parte afrontat in terra de hemtrice, vindimus tibi ipsa terra quantum infra istas afrontationes includunt ab omni integritatem in propter pretio solidata I in rem valentem, et nichil non remansit et manifestum quem vero ipsa terra de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestate abendi, vindendi, donandi aut etiam comutandi et quiquid de ipsa terra agere, facere, vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo. Sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc karta vindictionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferant aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmeliorátum fuerit dupplamus tibi perpetim abitura et in

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 26.

antea ista vinditio firmis permaneat. Facta carta vindictionem XIIII kalendas marcii anno XIIII regnante Karulo rege.—Signum Eldoardus.—Signum Margalida, qui hanc cartam vindictionem fecimus et firmare rogavimus. —Asteldes.—Signum Guntemirus.—Signum Tendericus.—Signum Cojomirus.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindictione scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXXXIX

Venta hecha por Tudisdo y su esposa á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Vinya, en el año 906.

In nomine Domini. Ego Tudisdus et uxor mea Heldoverta, cui allium nomen vocant Exallo, simul in unum vinditores tibi Hemmone Abbatisa constat nos ut tibi vindere deveremus sicuti et vindimus tibi terra qui nobis advenit per comparatione et est in comitatum Aussona in Valle facunda in locum que dicitur ad Vinea et habet afrontaciones de orriente in terra de te hemtrice et de meridie in ripam et de ociduo in torrente et de parte vero cerci in terra Gardilone femmina vindimus tibi ipsa terra quantum infra istas affrontationes includunt hab homni integrietate cum exio vel regresio suo, et haccepimus nos vinditores de te hemtrice precium id est dinarios V. quod tu hemtris nobis dedisti et nos vinditores manibus nostris recepimus et nihilque de ipso precium aput te hemtrice non remmansit et est manifestum; que vero de ipsa terra superius nominata de nostre jure in tuo tradimus dominio a potestate facere ex inde quod volueris; si quis homo qui contra

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 27.

ista karta venerit inrumpere in duplo tibi componere faciat et in antea ista vindicio firma permaneat homnique tempore. Facta karta vindicionis kalendas Madii anno XIV regnante Karulo Rege filio Leudevici.—Signum Tudisdus.—Signum Heldoverta, cui alium nomen vocant Exalo, simul in unum qui hunc karta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Teudericus. — D.° D. D.° —Signum Godefortes.

Wisapdus presbiter qui hunc karta vindicionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXL

Venta hecha por Durán y su mujer á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Sa Vinya, en el año 906.

In nomine Domini: Ego Durandus et uxor mea Deudada vinditores tibi Hemmone gratia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatu Ausona in apendictio de Rio pullo in locum ubi dicitur Valle facunda ad ipsa Vinea, vindimus tibi ipsa terra que nobis advenit de excomparatione et est ipsa terra culta plus minus modiata una ad annona seminandum et afrontat ipsa terra de parte orientis in terra Gulderigo et de meridie afrontat in ipsa strada qui discurrit ubique et de partes cerci afrontat in stirpe, et de occiduo afrontat in terra de Vidale; vindimus tibi ipsa terra culta, cum suis arboribus vel pommiferis, quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate in aderato et definicto pretio solidos IIII in rem valentem et nichil non remansit est manifestum,

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo II, n.° 1.

quem vero ipsa terra jam dicta de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi et quidquid de ipsa terra agere facere vel iudicare volueris firmam habeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo, sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc cartam vindiccionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferant aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratam fuerit dupplamus tibi perpetim abitura, et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta karta vindictionem XIII kalendas Decembrii anno XIIII regnante Karulo Rege filio Leudoici.—Signum Durandus.—Signum Deudada qui hanc kartam vindictionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Teudisclus Petronius Levita.—Guansarius Diaconus, ...ne scripsit et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXLI

Venta hecha por el presbítero Andraldo á doña Emmón, abadesa de San Juan del valle de Ripoll, de un campo en el lugar llamado Vallfogona, en el año 907.

In nomine Domini. Ego Andraldus, presbiter, vinditor tibi Hemmone, gratia Dei abbatissa, hemtrice per hanc scriptura vindiccionis mee vindo tibi in comitatum Ausona in valle Riopullense in locum ubi dicitur ad valle Facunda infra terminio de ipsa villa que nominant Balbos vindo tibi ipso campo et qui mihi advenit per mea ruptura, et est ipsa terra plus minus quartariatas III ad anona seminandum, et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo II, n.° 2.

adfrontat ipsa terra de parte orientis in terra Jubenale, et de meridie afrontat in strada qui discurrit ubique, et de partes cerci afrontat in terra erma, et de occiduo afrontat in terra Adone, et ipse alie terra culta vel inculta qui mihi advenit de mea aprisione vel de exconparacione afrontat de omnisque partes in terra de te hemtrice, vindo tibi hec omnia quantum infra istas afrontaciones includunt, cultum vel incultum, ab omni integritatem in propter pretium solidis II, in rem valentem, et nichil aput te emtrice non remansit est manifestum; quem vero ipsas terras superius jam dictas de meo juro in tuo trado dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi et quidquid de hec omnia agere, facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo. Sane quod si ego venditor aut hulus homo qui contra hanc karta vindiccionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferat aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratam fuerit duplo tibi perpetim abitura et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem IIII kalendas Marcii anno XV regnante Karulo rege. Signum Anderaldus, presbiter, qui hanc karta vindicionem rogavit scribere et testes firmare rogavi. —Signum Giscafredus.—Belascuti presbiter.—P. Suniarius.—Signum Mansuendus, cui alium nomen vocant Albarone. —Signum Gurius. —Wisandus presbiter.—Bellus.

Gentiles presbiter qui han cartam vindictionem scripsi sub die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo II, n.° 4.

MMXLII

Donación que la condesa Adalez hizo al monasterio de San Juan B. de Ripoll del Castro Spugnola, condado de Berga, en el año 907.

Hoc est translatum fideliter factum ita incipiens. —In Dei nomine. Ego Adalaiz comitissa que vocant Bona filia, filiam Suniarium comitem et Richildis chomitissam, manifestum est enim quia placuit mihi mehisque convenit animis nullius quoque agentis imperio nec suadentis ingenio sed propria oc mihi elegit cum Deo bona volumptas ut aliquid de propietatem meam donare fecissem propter Deum et remedium anime patri meo Suniario comite et matri mee Richildes chometissa et meis anima siccuti que facio donoque ad cenobium Sancti Johannis Babtista qui est situs monasterius in comitatu Ausona in valle quem dicunt Rio-pullo prope flumen quem dicunt Tezer alaude in meum proprium quem habeo in comitato Berchitano quem dicunt Castrum Spugnola cum ecclesia quem dicunt Sancti Clementi et turres et domos, terras cultas et ermas vineas et ortos, cum pomiferos, cum omnia que in omnibus, cum fines et omnes suas terminaciones et ajacencias ipsius pertinentes sicut genitores meos supra scriptos mihi fecerunt scripturam, omnia oc dono ab integre ad Monasterium supra nominatum sicut supra insertum est, qui mihi hec advenit. Ista omnia que ibidem dono per genitores meos supra nominatos et adfrontat ipse castrus supranominatus cum omnes suos terminos de parte circi in ipsa strata puplica qui discurret subtus turrem Nebule, et de parte orientis afrontat in fines de Mata Monasterio, et de meridie adfrontat in fines quem dicunt de Sanctum Johannem eremum, de parte vero occiduo adfrontat in villa Castellum; quantum infra istas afrontaciones

includunt omnia hoc dono atque dono ab integre ad supra nominatum monasterium, quem vero predicto kastro cum turres et muros et casas, ortos, terras et vineas pomiferos vel inpomiferos cultum vel eremum in omnia et in omnibus que dono atque trado ad monasterium quem dicunt Sanctum Johannem Babtistam supra nominatum, de meo jure in ipsius trado dominio et potestatem ab omni integritate cum exio et regressio ad faciendum quod voluerint successores, situm monasterium supra nominatum sicut totam in veraciter continet. Quod si ego donatrix aut ullusque homo sive fratres meos qui contra istam scripturam donacionis venerit pro inrumpendum, non oc valeat vindicare sed componat aut componam omnia que ego dono ad domum Sancti Johannis in duplo cum omnem suam inmelioratione et in antea firmam et stabilem permaneat omnique tempore ista donacio. Factam donacionis carta VIII kalendas Julii anno XV regnante Ludevico rege filius Karlonis regis. Adaleiz qui hanc cartam donacionis firmare rogavi.—Signum Suniarius.—Ato.—Ogetmares presbiter.—Martinus presbiter qui hanc cartam donacionis scripsi cum literas super positas ubi dicit Monasterio, die et anno quod supra.

Arjaux de Sancto Martino qui hoc anno Domini M.CC. quinquagesimo sexto VIII kalendas Novembris fideliter traslatavi mandato Bernardi de Vico publici Gerunde notarii (1).

MMXLIII

Juicios en los cuales el mandatario de doña Emmo, abadesa de San Juan las Abadesas, reclamó la posesión de un alodio situado en Vallfogona, en el año 908.

(1) Arch. Cor. Arag., Escra. de Seniofredo, n.º 41.

In judicio plancarii.—In presencia de judices qui jussi sunt causas audiere dirimere vel judicare id est Plancario Leopordo, Tulicane, judicum Teuderigo, cui alium nomen vocant Bonhomen saione et in presentia Natulfo, Wisando, Ariane, Dagino sacerdotes, et laicorum Annone, Bellone et Fruilane, Sentario, Astoaldo, Ratefredo, Reinuardo, Bonaldo, Wimarane, Bertone, Asenario, Gudisdo, Francholinus, Salamon et aliorum plurimorum bonorum hominum qui ibidem aderant. Recognosco me ego Teudisclus a peticionibus Scluvane qui est mandatarius vel advocatus de domna Hemmone abbatisa vel ab interrogacione de suprascriptos judices verum est in omnibus et veritatem denegare non possum qualiter veni in comitatum Ausenense in valle Riopollense in Valle facunda in locum quo nominant ad ipsa Vinea et sic adprehendidi ego Tendisclus ipsum alaude de potestate Hemmone abbatisa unde Scluva que est mandatarius vel advocatus unde ille interpelavit ante ipsos supra scriptos judices in placito et ego dixi Teudisclus in meis responsis quod ego prehendidi ipsum alaude qui afrontat de parte orientis in terra erma et de meridie in strada que pergit ubique et de parte occidentis in torrentem discurrentem et de partes cerci afrontat in terra Eriberto. Quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt sic tenui ipsum alaude ego Teudisclus in mea potestatem annos XV et oblatavi eum et odie tuus debet esse ipse alaudes de te jam dicta Hemmone Abbatissa unde Scluva mandatarius est quam de me Teudisclo aut de ullum alium hominem ex eo que dico Teudisclus recte et veraciter me recognosco in vestro supradictorum judicio. Facta recognitione IIII Idus Februarii anno XVI regnante Karulo Rege filio Leudoici.—Signum Teudisclus que me recognovi. — Signum Reinuardo.—Signum Sentario. —Signum Ratefredo. —Signum Asenario. —Planrius (*sic*).—Leopardus.—

Elias.— Gentiles Presbiter qui hanc recognicionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXLIV

Venta hecha por Clarildes á Wimarane y su esposa, de propiedades en Vinya, en el año 908.

In nomine Domini. Ego Clarildes femina vinditores vobis Wimarane et uxori sue Bonita consta me vobis vindere devere sicuti et per hanc scriptura vindicionis vindo vobis in apennicio de comitatum Ausone in Valle fecunda in iuiudem (*sic*) villa que dicitur Vinea ipsa terra mea qui mihi advenit ex patrem vel matrem et alia terra quid meus maritus tracxit de eremo et adfrontat de duabusque partibus in terra de Emone abbadissa, et alias II partibus in terra de Mirore vel Balone vindo vobis quanto infra istas adfrontaciones IIII includunt ab omnem integrietatem inderato vel defenito pretium dinarios VIII quod vos emtores mihi dedistis et ego vinditrix de manum mea receppit et nilque de ipso pretium adput vos emtores non remansit est manifestum. Quem vero ista omnia superius resona de meo juro in vestro trado dominio potestatis per advendum, vindendum libera in Dei nomine abeatis potestatem. Sana quod fieri minime credendum esse venturum quod si nos supra nominati aut aliquisliuet omo qui contra ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum infera vel inferant quantum ad ea inmeliorata fuerit dupla vobis perpetim abitura et in antea ista carta vindicio firmis et stabilis permanea. Facta carta vindicionis XVIII kalendas Decembrias anno XVI regnante Carulo rege filio Lodovici.—Signum Darildes qui hunc

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo II. n.º 5.

carta vindicionis fecit et testes firmare rogavit.—Signum Aldebertus. —Signum Ucandus. —Signum Aldetefredus. —Cum suis pomiferis vel impomiferis vindo vobis.

Adinderaldus, presbyter qui hanc carta vindicionis scripsi sub die et anno que supra (1).

MMXLV

Venta hecha por Fredario y su mujer á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras sitas en *Balbeses*, en el año 909.

In nomine Domini. Ego Fredarius et uxor mea Raganildes vinditores tibi Hemmone, abbatissa, hemtrice per hanch scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in Valle facunda vel in ipsa villa que nominant Balbeses vindimus tibi quantum ibidem abemus qui nobis advenit de aprisione vel de ex comparatione, id est kasas in kasalibus in curtis, in ortis, in ortalibus, in terras cultas vel incultas in arboribus pomiferis vel inpomiferis cum illorum superposita sic vindimus totum ab integrum et accepimus nos vinditores de te hemtrice precium sicut inter nos et te bone fidei pacis placuit adque convenit in aderato et definicto pretio solidos II in rem valentem et nihil non remansit est manifestum. Quem vero de hec omnia superius scripta de nostro jure in tuo tradimus dominio et potestate, abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi et quidquid de hec omnia agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo. Sane quod si nos venditores aut hulusque omne qui contra hanc carta vindictione venerit ad inrumpendum inferat

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 4.—*Palimpsesto.*

vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore inmelioratum fuerit dupplamus tibi perpetim abitura et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta uindictione VIII kalendas Februarii anno XVII regnante Karulo rege filio Leudoici.—Signum Fredarius.—Signum Raganildes qui hanc carta vindictionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Reinuardo.—Signum Ebrardo.—Signum Vidales.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindictionem scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMXLVI

Venta hecha por Daniel y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras en Balps, en el año 909.

In nomine Domini. Ego Daniel et uxor mea Stregoto, Primo et uxor mea Domenica, Ariulfo et uxor mea Domenica, Vidales et uxor mea Domenica Sabatella, nos, simul in unum, vinditores sumus Dona Hemmone abbatissa hemtricem, constat nos ut tibi vindire deveremus per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus nos tibi terras nostras cultas vel incultas in casas in casalibus in ortis in pomiferis vel inpomiferis, terras qui nobis advenit de excomparatione vel aprisione, vindimus nos tibi terras nostras quod superius resonat ab omni integrietate, cum exio uel regresio suo, et sunt ipsas terras in comitatum Ausona infra fines que nominant valle fecunda in villa que dicitur Balbus in aderato precium soliditas VI, et nihilque de ipso precio aput te hemtricem nom remansit est manifestum, quem vero ipsas terras jam dictas de nostro jure in tuo tradimus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 5.

dominio potestatem abendi, vindendi, donandi seum etiam comutandi et quidquid exinde agere, facere vel judicare volueris liberam in Dei nomine abeas potestatem, quod si nos vinditores aut aliquis de filis vel eredibus nostris vel quislibet homo supposita persona ex aversa veniet aut nos vinditores hoc inquietare persumpserimus quantum ad eodem tempore inmelioratas fuerint ipsas terras jam dictas duplamus tibi perpetim abituras et in ab antea ista carta vindicionis firmis permaneat omnique tempore. Facta carta vinditionis nonas Januarii anno XVII regente Carulo rege filio Leudovici.—Signum Daniel.—Signum Stregoto. —Signum Primo.—Signum Domenica.—Signum Ariulfo.—Signum Domenica.—Signum Vidales. —Signum Domenica.—Signum Sabatella, qui simul in unum karta vinditione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Gudisclo.—Signum Wiscafredo. —Signum Reinardo.—Signum Wimarane.—Signum Tudisclo.

Petronius levita qui hanc karta vindicione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMXLVII

Venta hecha por Desiderio y su mujer á Tolosario de una tierra en villa Arigo, en el año 909.

In nomine Domini. Ego Desiderius et uxori sue Bero vinditores vobis Tolosarius.... Consta nos vobis vindere devere sicuti et per hanc scriptura vindicionis vindimus vobis in apenicio de comitatum Ausone in valle fecunde in ejusdem ville que dicitur Arego, conda qui fuit, vindimus vobis ipsa terra nostra qui nobis advenit ex apresione, et adfronta ipsa te-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 7.

rra de uno latus in terra de Fraissinu et de alia de nos ipsos comparatores et III in ipso collello vindimus vobis quanto infra istas adfrontacionis includunt ab omnem intecrietate in aderato vel defenito precium solidata I in res valentes quod vos emtores nobis dedistis et nos vinditores de manibus nostris recepimus et nihilque de ipso precium adput vos non remansit est manifestum quem vero ista omnia superius resona de nostro juro in vestro tradimus domino (*sic*) potestatis per advendum vindendum libera in Dei nomine abeatis potestatem, sana quod fierit minime credendum esse venturum quod si nos supra nominati aut aliquislibet omo qui contra ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum inferam vel inferant quantum ad ea inmeliorata fuerit dupa (*sic*) vobis perpetim abitura et in antea ista carta vindicionis firmis et stavilis permaneat. Facta carta vinditionis II Idus kalendas Madias anno XVII, regnante Carulo Rege filio Lodovici. Signum Desiderius.—Signum Bero qui hunc carta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Stradamus. —Signum Fredarius. —Signum Vadamirus.— Anderaldus Presbyter qui hanc carta vindicionis scripsi sub die et anno que supra (1).

MMXLVIII

Donación otorgada por Amalberga á favor del monasterio de San Juan de las Abadesas, de una tierra en Sa Vinya, en el año 909.

In nomine Domini. Ego Amalberga, femina, cogitavi in animo meo ut die finicionis vel mortis repentina non inruat mihi et preinde pavida sum et trepida de diem judici et in onore Dei et Sancti Joanis Batista sic facio scripturam elimosinaria ista

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 9.

propter remedium anime mee de pecia de terra quod ego aveo per comparatione in comitatum Ausona, infra fines Riopullense in Valle facunda, ad ipsa Vinga, et infrontat ipsa terra in ipso rio de valle facunda et subgungit in torrente et finit in ipsa ripa, quantum infra istas infrontaciones includunt sic trado ego ipsam terram cultum vel incultum ipsam terram omnem porcionem nostram in ipsa terra quod ego divisi cum filios meos, sic trado ipsam terram tam pro me quam et pro virum meum, condam, nomine Langovardo ab omne integrietatem in Sancto Joannis Babtiste vel ipsas servientes Deo tam presentibus quam et futuris qui in ipsa kastro monasterii sunt constructas in comitatum Ausona in valle Tezere justa ipsum flumen quod edificavit domna Emo abbatissa ut orator et protector et sponsa Christi permaneat ante faciem Domini; et est manifestum quem vero ipsam terra jam nominata de meo juro in Sancto Joanne trado dominio et potestatem abendi tenendi vindendi vel comutandi liberam in Dei nomine aveatis potestatem quod si ego Amalberga aut ullusque omo de filiis nostris aut de eredibus qui istam scripturam ad inrumpendum venerit aut ego ipsa venero ipsam terram in duplum componat ad ipsas servientes Deo et Sancto Joanem, et in avantea ista scriptura elimosinaria firmis et stavilis permaneat. Facta scriptura elimosina pro remedium anime nostre XI kalendas Madii anno XVII regnantem Karulo rege filio Ludovico.—Signum Amalberga qui istam scripturam rogavi scrivere et testes illos signa facere.—Signum Rungerico. —Signum Gotafredo.—Signum Belasconi.

Suniarius presbyter qui istam scripturam in onorem Sancti Joanis scripsi et subscripsi die et anno quo supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Esers. de Mirón, n.° 5.

MMXLIX

Venta hecha por Segobert y otros á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de varias tierras en Vallfogona, en el año 910.

In nomine Domini. Ego Segobertus et uxor mea Auria et Dadericus et uxor mea Alessa et Auualdus et uxor mea Domenicha et Albaricus et Adanagildus et uxor mea Audolina simul in unum vinditores tibi Hemmone habbatissa, constat nos vindimus tibi terras nostras cultas vel incultas qui nobis adveniunt per aprisione qui sunt in comitatu Ausona, in locum que dicunt Valle fecunda, et infrontant ipsas terras de parte altani in terra Andraldo, presbitero, qui pervadit ad ipsos avedes et pervenit ad ipsa via qui venit de rio Dacari et percurrit ad Sancto Jhoanne, et de parte cerci afrontat in terra Scupiliario et pervadit ad ipsas fontes et in terra Servo Dei, et de Aguilo in terras de Sancto Jhoanne, et de meridie in terra Salamone; quantum infra istas omnes afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsas terras, cultas vel incultas, cum exio et recresio et cum omne superposito illorum ab intecre, et accepimus nos dictos vinditores de te entore precio pro ipsas terras sicut inter nos et te, bone pacis, placuit atque convenit in aderato et definito precium solidos XII et nihilque de ipso precio aput te entrince aput non remansit est manifestum, et liberam et firmissimam in Dei nomine abeas potestatem. Siquis sane, quod fieri minime credimus, esse venturum quod si nos vinditores aut aliquis de eredibus nostris vel quislibet homo de extranea suposita, vel subrogata persona qui contra hanc kartam vindicionis nostræ venerit inquietare conponere tibi faciat ipsas terras in dublo, et in antea ista karta vindicionis firmis permaneat. Facta karta vindicionis

VIIII kalendas marcias anno XII regnante Karlo rege, quod obiit Oddo Rex.—Signum Segobertus.—Sig. Auria.—Signum Dadericus.—Signum Alessa.—Signum Anualdus. —Signum Domenicha.—Signum Albaricus. —Signum Adanagildus. —Signum Audolina simul qui hanc kartam vindicionis nostre fecimus et testes rogavimus firmare. —Signum Sentario.—Signum Frogello.—Signum Alderamno.—Signum Ragnovardo.—Signum Remesario.

Wiras, presbiter, qui hanc kartam vindicionis scripsi et subscripsi cum literas superpositas VIII sub die et anno quod subra (1).

MML

Venta hecha por Aigofret y su mujer á Doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en Coll de Canas, en el año 911.

In nomine Domini. Ego Aigofredus et uxori sue Rosa vinditores vobis Emone Abadissa gratia Dei. Consta nos te vindere devere sicuti et per ahnc scriptura vindicionis vindimus te in Comitatum Ausone in Valle fecunde in inuidem loco que dicitur Collo de Cannas ipsa terra nostra qui nobis advenit per ruptura, et adfrontat ipsa terra de parte Orientis in terra de me ipsa comparatore et de Meridie in ipsa strata qui discurrit ad omnia et de ocidio et de circie de me ipso vinditore, vindimus te quanto infra istas adfrontaciones includunt ab omnem intecrietatem in aderato et defenito precium soliditas II quod tu entrices nobis dedistis, et nos vinditores de manibus vestris recepimus et nihil que de ipso precium adpu te non remansit est manifestum; quem vero

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Wifredo, n.º 20.

ista omnia superius resona de meo juro in vestro tradimus dominio potestatis per aduendum, vindendum libera in Dei nomine abeatis potestatem sana quod fieri minime credendum esse venturum quod si nos supra nominati aut aliquislivet omo qui contra ista carta vindicionis venerit ad inrupendum inferam vel inferant quantum ad eo inmeliorata fuerit dupla vobis perpetim abitura, et in antea ista carta vinditionis firmis et stabilis permaneat omnique tempore sana. Facta carta vindicionis die XIII kalendas Martias anno XVIIII regnante Carulo rege filio Lodovici. —Signum Aigofredus.—Signum Rosa qui hanc carta fecimus et testes firmare rogavimus. Signum Goldericus. – Signum Tolosarius.—Signum Ragebertus.

Anderaldus presbyter qui hanc carta scripsi sub die et anno que supra (1).

MMLI

Donación de una tierra en el vilar Tolosa, hecha al monasterio de San Juan de las Abadesas por Clarildes, en el año 911.

In nomine Domini. Ego Clarildes femina constat me ut donare faciam ad domum Sancti Johannis Monasterii sicuti et dono Nullis quoque dentis imperio nec suadentis ingenio set propria et expontanea mihi hoc elegit bona voluntas ut donare faciam ad domum Sancti Johannis monasterii una pecia de terra culta in comitatum Ausona in Valle facunda in Villare que nominant Tolosa, et afrontat de I parte in terram de Wimarane et de alia parte afrontat in terram de Eldrigo et de III parte afrontat in ipso rio qui nominant Arto et de quarta par-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 13.

te afrontat in ipsa riba, hec dono ipsa terram quantum infra istas afrontationes includunt ab omni integritatem ad domum Sancti Johannis Monasterii propter remedium anime mee sane quod fieri minime credo esse venturum quod si ego jam dicta femina aut aliquis de filiis vel de eredibus aut hulusque homo qui contra hanc carta donacionis vel remedii venerit ad inrumpendum in primis iram Dei incurrat et peccatis meis anime illius sit obligatum, quia per istam carta donationis vel remedii putabam esset peccatum meum purgatum et in antea ista carta donationis vel remedii firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis vel remedii II kalendas Junii anno XVIIII regnante Karulo rege filio Leudoici. —Signum Clarildes femina, qui hanc karta donationis vel remedii feci et testes firmare rogavit —Asenarius. —Signum Reinuardo.—Teudericus.—Costantinus Clericus.

Gentiles presbiter qui hanc carta donationis vel remedii scripsi et subscripsi cum litteras super positas.... erso secunda.... IIII VII subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLII

Donación de varias propiedades en Viña á San Juan de las Abadesas por Trasoario (a) Mauruc y su mujer Sesenanda, en el año 911.

In nomine Domini. Nos donatores Trasoario quia alio nomen vocor Mauruco et uxor mea Sesenanda; Magnum nobis est et satis licitum esse videtur domum Dei edificare ubique et de nostris rebus honorare atque concedere audientes predicationem et monita Sanctorum patrum; quia elemosina a morte liberat animam cognocentes nos peccati macula onustos

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 15.

et compunctos de superna celorum pietatem supplicantes ei misericordia ut pius et missericors sit in peccatis nostris; propterea concedimus atque tradimus á Domum Sancti Joannis monasterii situm in valle Riopullense justa flumen Tecere omnia quantum ibidem abemus in comitatu Ausona in valle Riopullense in locum que dicitur valle Fecunda vel in villa cui vocabulum est Vinea donamus nos supra dicti in ibidem valle vel in ipsa villa quantum ibidem habemus domos, curtes, ortos, terris cultis vel incultis vineis pomiferis seu inpomiferis, pratis, pascuis, silvis, garricis, viaductibus vel reductibus, cum exiis et regressiis eorum qui nobis advenit de parentorum nostrorum sive de aprisione vel excomparatione, donamus omnia hec atque concedimus propter remedium anime nostre a domum Sancte Joannis monasterii ab omni integritate; quod si nos donatores aut ullusque homo contra anc donationem seu largicionis mercede causam movere tentaverit aut jam dictam ereditatem de domum Sancti Joannis abstraere voluerit peccatis nostris ...illius et obligato que pro hac recupimus esse purgatum et insuper componat in vinculo hec omnia que supra scriptum est in quadruplo ecclesie Sancti Joannis monasterii perpetim habitura quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit et in antea ista donatio firma permaneat. Facta donacione XVIII kalendas Septembris anno XVIIII regnante Karulo rege filio Leudevico. — Signum Trasuario quia alio nomen vocor Mauruco. —Signum Sesenada qui hanc carta donationem fecimus et testes firmare rogavimus.— Signum Scluane, clerico.—Daco.—Signum Renuardus.—Signum Usila. =Nautulfus presbyter.

Wansanus presbyter qui anc cartam donacionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 16.

MMLIII

Donación de propiedades sitas en Viña, otorgada por Eldovard y su mujer Margarita al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 912.

In nomine Domini. Ego Eldovardus et uxor mea Margarita donatores sumus ad domum Sancti Joannis Babtiste monasterii cuyus eclesia cita est in comitatum Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezere ad ibidem domum donamus propter remedium animas nostras casas, cum curte et orto et cum exio vel regresio illorum et terras qui nobis avenerunt hec omnia de parentorum nostrorum, et est hec omnia in comitato Ausona in valle Riopollense in locum qui vocant Valle fecunda ad ipsa Vinea, qui infrontat ipsas casas et ipsa curtes et ipse ortu et ipsa una terra in terra Sancti Joannis et de alia similiter et de III in strata publica et de IIII in terra de te Aderico, et ipsa alia terra qui est super ipsa via francisca afrontat de II partes in via et de III pars in terram Sancti Joannis et de IIII in torrente et alia terra que dicunt ipsa plana.... afrontat de II partes in terra Sancti Joannis et de III in terra Amario et de IIII in rivo Valle fecunda et alia terra que dicunt ad ipso prato afrontat de I pars in terra Sancti Joannis et de alia in torrente et de III in terra Donato et de IIII in via, et ipsa alia terra ad ipso molino afrontat de I pars in rivo et de alia in torrente et de III in terra Lunesinde et de IIII, in terra Placiano, et ipsa vinea afrontat in terra Ariberto et de alia in terra Tuderico et de III in strata et de IIII in vinea Sancti Joannis, quantum inter ista predicta omnia ad domum Sancti Joannis Monasterii abintegro

cum exio vel regresio illorum propter remedium animas nostras; et qui ista omnia, supradicta ex inde estrahere voluerit in primis hiram Dei incurrat et cum Iuda scariot partem accipiat et estramus sit a comunione aut ex liminibus Ecclesie extraneus permaneat et pecatis nostris anime illius sit obligatum qua hac recupimus esse purgatti et in antea ista donacio firmis et stabilis permaneat omnique tempore et non sit disrupta. Facta scriptura donacionis IIII kalendas madii anno XX regnante Carlone rege filio Leudevico.—Signum Eldovardus.—Signum Margarita qui hanc donatio ne fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Rainobardo.—Signum Fredelaicus. —Signum Astovaldus.—Signum Ariolus.—Signum Garsandus.

Boso presbiter qui hanc carta donatione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLIV

Adjudicación de tierras en juicio á doña Emmo, abadesa de San Juan, sitas en Franchonegaza, en el año 912.

In judicio de Domna Hemmone Abbatisa seu de judices qui jussis aut causas dirimere vel legibus terminare, id est Plancario et Tulicane judicium seu in presentia Nantulfo, Solu Levita, Wansario, Fedanes sacerdotes et in presentia Annone, Astoaldo, Eldoardo, Morenoberto et..... Teuderico, Eldefredo, Reinuardo saione et aliorum plurimorum bonorum hominum qui ibidem aderant in eorum judicio: a peticione Scluane qui est insertor vel mandatarius

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 17.

de Domina Hemmone Abbatisa recognosco me ego Wimara ab interrogatione de supra scriptos judicis verum est in omnibus et hoc veritatem denegare non possint qualiter id dum me inter apellavit in placito de ipsa terra que in comitatum Ausonense in valle Riopollense infra terminio de Valle fecunda in villa que nominant Franchonegaza sestaradas de terras cultas et afrontat de I: latus in strada et de alia parte afrontat in terra Recharedo et de III parte afrontat in terra de Domna Hemmone Abbatisa et de quarta parte afrontat similiter. Et ego Wimara qui sum mandatarius de Bonita femina dixi: in meis invenire supra scriptos judices unde ego cum afframivi auctorem nomine Francholino quod ille mihi autorerasset in ipsam per acitum et non fecit et ego Wimara interrogaverunt me ipsi supra scripti judices plures vicibus si potuebam auctorem habere de ipsa terra quod superius insertum est aut non, et ego Wimara in meis responsis dixi: quod non possunt neque in mea prelatione que in alio et si sunt profesus Wimara qui sum mandatarius vel insertor de Bonita femina et sic facio mea..... de ipsa terra quod superius insertum est et ea que dicorecte et veraciter me recognosco in jurorum supra..... facta mea recognicione vel exvacuacione III Idus Decembris anno XX regnante Karulo rege filio Leudovico.—Signum Wimara qui sum mandatarius qui me exvacuavi.—Signum Melantro.—Signum Baldebonus.—Signum Salomon.—Signum Reinuardus Saione.—Plancarius.—Lukas.

Gentiles presbiter qui hanc recognicionem vel exvacuacione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Miró, n.º 14.

MMLV

Venta de tierras en Facundella hecha por Blanceiro y Sentario á D.ª Emmo, abadesa del monasterio de San Juan, en el año 911.

In nomine Domini. Ego Blanceirus Sentarius, nos simul in unum, vinditores tibi Domna Emmone abbatisa emtrice, certum quidem et manifestum enim qua sic placuit animis nostris et placet nullius quoque gentis imperio nec suaddentis ingenio. Sed propia espontanea nostra hoc elegit bona voluntas, ut tibi jam dicta Domna Emmo emtrice terras nostras vindere deveremus sicuti et facimus in comitatum Osona ad locum que dicitur ad ipsa Facundella, et sunt ipsas terras cultas vel incultas infra ipsa abbatia de Domum Sancti Joannis: et adfrontat ipsas terras de una parte in terra Francolino et de alias omnesque partes in ipsas terras cultas vel incultas quem habemus de aprisione parentum nostrorum ab omni integrietate cum omni voce apositionis nostre, et accepimus pretium de te jam dicta emtrice solidos II in rem valentem, tantum quod tu emtrix nobis dedisti et nos vinditores de presente manibus nostris recepimus, et nichilque de ipso pretio apud te emtrice non remansit est manifestum. Quem vero ipsas terras de nostro jure in tuo tradimus dominio et potestate ut de ex presenti die et tempore quidquid exinde facere vel judicare volueris in Christi nomine abeas potestatem, si quis contra hanc ista scripturam vinditionis venerit ad irumpendum aut nos jam dicti venerimus inferam seu inferamus tibi aut partique tue ipsas terras in duplo tibi componere faciamus et in antea ista vinditio firmis permaneat. Facta scripturam vinditionis in die Kalendas Marcii anno XXI regnante Karulo rege fil io Lodovico. Sig-

num Blanceirus.—Signum Sentarius, quod simul in unum qui hanc cartam vinditionis fecimus et testes firmare rogavimus. —Geldemirus clericus. — Boso subdiaconus.—Signum Rangovardus. —Signum Sanila.—Gentiles presbiter.

Fedantius presbiter qui hanc cartam vinditionis rogatus scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLVI

Donación de propiedades radicantes en Vallfogona, otorgada por Eldovard y su esposa Margarita á San Juan de las Abadesas, en el año 913.

In nomine Domini. Ego Eldovardus et vxor mea Margarita donatores sumus ad domum Sancti Joannis Babtiste monasterii cuyus ecclesia sita est in comitatu Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezere ab ividem domum donamus propter remedium animas nostras casas, casalibus, curtis, curtalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel incultas, vineas, arboribus pomiferis vel impomiferis, silvis, garricis, aquis aquarum, vie ductibus vel reductibus, pratis, pasquis et molino, cum super posito et cum suo caput aquis, omnia et in omnibus, qui nobis advenit de parentorum vel excomparatione sive de aprisione vel per quaiicumque voce, et est hec omnia in comitatu Ausona in valle Riopollense in Villa fecunda, et affrontat hec omnia de parte orientis in collo de Cannas et de meridie in serra Sancti Joannis et de occiduo in Río de Archamala, quantum infra istas afrontationes includunt sic donamus atque tradimus hec omnia quod superius resonat quantum ibi habemus ab omnem integrita-

(1) Arch. Cor. Arag., Esers. de Mirón, n.° 21.

tem, cum exis et regresiis illorum, propter remedium animas nostras; et qui ista omnia supra dicta exinde extrahere voluerit in primis iram Dei incurrat et cum Iuda Scariot participacionem accipiat et excomunionem Sanctam aut ex liminibus Ecclesie extraneus permaneat et peccatis nostris anime illius sit obligatum qui de hac recupimus esse purgati et in antea ista donatio firmis et stabilis permaneat omnique tempore et non sit disrupta. Facta scriptura donationis V kalendas Marcii anno XXI regnante Carlone rege filio Leudevico. —Signum Eldovardus.—Signum Margarita qui hanc donatione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Fredelaicus.—Signum Garsandus.—Signum Oriolus.

Boso presbiter qui hanc carta donatione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLVII

Donación á San Juan de las Abadesas por Eldeberta de una tierra en Viña, en el año 913.

In nomine Domini. Ego Eldeberta Femina constat me ut donare faciam ad domum Sancti Johannis Monasterii sicuti et dono mellius quoque gentis imperio nec suadentis ingenuo set propria espontanea mihi hoc elegit bona voluntas ut donare faciam ad domum Sancti Johannis monasterii de terra quartatas III propter remedium anime nostre vel de virum meum, nomine Amabiles, qui fuit condam, unde ante Dominum possit invenire remedium et est ipsa terra in comitatum Osona in Valle fecunda in locum ubi dicitur ad ipsa Vinea et afrontat de una parte in terra Durando et de alia in terra Mirone, de tertia in terra Gardilone, et de quarta parte in ipso rigato

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 20.

qui discurrit ubique; et sic dono ipsa terra quantum infra istas afrontaciones includunt, ab omni integritate, ad Domum Sancti Johannis monasterii propter remedium anime mee vel virum meum sicut superius insertum est; sane quod fieri, minime credo, esse venturum quod si ego jam dicta femina aut aliquis de filiis vel de heredibus meis aut cujuslibet homo qui contra hanc ista scripturam donatio vel redemptionis venerit ad irumpendum in primis iram Dei incurrat et peccatis meis anime illius sit obligatum, quia per istam cartam donationis vel redemtionis putabam esse peccatum meum purgatum et in antea ista carta donationis vel redemtionis firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donationis vel redemtionis V. kalendas martii anno XXI regnante Karulo rege filio Lodovico.—Signum Eldeverta femina qui hanc cartam donationis vel redemptionis et testes firmare rogavi.—Signum Wimara.—Signum Tudisclus.—Signum Geirardus. Nantulfus presbiter.—Guntemirus presbiter.—Costantinus Clericus.—Boso subdiaconus.—Geldemirus Clericus.

Fedantius presbiter qui hanc karta donationis vel redemptionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLVIII

Venta de una casa en Engaláts, valle de Ribas, por los cónyuges Gamiza y Virgilia á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 913.

In nomine Domini. Ego Gamiza et vxor mea Virgilia vinditores tibi Hemmone gratia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostra

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 20.

vindimus tibi in comitatum ceretania in valle Petrariense in fines de Villa Campilias, in locum que dicitur Engelados vindimus tibi in ibidem loco cassa cum curte et orto: I: et orreo I et ipsas terras qui sunt de ipso casale et exio et regresio suos, cum omnes illorum afrontaciones vindimus tibi ipsa cassa cum curte et orto, et ipsos arbores et ipsas terras ubique invenire potueris qui sunt de ipsa cassa, sic vindimus tibi ab omni integrietate in propter precium soliditos X in rem valentem, et nichil de ipsum precium aput te emtrice non remansit est manifestum, ut de ex presenti die et tempore, et quidquid exinde agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integrietatem cum exio et recrecio suo, sane quod si nos venditores aut hullus homo qui contra hanc carta vinditionis venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique ista omnia quantum inmelioratam fuerit dupplo tibi componere faciat, et in antea ista carta vindictionis firmis permaneat. Facta carta vindictionem III kalendas Julii anno XXI regnante Karulo rege filio Leudovici.—Signum Gamiza.—Signum Virgilia, qui hanc carta vinditionem fecimus et firmare rogavimus.—Signum Auriolus.—Signum Ermegilde.—Trasoado.—Signum Sclivia.—Signum Golforte.—Signum Boso—Petronius presbiter.

Gentiles presbiter qui hanc karta vindictionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLIX

Donación de tierras en Boscaróns, otorgada por Esteban Magno al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 913.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 24.

In nomine Domini: Ego donator Stephanus Magnum mihi et satis, licitum esse Domum Dei edificare ubique et de meis rebus honorare adque concedere cusdientes predicacionem et monita Sanctorum Patrum qui elimosina ad mortem liberat animam cognocentum me peccati macula honusto compuncto de superna celorum pietate suplicantem eius misericordia ut pius et misericors sit in peccatis meis propter ea concedo adque trado ad domum Sancti Johannis Monasterii in comitatum Ausona infra fines de alode de Domum Sancti Johannis Monasterii dono ego supradictus in ibidem villa que nominant Boscharones ipsa medietatem qui mihi advenit per mea aprisione et abet afrontes ipsa Villa cum ipsas terras cultas de I parte in terra Gaugerando, et de alia parte in terra Nampione, et de duas partes in terra Sancti Johannis, ipsum jam dictum medium Villare et ipsas terras cum ipsum fornum pegarium quantum infra istas afrontaciones includunt ipsa medietatem ab omni integritatem volo ego enim et cunctis diebus da ipso villare cum ipsas terras que supra..... ecuimus in potestatem et dominationem Sancti Johannis Monasterii permaneat. Hec ipsas terras sicut ceteris alodibus et munificenciis Sancti Johannis pertinentibus usandi et fruitandi, gubernandi seu faciendi regulariter abeant potestatem ut Domum Sancti Johannis omni tempore sit et exinde honoratus ita tamen ut pro mea anima seu parentorum genitorum meorum exorare non pigeant ut veniam ad remedium Domino nostro Jesu-Christo adipici meam. Quod si ego donator aut aliquis de eredibus meis aut hullus homo super terram qui contra hanc donationem seu largitionem mercem cause tentavenit moverit aut ista jam dicta omnia de Domo Sancti Johannis abstrahere voluerit pecatis meis anima illius sit obligata que pro hac recupicere purgatum, et insuper componat in vinculo hec omnia

que superius scriptum est in quadruplum ecclesie Sancti Johannis Monasterii perpetim abiturum quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut Karius valere potuerit et in antea ista donatio firmis permaneat. Facta donacionem III kalendas Julii anno XXI regnante Karulo rege filio Leudoici.—Signum Stefanus, qui hanc donationem feci et testes firmare rogavi. —Signum Scluva. – Signum Luvila. —Signum Reinuardo.—Signum Iullo.—Signum Guirardo. —Fedantius presbiter.—Constantinus Clericus.

Gentiles presbiter, qui hanc donacionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLX

Venta hecha por Noé y otros á D.ª Emmo, abadesa de San Juan, de varias propiedades en Arigo, en el año 914.

In nomine Domini: Ego Noem et vxor mea Lodara, Desiderius et uxor mea Bero, Frusindus et vxor mea Rimilo simul in unum, vinditores tibi Hemmone gratia Dei Abbatisa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Asona in valle facunda in agecencia de villa qui nominant de Arigo vindimus tibi ipsas terras cultas que nobis advenit de aprisione vel de excomparatione et ipse campum que est de te Noe et de me Desiderio, afrontat de I parte per ipsas fixorias suas, finit usque in terra de te emtrice, et de alia parte in terra de jam dicto Desiderio, et de III parte afrontat in ipso alode de Domum Sancti Johannis Monasterii, et de quarta parte afrontat in terra de jam dicto Desiderio vinditore, et afrontat ipsa terra de Truisindo de duas partes in torrentes discurrentes et de III parte

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 23.

afrontat in I stirpe, et de quarto parte afrontat in terra de te jam dicta hemtrice, vindimus tibi hec omnia quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate propter pretium soliditas XVIIII et media in rem valentem et nichil de ipso precio aput te hemtrice non remansit est manifestum. Quem vero de ipsas terras jam dictas agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo. Sane quod si nos venditores aut hullus homo qui contra hanc cartam vindicionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit in dupplo tibi componere faciat, et in antea ista vinditio firmis permaneat. Facta carta vinditionem VIII kalendas Marcii anno XXII regnante Karulo rege filio Lodoici.—Signum Noem.—Signum Lodava.—Signum Desiderius. —Signum Bero.—Signum Truisindus.—Signum Rimilo qui hanc carta vindictionem simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Senegilde.—Signum Datone. —Signum Traserigo.—Signum Suniario.

Gentiles presbiter qui hanc carta vinditionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXI

Venta de tierras en Arigio á doña Emmo, abadesa de San Juan, hecha por Lautardo y su esposa, en el año 914.

In nomine Domini. Ego Lautardus et uxori sua Adalbureus vinditores tibi Emmo gratiam Dei Abbatissa, certum quidem et manifestum est enim quia sic conplacuit in animis meis et placet nullus quo-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 25.

que gentis imperio nec suadentis ingenio sed ex propria et expontanea mea hoc elegit bona voluntas vindimus tibi terras qui nobis advenit de excomparacione in comitatum Ausona in locum que vocant Valle fecunda in agicencia de villare Arigio; et afrontat ipsa terra de uno parte in rivo discurrente et de alia parte afrontat in terra Emmone emtrice et de III parte afrontat in ipsa vrna ecclesia, et de IIII afrontat vere latus in terra de Biaricus et de Paulo. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ab omni integritate propter precium sicut inter nos et vos bone fidei pacis placuit atque convenit in aderato vel definito solidos IIII in rem valentem est manifestum. Quem vero de ipsa terra facere, agere vel judicare volueritis libera in Dei nomine abeatis potestatem obprobium. Si quis contra hanc ista carta vindiccionis venerit ad inrumpendum aut nos venerimus inferam vel inferamus vobis aut partique vestre duplam vobis perpetim abitura et hec vindicio firmis adque stabilis et non sit disrupta nullo que tempore. Facta carta vindicione VI idus Marcii anno XXII regnante Karulo rege filio Leudovici. —Signum Leutardus.—Signum Adalburcus qui hanc cartam vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. Ettor clericus.—Signum Rarefredus. Stefanus. Wigilus.—Signum Tudiscolus.—Signum Desiderius.—Signum Fredarius.

Boso subdiaconus qui hanc carta vindiccionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXII

Reconocimiento hecho por los vecinos de San Juan, Ogasa, Surroca y Caballera del valle de

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 27.

Ripoll, á favor de doña Emmón, abadesa del monasterio de San Juan de las Abadesas, con fecha 16 de Mayo del año 914.

In presentia Mirone et Suniario Comites, et Marchiones, Ermemiro et Vnifredo Vicecomites seu et de judicis..... Teuderico, Trasobado, Narbonensis, Goltredo, Guntirigo, Centurio, Genderedo, judicum vel in presentia sacerdotum, atque fidelium laycorum id est Galindone, Adroario, Vnando, Ferizane, Nantulfo, Wisando, Ariane, Gentile, Eldefredo Sacerdotes, nec non et laycorum præsentia Seniulfo, Rodulfo, Mirone, Fedame..... Eldemiro, Suniefredo, Gulteredo, Arlegario Wiscafredo, Asenario, Tremeldesindo, Frugello, Madexane, Olibane, Armelio, Fremusguefredo, Willado, et Annone Sayone, et aliorum bonorum hominum, qui cum ipsis ibidem aderant. A petione Hictore qui est assertor vel mandatarius Emmone gratia Dei Abbatissa vel cuncta congregatione..... Sancti Johannis Babtiste, qui est situs in territorio Ausonense in valle Riopollense justa flumen Tezere vel ab interrogatione de supradictos judices proferi sumus nos simul in unum habitores, qui sumus de Villa que vocant Insula Langovardi, id est Malagnergo, Argeleva, Odorico, Lova, Teudemiro, Elisabet, Martino, Froylane, Veteredo, Addane, Belasario..... Traserigo, Argemire, Alberico, Chindiverga, Argemiro, Gondesinda, item Argemiro, Spana, Cudone, Martesinda, Venrando, Richinelde, Datone, Gandeleva, Centullo, Bertevinda, Aquilane, Signilde, et nos Vigodemares, Gorgoria et ipsum Villare Miralies; et nos habitatores de Villa Tenebrosa id est Franco, Rimulo, Vsila, Auria, Balderico, Remosinda..... Datone, Flamola, Frodane, Wirgilia, Andrias, Kavedosa, Folcherada, Adalamiro, Boldegonsia, Belasco, Fruao, Margarida, Recasindo, Gerontia, Daniel, Ichilo, Degorosa, Bardina, Sinpiberga; et nos habitatores villare que vo-

cant Calvello Turturino; Geiraldes, Wigilane, Richileva, Vgnare, Donnella, Calvello et nos habitatores... ..... vocant Perella; id est Sallane, Andresinda, Vulgarane, Fluridia, Tedario, Wabstrudie, Adroario, Reinildo, Fremadroario, Placida, Dacofredo, Femira, Sperandeo, Nevolenda, Andrias, Ermesinda, Venrando, Anlo, Salomone, Durtulona, Guderigo, Sarracina, Ferrido, Doda, Martino, Froylane, Aderando, Daidilde, Suniefredo, Adovira: et nos habitatores de Villafrancones id est Gisclarigo, Felicia, Gisclamundo, Abellorie, Wistremiro, Ermovigia, Sindilo, Andeliño, Quilio, Geireberto, Chixilone, Quintillane, Auria, Donadeo, Juliana, Egfreda, Minua, Robonensio, Guduvira; et nos habitatores de Villare inculatos id est Sunigilda, Ivivana, Mirone, Froylone, Desderio, Ranesinda, Liginia, Sentulinde, Ada, Wifredo, Richilde, Bertone, Cleda, Magnane, Arbidia, Gauzmare, Agadia, Quintilane, Gemula, Traschada, Hacidia, Grimaldo, Madrone, Sperandeo, Ranlone, Abondanzio, Eldeona, Petrasio, Grosa, Romano, Gudalberga, Achila, Jeroncia, Bonesindo, Gudilone, Exibio, Stegoncia, Balderedo, Sesenanda, Wadamiro, Morena, Wifredo, Gondosalba, Sivischer, Amuna; et nos habitatores de Villare Mogio id est Serraldo, Quilone, Doda, Fernicio, Miranda, Godregildo, Millida, Franco, Sunlone, Auriolo, Mora; et nos habitatores de Villare Olceya id est Antugnano, Dateldes, Eldemare, Ichilo, Geldefredo, Berta, Lunesinda, Sindilo, Eudone, Valentina, Wadamiro, Placidia, Egila, Argeleva, Rodegario, Auria, Balderedo, Alda, Ingilmare, Rodegontes, Erifonso, Erielde, Bradilane, Miravella, Altemiro, Grossa, Exibio, Paluma, Isidero, Filimera, Ansulfo, Doda, Gudrilde, Arnefredo, Elidia, Daniel, Bagilone; et nos habitatores de Villa que vocant Sduvane id est Sduva, Sesenanda, Ennegone, Leveguto, Andegario, Andorosa, Godemare, Quintilane; et nos habitatores de Villare Rodebaldencos, id est Rodebaldo, Marcia, Jugilfredo, Adalvira, Alge-

mare, Imitara, Teuderico, Nemvolenda, Gomesinda, Tendeberga, Traserigo, Bertesinda, Anastacia, Frauberto, Egilo, Engomiro, Grima, Redontes, Schinilda, Alavando, Ermilo; et nos habitatores villare que dicunt Fornos id est Altemiro, Astrudes, Dato, Engovada, Bellascuti, Alodia, Donadeo, Chintilo, Agano, Ariantes, Fasilia, Racel; et nos habitatores de Villare Puyoredundo id est Vensemale, Deodada, Agnaldo, Domenica, Teudisclo, Tracselda, Alberico, Livoncia, Livilo, Desiderio, Eldegrato, Adanagildo, Andilona, Eldefreda, Alodia, Madexone, Vella, Dadone, Doda, Amancio, Eldetrude, Ermenrado, Ingilrada, Nantorlo, Berga, Landerigo, Lininda, Anselugo, Laurencia, Algerado, Ceria, Ingilberto, Lunesinda, Alí, Gastelde; et nos habitatores de villare que vocant Vinea id est Raynovardo, Sesevira, Rando, Auria, Itario, Adalgisa, Onorata, Trasobado, Anseleva, Wimara, Adolina, Domenico, Christiana, Antugnano, Deseleliza, Fredone, Ermilde, Sentario, Idegundes, Aquilina, Sirivoso, Telemira, Telemiro, Gerriberga, Dato, Froyla, Bellela, Gunterigo, Engantes, Joanne, Elegancia, Ermemiro, Argesinda, Santo, Anderga, Eldesinda, Bonesinda, Sexio, Egilo, Walavoso, Fachilo; et nos habitatores de villare que vocant Centullo id est Centullo, Aldena, Eleseo, Matresinda, Engoliga, Godovira, Duravile, Matilde, Ferriolo, Fachilo, Teuderico, Fruccede, Teuderico, Trasegoncio, Ennego, Ingilrada, Galindo, Ingilsinda; et nos habitatores de villare que dicunt Boscharones in est Lugano, Baldegoncia, Duvabile, Bona, Teuderico, Eylo, Senderedo, Argeleva, Benedicto, Ermerida, Eldemare, Pinobs, Volendo, Sindilo, Leutardo, Adalamira, Eudone, Juliano, Senior, Alemanno, Vizisando, Peternella, Duravile, Argesinda; et nos habitatores de villare que dicunt Sintigosa id est Sereno, Gemella, Galderico, Rotrudo, Endalego, Fachilo, Bestrando, Teudolegate, Datone, Maria, Barone, Margarida, Adroario, Eldoara, Domenico, Andolina,

Mancone, Ermilde, Armegilde, Sabrosa..... Landeberto, Benefacta; et nos habitatores de villare que vocant Claviano id est Elesco, Olo, Oliva, Hemmo, Eldesindo, Berone, Abuline, Regano, Rades, Arnulfo, Petita, Fortes, Stavila, Aione, Petitus, Gometrisdes, Ennego, Frugone, Rodaldo, Manza, Petrus, Aiorazel; et nos habitatores de Robervelo id est Bonaldo, Odolina, Disiderio, Bonafilia, Genesio, Bona; et nos habitatores de villare Vedellare id est Spaula, Redalina, Godolina, Godemare, Wisiberga, Unaldo, Eldeberga, Eichelmo, Genteldes, Benedicto, Aulone, Venrando, Alchinelde, Bonaldo, Agavia, Domenico, Domenica, Udalrico, Ermemilde, Algerigo, Ermoigia, Beraldo, Agilda, Uguberto, Ferriola, Berteranto, Giriberto, Spanlo; et nos habitatores de Villaplanes id est Nantario, Spanvilde, Tenderico, Auresinda, Domenico, Stregodo, Ramio, Glauvilo, Eygofredo, Trueta, Elderico, Egilo, Stabile, Florencia, Godescalvo, Seserica, Jandesinda, Livila, Tendemira, Degorosa, Eilone, Gamo, Colomba, Ademiro, Wistrimiro, Wistrildes, Gomesindo, Dolchido, Rigurada, Sesisclo, Bapia. Verum est in omnibus, et hoc negare non posumus in vestrorum supradictorum presentia qualiter de id unde nos mala uti jam dictus Hictor mandatarius quod nos tenemus jam dictos villares cum fines et terminos illorum id est domos, curtes, hortos, vineas, terras cultas vel incultas, molendinis, arboribus pomiferis vel inpomiferis que debent esse de jam dicta Hemmone Abbatissa more regendum cum suas Monachas per voce jam dicto Monasterio *quod est in honore Sancti Johannis Babtista, quod condam Gloriosissimus Wifredus comes bone memorie reedificavit, vel dedicare jussit*, et sunt ipsi villares in territorio Ausonense in Valle Riopollense in ajacentia jam dicto monasterio in omnibus sumus profesi nos jam dicti, et jam dictas; quia condam jamdictus Wifredus Comes venit cum suis fidelibus in jam dicta valle qui erat in deserto posita et sic

aprendidit jam dicta valle cum suis villaribus, et terminavit eam sicut suptrius insertum est; et revestivit exinde jam dicta Hemmone abbatissa filia sua per vocem regis in onore jam dicto Sancti Johannis monasterii ut omnes homines quod illa suasque successores in jam dicta valle conlocaverint ad habitandum in omnem servitium exinde infendere faciant ad jam dicta Hemmone abbatissa, vel suas monachas sive illorum successores quod in jam dicto monasterio Deo serviunt vel servituras erunt usque ad futurum et dum jam dicta abbatissa ipsa valle in sua retinebat potestate quiete per auctoritate superius inserta sic conlocavit nos, vel alios parentes nostrôs ad habitandum, et edificavimus ibidem domos, curtes, hortos, vineas, molendinis, et terras de eremo ad cultura perduximus; omnia per beneficium de jam dicta Hemmone abbatissa hoc fecimus et omnem servitium ad jam dicta Hemmone suas que monachas vel ejus successores ex inde inpendere faciamus sicut de aliis proprietatis illorum quod illas retinent per auctoritate Sancti Johannis Baptista; *et sunt afrontationes de jam dicta valle* a parte orientis in collo que vocant de Segorilias et pervenit usque ad Poio, que vocant Pendedico, deinde pergit per ipsa serra usque ad collum que vocant Portella, et vadit usque ad locum que vocant Puiomalo, et dei inde pervenit usque ad Poium que vocant Stella, appartibus meridie descendit per ipsa serra que est inter valle Fagonda, et valle Sancti Johannis et descendit usque in rivulo que discurrit de Terrovolarios usque ad ipso Lugnente et pergit usque ad summa serra de ipsas Tendas: appartibus occidentis afrontat in ipsa serra vel in ipso semetario qui discurrit de ipsas tendas ad domum Sancti Johannis, et deinde egreditur usque ad Poio que vocant de ipso Volturo; et deinde pervenit usque ad locum que vocant ad ipsas Cagnas, et pervenit per ipsa serra usque ad flumen Tezere, et pervenit per

ipso flumen usque ad ipso ponte que est justa ipso Monasterio, et usque in rivo de Malatoscario; de partivus vero circi est afrontatio ipsius vallis in ipso grado de Lastonosa, et sic vadit per ipso Campo de Stefano, et per ipsum avede, et pervenit ad ipsum wanicum vello, et vadit ad ipsa mansione de Amalarico et deinde vadit ad ipso rivo de Fagundella usque in termino de Sorrocha et pervenit usque in rivo que vocant Malatoschario, et descendit usque in flumen Tecere, Et hodie per lege et justitia plus debet esse ista omnia quantum infra istas afrontationes includunt de jam dicta Hemmone Abbatissa per auctoritate superius scripta exceptus hoc quod homines habitatores villa que vocant Cavallaria ibidem justissime habent quam de nos superius jam dictos, aut de ullum alium hominem, nisi per jussione jam dicta abbatissa, et vera est nostra professio in vestrorum supradictorum presentia. Facta professione XVII. kalendas Junias anno XVI regnante Karulo rege filio Ludovici post obitum Odonis. —Signum Malagnaigo. —Signum Argeleva.—Signum Oderico. —Signum Loba.—Signum Teudemiro.—Signum Elisabet.—Signum Martino. —Signum Froilone.—Signum Uctaredo.—Signum Ada.—Signum Belesario.—Signum Baldia.—Signum Daniel.—Signum Jerosolma.—Signum Traserico. —Signum Argimira.—Signum Albarico. — Signum Chindiberga. — Signum Argemiro.—Signum Gondesinda.—Signum Tremargemiro. —Signum Spana. —Signum Eudone.—Signum Martesinda. —Signum Venrando.—Signum Richinelde.—Signum Datone. —Signum Gondeleva.—Signum Centullo. —Signum Bertesinda. — Signum Agilane. — Signum Signilde. — Signum Franco.—Signum Rimulo.—Signum Usila.—Signum Auria.—Signum Balderio. —Signum Gondemare. —Signum Gorgoria.—Signum Remesinda. —Signum Ramio.—Signum Vitalta.—Signum Datone.—Signum Flamola.—Signum Froiane.—Signum Virgilia. —Signum

Andrias.—Signum Cardosa.—Signum Solcherada.—Signum Adalamiro.--Signum Baldegoncia.—Signum Bellasco.—Signum Fruio. —Signum Ademira.—Signum Margarida. — Signum Recosindo. — Signum Ieroncia. —Signum Daniel.—Signum Hichilo.—Signum Degorosa. —Signum Bardina. —Signum Sigiberga. —Signum Stefanus. —Signum Turturino. —Signum Gualdes.—Signum Wigilane. —Signum Richileva. — Signum Ugnane. -- Signum Donella. —Signum Calvello.—Signum Sallane.—Signum Atrasinda. —Signum Bulgarane. — Signum Fluridia.—Signum Fedantio.—Signum Walastrudia.—Signum Atroario. —Signum Remilde. —Signum Atroario.—Signum Fedantia.—Signum Placida.—Signum Dacofredo. —Signum Fermina. —Signum Sperandeo.—Signum Nemvolenda. —Signum Andrias.—Signum Ermenisda.—Signum Venrando.--Signum Anlone.—Signum Salomon.—Signum Chintilo.—Signum Guderico. — Signum Sarracina. —Signum Ferriolo.—Signum Doda.—Signum Martino.--Signum Fruilone. —Signum Elderando. —Signum Dadilde.—Signum Suniefredo.—Signum Adovira.--Signum Rudulfus.—Signum Aisclarico. —Signum Selvia.—Signum Esclamunda.—Signum Abellonia.—Signum Wistrimiro. —Signum Ermoigia. —Signum Sindilo. —Signum Audelino.—Signum Quillio.—Signum Geriberto.—Signum Chixilone. —Signum Quintileo.—Signum Auria.—Signum Donado.—Signum Juliana.—Signum Egofredo.—Signum Rumiara? (1).—Signum Bonencio.—Signum Guilwira.—Signum Sunigilde. —Signum Ivirana.—Signum Mirone.—Signum Froilone.—Signum Desiderio.—Signum Ranesindo..... Signum Licenia.—Signum..... Signum Ada.—Signum Wifredo. — Signum Richildes. — Signum Bertone.—Signum Eleda.—Signum Magnane.—Signum Arbidia.—Signum Gauzmare.—Signum Aga-

(1) Acaso sea *Wimara*.

dia. —Signum Hintilane. —Signum Iemula. —Signum Trasobado.—Signum Placidia.—Signum Grimaldo.—Signum Matrona. —Signum Sperandeo.—Signum Anlone.—Signum Avundane.—Signum Elna. —Signum Petracio. —Signum Grosa. —Signum Romano. —Signum Gudalberga. —Signum Aquila. —Signum Ieroncia.—Signum Bonesindo.—Signum Gudilone.—Signum Exibio.—Signum Stegoncia.—Signum Donno.—Signum Sesenando.– Signum..... ..... Signum Miro. —Signum Serena. —Signum Wifreda.—Signum Gondesalva.—Signum..... Signum Ferruso. —Signum Miranda.—Signum Godregildo. —Signum Guallida. —Signum Franco.—Signum Sullone.—Signum Auriolo.—Signum Fidia. —Signum Magnano.—Signum Matildes. —Signum Eldemare. —Signum Lulo.—Signum Eldefredus.—Signum Berta.—Signum Lunesinda.—Signum Sindilo.—Signum Eudone.—Signum Wadamiro.—Signum Valentina.—Signum Placida.—Signum Egila. —Signum Argeleva. — Signum Linilo. — Signum Rodegario.—Signum Sturia.—Signum Balderedo.—Signum Adda. —Signum Ingilmare.—Signum Nodeguntes.—Signum Erifonso. —Signum Arielde.—Signum Bru-dilo. — Signum Mirabella. — Signum Altemiro. —Signum Grossa..... Signum Isidoro. —Signum Filmera. —Signum Ansulfo. —Signum Doda.—Signum Grideldes.—Signum Arnefredo.—Signum Lido. —Signum Daniel.—Signum Bagilo. — Signum Scluvane..... Signum Leveguda. —Signum Bonefredus. — Signum Tructa..... Gedemare. — Signum Witilane. —Signum Rodebaldo. —Signum Marcia. —Signum Ingilfredo.—Signum Adalvira. —Signum Argemare..... —Signum Nemvolendo. — Signum Gomesindo. —Signum Teudeberga. —Signum Traserigo. — Signum Bertesinda.—Signum Anastasia.—Signum Frauberta. —Signum Egila. —Signum..... miro. —Signum Grima..... Sig-

num Ailiranlo. —Signum Ermilo. —Signum Altamiro.—Signum Artrudes.—Signum Dato.—Signum Engoara—Signum Elaschuti.—Signum Alodia.—Signum Kitralo.—Signum Agano.—Signum Ariontes.—Signum Safilta. —Signum Racel. —Signum Vencemale.—Signum Deodada.—Signum Aqualdo.—Signum Domenica.—Signum Teudisdo.—Signum Tructelde.—Signum Albarico.—Signum Livoncia.—Signum Livilo.—Signum Desiderio.—Signum Eldregodo.—Signum Adanagildo.—Signum Audolina..... ..... —Signum Madeixo.—Signum Bella.—Signum Dodone.—Signum Doda. —Signum Amancio.—Signum Eldetrude. — Signum Ermenrado. — Signum Ingilrada.—Signum Nantario.—Signum Berga.—Signum Landerico.—Signum Eminilde.—Signum Anselegu.—Signum Laurentia.—Signum Allerado.—Signum Ceria.—Signum Ingilberto.—Signum Lunesinda.—Signum Ali.—Signum Gontelde.—Signum Ranoardo.—Signum Sesevira. —Signum Rando.—Signum Auria.—Signum Vario.—Signum Adalgisa.—Signum Onorata.—Signum Trasobado.—Signum Anseleva. —Signum Wimara. —Signum Odolina.—Signum Domenico. —Signum Cristiana. —Signum Antugnano.—Signum Baselissa. —Signum Fredone.—Signum Ermilde.—Signum Sentario.—Signum Radegundes.—Signum Aquilina.—Signum..... —Signum Arivoso.—Signum Ielemira.—Signum Ielemiro.—Signum Geriberga. —Signum Dato. —Signum Froila. —Signum Bellela. — Signum Guntirigo. — Signum Erigontes. — Signum Johannes. —Signum Elegancia. — Signum Ermemiro. — Signum Argesinda. —Signum Sanca. —Signum Anderga. —Signum Eldesindo. — Signum Bonesinda. — Signum Saxio.—Signum Egilo. —Signum Walafonso.—Signum Fachilo. —Signum Centullo. —Signum Aldena. —Signum Eleseo. —Signum Matresinda. —Signum Engoligo. —Signum Godovira. —Signum Durabile. —Signum Matilde. —Signum Ferriolo.—Sig-

num Fachilo. —Signum Teuderico. —Signum Tructelde.—Signum Teuderico.—Signum Trasegoncia.—Signum Ennego.—Signum Ingilrada.—Signum Galindone. —Signum Ingilsinda.—Signum Lugano.—Signum Baldegoncia.—Signum Durabile.—Signum Bona.—Signum Teuderico. —Signum Eilone.—Signum Senderedo.—Signum Argelova.—Signum Benedicto.—Signum Emedira.—Signum Eldemare.—Signum Pinobs.—Signum Volendo.—Signum Sindilo.—Signum Leocardo. —Signum Adaltemira.—Signum Eudone.—Signum Elone. —Signum Juliano. —Signum Seniore.—Signum Altemagno.—Signum Vzando.—Signum Peternella. —Signum Durabile.—Signum Argesinda.—Signum Sereno. —Signum Iemella.—Signum Golderico. — Signum Rotrude. —Signum Endalego.—Signum Fachilo.—Signum Berrando.—Signum Teudelega.—Signum Datone.—Signum Maria.—Signum Barone.—Signum Margarida.—Signum Adroario.—Signum Eldoare.—Signum Domenico.—Signum Audolina.—Signum Manzo.—Signum Ermilde.—Signum Ermegilde.—Signum Sabrosa.—Signum Paterno.—Signum Romelde.—Signum Lamdebeberto.—Signum Benefacta. —Signum Eleseo.—Signum Elo.—Signum Oliba.--Signum Hemmo.—Signum Eldesindo.—Signum Berone.—Signum Abulino.—Signum Ragantrudes.—Signum Arnulfo.—Signum Petita. —Signum Fortes.—Signum Stabilia.—Signum Aione.—Signum Petrus.—Signum Gometrudes.—Signum Ennego. —Signum Fraione. —Signum Rodaldo. —Signum Manza.—Signum Petrus. —Signum Galindo.—Signum Aione.--Signum Razel.—Signum Bonaldo.—Signum Odolina.—Signum Desiderio.—Signum Bonafilia.—Signum Ienesio.—Signum Bona.—Signum Durabile.—Signum Matrona.—Signum Spanla.—Signum Vetelina.—Signum Godolina. —Signum Godemare.—Signum Wisiberga.—Signum Vnaldo.—Signum Eldeberga.—Signum Eichelmo.—Signum Gonaldes. — Signum Benedicto. —Signum

Aulone.—Signum Venrando.—Signum Archinelde.—Signum Bonaldo.—Signum Agapia.—Signum Domenica.—Signum Domenico.—Signum Vdalrigo.—Signum Ermenilde. —Signum Alberico. —Signum Ermoigio.—Signum Beraldo. —Signum Agilde.—Signum Vgberto. —Signum Ferriola. —Signum Berterando.—Signum Geriberto. —Signum Spanlo.—Signum Nantario. —Signum Spanvilde.—Signum Teuderico.—Signum Auresinda.—Signum Domenico.—Signum Stregoto.—Signum Romeo.—Signum Gravilo.—Signum Eigofredo.—Signum Tructa.—Signum Ederigo.—Signum Egilo.—Signum Stabile.—Signum Florencia.—Signum Godescalcko.—Signum Seseriga. —Signum Teudesinda. —Signum Livila. — Signum Teudemira. —Signum Degorosa.—Signum Elone.—Signum Gamo.—Signum Columba.—Signum Ademiro.—Signum Wistrimiro.—Signum Richildes.—Signum Loba.—Signum Wistreldes.—Signum Gomesindo.—Signum Delchido. —Signum Richirada.—Signum Sesisclo.—Signum Bagilo.—Signum Randulfo. —Signum Adalberga. —Signum Gomesindo. —Signum Keno, qui hanc professione nos simul in unum fecimus.—Signum Durabile.—Signum Albaro.—Signum Eldes. —Signum Sendovadus (1).—Suniefredus subscripsit.—Ostaldus subscripsit.—Doddo subscripsit.—Giscafredus subscripsit. —Eldesindus subscripsit.—Etiam Eldesindus subscripsit. —Bolgar subscripsit.—Oliba subscripsit.—Suniulfus subscripsit.—Adrovarius subscripsit.—Anno subscripsit.—Saione subscripsit. — Eldegotus subscripsit. — Asenarius subscripsit. — Undisclus subscripsit. —Centurius filium Centurii subscripsit. — ✠ Suniarius Comes ✠ —Ermemirus Vicecomes, subscripsit.—Narbonese subscripsit.—Goltredus subscripsit.—Cuntiricus subscripsit. —Teudericus subscripsit.—Trasovadus subscripsit. —Bellus subscripsit.—Nantulfus presbiter subscripsit.—Dahinus? presbiter subscrip-

(1) Las firmas siguientes son autógrafas.

sit. — Rarafredus presbiter subscripsit. — Gentiles presbiter subscripsit.—Daniel filius Recosindi subscripsit.—Signum Astoaldo. —Hildefredus presbiter subscripsit. —Nifridius presbiter subscripsit.—Signum Livanus.—Signum Adanegildes.—Signum Wisalegus.—Signum Trasericus.—Secofredus presbiter subscripsit.—Plancarius subscripsit.

Gaersias presbiter, qui hanch professione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMLXIII

Venta hecha por Fruisindo y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, de una tierra en el vilar de Arigo, en el año 914.

In nomine Domini. Ego Fruisindus et uxor mea Rimilo et Grima et filii mei his nominibus Wimara Galenius et Archedonia, simul in unum, vinditores tibi Hemmone gratia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in Valle facunda in ipso Villare que nominant de Arigo, vindimus vobis ipsa terra culta qui nobis advenit de exconparationem, et afrontat ipsa terra de parte Orientis in terra de nos vinditores et de meridie afrontat in terra Sendroinda femina, et de partes, Cerci afrontat in terra Oderigo, et de Occiduo afrontat in orto de nos vinditores, vindimus tibi ipsa terra quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritatem in aderato et definicto precio soliditas II in rem valentem et nihil non remansit est manifestum, quem vero ipsa terra culta de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestate abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi et quidquid de ipsa terra agere, facere vel ju-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 3.

dicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo; Sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc carta vindiccionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferat aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit duplamus tibi perpetim abitura et in antea ista vindictio firmis permaneat, facta carta vindictionem II Idus Madii anno XVI regnante Karulo Rege filio Leudoici post obitum Oddone. Signum Fruisindus. —Signum Rimilo.—Signum Grima.- Signum Wimara.—Signum Galenius.—Signum Archedonia qui hanc carta vindictione simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Gisclamundo.—Signum Teudisclo. —Signum Wimara. —Signum Miro. —Signum Paulus.—Signum Congemiro.

Gentiles presbyter qui hanc carta vinditionem scripsi et supscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMLXIV

Venta hecha por Wimara y su esposa á doña Emmo, abadesa de San Juan, de un campo en Sa Vinya, en el año 914.

In nomine Domini. Ego Wimara et uxor mea Bonita vinditores tibi Hemmone gratia Dei abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in valle facunda in villa que nominant Vinea vindimus tibi campo I qui nobis advenit de parentorum nostrorum et afrontat ipse campus de parte orientis in terram de nos vinditores vel de nostros heredes et de meridie afrontat in ipsa silva, et de partes cerci et de occiduo afrontat

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 2.

in terra de te hemtrice vindimus tibi ipso campo cum suis arboribus quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritatem in aderato et definicto precio solidos IIII in rem valentem et nichil non remansit est manifestum, quem vero ipsa terra culta vel inculta de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi seu etiam comutandi, et quidquid de ipsa terra agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem, cum exio et recrecio suo, sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc carta vindictionem venerit ad inrumpendum inferant vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore ipsa terra inmelioratam fuerit dupplamus tibi perpetim abitura et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem II idus Madii anno XVI regnante Karulo rege filio Leudoici post obitum Oddone.—Signum Wimara. — Signum Bonita qui hanc carta vindictionem fecimus et firmare rogavimus.—Signum Gisclamundo. —Signum Teudisclo. —Signum Fruisindus.—Signum Eldoardus.—Signum Miro.

Gentiles presbiter qui hanc carta vinditionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMLXV

Donación otorgada por Teuderedo á San Pedro de Montgrony, dejando el gobierno y administración al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 915.

In nomine Domini. Ego Teuderedus presbiter donator. Magnum mihi et satis licitum est videtur domum Dei edificare ubique et de meis rebus hono-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 1.

rare atque concedere; audientes predicacionem et monita sanctorum patrum quia elemosina a morte liberat animam; cognoscente me peccati macula honusto conpuncto de superna celorum pietate supplicantem ejus misericordia ut pius et misericors sit in peccatis meis; propterea concedo atque trado ad domum Sancti Petri Apostoli qui est fundatus in castro Mocroneo in commitatu cerdaniense; Dono infra fines de Castellare in villa que vocant Tonegatus casa curte et orto ipsa casa ab omni intecritate in ipsa curte et in ipso orto ipsa medietatem et ipsa medietatem ab omni integrietate qui affrontat ipsa casa curte et ortus de I parte in casa de filiis Usulani condam, et de alia parte in via, et de III parte in orto Gisclamundo vel de suos eredes et de IIII parte in terra de Julio vel suos eredes, et ipsa campus qui est subtus ipso villare affrontat de I parte in torrente et de alia parte in terra Galitone et de III parte in via et de IIII in terra de Possego dono isto campo qui infra istas affrontaciones includunt ab omni integritate et ipsa alia terra qui est super ipso villare affrontat de I parte in torrente de alia in terra Galitone, de III in terra Possego, de IIII in ipsa fonte, dono ista terra ab omni integritate et ipsa terra quem abeo in locum ubi dicitur ad ipsa Cruce affrontat de I parte in silva de alia in terra Turidio, de III in terra Galitone de IIII in terra Possego, dono isto campo ab omni integritate, et ipsa terra que est ad ipso prado que dicitur Torego affrontat de I parte in via de alia in torrente, de III in terra Galitone, de IIII in terra Ermelde dono ipsa terra ab omni integritate et ipsa alia terra que est in ibidem loco affrontat de I parte in via, de alia in silva de III in terram Ermelle de IIII in terram Daudato, dono ipsa terram ipsa medietatem et ipsa medietatem ab omni integritate, et ipse campus qui est ad ipso chairo de Rotario affrontat de I parte in roca de III partes in torrente dono

ipsa terram ipsa medietatem et ipsa medietatem ab omni integritatem, et ipsa terra que est ad ipso cairo rubeo affrontat de I parte in terram Wifredo, et de alia in terram Ermentario, et de III in terram Gisclamundo, de IIII in terram Trasuario. Dono ipsa terram ab omni integritate et in villare que nominant Crunudellus casale cum orto et curte affrontat de I parte in via, et de alia in curte Scluane de III in orto Teudemiro de IIII in orto Toridio. Dono ipso casale cum curte et orto ab omni integritate et ipsa terram que ibidem est affrontat de I parte in via, de alia in terram Teudemiro de III in terram Dadille de IIII in terram Eldaleco. Dono ipsa terra ab omni integritate et ipsa terram que est ad ipso gairo rubio afrontat de I parte in torrente, de alia in terram Gardilane et de III in terram Carpilane de IIII in terram Auricio, dono ipsa terram, ipsa medietatem et ipsa medietatem ab omni integritatem et ipsa vinea que est ad ipsa noce affrontat de I parte in roca, de alia parte in vinea Galitone et de III in terram Ramione de IIII in stirpe, dono ipsa vinea cum ipso torculario quod infra istas affrontaciones includit ipsa medietatem, et ipsa medietatem ab omni integritatem. Volo enim ut cunctis diebus casas, curtes, ortos, terras cultas vel incultas, vineas, cum exiis et regesiis vel omnem superpositum illorumque supra texuimus in potestate et donacione Sancti Petri Apostoli permaneat perenniter; abbates vero et monachas servientes in domum Sancti Joannis Monasterii usandi ex fructuandi gubernandi seu faciendi regulariter abeant potestatem; ut omni tempore domus Sancti Joannis et Sancti Petri sint exinde onorati; Ita tamen ut pro me anima seu parentorum meorum exorare non pigeat ac veniam ad remedium Domino nostro Jhesuchristi adipisci mereamur, amen. Quod si ego donator ad hullus homo qui contra hanc donacionem seu largicionem mercedem causam temptaverit aut hec omnia superius dicta de domo Sancti Joannis vel

Sancti Petri abstraere voluerit peccatis meis anima illius sit obligatum quod pro hac re cupio est purgatum, et insuper componat in vinculo hec omnia quod superius scriptum est in quadruplo ecclesie Sancti Joannis monasterii perpetim abitura quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit et in antea ista donacio firmis permaneat omnique tempore. Facta donacione III idus Ianuari anno XXIII regnante Karulo rege filio Leudovici.—Signum Teuderedus presbiter qui hanc donacione feci et testes firmare rogavi et subscripsi.—Antestius presbiter. —Nantulfus presbiter. — Signum Undisclus clericus.—Fedanzius presbiter, subscripsi. —Frotarius presbiter.—Signum Bonaldus.—Signum Godalbertus.—Signum Fortes.—Signum Gairuvardo.—Signum Usila.—Signum Manco.

Boso levita qui hanc carta donacionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra cum litteras superpositas in verso XV, litteras XVII (1).

MMLXVI

Donación otorgada por Elduart y su mujer Margarita á San Juan de las Abadesas de tierras en Sa Vinya, en el año 915.

In nomine Domini. Ego Eldoardus et uxor mea Margarita simul in unum donatores sumus Deo et Sanctum Johannem Babtistam cuius monasterius est fundatus in comitatum Ausona juxta flumen Tezere. sic donamus in valle facunda ubi dicunt ad ipsa Vinea campo I qui nobis advenit de ex excomparatione, et afrontat ipse campus de I parte in terra de Datone et de aliasque partes afrontat in Riba, quantum infra istas afrontationes includunt sic donamus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 30.

ipsum campum ad domum Sancti Johannis monasterii propter remedium anime nostræ, si quis contra hanc karta ista donationis venerit ad inrumpendum aut aliquis de fratribus aut ullusque homo aut nos ipsi venerimus inferant vel inferam aut partique nostre inmelioratum fuerit in dupplo componere faciat ad domum Sancti Johannis monasterii et in antea ista carta donacionis vel remedii firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindictionis V. nonas Marcii anno XVII regnante Karulo rege filio Leudoici post obitum Oddone. — Signum Eldoardus.—Signum Margarita qui hanc karta donacionis vel remedii in unum fecimus et firmare rogavimus.—Signum Scluane.—Signum Teudisclo. —Anderaldus presbiter, subscripsi.—Wisandus presbiter, subscripsi.

Gentiles Presbiter qui hanc karta donacionis vel remedii scripsi subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMLXVII

Venta hecha por Durán y su mujer á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras en Sa Vinya, en el año 915.

In nomine Domini. Ego Durandus et uxor mea Deudada vinditores tibi Hemmone gracia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostræ vindimus tibi in comitatum Ausona in valle facundam, in villa que nominant Vinea vindimus tibi casas cum curtes orreis, ortis, ortalibus, terras cultas vel incultas, arboribus pomiferis vel inpomiferis cum illorum superposita, omnia quantum ibidem abemus quidquid nobis advenit de aprisione vel de

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 6.

excomparatione seu parentum nostrorum sic vindimus tibi totum ab integrum, id est in silvis in garricis in aquis aquarum in vie ductibus vel reductis, sive in montem sive in valle ubique invenire potueris sic vindimus tibi omnia sicut superius scriptum est, et accepimus nos vinditores de te hemtrice precium sicut inter nos et te bone fides pacis placuit adque comvenit in aderato et definicto precio soliditas X in rem valentem et nichil non remansit est manifestum, quem vero ipsas casas casalibus, curtis, orreis, ortalibus, terras cultas vel incultas, de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi seut etiam commutandi et quidquid de hec omnia agere, facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo, sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc carta vindictionem venerit ad inrumpendum venerit inferam vel inferat aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit dupplamus tibi perpetim abitura et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem per ipsum die kalendas Julii anno XVII regnante Karulo Rege filio Leudoici post obitum Oddone.—Signum Durandus.—Signum Deudada, qui hanc carta vindictionem fecimus et testes firmare rogavimus. — Signum Sanlane. — Signum. Teudisclo.—Signum Fruiane.—Signum Geldefredo. —Petronius Levita, subscripsi.—Constantinus Clericus, subscripsi.

Gentiles presbyter qui hanc carta vindicionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMLXVIII

Venta hecha por Placiano y su esposa y otros

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 10.

á doña Emmo abadesa de San Juan de propiedades en Sa Vinya, en el año 915.

In nomine Domini. Ego Placiamus et uxor mea Tortora et filii mei his nominibus Wimara, Gomesindo, Fermino, Atila, Fuila, Usila et Ago femina, simul in unum, vinditores tibi Hemmone gratia Dei abbatissa, hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in valle facunda in villa que nominant Vinea vel in suo terminio vindimus tibi quantum ibidem abemus id est in kasas in kasalibus in curtis in ortis in ortalibus in terras cultas in ortis in ortalibus in terras cultas vel incultas in arboribus pomiferis vel inpomiferis cum illorum superposita qui nobis advenit de aprisione vel de excomparatione seu parentum nostrorum id est in silvis in garricis in aquis aquarum in vie ductis vel reductis omnia et in omnibus sicut superius scriptum est sic vindimus tibi totum ab omni integritatem in propter pretium solidos VI in rem valentem et nichil non remansit est manifestum; quem vero ipsas casas, curtes oreo, kasalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel incultas sicut superius resonat de nostro jure in tuo tradimus dominio, et potestatem abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi, et quidquid de hec omnia agere, facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recrecio suo; sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc carta vindictionem venerit ad inrumpendum inferat vel inferat aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit dupplamus tibi perpetim abitura, et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem VI idus Septembrii anno XVII regnante Karulo rege filio Leudoici post obitum Oddone.—Signum Placianus. —Signum Tortora. —Signum Wimara.—Signum Gomesindo. —Signum Fermino. —Signum

Atila.—Signum Fruila.—Signum Ago.—Signum Eldesindo.—Signum Usila qui hanc carta vindictionem simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Odelrigo. — Signum Congemiro.— Signum Addanegilde. —Signum Reinuardo. —Signum Agila.—Addala presbiter, subscripsi.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindictionem scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMLXIX

Venta de propiedades en Corba (Cerdaña), hecha por Eldofredes y su mujer Eldes á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 916.

In nomine Domini. Ego Eldofredes et vxor mea Eldes vinditores tibi Domma Hemma misericordia Dei Abbatisa empetrice nostra, per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi in comitatu Cerdaniense in valle Lilitense in villa Corba in ibidem loco, vindimus tibi casa cum ipso orto cum exio vel regresio suo vel cum ipso pratello qui novis advenit per parentorum nostrorum qui afrontat ipsa kasa et ipse ortale cum ipso pratello de I parte in ipsa fonte vel in ipso torrente qui inde discurrit, et de alia parte in terra Antone vel heredes suos et de tertia parte in ipsa eira, vindimus tibi quantum infra istas afrontaciones includunt in kasas in casalibus in ortis ortalibus in arboribus in pomiferis in terris cultis vel incultis in vie ductibus vel reductibus in ista omnia jam supradicta vic vindimus tibi ipsa tercia parte et de ipsa tercia parte ab omni integrietate in aderato vel definito solidatas XII in rem valentem; et nichilque de ipso pretio aput te emtrice non remansit est manifestum; quem vero de ista omnia

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 11.

jam dicta agere facere vel judicare volueris libera et firmissimam in Dei nomine abeas potestatem. Sane quod si nos venditores aut ullusque homo qui contra hanc kartam vinditionis venerit ad irumpendum inferam vel inferam vobis aut partique tue ista omnia quod superius resonat in duplo tibi componere faciat; et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta carta vindicione ista III Idus Februari anno XXIIII regnante Karulo rege filio Leudovici.—Eldefredus.—Signum Eldes, qui hanch kartam vindicionem fecimus et testes firmare rogavimus, et manibus subscripsit. Signum Dagildes.—Signum Nunlane.—Petronius presbiter.—Transimirus.

Bradila presbiter qui hanc karta vinditione ista scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMLXX

Venta de tierras en Puig Vultari, por Adalard y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 916.

In nomine Domini. Adalardus et vxor mea Chinlo et Geldemiro et vxor mea Eldesinda et Lentilde femina simul in unum vinditores tibi Emmo misericordia Dei Abbatisa emtrice. Per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona, in apendicio in valle Rio-pollense in aiecencia de Poio vultario. Ego Adalardus vindo tibi pecias sex qui mi advenit de aprisione vel de excomparacionem, cultum vel incultum, et afrontat ipsa una pecia de una parte in rio que nominant de Vallefecunda, et de alia parte in roca et de III parte in stirpe et de quarta parte similiter in stirpe, et ipsa alia pecia afrontat de una parte in rio que nominant de Vallefecunda et de alias partes in terra de Eimirico, et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 31.

ipsa tertia pecia habet afrontationes similiter, et ipsa IIII pecia afrontat de omnesque partes in terra de Eimerico, et ipsa V pecia afrontat de una parte in rio de Vallefecunda et de alia parte in terra Sendero et de tercia parte in terra de Eimirico et de IIII parte in stirpe, et ipsa VI pecia afrontat de una parte in terra Livano, et de alia parte in terra de Eimirico, et de III parte in roca, et de IIII parte in stirpem ipsa VI pecia sic vindo tibi ipsa medietate et ipsa medietate ab omni integritate; et ego Geldemirus vindo tibi pecia una de terra qui est in apendicio de Castro Bisaura in locum que dicitur Serra de Recosindo qui mihi advenit de aprisione sic vindo tibi cultum vel incultum, et afrontat ipsa terra de una parte in terra de Deudato, et de alia parte in torrente, et de tercia parte afrontat in stirpe, et de IIII parte in terram de Deudato; et ego Lentilde femina vindo tibi pecia una de terra que est prope rio de Valle Saura qui mi advenit cum viro meo nomine Eigofredo, condam, pro nostra aprisione et afrontat de una parte de Adaltrude vel de suos heredes et de alia parte in torrente, et de tertia quarta parte de te ipsa emtrice. Vindimus tibi hec omnia quantum infra istas afrontaciones includunt sicut superius resonant ab omni integritate propter pretium id est soliditas VI in rem valentem et dinarios IIII.or et nichil de ipso pretio apud te emtrice non remansit est manifestum; quem vero de hec omnia sive superius esertum est agere, facere vel judicare volueris firmam habeas potestatem ab omni integritate cum exio vel regressio suo; sane quod si nos vinditores aut hulusque homo qui contra hanc carta vindictionis venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore ipsas terras inmelioratas fuerit dupplo tibi componere faciat, et in antea ista vindicio firmis permaneat omnique tempore. Facta ista carta vindictionis pridie Nonas Aprilis, anno XXIIII regnante Karulo rege

filio Ludovici.—Signum Adalardus.—Signum Chinlo. —Signum Goldemirus. — Signum Eldesinda.— Signum Lentildes femina qui hanc carta vindicionem simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus.—Gentiles presbiter.—Petronius presbiter.— Undisclus clericus.—Malanaicus presbiter.—Gumila clericus.—Ugudaldus.

Bosso levita qui hanc carta vindicionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMLXXI

Venta de una tierra en Planas por Baldemares y su mujer Eldovara á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 916.

In nomine Domini. Ego Baldemares et vxor mea Eldovara vinditores tibi Emmo misericordia Dei Abbatissa emtrice; per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in apenditio de Riopollense infra terminum de ibssum alode de domum Sancti Johannis monasterii in locum ubi dicitur ad ipsas Planas vindimus tibi ipsa terra qui a me jam dicto Baldemare advenit per parentorum meorum et afrontat ipsa terra de omnique partes in terra de te jam dicta emtrice vindimus tibi ipsa terra quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integrietate propter pretium solido I et dinarios VI in rem valentem, et nihil de ipsum precium aput te emtrice non remansit est manifestum; quem vero ipsa terra de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem habendi, vindendi, donandi seut etiam commutandi, et quidquid de ipsa terra agere facere vel judicare volueris firmam habeas potestatem ab omni integritatem cum exio vel regresio suo;

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 82.

sana quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc vindictionem venerit ad inrumpendum aut nos venerimus inferam vel inferamus tibi aut partique tue quantum ad eo tempore ipsam terra inmelioratam fuerit in dupplo tibi componere faciat, et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta carta vindicione nonas aprilis anno XXIIII regnante Carulo rege filio Ludovici. Signum Baldemarus.—Signum Eldovara qui hanc cartam vindicione fecimus et testes firmare rogavimus. Signum Galindo. —Franco.—Gentiles presbiter.—Gumila clericus.—Guntemirus presbiter.

Undiscus clericus qui hanc carta vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXII

Donación testamentaria hecha por los albaceas de Eldebrando al monasterio de San Juan de las Abadesas de una tierra en Horts, en el año 916.

In nomine Domini. Nos Suniarius, Odaldus, Senteldes qui sumus manumisores vel elemosinaris de Eldebrando, qui fuit condam donamus ad domum Sancti Johannis Babtiste propter remedium anime sue, sicut ille nobis precepit, terra qui est in comitatu Ausona, in valle que nominant Valle fecunda in locum ubi dicitur ad ipsos Ortos. Donamus terra in ibidem loco, qui afrontat de una parte in terra de Unegilde, et alia parte in terra de Rodeberto: et de tercia parte afrontat in rio qui discurrit ubique, et de quarta parte in terra de Domna Hemmone Abbatissa. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus nos ad domum Sancti Johannis sicut ille nobis precepit unde possit invenire remedium

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 83.

ante tribunal Domini Nostri Jesu-Christi; si quis contra ista scriptura donationis vel redemptionis venerit ad inrumpendum de fratribus vel heredibus aut quislibet homo, aut nos jam dicte venerimus, ipsa terra quantum infra istas afrontaciones includunt in dupplo ei componere faciat, et in antea ista scriptura donationis firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta scriptura donationis vel redemptionis II Nonas Junii anno XXIIII regnante Karulo rege filio Leudoici. —Signum Suniarius.— Signum Odaldus. —Signum Senteldes. —Nos simul in unum qui hanc scriptura donationis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Todisclus.—Fedancius presbiter. —Boso levita.—Signum Galindo. —Signum Amalarigo.

Galdemirus subdiaconus, qui hanc karta donationis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXIII

Venta de una casa en Coll de Canas por Alboí y su esposa á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 916.

In nomine Domini. Ego Alboinus et uxor mea Aiminilde vinditores tibi Hemma, misericordia Dei Abbatissa, hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in valle Facunda in locum ubi dicitur ad Collo de Cannas vindimus tibi casa cum curte et orto, exio et recretio suo, cum illorum superposita qui nobis advenit de aprisione vel de nostra edificatione, et afrontat ipsa casa cum curte et orto de I parte in torrentem discurrentem, et de alia parte in strada publica, et de tercia parte in terra Reinulfo, et de IIII parte

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 34.

afrontat in terra de jam dicta emtrice, vindimus tibi ipsa casa cum curte et orto quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate propter precium dinarios VI in rem valentem, et nichil de ipsum precium apud te emtrice non remansit est manifestum. Quem vero de ipsa casa cum curte et orto agere, facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritate, cum exio et recresio suo. Sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc cartam vindictionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferamus aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit in dupplo tibi componere faciat, et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem kalendas Augusti anno XXIIII regnante Carulo rege filio Lodoici.—Signum Alboinus.—Signum Aiminilde qui hanc carta vindictionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Reinardo.—Signum Geirnardo.—Signum Teuderigo.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindictionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXIV

Donación hecha al monasterio de San Juan de las Abadesas por Viarigo y otros de una tierra en Vallfogona, en el año 918.

In nomine Domini. Ego Viaricus et uxor mea Salvia et Paulus et uxor mea Eiga. Donamus nos ad domum Sancti Joannis Babtista vel monasterii qui est situs in comitatu Ausona in Valle Riopoliense juxta flumen Tezere. Donamus nos jam supra dicta ab ibidem loco terra culta vel inculta qui est in comitatu ausona in valle fecunda qui nobis adveniunt de aprisione qui affrontat ipsa terra de una parte in

1, Arch. Cor. Arag., Esers. de Mirón, n.º 36.

terra de Domna Emmo Abbatisa emtrice et de alia parte in rio que vocant Valle fecunda et de tertia parte in torrente et de IIII parte in terra Destratario. Quantum infra istas affrontaciones includunt sic dono ego Viaricus ad domum Sancti Joannis Babtiste vel monasterii ipsa medietate et ipsa medietate ab integrum, et ego Paulus jam supradicto dono ad domum Sancti Joannis monasterii ipsa mea medietate et de ipsa medietate sic vindo tibi domna Emmo misericordia Dei Abbatissa propter pretium solidos V in rem valentem et nichilque de ipso precio aput te emtrice non remansit est manifestum. Donamus ergo jam supra dicti ad domum Sancti Joannis monasterii quantum infra istas affrontaciones includunt ab omni integritate propter remedium animas nostras. Quod si nos donatores venerimus aut filius vel eredibus nostris aut hullus homo super terram qui contra hanc donationem temptaverit moverit aut ipsa terra jam supra dicta de domum Sancti Joannis Babtiste vel monasterii abstraere voluerit peccatis nostris anime illius sit obligata. Que pro hac re cupio esse purgatum et insuper componat in vinculo hec ipsa omnia superius scripta in quadruplum ecclesie Sancti Joannis monasterii perpetim abitura, et in antea ista danatio firmis permaneat. Facta donacio VII idus Marcii anno XXVI regnante Karulo rege filio Ludovici.—Signum Viaricus.—Signum Paulus.—Signum Eiga qui hanc simul in unum donationem fecimus et testes firmare rogavimus. Danofredus. Recosindus subdiaconus. Constantinus presbiter.—Signum Tudisclus. — Signum Embromarus. Geldemirus levita.—Signum Rainuardo.—Signum Stefanus.

Bosso levita qui hanc donationem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 39.

MMLXXV

Venta hecha por Ardegario y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras sitas en el Vallespir, en el año 918.

In nomine Domini. Ego Ardegarius et uxor mea Flamidia, Daniel et uxor mea Bonesinda nos simul in unum vinditores tibi domma Hemmona Abbatisa per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in valle Asperi in Villa Crosus vel in suas adjacentias vindo ego Ardegarius et uxor mea Flamidia in Villa Crosus vel in suas ajacentias terras cultas vel incultas que et II Casales qui nobis advenit excomparatione et afrontat ipsas terras et ipsis casales de I parte in terra Dadilane et de alia parte in terra Sabarigo, et de III parte in terra Adilone et de IIII parte in terra Gontario, quantum infra istas afrontationes includunt sic vindimus tibi ab omni integritate; et ego Daniel et uxor mea Bonesinda vindimus tibi ipsa VII[a] parte qui fuit de genitrice nostro nomine Gontardo, condam, et de genitrice mea nomine Rofina, condam, et ipsa VII[a] parte ab omni integritate, et vindimus tibi alia VII[a] parte qui fuit de avunculo meo nomine Wandalfredo, condam, qui occisit fratre meo nomine Simplicio quod donavit domnus Miro Comis major, condam, ad genitore meo supra nominate Gontardo; vindimus tibi ipsa VII[a] parte ab omni integritate quantum ibi invenire potuerit propter pretium quod inter nos et te convenit in aderato vel difinito id est solidos XVI in rem valentem et nihil quod de ipso pretio apud te emtrice non remansit est manifestum. Quem vero ista omnia superius nominata de nostro juro in tuo tradimus dominio potestatem abendi, vindendi seu etiam conmutandi quicquid ex inde agere facere vel judicare volueris fir-

misimam in Dei nomine habeas potestatem; quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc ista carta vinditione venerit inrumpendum aut nos jam dicti venerimus inferam seu inferamus; tibi aut partique tue quantum ad eo tempore inmelioratum fuerit tibi componere faciat aut faciamus; et in antea ista vindictio firmis permaneat.

Facta karta vindictionis III idus Madi anno XXVI regnante Karulo rege filio Leudoici.—Signum Ardegarius.—Signum Flamidia. —Signum Daniel.—Signum Bonesinda qui nos simul in unam karta vindictione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Benaldus. —Signum Berteraminus. —Signum Altemirus.—Signum Teodericus.

Galdemirus levita qui hanc karta vindictione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXVI

Venta hecha por Mauruc y su esposa á doña Emmo, abadesa de San Juan, de un alodio en Tendas, en el año 918.

In nomine Domini. Ego Maurucus et uxori sue Rodesinda vindittores vobis Emmon, certum quidem manifestum enim quia sic placuit in animis nostris ita et placet ut vobis vindere deveremus aliquid de alaudem nostrum qui nobis advenit per aprisione in comitatu Ausona in valle Rio-pollense in Villa que dicitur Tendas, et afrontat ipsa terra de una parte in terra de Belasco, et de alia in terra de Ausemare, et de III in terra de Galavansio, et de IIII in terra de Ausemare, et de III in terra de Galavansio, et de IIII in terra de Estavolso quantum in istas afrontaciones

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 40.

includunt sic vindimus nobis vobis ab omnem integritatem in pretium quod inter comvenit solidos IIII et nihil de ipso precio apud nos emtores non remansit est manifestum; quem vero terra quem vindimus de nostro juro in vestro tradimus dominio potestatem abendi vindendi conmutandi vel faciendi exinde quod volueris libera in Dei nomine habeas potestatem; et quicquid qui contra hanc ista carta vinditionis venerit ad rumpendum, aut nos venerimus non hoc valeat judicare sed componat aut componamus tibi auri libra I et in antea ista carta firmis permaneat omnique tempore. Facta carta vindictio VII^mo^ kalendas junii anno XXVI regnante Karulo rege filio Lodevico.—Signum Maurucus.—Signum Rodesinda qui ista carta vindictionis fecimus et testes firmare rogavimus. MIRO. - Signum Erogius.—Signum Suniemirus.—Signum Ligamus subdiaconus.—Petrus levita qui ista carta vindictionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMLXXVII

Donación de alodios en Tendas hecha por Aznar y otros al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 918.

In nomine Domini. Ego Asenarius et uxori mee. Hixolo, et Olibi et uxori mee. Eldregodo Magnum nobis et satis licitum est Domum Dei edificare ubique et de nostris rebus onorare adque concedere audientes predicacionem et merita Sanctorum Patrum quia elemosina a morte liberat anima cognocentes nos pecati macula onustus conpugneti de superna pietate et ejus misericors et propicius sit in pecatis nostris, propterea tradimus atque concedimus alo-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 41.

dem nostrum proprium ad Domum Sancti Joannis Rio-Pollensis cenobis, qui est situs in comitatu Ausona in Valle Riopollensis justa flumem Tezer, et ibidem tradimus alodem nostrum proprium ad Domum Sancti Joannis propter Deum et remedium animas nostras, et est ipse alodes in comitatu Ausona in Valle-Riopollense in Villa que vocant Tennas, et sunt ibi casas cum curtes et orreos et ortos et terras cultas incultas, et afrontat ipse alodes de parte orientis in strada, et de meridie in torrente qui discurrit, et de occiduo similiter, et de circi in via. Quantum infra afrontaciones includunt sic donamus hec omnia superius scripta ad Domum Sancti Joannis ab omnem integrietatem cum exiis vel regresiis earum propter Deum et remedium animas nostras, quod si nos donatores aut ullusque omo qui contra hanc ista carta donacione venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare et in ira furoris Divina permaneat et a liminibus sacra Dei Ecclesia extraneus fiat et cum Juda Scariot porcionem accipiat. Facta carta donacione anno XXVI regnante Karulo rege filio Leudevici. —Signum Asenarius.—Signum Hixilo.—Signum Oliba.—Signum Eldregodo, qui simul in unum carta donatione fecimus et testes firmare. —Signum Senovado. —Signum Wiliricus.—Signum Landemaro.

Malanaicus presbiter qui hanc carta donationis rogatus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMLXXVIII

Venta de una casa en Castro Layés por Galindo y su esposa á doña Emmo, abadesa del monasterio de San Juan, en el año 919.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 42.

In nomine Domini. Ego Galindo et uxor mea Gudiscla vinditores tibi Hemmo misericordia Dei Abbatissa. Certum quidem et manifestum est enim quia sic placuit in animis nostris et placet, nullis quoque gentis imperio, nec suadentis ingenio, set propia et expontanea nostra hoc elegit bona voluntas, ut tibi vindere deberemus, sicut et vindimus tibi, in comitatu Ausona, in apendicio de Castro Lacessi, in locum que vocant Tavernulas. Vindimus tibi in ibidem loco kasa et curte et orreum et orto cum suis pomiferis et terras cultas vel incultas; qui nobis adveniunt tum de comparatione quam de aprisione vel de ruptura et de parentorum nostrorum; qui afrontat ipsa casa et ipsa curtes et ipse ortus et ipsas terras de una parte in terra de Envolato, et de alia in roca et de alias duas partes in terra de te emtrice; quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt, sic vindo tibi ab integrum propter pretium quod inter nos et te comvenit in aderato et defenito precium solidos XX in rem valentem, et nichilque de ipso pretio apud te emptrice non remansit est manifestum; quem vero de ipsa omnia quod superius resonat facere, agere vel judicare volueris liberam et firmissimam in Dei nomine abeas potestatem si quis contra hanc ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum aut nos venerimus inferam vel inferamus tibi in duplo tibi componere faciamus, et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta karta vindicionis XV kalendas Februarias anno XXVII regnante Karulo rege filio Ludovici.—Signum Galindo.—Signum Gudiscla, qui hanc karta vindicione simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus.—Hontarius, levita.—Boso presbiter.—Ugubualdus.—Signum Eles.—Signum Geiroardus.—Ato subdiaconus.

Bradila presbiter, qui hanc carta vindicionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 43.

MMLXXIX

Venta de propiedades en Gomesindo-morto, hecha por el presbítero Tenderedo á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 919.

In nomine Domini. Ego Tenderedus presbiter vinditor tibi Hemmone gratia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vinditionis nostre vindo tibi in comitatu Ausona infra fines de Villa que dicitur Gomesindo-morto vindo tibi casa cum casale et curte et orto cum suis arboribus et cum suo superposito cum exio et recresio suo et de terra culta modia I hec omnia que mihi advenit de excomparatione, et afrontat ipsa casa cum ipso casale de I parte in kasa de Emuolata et de alia parte in kasa Sesenanda vel de filiis suis et de III parte afrontat in strada que pergit ubique, et ipsam terram afrontat in strada que pergit ubique, et ipsam terram afrontat de I parte in eremo, et de alia parte afrontat in rivo discurrenti et de III parte afrontat in terra de Chindilone femina vel de suos heredes vindo tibi hec omnia sicut superius resonat quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate in propter precium soliditas VIII in rem valentem, et nichil non remansit est manifestum. Que vero de hec omnia jam dicta agere, facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritate cum exio et recresio suo; sane quod si ego venditor aut hullus homo qui contra hanc istam vindictionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique quantum ad eo tempore hec omnia inmeliorata fuerit in dupplo tibi componere faciat et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionem XI kalendas Aprilis anno XXI regnante Karulo rege Leudoici post obitum Oddoni.—Tenderedus presbi-

ter qui hunc carta vinditionis feci et testes firmare rogavi.—Nantulfus presbiter. —Sedantius presbiter. —Ponteranus.—Wimararus presbiter.—Boso subdiaconus.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindictionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXX

Venta de varias propiedades en Vinya, hecha por Deodato y otros á doña Emmo, abadesa del monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 919.

In nomine Domini. Ego Deodatus et uxor mea Qhisilo et Teudebertus et uxor mea Matrona, Primus et uxor mea Igilo, Teudericus, simul in unum, vinditores tibi Emmo misericordia Dei Abbatissa. Certum quidem et manifestum est enim quia sic placuit in animis nostris et placet, nullus quoque gentis imperio, nec suadentis ingenio, set propia et expontanea nostra hoc elegit bona voluntas, ut tibi vindere deberemus sicut et vindimus tibi casa et ortos II, et pecia I de terra qui nobis advenit de parentorum. Qui est ipsa casa et ipsos ortus cum ipsa pecia I de terra in comitatu Ausona in Valle fecunda in loco que nominant ad ipsa vinea, sic vindimus tibi in ipsa casa et ipsos ortus et in ipsa pecia de terra ipsa medietate, et ipsa medietate ab integrum. Qui afrontat ipsa casa et ipsos ortus et ipsa pecia de terra de I parte in terra de Alduuardo, et de alia parte in via qui pergit ubique, et de tertia vel quarta parte in terra de te emtrice. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa medietate et ipsa medietate ab integrum propter pretium quod

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 22.

inter nos et te convenit in aderato vel defenito pretium solidos III in rem valentem, et nihilque de ipso precio aput te emtrice non remansit est manifestum. Quem vero de ipsa omnia quod superius resonat facere, agere vel judicare volueris liberam et firmissimam in Dei nomine habeas potestatem. Si quis contra hanc ista carta vindictionis venerit ad inrumpendum aut nos venerimus aut hullus homo super terram in duplo tibi componere faciam vel faciamus et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindicio IIII kalendas Madii anno XXVII regnante Karulo rege filio Ludovici.—Signum Deodatus.—Signum Qhisilo.—Signum Tendebertus.—Signum Matrona.—Signum Primo.—Signum Igilo.—Signum Tendericus, qui hanc karta simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus. — Signum Tudisclus.—Signum Sentellus.—Signum Bellus.—Signum Sperandeo.—Signum Justus.

Boso presbiter, qui hanc carta vindictionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXI

Donación testamentaria de tierras en Vinya, hecha por los albaceas de Datón y su mujer al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 920.

In Dei nomine eterni et salvatoris nostri Jesu-Christi. Nos quidem Tidila et Baldoinus et Asenarius qui sumus tutores vel elemosinariis de homine nomine Datoni vel uxori sue nomine Anneri, qui fuerunt condam; certum quidem et manifestum est enim quia mandaverunt nos ad extremo voluntate et donare fecissemus ad Domum Sancti Joanis Babtiste

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 44.

cenobii monasterii. Ita et fecimus petia una de terra et est ipsa terra sesteradas III, et est ipsa terra in comitatum Ausona in Valle fecunda in locum que dicitur ad ipsa Vinea et venerit ipsa terra de comparatione et habet afrontaciones de una parte in terra domum Sancti Johannis et de alia parte in terra de Tidilane, et de tercia parte in terra de Gardilane, et de quarta parte similiter in terra de Gardilane, quantum infra istas quatuor includunt sic tradimus atque donamus ad Domum Sancti Johannis Monasterii propter illorum anime, et quicquid exinde ipsas Deo Religiosas facere volunt potestatem abeant ob probrium. Si quis homo aut nos aut hullus homo qui contra hanc ista carta donationis vel traditionis ad inrumpendum iram Dei incurrat et cum Judas Scariot his participationibus abeat et insuper in duplo componere faciat ipsa terra et in antea ista donatio vel traditio firmis permaneat omnique tempore et non sit disrupta set in omnibus abeat firmitatem. Facta carta donationis vel traditionis VI kalendas Januarii anno XXVIII regnante Karulo rege filio Ludovici.—Signum Tidila et Baldoinus et Asenarius, qui simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Baldoinus. —Signum Asenarius. — Signum Tudisclo. — Signum Ingilfredus.— Signum Falamirus.—Signum Balduvonus.—Signum Inwilfredus.—Signum Aliemarus.

Bosso presbiter qui hanc carta donationem vel traditionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXII

Venta de tierras en Viña hecha por Recosindo y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 920.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 47.

In nomine Domini. Ego Recosindus et uxor mea Bradolina, Dudila et uxor mea Godovira, Vecando et uxor mea Gilesinda simul in unum vinditores tibi Hemmone gratia Dei abbatisa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in Comitatum Ausona in Valle fecunda et ipse noster campus de nos jam dictos Rechosindo et Dudilane in agencia de ipsa villa que nominant Vinea et afrontat ipse campus de I parte in torrentem discurrentem et de alias omnesque partes in terra de te jam dicta hemtrice et de ipse campus de me jam dicto Vecando est in agencia de villa que nominant Franchonciaga, et afrontat de I parte in terra Trasovadone et de alia parte afrontat in rio que nominant Vallefecunda, et de III parte afrontat in terra de Paulo et de Biarigo, et de IIII parte in terra Stradario. Vindimus hec omnia tibi quantum infra istas afrontaciones includunt cultum vel incultum quam ab omni integritate propter pretium soliditos XIII in rem valentem et nichil de ipsum precium aput te hemtrice non remansit est manifestum quem vero de ipsas terras jam dictas agere facere vel judicare volueris firmam abeas potestatem ab omni integritatem cum exio et recresio suo. Sane quod si nos venditores aut hullus homo qui contra hanc carta vindiccione venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore ipsas terras inmelioratum fuerit in duplo tibi componere faciat, et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta carta vindiccione V kalendas Marcii anno XXII regnante Carulo rege filio Lodoici post obitum Oddoni.—Signum Recosindus. —Signum Bradolina.—Signum Dudila.—Signum Godovira.—Signum Ucando.—Signum Gelesinda qui hanc carta vindiccionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Eldoardo.—Signum Teudisclo.—Signum Orilus.—Stephanus. —Teudericus. —Signum Vsilane.—Signum Geirardo.

Gentiles presbiter qui hanc carta vindiccionem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXIII

Venta de una casa y tierras en Viña hecha por Sonegildes y su mujer Levegoda á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 920.

In nomine Domini. Ego Sonegildes et uxor mea Levegoda vinditores tibi Hemmone, gratia Dei, abbatissa hemtricem per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatu Ausona in Valle fecunda in villa que nominant Vinea, vindimus tibi kasa cum curte et orto exio et recresio suo et afrontat ipsa kasa cum curte et orto de I parte in strada qui discurrit ubique, et de alia parte infrontat in torrentem discurrentem, et de III parte infrontat in terra de te hemtrice et campo I que est ad ipsa serra super ipsa villa jam dicta et afrontat de omnique partes in terra de te hemtrice et campo I, medium in locum ubi dicitur ad Fornello, et habet afrontaciones de I parte in torrentem discurrentem et de alia parte afrontat similiter et de III parte afrontat in terra Ferriolo et pecia I ad ipsum jam dictum Fornello et afrontat de I parte in terra Recharedo et de alias partes afrontat in terra de te hemtrice, vindimus tibi hec omnia quantum infra istas afrontaciones includunt qui nobis advenit de aprisione vel de excomparatione sicut superius resonat ab omni integritate in propter pretium solidos III in rem valentem et nichil non remansit est manifestum. Quem vero hec omnia superius nominata de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi seut etiam comutandi et quidquid hec

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 26.

omnia jam dicta agere facere vel judicare volueris firmam habeas potestatem ab omni integritate cum exio et recresio suo. Sane quod si nos venditores aut hulus homo qui contra hanc karta vinditione venerit ad inrumpendum inferam vel inferam aut partique tue quantum ad eo tempore hec omnia inmelioratum fuerit in dupplo tibi componere faciat et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta carta vindictionem VIII kalendas Novembris anno XXII regnante Karulo rege filio Leudovici post obitum Oddon.—Signum Sonegildes. —Signum Levegoda qui hanc carta vindictionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Domenichus.--Signum Auriolus.—Signum Lugano.—Signum Gontemiro.—Signum David.—Signum Stabiles. —Signum Scluva.

Gentiles, presbiter qui hanc karta vindictionem scripsi et cum litteras superpositas novem in verso VI subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXIV

Donación hecha por Todoredo, presbítero, y otros al monasterio de San Juan de las Abadesas de varias posesiones en Cerdaña, en el año 922.

In nomine Domini. Ego Toderedus presbiter, Trasemundus et uxori sue Baia, Livanus et uxori me Winedilde, donatores sumus ad Domum Sancti Johannis Monasterii, cujus Ecclesia sita est in comitatu Ausona in Valle Riopullense prope flumen Tecere, ad ibidem Domo donamus nos simul in unum atque concedimus ego jam dictus Toderedus presbiter, Trasemundus et uxori mea Baia, Livanus et uxori me Winedilde dono adque concedo ego jam dictus presbiter in terris, in ortis, ortalibus, in exiis, in cultis,

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 29.

in eremis vel regressiis illorum, in omnia et in omnibus, qui mi advenit ista omnia per comparacione, et est in comitatu cerdaniense in Pan Trasmontano, in apendicio de Petra Suniarii, et habet afrontaciones ista omnia de I latus in ipso Confoso, et de alio latus in fonte Turi, et de tercio latus in ipsa serra de ipsa petra et de IIII° latus in spelunca Pratello ego jam dictus Trasemundus Livanus vel uxores nostras donamus atque concedimus in jam dicto comitatu, vel in locum que dicitur Petra Suniarii casas cum curtes et orreos, ortis, ortalibus, terris, vineis cultis vel incultis, aquis aquarum, viaductibus vel reductivus, cum exiis vel regresiis illorum in omnia vel in omnibus, et habet afrontaciones ista omnia de I latus in castro Mogoronio, et de alio latus in serra de Monte-nero et de III latus in flumen Lubricato, de IIII° vero latus in Hera mala. Quantum infra istas afrontaciones includunt donamus adque concedimus á Domum Sancti Johannis Monasterii ista omnia quod super insertum est quo ego Toderedus presbiter comparavi de ipsa femina nomine Ovimia ipsa sua porcionem ab integrum, et nos jam dicti donamus atque concedimus quicquid ibidem habuimus de parentum nostrorum et de comparatione vel aprisione quod superius resonat ab integrum propter remedium animas nostras, ut ab hodierno die et tempore Abbatissas vero et Monachas que ibidem serviunt licentiam habeant tenere et posidere et de ista omnia jam dicta faciant quod voluerint. Sane quod si nos donatores aut Commes aut vicecommes aut vicarius aut ullusque homo qui contra hanc ista donatio venerit inrumpendum aut de filius vel de heredibus nostris, in primis iram Dei incurrat et cum Juda Scarioth participacionem habeat et omne peccatum nostrum obligatum permaneat aut ex liminibus Ecclesia extraneus et in antea ista donatio firmis permaneat omnique tempore. Facta ista donatio kalendas Januarii anno XXX reg-

nante Carulo rege filio Leudovici.—Toderedus presbiter, qui hanc donatione feci et testes firmare rogavimus. —Signum Trasemundus. —Signum Baia.—Signum Livanus. —Signum Winedildes, qui simul in unum carta donationem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Argemirus.—Signum Centulfus.—Signum Atila.

Petronius presbiter qui hanc carta donatione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMLXXXV

Donación de una propiedad en Spinosa, en el valle de Bagá, y venta de otras hechas por el presbítero Malanaico á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 922.

In nomine Domini. Ego Malanaicus, presbiter in Domino salutem redimus graciam et exempli seminationis Christi. Ego tamen dum sedeo delita mea recordatus sum cepit cogitare et occulos meos ad celum levare et peccata mea in me dinumerare in memoria mihi veni de illa Domini precepta quod nos amone dicentes date et dabitur vobis et Psalmista dicunt, et pretium redemtionis anime sue liberavit in eternum et vivet in finem. Ideo cepis cogitare causam mortis mee ne repentina incurra mors, dono atque concedo omnem hereditatem meam qui mihi advenit de parentorum et comparacione ad Dominum et Domum Sancti Johannis Monasterii, cujus Ecclesia fundata est in comitatum Ausona, in Valle Riopollense, juxta flumen Tezere, et est ipsa mea hereditas in valle Bucurano in termino villa Spinosa vel in suas aiacentias, id est in kasas, terras et vineas. Qui

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 52.

afrontat ipsa terra cum ipsa casa de duas partes in riva vel roca de flumen Lubricato; et de III in terra de fratres meos, Sunegilde, Salomon, et de IIII in torrente; et in ipso puio super vinea de Domna Emmo abbatisa, afrontat ipsa terra de I parte in roca, de alia in terra de Bellafemina, et de III in ipsa predita vinea; et ipsa terra que est ad ipsa vinea de Savigillo, afrontat de I parte in via que pergit ubique et de alia in terra Savigillo, et de IIII in terra de Bella; et ad ipsas Comas de Frudino afrontat ipsa terra de I parte in ipso puio, et de alia in via, et de III in hermo, et de IIII in terra Domna Emmone Abbatisa; et in puio Calvo afrontat ipsa terra de I parte in vinea Salomone, et de alia in vinea Madrona, et de III in terra de Bella; et in ipso viniario Puio Calvo afrontat ipsas duas pecias de vinea de I parte in vinea Sunigildo, et de alia in vinea filios Edone, et de III in vinea Suniario et Ennegone; et ipsa alia pecia de vinea afrontat de I parte in vinea Francone et de alia pecia de vinea afrontat de I parte in vinea Francone, et de alia in vinea de Johanne, et de III in vinea Salomon. Dono adque concedo ista omnia sicut superius resonat cum ipsa kasa vel infra histas afrontaciones includunt ad Dominum et ad Domum Sancti Johannis Monasterii, ubi Domna Hemmo Abbatisa militat. Quantum mea hereditas est aut deinceps Deo adquirere aut inmeliorare potuero vel comparare ab omni integrietate, propter remedium anime mee dum vita mea est in mea sit potestate firma. Post obitum meum Domus Domini honoratus permaneat, et in locum ubi dicitur supra ipso Molino de Domna Emmo Abbatisa in ipsa Plana. Vindo ad illam terra meam qui mihi advenit de Genitrice mea nomine Ureta, et afrontat de I parte in via, et de alia in terra Undilane, et de alias II in terra de te emtrice vindo tibi infra istas afrontaciones ab integrum in precio solidos III et argenteos IIII in rem valentem, et exinde non remansit est manifestum. Si quis

contra hanc ista carta donationis et vinditionis venerit ad inrumpendum aut jam donator et vinditor venero aut aliquis de fratres aut heredes meos inquietaverint aut ad Domum Domini extrahere voluerit in primis ira Dei incurrat, et insuper auri libras II componat et ista omnia in duplo componat, et in antea ista karta ad Domum Domini vel ad Domna Emmo Abbatisa firmis permaneat. Facta karta donationis vel vindictionis XII kalendas Januarias anno XXX regnante Karulo rege filio Ludovici. Ego Malanaicus presbiter qui hanc carta donacionis vel vindicionis feci et teste firmare rogavit. Recosindus levita.—Ato levita. —Signum Sivirolus.—Signum Ennego.—Signum Gualterus.—Signum Todesindo.—Signum Daniel.

Undisclus presbiter qui hanc karta donatione vel vindictione scripsi et die et anno quod supra (1).

MMLXXXVI

Venta de tierras en Tabérnolas, hecha por Galindo y su esposa á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 922.

In nomine Domini. Ego Galindo et uxor mea Gudiscla vinditores tibi Hemmone misericordia Dei Abbatissa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi in comitatum Ausona in apenditio de Castro Lacessi in locum ubi dicitur Tabernulas vindimus tibi in comitatum ibidem loco campos II de terra, cultum vel incultum, qui nobis advenit de excomparatione, et afrontat ipse unus campus de I parte in strata publica qui pergit ubique, et de alia parte in terra de te emtrice, et de tercia parte afrontat in rio discurrente, et de IIII parte in

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 51.

strata qui discurrit ubique, et ipse alius campus afrontat de una parte in rio discurrentem et de II partes afrontat in rocha et de IIII vero parte afrontat in silva, vindimus tibi quantum infra istas afrontaciones includunt ab omni integritate propter pretium soliditas III in rem valentem et nichil de ipso pretio apud te emtricem non remansit est manifestum. Que vero de hec omnia sicut superius insertum est de nostro juro in tuo tradimus dominio potestatem habendi vindendi seu etiam commutandi, et quidquid de ipsas terras cultas vel incultas agere vel judicare volueris firmam habeas potestatem ab omni integritate cum exio et regresio suo. Sane quod si nos vinditores aut hullus homo qui contra hanc karta vindicione venerit ad inrumpendum aut nos venerimus inferam vel inferamus aut partique tue quantum ad eo tempore ipsas terras inmelioratas fuerint in duplo tibi componere faciat et in antea ista vindicio firmis permaneat. Facta karta vinditione XII kalendas Januarias anno XXIIII regnante Karulo rege filio Leodoici post obitum Odoni.—Signum Galindo.—Signum Gudiscla qui hanc carta vinditione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Gentiles presbiter.—Boso, levita.—Atilas presbiter simul et monachus.—Suniefredus subdiaconus. —Teudericus. —Daco.—Signum Astoaldo Vuvisandus presbiter.—Signum Geiroardo.—Signum Olibane.—Signum Melantro.

Geldemirus subdiaconus qui hanc karta vinditione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXVII

Donación de tierras en Ecclesia, término de Vallfogona, hecha por Lotard y su mujer al mo-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 37.

nasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 922.

In nomine Domini. Ego Lotardus et uxor mea Adalburga donamus adque tradimus ad domnum Sancti Johannis Monasterii qui est situs in comitatu Ausonense in Valle riopollense justa flumen Tecere donamus atque tradimus alodem nostrum qui est in comitatum Ausonense vel in terminio de Valle fecunda vel in locum ubi dicitur ad ipsa Eclesia casa I cum curte et orreo et orto cum suis arboribus et terras cultas vel incultas et exio et regresio suo qui nobis advenit per ruptura vel de comparatione, et afrontat ipsa casa cum curte et orto de omnisque partes in ipsum alode de Emmone Abbatisa vel in ipsa strata publica que pergit ubique et ipse campus qui est ad ipso rerato afrontat de I parte in terra Sallane, et de alia parte in terra Toldalego, et de III parte in terra Trasuvero, et de IIII parte in terra Fruisendo, et ipsum alio campo cultum vel incultum afrontat de I parte in terra Fruisendo, et de alia parte in terra Noveno et alias II partes in rivo de Valle fecunda, et ipse campus quod habet Absolmone ipsas duas partes et afrontat de I parte in terra Todalego, et de alia parte in terra Paulo et de III parte in terra Fruisindo, et petia I de terra que afrontat de I parte in terra Cunemiro, et de alia parte in terra Radulfo, et de III parte in terra Fruisendo, quantum in istas afrontaciones includunt donamus atque tradimus ad domnum Sancti Johannis Monasterii ab integrum propter remedium animas nostras. Ita tamen ut pro mea anima exorare non pigeat ut veniam ad remedium Domino nostro Jhesu-Christo adipisci merear; amen. Quod si nos donatores aut aliquis de heredibus nostris aut ullus homo super terram que contra hanc donationem seu largicionem mercedem causam temptaverit moverit aut ipsa omnia jam dicta de domnum Sancti Johannis abstraere voluerit pe-

catis nostris anime illius sit obligatum qua pro hac re cupio esse purgatum et insuper componat in vinculo hec omnia in quadruplo ecclesie Sancti Johannis monasterii quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit; et in antea ista donatio firmis permaneat. Facta donatione IIII kalendas Apreliis anno XXX regnante Karulo rege filio Ludoici. —Signum Lotardus. —Signum Adalburga qui hanc donationem fecimus et testes firmare rogavimus.—Durandus clericus. – Oliba subdiaconus.—Ettor clericus.—Signum Wiscafredus.—Signum Teuderico.—Signum Tudisclo.

Undisclus presbiter qui hanc donationem scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXVIII

Donación de una casa en Vinya y de otra casa y tierras en varios puntos, hecha por Tudisclo y Eldeberta al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 922.

In nomine Domini. Ego Tudisclus et uxor mea Exalo, qui alium nomen vocant Eldeberta, donatores; donamus adque tradimus ad domnum Sancti Johannis Babtiste Monasterii, in comitatum Ausonense in valle Riopollense, qui est situs justa flumen Tecere, donamus jam dicti ad ibidem loco casa una, cum suo superposito, cum curte et orto, exio et regresio suo, et terras cultas qui nobis adveniunt de excomparatione, vel de aprisione vel de comparatione qui sunt in comitatum Ausona, id est in valle fecunda, in villa que nominant Vinea, quantum ibidem habeo cum uxore mea jam dicta, et afrontat ipsa casa cum curte et orto et ipsas terras de parte orientis in terra de Mirone cum heredes

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 48.

suos, et de meridie in strata que pergit ubique, et de Occiduo in terra de Gontigogo, et de cerci in ipsa fonte; sic donamus ipsa casa ab integrum et in ipsas terras et in ipso orto et in ipsa curte cum suis arboribus, exio et regresio suo, ipsa medietate ab omni integrietate, et in locum ubi dicitur Tolosa donamus campo I qui afrontat de I parte in terra de Wimarane, et de alia parte in terra de Wilarondo, et de III parte in via que discurrit ab jam dicta villa Tolosa, et de IIII parte in ipsa riba, et ipse campus que est ad ipsa isola afrontat de I parte in terra Recemiro, et de alia parte in terra Cixilone femina, et de III parte in terra Emmone Abbatissa, et de IIII parte in rio de valle fecunda, et ipso tercio campus afrontat de I parte in rio qui discurrit de Melarago, et de alia parte in terra de Bonomine, et de III parte afrontat similiter, et ipse campus qui est in ipsa serra afrontat de I parte in terra Eriberto, et de alia parte in terra de Golderigo, et de III parte in terra Emmone Abbatisa, et de IIII parte in alode de Domnum Sancti Johannis Monasterii Istos campos jam dictos ab integrum donamus, et alio campo quod habemus cum Recharedo ipsa medietate, et afrontat de I parte in rio qui discurrit per Belango, et de alia parte in terra de Eldevardo, et de III parte in terra Bellone et Recharedo, et in alio campo ipsa medietate que afrontat de I parte in terra Mirone et de II parte in alode de Domnum Sancti Johannis Monesterii, et de III parte in terra Ferriolo, et in alio loco casa una cum curte et orreo et orto cum suo superposito et suis arboribus pomiferis vel inpomiferis et campo I ipsa medietate ab omni integrietate et afrontat ipsa casa cum curte et orto, et ipse campus de I parte in strata puplica que pergit ubique, et de alia parte in terra Domna Emmone Abbatisa, et de III parte in terra Tidilane, et de IIII parte afrontat in via que pergit ad ipsa Venna; Dono ego jam dictus Tudisclus et uxor mea Exalo, que alium nomen vocant Eldeberta,

adque tradimus ad Domnum Sancti Johannis Monesterii; quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus nos jam dicti ipsas casas et ipsas curtes orreo et ortos cum suis arboribus, et ipsos jam dictos campos sicut superius resonat ab omni integrietate propter remedium anime nostre; Abbatas vero et Monacas Domino servientes in Domum Sancti Johannis presentem scilicet et futuras ita obtineant ipsa omnia quod superius insertum est sicut ceteris alodibus et munificenciis Sancti Johannis pertinentibus, usandi et fructandi gubernandi seu regulariter faciendi abeant potestatem; quod si ego Tudisclus et uxor mea Exalo, que alium nomen vocant Eldeberta, aut ullusque homo qui contra hanc donationem adque tradicionem temptaverit moverit aut hec omnia jam dicta de Domno Sancti Johannis abstrahere voluerit peccatis nostris anima illius sit obligata, que pro hac recupio esse purgatum, et insuper componat in vinculo hec omnia quod superius scriptum est in quadruplum Ecclesie Sancti Johannis Monesterii perpetim abitura. Quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit, et in antea ista donatio firmis permaneat. Facta donatione adque tradicione 17 kalendas Septembris anno XXX regnante Karlo rege filio Ludovici.—Signum Tudisclus. —Signum Eldeberta, qui hanc donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Suniarius. —Signum Sidila.—Signum Renuardus.—Signum Teudericus.—Signum Alienardus.-Malanaicus presbiter.

Undisclus presbiter qui hanc karta vindictio scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMLXXXIX

Venta de la novena parte de una tierra sita

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 50.

en el Vallespir, lugar llamado Super Keiros, hecha por Teobaldo y su esposa á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 923.

In nomine Domini. Ego Teubaldus et uxor mea nomine Rekenanda, nos simul in unum vinditores tibi Eimone Abbatissa, emtrice, constat nos ut tibi vindere deberemus, sicuti et per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi, kasa cum curte et orto cum exio vel regresia sua et terra qui nobis advenit ex alode parentum nostrorum quod est in territorio Elenense in Valle asperi in apendicione de Molledo, ubi dicunt Super Keiros, et infrontat hec omnia quod superius insertum est de I parte in terra de Salomon et de alia in terra Wasqones, et de III in terra Placiano, quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa kasa cum curte et orto, cum exia vel regresia sua ab integre, et de ipsa terra ipsam nonam partem propter pretium solido I, et nihilque de ipso precio definicionis nostre aput te emtrice non remansit est manifestum et qui contra hanc karta vindicioni venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus in dupla tibi componeamus et in antea ista karta non sit disrupta sed abeat firmitatem omnique tempore. Facta ista karta vindicione III kalendas Marcii anno XXX.imo regnante Karulo rege filio Ludoico.—Signum Teubaldus.—Signum Rekenanda, nos quis simul in unum karta vindicione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Solmus.—Samarellus levita.—Domenicus.

Eigofredus presbiter qui hanc karta vindicione rogitus scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 54.

MMXC

Consagración de la iglesia de San Juan, en el pago de Berga, cerca de Serrateix, por Rodolfo, obispo de Urgell, á ruegos de Emma, abadesa de San Juan de Ripoll, á cuyo monasterio quedó sujeta esta iglesia, en el año 923.

Omnibus non habetur incognitum set quibusdam patefactum qualiter ego Emma, aspirante clementia Christi, Abbatissa superna tribuente clementia aliquantulum previdens pro amore divinitas celestis Patrie et pro timore orribilis gehenne penarum, considero pondus peccatorum meorum vel pertimesco aeterne Judicis iram ut ante tribunal Christi veniam merear adipci de peccatis meis in corde meo deponere decrevi ut ecclesiam in honore Dei omnipotentis et Sanctorum omnium, vel in manu Beati Johannis Babtiste qui est sita in pago Bergitano seu in villa que vocant Sancti Jhoannis antiquitatis, una cum consensu domino Rodulfo Episcopo, vel cum omni katerva de eorum qui ibidem preesse videntur et Deo vota famulantur preco ad jam supra dicto pontificem de supra dicta ecclesiam ut Deo auxiliantem et eius misericordia propiciante ut ad sanctam consecrationis diem dedicasset quod ita et facit incunctantur, ob hoc igitur ego Emma Abbatissa dono prememoratam ecclesiam kasullam, stolam, manipulum, alba, missale, lectionarium, psalteria, verba antifonarii, et sermones ad exortandum sanctorum Katholicorum patrum et domo uno et orto qui est ante ipsa ecclesia contra meridie et terra una que emi de homine nomine Dodoni qui est infra fines de kastro qui fuit condam Witisclo, qui infrontat de una parte.... in terra Ermegilde et de tertia in domo Sexelmi. Dono hec omnia quod superius insertum est ad supra memoratam ecclesiam vel ad ipsos sa-

cerdotes qui ibidem serviunt vel deinceps Deo servituri sunt propter sanctam dedicationem in subjectione Sancti Johannis Babtiste monasterii qui est situs in comitatu Ausona in valle Riopullo juxta flumen Teceri, cujus ego regimen teneo ut pro me jam dicta vel genitori et genitrice mea nec non et parentum meorum a Domino ejus misericordia.....
..... et per singulos annos cum ex decimis quam ex donaria dotis ipsi sacerdotes qui ibidem Deo serviunt ad domum Sancte Marie Sedis Orgellitane vel ad ipsum Pontificem qui liminibus ipsius ecclesie previdet libras duas in luminaria persolvantur. Enim vero ego Rodulfus Episcopus sedis sancte Dei genetricis Marie orgellitane ecclesie consecro hanc ecclesiam in honore Sancti Jhoannis Babtiste et martiris fundatam et constituo atque perpetualiter et condono parroechiam et habet terminos ex latere meridie in serra de Taxo, deinde vadit ad ipso villare de Leutardo, inde pergit per ipsa strata kardonense qui est subtus ipso alode de Mirone Comite que nominant Miralias, inde pervenit ad ipsum alode de Sancto Saturnino Monasterii et pervenit ad fines de parroechiam de kastro Serras, de inde per fines de parroechiam de ipsa Sponiola, et pervenit per ipsa strata kardonense usque in rio Anaveri et pergit per ipsa strata qui venit ad Sanctum Jhoannem et concludit usque in serra de Taxo hi concludunt isti termini de parrochia Sancti Jhoannis infra has fines quanti homines ibi habitant vel laborant decimas et primitias dono atque concedo ad ipsam ecclesiam Sancti Jhoannis sicut avet oritus iubet in subiectione Sancti Johannis Monasterii, qui est fundatus in comitatu Osona in valle Riopullo juxta flumen Tecero. Decernimus atque inconvulsibiliter atque perenniter statuimus, ut per singulos annos sacerdotes atque ministri Ecclesie more kanonicorum concilia celebrare indesinenter expediant sive et chrismale mini sterium secundum statu kanonico et fratrum con-

suetudinem celebrare non differant ex prefixis temporibus occurrere non obmittant. Facta dote vel donatione III idus Decembris anno XXV regnante Karulo rege filio Ludovico post Odoni.—Rodulfus hacsi indignus Episcopus.—Agericus archipresbiter. —Scluva presbiter. —Cirilus presbiter. —Nantulfus presbiter.—Blandericus presbiter.—Senderedus levita.—Mancio presbiter. —Petronius presbiter.—Boso levita.—Trasemirus presbiter.—Leutarius presbiter. —Geldemirus subdiaconus. —Gontarius clericus.—Asenarius presbiter.—Ennego levita adque Abba.—Daniel.—Signum Goltredus. —Signum Astoaldus.—Tudericus.—Eldegotus.—Ugubaldus.—Daco.

Atilus presbiter atque monachus qui hanc dotem vel donationem scripsit et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMXCI

Venta de una tierra en Cerdaña, lugar llamado Cominale, hecha por Baldefret á doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 928.

In nomine Domini. Ego Baldefredus tibi domma Emma misericordia Dei Abbatissa emtrice mea per hanc scriptura vinditionis mee vindo tibi in comitatu cerdaniense, in valle Lugnense, in locum que dicitur ad ipsa Cominale, terra que mihi advenit de aprisione vel ruptura quod afrontat ipsa terra de I latus in strata qui pergit ubique, et de alio latus in terra Suniario vel in ipsa sponda et de III latus in terra Trasemiro et de IIII latus in flumine, vindo tibi ipsa, quantum infra istas afrontaciones includunt ab integrum propter pretium solidos VI in rem va-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.° 38.—En el reverso de este pergamino hay una nota de letra antigua, acaso del siglo siguiente, que dice así: *Hec est dodalia Sancti Johannis de Musencart.*

lentem et exinde non remansit est manifestum. Quem vero de ipsa terra de meo juro in tuo trado dominio potestatem; quod si ego aut ullusque homo qui ista karta inquietare voluerit quantum ad eo tempore inmeliorata fuerit in duplo tibi componat et in antea ista vindicio firmis permaneat omnique tempore. Facta karta vinditionis V Idus Marcii anno XXXVI regnante Karulo rege filio Leudovicii.—Signum Valdefredus qui ista carta vindicionis scripsi et testes firmare rogavi. —Signum Aberle. —Signum Emonnis.—Signum Radolfus.—Signum Remeseirus.

Madexo presbiter qui ista karta vindicionis rogitus scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXCII

Venta de una tierra, en Vinya, por Aznar y su esposa á Tudisdo, en el año 928.

In nomine Domini. Ego Asenario et uxor mea Richildes vinditores sumus tibi Tudisdus, emtore, per hanc scriptura vindiccionis nostre, vindimus tibi campo uno culto qui nobis advenit per ruptura, et est ipsa terra in comitatum Ausona in valle de Vallefecunda que vocant ad ipsa Vinea et afrontat ipsa terra de I parte in terra de me comparatore, et de alias II partes in terra de nos vinditores, et de IIII parte afrontat in ipsa riba. Quantum infra istas IIII afrontaciones includunt vindimus tibi ab ipso campo ab omni integrietate cum exio vel regresio suo propter pretium quod inter nos et te convenit id est soliditas IIII et de IIII in rem valentem tantum quod de tu emtor nobis debisti et nos vinditores de presentem manibus nostris recepimus, Sane quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc karta vindiccionis venerit ad inrumpendum, aut ego

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 5.

venero inferam vel inferamus a partique tuo in duplo tibi componere faciamus, et in antea ista carta vindiccionis firmis permaneat omnique tempore. Facta karta vindiccionis XIII kalendas Junii anno XXX regnante Karulo rege post obitum Odoni.—Signum Asenario. —Signum Richildes qui hanc karta vindicione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Domenicus. —Signum Wiserum.—Signum Ermeriga.—Signum Elesia. —Signum Udalbertus.—Signum Bierigus. — Signum Trasuvado. —Signum Paulo.

Undisclus presbiter qui hanc karta vindictione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXCIII

Venta hecha por Fruio y sus hijos á D.ª Emmo, abadesa de San Juan, de un alodio en Fecundella (Cerdaña), en el año 930.

In nomine Domini. Ego Fruio femina et filius meus Oliva vinditores tibi Domna Hemmone Abbatisa hemtrice per hanc scriptura vindictionis nostre vindimus tibi alodem nostrum proprium qui nobis advenit ad me Fruione femina de viro meo nomine Asenarii, qui fuit condam, ipse meus decimus et ad me Olibane de jenitori meo jam dicto Asenario et est ipse alodes in comitatu Cerdaniense in villa que nominant Fecundella vel infra ejus fines qui afrontat de una parte in ipso torrente qui est inter isto alode et sub rocha, et de alia parte in strata que est inter isto jam dicto alode, et ipsa chalme de te hemtrice, de tertia parte in torrente vel in territorio de Villa Boscherones de ipsa Abadia Sancti Johannis, de quarta parte affrontat ubi ipsi torrentes se jungunt

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Mirón, n.º 49.

in rio Fecundella quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindo ego Fruio femina ipsum meum decimum totum ab integrum, et ego Oliba ipsa nona parte qui mihi advenit de jenitori meo Asenarii condam, et ipsa nona parte ab omni integritate propter precium quod inter nos et te convenit in aderato vel definito, id est solidos LX in rem valentem, et nichilque de ipso precio apud te hemtrice non remansit est manifestum. Quem vero ipso alode supra nominato de nostro juro in tuo tradimus dominio potestatem, abendi, vindendi seu etiam commutandi quicquid ex inde facere volueris firmissimam abeas potestatem. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc vindictione venerit inrumpendum infera vel inferamus tibi aut partique tue quantum ipso tempore hec omnia inmeliorata fuerit in duplo tibi componere faciat, et in antea ista vindictio firmis permaneat. Facta carta vindictionis VIIII kalendas Martii anno primo quod Karolus rex obiit filius Ludovici.—Signum Fruio femina.--Signum Oliba qui hanc vindictione fecimus et testes firmare rogavimus.—Suniarius.—Signum Fedantio.—Signum Dato.—Signum Wiskafredus.—Exone sacerdos.

In Dei nomine Jeldemirus presbiter qui hanc vindictione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXCIV

Donación hecha por Quitesino y su esposa al monasterio de San Juan de las Abadesas de tierras en Coll de Canas, en el año 930.

In nomine Domini. Ego Quitesinnus et uxor mea Filimera donatores, donamus atque tradimus ad Do-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 6.

mum Sancti Johannis Babtiste monasterii qui est situs in comitatu Ausonense, in valle Riopollense juxta flumen Tezere, donamus nos jam dicti ad ibidem loco terra nostra propria qui nobis advenit per aprisione, et est ipsa terra in comitatu Ausonense in Valle fecunda, in locum que vocant collo de Cannas et afrontat de una parte in terra de Domna Emmo, et de alia parte in torrente, et de tertia in roca, et de IIII in terra Guilaranno. Quantum infra istas afrontationes includunt sic donamus nos ad ibidem loco ipsas duas partes de ipsa terra et ipsas duas partes ab omni integrietate propter remedium animas nostras, et sunt ipsas II partes ad annona seminandum sesteratas VI. Qui contra hanc ista carta donationis venerit ad inrumpendum inferam seu inferam..... quantum ipso tempore hec omnia inmeliorata fuerit in duplo tibu componere faciat ad Domum Sancti Johannis monasterii et in antea ista donacionis firmis permaneat. Facta donacione quartum nonas Marcii anno primo quod Carulus rex obiit filius Leuduvici.—Signum Quitesinnus. —Signum Filmera qui hanc donatione fecimus et testes firmare rogavimus. — Signum Recaredus.— Signum Sanculi.—Bulgara.

Ato levita qui anc donacio scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMXCV

Venta hecha por Franch y otros á doña Emmo, abadesa del monasterio de San Juan, de varias tierras en Monte Quulga, en el año 930.

In nomine Domini. Ego Francho et uxor mea Mellida, Gallindo et uxor mea Felicia, et alius Galindo et uxor mea Filimera, simul in unum, vinditores

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 7.

tibi Domna Emmone Abbatisa emtrice per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus tibi petias III de terra qui nobis adveniunt de nostra ruptura et sunt ipsas terras in comitatum Ausonense in walle Riopuullense infra fines de willa quue nominant Retondelle in locum quue wocant Monte Quulga et afrontat ipsa I pecia de terra quod ego Francho cum uxore mea vindo et Galindo cum uxore mea afrontat de I parte in terra Wadamiro et Baldemaro et de alias omnesquue partes in terras de te emtrice, et ipsa pecia de terra quod ego alius Galindo cum uxore mea vindo afrontat de I parte in terra de Adroario et de alia parte in terra de me vinditore et de III parte in terra Managiso et de IIII parte in terra de te emtrice. Quantum infra istas afrontaciones includunt vindimus ipsas terras supra nominatas ab omne integrietate propter precium quod inter nos et te bone pacis placuit adquue convenit in aderato et definito precio id est solidos VIIII et dinarios IIII in rem walentem et nihilquue de ipso precio aput te emtrice non remansit est manifestum. Quem vero ipsas terras supra nominatas de nostro juro tuo tradimus dominio potestatem abendi, vindendi seut etiam comutandi quidquid exinde facere wolueris firmisimam abeas potestatem. Quod si nos vinditores aut uullus homo qui contra hanc vindiccionem venerit ad inrumpendum inferam vel inferamus tibi aut partique tue quantum ipso tempore immeliorata fuerit hec omnia in duplo tibi componere faciam aut faciamus, et in ante ista vindiccio firmis permaneat. Facta karta vindiccionis Idus Aprelis anno primo quod obuit Karulus rex filius Leudovici.—Signum Francho.—Signum Mellida.—Signum Galindo.—Signum Felicia.—Signum alius Galindo.—Signum Filimera qui hanc karta vindiccione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum David.—Signum Feles.—Signum Galindo.

Durandus subdiachonus qui hanc karta vindic-

cione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMXCVI

Venta hecha por el presbítero Sigecius á Quintilane de una casa y tierras en Concas y Kabicon, en el año 930.

In nomine Domini... Sigecius, presbiter, vinditor tibi Quintilane entore. Consta me tibi vindere debeo sicuti et per hanc scriptura vindicionis me vindo tibi cassa cum casale et curte et orto, terra et vinea qui est in comitatu..... in terminie de Concas vel de Kabicon ad ipsas fabricas qui mihi advenit per comparacione et afrontat de Oriente in vinea Sindilo vel Basilio vel suos eredes, et de meridie in domo Siskafredo vel de suos heredes..... vel in ipsas vineas et de occiduo in ipsos pocos vel in vinea Daniel qui fuit condam, et de circi in terra de Basilio vel Ucuberto et ipsa vinea afrontat de oriente in torrente de Pecolas vel in vineas..... et de meridie in vinea Fluridio vel in ipsas lapidas et de ocidus in terra Giskafredo et de circi in terra de Sindilo. Quantum infra as eius afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa cassa cum..... et terra et arbores et petras ab omni integrietate et ipsa vinea jam dicta cum ipsos arbores..... cum ipsa medietate ab omni integrietate, cum exio vel regresios illarum, propter precium solidos VIII tantum quod tu emtor mihi dedisti et ego vinditor de presente manibus meis recepit et nihilque de ipso precium aput te emtore non remansit et adinpletum. Quem vero ista omnia jam dicta de meo juro in tuo trado dominio et potestate ab vindendi, donandi, comutandi et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n. 8.

quidquid exinde agere, facere, vel judicare volueris liberam in Dei nomine habeas potestate. Sane quod si ego vinditor aut ullus homo aut aliquis de filiis vel de eredibus meis..... inquietaverit vel inquietare volueri non hoc valeat vindicare sed in omnibus ab te... Facta scriptura vindicio IIII Idus Decembri anno primo quod Radulfus rex cepit... post obitum Karulo regi.—Sigecius presbiter qui hanc scripture vindicione fecit et testes firmare rogavi.—Signum Enalecus. —Signum Bonesindus.—Signum Froila.

Sperandeus presbiter qui hanc scriptura vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMXCVII

Dedicación de la iglesia de San Ginés de la Ametlla por el obispo de Barcelona Teodorico, á ruego de doña Emmo, abadesa de San Juan, en el año 931.

Anno incarnacionis Dominice DCCCCXXXI indictione V. Era DCCCCLXX veniens vir iluster gratia divina annuente sancte Barchinonensis sedis Ecclesie Episcopus nomine Teudericus in comitatu Barchinonense in villa que nominant Aminsola in Ecclesia ibidem sita Sancti Genesii Martiris ad dedicandum ipsius Ecclesiam supra nominatam ob deprecacionem religiosissimam Hemmonem misericordia Dei Abbatissam seu et Parrocchitaneos his nominibus Suniario, Simplicio, Undilane, Hemmone, Valerio, Mirabilio, Iheremias, Gratiosus presbiter, Passarella, Amado, Vitale, Addaulfo, Argimiro. Nos simul pariter tractantes in animo sanctaque spiritu compuncti propter amorem Dei ad remedium anima-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 10.

rum nostrarum et parentibus nostris tradimus aliquid de facultatibus nostris ad predictam ecclesiam prenominato pontifice domno Teuderico Episcopo ad consecrandam ipsius ecclesiam de nostro proprio, ego Hemmo Abbatissa dono ibidem de ministerio ecclesiastico id est casulla I cum sirico facta, et stola et phanone et amicto I et corporale I et calice cum sua patera de stagno, et libros missale I et lectionario et antiphonario in una codice, psalterio I. Ego Suniarius dono ibi vinea I ad ipsa Revoira que affrontat de parte circi in vinea Undilano et Emmane, et de aquilonis in vinea Vitale et Anterno, et de meridie in vinea Argimiro, et de occiduo in terra Elisavel, et ego Simplicius dono ibi modita de vinea que est in ipsa Revoria, qui affrontat de parte circi in terra de Elisavel, et de aquilonis in terra vel vinea Elisabel, et de meridie in vinea Recharedo, de occiduo in vinea Seniovado. Ego Undila dono ibidem modita I de vinea que est in ipsa Revoria, et affrontat de parte circi in vinea Passarella et de aquilonis in strada, et de meridie in vinea de Passarella et de occidente in vinea Vidale, et ego Hemmane dono ibidem modita I de vinea in ipsa Revoria qui affrontat de circi in vinea Undilane, de aquilone in strada, et de meridie in vinea Passarella, de occidente in vinea de me donatore. Ego Valerius dono ibi moditas IIII de terra que affrontat de parte circi in vinea Richelmo et Hahemad, et de aquilone in mea terra, et de meridie in vinea Richelmo, de occidente in terra Altimiro. Ego Mirabilius dono ibidem de terra moditas II qui afrontat de parte circi in strada, de aquilonis in terra Suniario et de meridie in terra Suniario, de occidente in strada. Ego Iheremias dono ibi modita I de vinea qui est in ipso aguilare qui afrontat de parte circi in vinea Avurrido et de oriente in semitario de meridie in vinea Altimiro de occiduo in vinea mea. Ego Graciosus presbiter et Passarella donamus campo I qui est in plano Abu-

lid qui afrontat de parte circi in terra de Patricio et de aquilone in terra de Patricio et de meridie in terra de me Passarella et de occiduo in ipso prato. Ego Amado dono ibi pecia I de terra ad ipsa Revoria qui afrontat de parte circi in strada, et de aquilonis in strada, et de meridie in terra Seniovado, et de occidente in terra de Auriolus. Ego Vitale modita I de vinea qui est in ipsa Revoria qui affrontat de parte circi in vinea de Passarella, et de aquilonis in vinea de Passarella, et de meridie in mea vinea, de occiduo in vinea Suniario. Ego Addaulfus dono ibi modita I de terra qui est ad ipsas artigas ad ipsos infurcos, qui affrontat de parte circi in terra Iheremias, et de aquilonis in via, de meridie in terra Odegario, de occiduo in terra Pancario. Ego Argimirus dono ibi modita I de vinea qui est in Castellare qui afrontat de parte circi in terra de Argevado, et de aquilonis in mea terra, de meridie in torrente, de occiduo in via. Haec omnia supra nominata tradimus atque donamus ad domum Sancti Genesi Martiris in sua dedicatione in ea videlicet racione ut servientes ipsius ecclesie teneant atque possideant juxta more chanonica una cum consensu istius Teuderico episcopo et succesores sui servient et obedient sicut mos antiquitus est et sicut alie ecclesie parroechitanee, et ego Teedericus Episcopus in tali vero modo sicut supra taxatum est consecro hanc Ecclesiam in honorem Dei et Sancti Genesi martiris constituo atque perpetualiter et parroechiam concedo decimas et primicias et omnes redibitiones quod Ecclesiam pertinent de villas his nominibus. Id est Amindola cum villariunculis et terminis suis palatio et kabannas et furnos usque in ipsos termines Sante Eulalie et ipso Lauro et monteraso, et ipso pugio que vocant Ventenago, et ipso Siscare et ipsa Bodecha ipsas decimas de istos villariunculos et de ista villa supra nominata et ipso villare que vocant Villalba, omnia hec supra nominata presente trado

ipsas decimas et primicias atque perpetualiter concedo sicut jam dudum tenuit perhenniter permansuras, Idcirco jubeo adque decerno et inconvulsibiliter perenniter statuo ut per singulos annos sacerdotes et ministri Ecclesiæ more canonico bis in anno concilia celebrare indesinenter expediant sive et crismale ministerium secundum decreta Sanctorum patrum et fratrum consuetudinem celebrare non differant et prefixis temporibus ocurrere non obmittant, et cum episcopo confirmacionem vel aliarum utilitatum ministerium per parroechiam exercere voluerit recepcionem adque obedienciam in omnia paratissime exibere procurent qui vero contra hanc dotem vel donacionem inracionabiliter temptare voluerit hoc quod repetit vindicare non valeat sed in vinculo componat auri libras III et de hac dotis ac donacio in omnibus suam obtineat firmitatem. Facta dote et donacione IIII nonas Julii anno III quod obiit Karolus rex post Oddoni regi.—Signum Suniario.—Signum Simplicio.—Signum Undila.—Signum Hemmane.—Signum Valerio.—Signum Mirabilio.—Signum Iheremias. —Signum Passarella.—Signum Amado.—Signum Vitale.—Signum Addaulfo.—Signum Argimiro, nos qui hanc donationem fecimus et firmare rogavimus.—Graciosus presbiter qui hanc donacione feci et firmare rogavi.--Gimera presbiter.--Cixilus presbiter.—Petronius presbiter.—Recosindus presbiter. — Trasemirus presbiter. — Pulcresindus presbiter.—Geribertus levita.—Wilera levita.—Servus Dei presbiter.—Malanaicus presbiter.—Auriolus presbiter.—Indisclus (1) presbiter.—Wicita lector.—Joannes subdiaconus.—Oriolus levita.—Teudericus Episcopus hanch dotem feci et subscripsi.—Maurelinus archipresbiter.—Justus subdiaconus qui hanc dote et donacione scripsi cum literas superpositas in verso XVI ubi dicit et ipsa Boddecha et in verso

(1) Indisclus ó Lundisclus.

XX literas rasas et emendatas ubi dicit quod obiit Ka et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMXCVIII

Donación de tierras en Balbos, término de Vallfogona, hecha al monasterio de San Juan por Tudisclo y otros, en el año 931.

In nomine Domini. Nos simul in unum ego Tudisclus, Sonegildes, Ennego, Recaredus, manumissores qui sumus de Belloni vel elemosinarii certum quidem et manifestum est enim quia sic placet in animis nostris et placet ut donare facissemus ad domum Sancti Johannis Monesterii qui est situs in comitatu Ausona, in valle Riopullense prope flumen Tecere suum proprium alode quod emit de Gondemare vel sua uxore qui est ipse iam dictus alodes in comitatu Ausona in locum que nominant valle fecunda, vel ad villa de Balbos clauso I qui adfrontat ipse clausus de I parte in cassa Solmone et de alia parte in strata que pergit ubique et de III parte in torrente qui inde discurrit et de IIII parte in terra Poncio vel Solmone, et in alio loco que vocant ad ipsas comas campo I qui adfronta de I parte in terra Domna Emma Abbatisa, et de alia parte in terra Wigisso qui alium nomen vocant Belloto, et de III parte in terra Domna Emma Abbatisa jam dicta vel de Todesinda femina, et de IIII in rio que vocant Vallefecunda et in alio loco quæ vocant Torrente de Valle Fermossa pecia I qui adfronta de I parte in ipso jam dicto torrente vel in ipsa terra de Todesinda femina, et de alia parte in terra Domna Emma Abbatissa et de III in terra Recaredo et de IIII in ipso jam dicto torrente de valle fermosa, et in alio loco que vocant

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 15.

Midiano campo I qui adfronta de I parte in terra Trasovado, et de allia vel de III in terra Domna Emma Abbatissa, et in alio loco que nominant valle fermosa jam dicta campo I qui afronta de I parte in serra vel in ipso ubago de Sancto Johanne et de alia parte in terra Scubiliario, et de III vel de IIII in terra Domna Emma Abbatisa, et uno orreo. Donamus ipsum jam dictum alode sicut superius ressonat ad domum Sancti Johannis jam dicti Monasterii sicut nobis jussi fierit, quantum infra istas afrontaciones includunt ab integrum, exceptis in ipsos duos campos unus campus qui est ad Midiano et alius campus qui est in valle fermosa in ipsos duos campos ipsa medietate propter remedium anime sue de Bellone jam dicta condam qui fuit; et qui contra hanc ista carta donacionis vel concessionis venerit inrumpendum aut nos ipsi venerimus aut ullusque homo sicut superius insertum est in duplum tibi componat et in avantea ista dacio vel concesio firmis permaneat. Facta carta donacionis vel concesio XVI kalendas Augustas anno II quod Carulus Rex obit, Cristo regnante, rege expectante. — Signum Tudisclus. — Signum Sonegildes. —Signum Ennego.—Signum Recaredus nos simul in unum qui ista carta donacionis vel concessionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Odolinus. —Signum Mascarone. —Signum Wimarus.—Signum Rodolfus.—Signum Daco.

Madexo presbiter qui ista karta donacio vel concesio rogitus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMXCIX

Venta hecha por Furuco y otros á Tudisclo, de propiedades en Vallfogona, en el año 932.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 18.

In nomine Domini.—Ego Furuco et uxor mea Gondesalba et Argubado et uxori sue Imilo et Gudevira et Bradulina vinditores sumus vobis Tudisclo et uxori sue Godevira per hac iscriptura vindicionis nostres vindimus vobis in valle Ripullense in loco que dicitur valle Fecunda ad illa vinea qui afrontat ipsa terra de una latus in terra Asenario et de alia in rigo de Melango, et de tercia in terra Rekeredo et de quarta in terra Eldobardo. Quantum istas infrontaciones includunt sic vindimus vobis ipsa terra ab omni integrum que avemus de parentorum nostrorum in precium id solidos VII in re valente et nihilque de ipso precium aput vos entores non remansit est manifestum, et qui contra hanc ista karta vindicionis venerit ad inrumpendum aut nos ipsi benerimus infera vel ut infera vobis aut partique vestra dupla vobis perpetim abitura et in avantea ista vindicio firmis permaneat. Facta karta vindicionis XV kalendas Novembrii anno IIII quod Karlulus rex migravit a seculo.—Signum Furuco.—Signum Godesalva.—Signum Argubado.--Signum Imilo.--Signum Godevira. —Signum Bradulina qui simul in unum vindicione fecimus et testes firmare rogabimus.—Signum Costabiles.-Signum Daniel.-Signum Undila.

Samuel presbiter qui hanc karta vindicione iscripsi et subscripsi die et anno quod supra. Amen (1).

MMC

Donación hecha por Addalus y otros al monasterio de San Juan de las Abadesas, de propiedades en Gesso, en el año 936.

In Dei nomine. Ego Addalus sacer et Senderedus sacer et Wifredus donatores sumus a domum Sancti Joanis, cenobii Riopullensis ipsum

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 17.

mansum qui fuit de Chixolone femina condam, quod nobis relinquit a diem obiti sui per suum testamentum unde judicium obligavimus a serie condicionis ordinante judice et nobis jussit ut scripturam legitimam faciamus a supra scripto cenobio sicuti effacimus et sic donamus per supra scriptam vocem nos supra scripti tutores vel elemosinarii ipsum mansum cum omnia que ad ipsum mansum pertinet et Chixolone condam ibi tenuit per suum aulodem cum terminis et aiacenciis cum exiis vel regressiis et earum afrontaciones in locum que dicunt ad ipso Iesso et terras et vineas cum silvis et garricis tam eremum quam cultum tam prono quam plano sic donamus ad suprascripto Monasterio ut aput Deum ejus anima invenire merear requiem ad suum proprium ut cuntis servientes Deo sic faciant quomodo de ceteris munificenciis Sancti Joannis; et siquis contra ista donacione incitante diabulo calcaneum suum erexerit et ipsum aulodem voluerit abstraere de ipso Monasterio in quadruplum secundum chanonicam auctoritatem restituat et insuper damnacionis Jude proditoris accipiat, et in antea ista donacio firma permaneat modo et omnique tempore. Facta ista donacione III nonas Jenuarii anno I regnante Leudevico rege filio Charloni qui debuerat esse rex et non fuit. † Addalus sacer.—Signum Wifredus.—Ego Sendredus sacer scriptor atque donator simul cum pares meos supra scriptos qui ista scriptura fecimus et firmavimus et firmare rogavimus.– Signum Wifredus. —Signum Seniofredus.—Signum Leopardus.

Ego Seniofredus sacer, scriptor atque donator qui hec scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCI

Venta hecha por Dodada á doña Emmo, aba-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 19.

desa de San Juan. de varias tierras situadas en Vallfogona y *villare Arigo,* en el año 936.

In nomine Domini. Ego Dodada sum vinditrix tibi Domna Emmo, misericordia Dei, Abbatisa per anc scriptura vindicionis mee vindo tibi II.as pecias de terra qui mihi aveniunt de genitore meo nomine Arigo qui sunt ipsas terras in comitatu Ossona in valle riopollense in valle fecunda ad ipso villare que nominant Arigo et adfrontat ipsa I pecia de terra de una parte in terra Froilone et de alia in terra Sanlane III.tia parte in terra Desiderio et quarta parte similiter et ipsa alia terra afrontat de I parte in torente et de alia in terra Desiderio de III.tia in terra Sanlane et de IIII.ta in strada que vadit ad ipsos Molinos vindimus vobis quantum infra as afrontaciones includunt ipsas amas (1) terras ab omne integrietatem in precio solidos III in rem valentem et exinde non remansit est manifestum. Quem vero ipsas terras de meo juro in tuo trado dominio et potestatem abendi, vindendi set ut etiam comutandi et quid quid exinde facere, agere vel judicare volueris libera et firmisima in Dei nomine abeas potestatem. Siquis contra hanc karta vindicione venerit ad inrumpendum aut ego venero in duplo tibi componere faciam et in antea ista karta in omnibus suam obtineat firmitatem. Facta karta vindicione IIII Idus Madii anno primo que in cepit regnare Leudovicus rex filio Karruloni. —Signum Dodada qui anc karta vindicione fecit et firmare rogavit. Signum Garsan.—Signum Noe.—Signum Rekaredo.

Teuderandus presbiter qui anch karta vindicione scripsit die et anno quod supra (2).

---

(1) *Amas,* por *ambas.*

(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 20.

MMCII

Venta hecha por Sesouva y otros á doña Emmo, abadesa del monasterio de San Juan, de propiedades en Vinya, valle de Vallfogona, en el año 937.

In nomine Domini. Ego Sesouva femina et filii..... meis is nominibus Ragunardus, Dacho, Eimardus, Sufficie femina, Dodeldes femina, simul in unum, vinditores tibi Hemmo misericordia Dei abbatisa hemptrice per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi in comitato Osona in apendicio de Riopullense in Valle-facunda in villa que vocant Vinea vindimus tibi kasas cum suo superposito cum curte et orto et cum suis arboribus pomiferis cum exio et regressio suo qui nobis advenit per parentorum nostrorum, et afrontat ipsa kasa cum curte et orto in ipso kampo de Deudata femina de I parte, et de alia parte in terra Eldovardo et de III parte in strata qui pergit ubique, et de IIII parte in terra de te jam dicta hemptrice, vindimus tibi quantum infra istas afrontaciones includunt sicut superius resonat ab omni integrietate cum exio et regressio suo in aderato et definito precio solidata I et dinaratas VI in rem valentem et nihil de ipso precio aput te hemptrice non remansit est manifestum. Quem vero de ista omnia sicut superius resonat de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi vindendi donandi seut etiam conmutandi. Sane quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc karta vindicione venerit ad inrumpendum inferam vel inferat aut partique tue auri libras II tibi componere faciat et in antea ista karta vindicionis firmis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicione XIII kalendas Marcii anno II regnante Leudovico rege filio Karloni.—Signum Sesouva femina.—Signum Ragi-

nardus.—Signum Dacho.—Signum Einardus.—Signum Sufficie femina.—Signum Dodeldes femina.—Signum Recharedus.—Signum Eribertus. Signum Dodatus.

Guiliardus levita qui hanc karta vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCIII

Donación de Ausesza al monasterio de San Juan de las Abadesas de un alodio situado en el valle de Ribas, condado de Cerdaña, en el año 937.

In nomine Domini Dei eterni et Salvatoris nostri Jesu Christi. Ego Ausesza femina devota. Cogitans cassum mortis humane dum ad huc evuo presenti degens et gratens illa gens qui me hactenus usque custodiens misericordiam suam aliut usque huc et inde placuit magnum et satis licitum esse video domum Dei et de meis rebus onorare pro salute anime mee et timore mortis secunde seut quod veniam michi Dominus impartire dignetur, vel propter remedium anime mee aut genitori meo Daconi condam ad finitatum contribulorum meorum seut defunctorum presentium scilicet et futurorum, et non inmemores qui dicat quiquit Ecclesie datur Deo offertur, et alibi beati erunt qui domum Dei edificant in eternum. His et allis compunctis verbis promisis et nullisque agentis imperio set promto animo concedo ad domum Sancti Johannis Babtista Monasterii qui est situs in comitatum Ausona in valle Riopulense juxta flumen Tezeri ad ipsum domum Sancti Johannis vel ad sancti moniales ibidem servientes qui psaltim sub regulam Sancti Benedicti ibidem habitare

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 22.

noscuntur et hisque presens tempus demonstrat et has quas venturas sollicitudo expecta. Trado adque concedo ad jam dicto Monasterio alodem meum qui michi advenit de genitori meo Daconi condam, bona memoria, qui est ipse alode in comitatum Cerdaniense in valle Riopulense prope jam dicto flumen Tezeri et afrontat ipse alodes de parte orientis in ribulo Malatosca qui discurrit in flumen Tezeri et pervadit usque in ipsa calme et pervadit usque in loco ubi finit, et dividit cum Pardinas. De parte namque circi afrontat in flumen Frebreri, et pervadit usque ad ipsa Curba. De parte namque occidentis afrontat in torrente Malo, qui discurrit inter isto jam dicto alode et villa Fafilanes et pervadit in flumen Tezeri, de parte namque meridie affrontat in flumen Tezeri et pervadit in jam dicto ribulo Malatosca, et in vale Petrariense in vila Planezoles et eius fines et Croseluus et ejus fines. Trado similiter alodem meum qui michi advenit de jam dicto genitore meo. Qui affrontat ipse alodes de parte orientis in Petraria vel ejus fines, de parte namque circi afrontat in Mota vel in terminos de Cairos albos, de occiduo afrontat in torrente qui discurrit per Ribamala, de meridie afrontat in silva que dicunt aspera. Quantum infra istas jam dictas afrontaciones includunt, id est in casas, casalibus, superposita, in curtes, oreis, ortis, ortalibus, vineis, terras cultas vel incultas, pomiferis, silvis, garricis, aquis, aquarum, vieductibus et reductibus, cum exiis et regresis illorum quidquid dicit vel nominari potest, homo, de ipsa hereditate qui fui de genitori meo jam dicto Daconi condam de ipsa sua hereditate. Trado ad jam dicto Monasterio ipsa quinta parte, et ipsa quinta parte ab one integrietate. Trado hec omnia supra nominata ibidem ut de presente die et tempora ipse domus sit et inde honorata. Hec omnia dono atque trado Abbatisa vero seut sancti moniales qui ibidem deserviunt habeant licentia gubernandi, usandi et fructuandi seut fa-

ciendi quod voluerint secundum ordinacione regula Sancti Benedicti. Si quis sane, quod fieri minime eredo, esse venturum, quod si ego jam dicta Ausesza ad aliusque homo qui hanc carta tentaverit ad inrumpendum aut inquietare voluerit peccatis meis ut genitori meo anima illius sit oblitumque pro hanc re cupimus esse purgatam, et in quadruplum restituatur hec quod exinde extracxerit sicut canonicha auctoritas jubet, et in antea ista scriptura tradictio vel donacio firmis et stabilis permaneat et in omnibus firmum obtineat rabore omnique tempore. Facta charta tradictio vel donacio XIIII kalendas Madii anno II regnante Leuduvicho rege filio Charloni.—Signum Ausesza qui hanc chartam tradictione vel donacione feci et testes firmare rogavi. Argemirus presbiter.—Revellus presbiter.—Signum Dacho.—Signum Belis.—Signum Nedar.—Signum Argemirus.—Signum Lupo.

Durandus presbiter qui hanc carta tradiccione vel donacio scripsit et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCIV

Donación hecha por Fruisendus y su mujer á San Juan de las Abadesas de varias propiedades en el valle de Ripoll y Vallfogona, en el año 938.

In nomine Domini. Ego Fruisendus et uxor mea Rimelo donatores magnum nobis et satis licitum esse videtur domum Dei edificare ubique et de nostris rebus onorare atque concedere audientes predicationem et monita sanctorum patrum quia elemosina ad mortem liberat animam, cognoscentis nos peccatta macula onustum compuncti de superna pietate suplicantes eius misericordia ut pius et misericors sit

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 23.

Deus in pecatis nostris propterea concedimus atque tradimus ad domum Sancti Joannis Babtista monasterii qui est citus in comitatum Ausona in valle Riopulense prope flumen Tezere donamus nos vero ad ibidem Domum cassa cum curte et oreo et orto et exio vel regresio suo et terras cultas vel incultas et vinea una qui nobis advenit hec omnia pro ruptura vel comparacione est hec omnia in comitatum Aussona vel in valle fecunda vel in villare qui vocant de Arigo vel in suas fines, et afrontat ipsa casa cum curte et orto et oreo et exio vel regresio de II partes in terra domna Emmo Abbatissa et de tercia parte afrontat in strata et ipsa una terra afrontat de duas partes in terra Galindone, de tercia parte afrontat in torrente de quarta parte afrontat in vinea quod Amalbertus tenet et Radulfus, et alia terra afrontat de duas partes in terra Galingo et de tercia in terra Tolsero et de quarta parte afrontat in terra Boiga vel filios suos, et ipsa vinea afrontat de duas partes in terra Bonida et Wimarane, et de tercia parte afrontat in terra Samlane et de quarta parte afrontat in terra Congemiro et istas alias terras qui sunt de I.ª parte afrontat ipsa una terra de una parte in terra qui tenet Amalbertus et in terra Ugubaldo et de alias duas partes afrontat in terra Galingo et fratres suos et de quarta parte afrontat in terra Noveno, et alia terra afrontat in terra Noveno et de alia parte afrontat in terra Trasovario, et de tercia parte afrontat in terra Stractero, de quarta parte afrontat in terra Fruilone et Boiga, et ipsa alia terra afrontat de duas partes in terra Amilgo et Galingo, de tercia parte afrontat in torrente, de quarta parte afrontat in terra Fruilone vel filios suos, damus hec omnia quantum infra istas afrontaciones includunt ab omne integrietate exceptus in ipsa vinea donamus ipsa medietate ab integrum abbatisa vero et sancti moniales ibidem servientes presentes cilice (*sic*) et futuras ita obtineant sicut et ceteris alodibus et munificen-

ciis Sancti Joannis pertinentibus usandi exfructuandi gubernandi seut regulariter faciendi abeant potestate. Quod si nos donatores aut ullusque omo qui contra hanc carta donacione seut largicione mercedem cassum moverit temtaverit aut ipsum alodem de domum Sancti Joannis abstraere voluerit peccatis nostris anima ilius sit obligatum que per hac re cupimus ese purgati et insuper componat hec omnia in vinculo qui super scriptum est in quadruplo quantum ad ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit ecclesie Sancti Joannis Babtista monasterii perpetim abiture et in antea ista carta donacio firmis permaneat omnique tempore. Facta carta donacio XVIII kalendas Decembri anno II regnante Ludevico rege filio Carloni.—Signum Fruisendus.—Signum Rimelo qui hanc carta donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Suniarius.—Signum Fidela.--Signum Daniel.--Signum Ermenardus.

Durandus levita qui hanc carta donacione rogatus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCV

Donación hecha por el conde de Cerdaña y Besalú Seniofredo al monasterio de San Pedro de Roda de varios alodios situados en el Conflent, con fecha 5 de las calendas de Agosto del año IV (939) del rey de Francia Luis el Ultramarino (2).

MMCVI

Venta hecha por Scluva y su esposa Igiberta á

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 21.
(2) Biblioteca Nacional de París, Colección Moreau.

doña Emmo, abadesa de San Juan, de un alodio situado en Castellar, condado de Cerdaña, en el año 939.

In nomine Domini. Ego Scluva et uxori mee Igiberta vinditores tibi hemptrice nostra domna Hemmo misericordia Dei abbatisa constat nos ut tibi vindere deberemus et per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi alodem nostrum qui nobis advenit de homine nomine Madeixone, condam, et de genetrice mea nomine Baielone condam, et est ipse alaudes in comitato cerdaniense in transmontano in aiacentias de kastro qui dicitur Kastellare ubi surgit flumen Lubrichatus ad locum ubi dicunt Kastro de predicto Madeixone vel villa Curnutellos. Qui afrontat hec omnia hii sunt kassas, curtes, orreos, hortos, exios et regressios illorum terras cultas vel incultas heremos pratos silvis garricis cum ipso predicto kastro, cum ipsos kasales et suo exio et regressio illarum et vocem aposicionis sue de parte orientis in rio qui vocabulum est Aria sicut discurrit de monte qui dicunt Eiramala usque ad locum qui dicunt ipso jungente Asolano Cerchoso et de meridie afrontat in ipso rio qui discurrit de prato Ciroli ad aria vel in ipso prato predicto, et de occiduo afrontat in ipso puio que dicunt Momuli, et de circi vero montat in ipsa serra de ipsa kalme, sicut aqua vergit et iungit in Era-mala. Quantum infra istas afrontaciones vel terminos concludunt vindimus tibi in omnia et in omnibus quantum ibidem aberit Madeixo et Baielone ienitrix mea sicut superius resonat ab omnem integrietatem cum eorum exios et regressios in aderato et definito precio quod inter te et nos conventi hi sunt equas X et mula I et exinde non remansit est manifestum quem vero de hec omnia quod superius resonat de nostro iuro in tuo tradimus dominio et potestate abendi, vindendi, donandi, seut etiam comutandi ut de ab odierno die et

tempore maneat tibi firma potestas. Si quis contra hanc karta vindicionis ad nos tibi facta venerit ad inrumpendum aut aliquid de fratris vel de heredibus nostris venerit ad inrumpendum quod factum nostrum inquietaverit aut aliquid extrahere voluerit hec omnia quantum ad eodem tempore inmelioratum fuerit in duplo tibi componere faciat, et in antea ista karta in omnibus suam obtineat firmitatem. Facta karta vindicionis VII idus Agusti anno III regnante Leudevico rege filio Carloni.—Scluva subscripsit.—Signum Igiberta qui hanc karta vindicione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Luganus. —Signum Ariericus. —Signum Recosindus. —Signum Igibertus. —Signum Scluunius.—Signum Aldretus.—Signum Mocione.—Signum Fredarius.—Signum Centullo. —Gentilles.—Dignus. —Gelmirus presbiter.—Wisandus presbiter.—Petronius presbiter.—Malanaicus presbiter.

Wiliadus presbiter qui hanc karta vindicione scripsi et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCVII

Venta hecha por Unigeldes y su esposa Bradolina á doña Emmo, abadesa de San Juan, de un alodio situado en Vallfogona, en el lugar llamado Orts, en el año 940.

In nomine Domini. Ego Unigelles et uxori tue Bradolina vinditores sumus tibi domna Hemmo misericordia Dei Abbatisa emtrice per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus nos tibi terra nostra propria qui nobis advenit per parentorum vel de comparacione et est ipsa terra in comitatu Ausonense in valle Riopullense in locum que vocant Valle fecunda in loco que nominant ad ipsos ortos et afron-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 24.

ta ipsa terra de parte orientis in terra Mirone vel in ipso torrente et de meridie in terra Tolsero vel in ipso rivo qui discurrit et de occiduo in terra de Polo vel in ipso torrente et de circi in ipsa strata qui pergit ubique, quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus nos tibi ipsa terra ad integrum propter precium solidos X in rem valentem et exinde non remansit et est manifestum. Quem vero de ista terra quod superius resonat de nostro jure in tuo tradimus dominio abeas potestatem abendi, vindendi set ut ecciam comutandi libera et firmisima in Dei nomine habeas potestatem. Sane quod si nos vinditores venerimus ad inrumpendum aut ullusque homo in duplo tibi componere faciat et in antea ista vendiccio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindiccionis V kalendas Marcii anno V regnante Leudevicho rege filio Carloni.—Signum Unigeldes.—Signum Bradolina qui hanc carta vendiccione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Garsandus.—Signum Recharedus.—Signum Maniaricus.—Signum Chintila.—Eikardus presbiter. —Longovardus presbiter.

Atila levita qui hanc karta vendiccione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCVIII

Venta hecha por Godiosus y su esposa Todesenda á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras situadas en el valle de Vallfogona, en el lugar llamado Vallefermosa, en el año 941.

In nomine Domini. Ego Godiosus et uxori mee Todesendda et filiis meis de me Todesenda Dato et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 26.

Genteiogo, Ichilo vinditores sumus domna Hemmo misericordia Dei Abbatissa hemtriche per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus nos tibi terra nostra propria qui nobis advenit de comparacione, qui est ipsa terra in comitatu Ausonense in Valle fecunda in locum que vocant Valle-fermosa qui afronta ipsa de una parte in terra de te hemtrice et de alia vel tercia in terra de te hemtrice, et de alia quarta in terra de Scubiliario. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus nos tibi de ipsa terra ipsa medietate cum exio et regresio suo in precium solidos V in rem valentem et nichil de ipso precio aput te hemtrice non remansit est manifestum ut de ab odierno die et tempore maneat tibi firma potestas. Quem vero de ipsa terra de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem habendi, vindendi, donandi set ut etiam comutandi libera et firmissima in Dei nomine habeas potestatem. Si quis contra hanc carta vindiccione venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus in duplo tibi componere facimus et in antea ista carta firmis permaneat. Facta carta vindiccionis idus Aprilis anno VI.° regnante Ludevicho rege filio Carloni. — Signum Godiosus. — Signum Todesendda. —Signum Datto. —Signum Gonteiogo.—Signum Ichilo qui hanc carta vendiccione fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Ecemenus. —Signum Guisendus. —Signum Chintila.—Agela subscripsit.

Atila levita qui hanc carta vendiccione scripsi et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCIX

Venta hecha por Elo y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, de tierras situadas en el

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 28.

condado de Cerdaña, en lugar llamado Planas, en el año 941.

In nomine Domini. Ego Elo et Aldrigo et Rosella et Reheleva et Gerlegus et Gracemus et Teudericus tibi emtrice nostra Emmo abbatissa per hanc scriptura vindicioni, nostre vindimus nos tibi terra nostra abemus in comitatum Cerdaniense in apendicio de Gomesindo-morto in loco qui dicitur ad ipsas Planas, et abenit nos de patrem vel de matrem nostram, et afronta ipsa terra de I latus, in terra de Calamiro et de alia in terra Emo vel de suos fratres, et de III in via qui pergit ubique, et de IIII in rivo, vindimus nos tibi II sateratas. Quantum infra istas afrontaciones includunt ipsa medietatem ab omne integrietatem in precio solidos III in rem valentem, et nihilque de ipso precio aput te emtorem non remansit est manifestum. Si quis qui contra hanc ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum aut nos vinditores venerimus inferam seu inferamus tibi aut partique tue duplamus tibi perpetim abitura et in antea ista carta vindicionis firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindicionis VX kalendas Madii anno VI regnante Leudevigo rege filio Karloni.—Signum Elo.—Signum Aldrigo.—Signum Rosella.—Signum Reheleva.—Signum Gerlegus.—Signum Grasemus.—Signum Teuderigus qui hanc carta vindicionis rogabimus scribere et testes firmare. —Signum Arias. —Signum Wiskafredo.—Signum Argemirus.

Ermegildus presbiter qui hanc carta vindicionis scripsi et subscripsit die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n. 29.

MMCX

Donación de Ferriol y otros al monasterio de San Juan de las Abadesas, de tierras situadas en el valle de Vallfogona, y lugar llamado Viña, en el año 941.

In nomine Domini. Ego Ferriolus et uxor mea Balda et Trasovarius et Aresinda femina simul in unum donatores sumus Deo et Sancto Johannes Babtiste Monasterii qui est citus in comitatum Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezere. Donamus nos jam dicti que supra nominati terram ad ibidem loco qui nobis advenit de ruptura vel parentum nostrorum, et est ipsa terra in comitatu Ausona in Vallefecunda infra terminio de ipsa villa in locum que vocant ipsa vinea, et afronta ipsa terra culta de I parte in terra Morugii et de alia in terra de Todeberto vel heredes suos, et de tercia in ipso rio discurrente de Melaga: et de quarta in terra de Axilo femina vel filios suos. Quantum infra... istas afrontaciones includunt sic donamus ipsa terra ipsa medietate ab omni integrietate rate ad Deo et Sancti Johannis Babtiste propter animas nostras inde ille sit onoratus abbatas vero vel monachas Deo servientes et Sancti Johannis Babtiste teneant possideant sicut ceteris alodibus vel munificenciis suis ab omni integrietate cum exio vel regresio suo. Sane quod si nos donatores aut ullusque homo qui contra hanc carta donacionis venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus inferam, vel inferamus in primis iram Dei incurrat et cum Juda Scharioht participacionem accipiat et peccatis nostris anime illius sit obligatum quia pro hac re cupimus esse purgatum et in antea ista carta donacionis firmis et stabilis permaneat omnique tempore

et non sit disrupta. Facta carta donacionis vel remedii V idus Madii anno VI regnante Ludovico rege filio Carloni.—Signum Ferriolus.—Signum Balda.—Signum Trasovarius.—Sigum Arsindda qui hanc carta donacionis vel remedii fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Francho.—Signum Undila.—Signum Fedancius.—Signum Gimara.

Atila levita qui hanc carta donacionis cum literas fusas scripsi et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXI

Venta hecha por Suniario y otros á doña Emmo, abadesa de San Juan, de un molino y varias tierras en el condado de Cerdaña, en el año 943.

In nomine Domini. Ego Suniarius et uxor mea Sesenandda et filiis meis his nominibus Tructolfus et Adrovarius, Gimara, Olivane, Onovino, et filias meas Fruilo, Ranoviga, vinditores sumus tibi Hemmone abbatisa emtrice per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus nos tibi molino I cum suo caput aquis et cum suo rego, et cum sua ferramenta et cum sua terra, et terra I qui est in ipso caput aquis qui est molinus et ipsa terra in comitato Cerdaniense in valle Bochoranense in aiacencia de villa Spinosa in locum que vocant ipsas Insolas, et afronta ipse molinus cum ipsa terra de I parte in terra de te hemtrice, et de alia in verdegario de Guanalmare et de tercia in terra similiter de Guanalmare, et de quarta in terra de Nampione presbitero, quantum infra istas afrontaciones includunt vindimus nos tibi ipso molino cum suo caput aquis, et cum ipsa terra sicut superius insertum est ab integrum, cum exio vel regresio suo

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 30.

in precium solidos X in rem valentem et nichilque de ipso precio aput te hemtrice non remansit est manifestum. Ut de ab odierno die et tempore maneat tibi firma potestas. Quem vero ipsa molino cum suo caput aquis et ipsa terra de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem abendi, vindendi, donandi set ut etiam comutandi et quiquit ex inde agere, facere vel judicare volueris libera et firmissima in Dei nomine habeas potestatem. Si quis contra hanc ista carta vindiccionis venerit ad inrumpendum aut nos ipsi venerimus in duplo tibi componere faciamus, et in antea ista carta vindiccionis firmis permaneat. Facta carta vindiccionis VI idus Novembris anno VII regnante Ludovicho rege filio Carloni.—Signum Suniarius.—Signum Sesenanda.—Signum Tructulfos.—Signum Adrovarius.—Signum Gimara.—Signum Oliba.—Signum Onovinus.—Signum Fruilo.—Signum Ranoviia qui hanc carta vindiccione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Rragambertus.—Signum Folcharigus.—Signum Madexo.

Atila presbiter qui hanc carta vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXII

Donación de Trasomiro y Leopardo al monasterio de San Juan de las Abadesas de un alodio situado en Layérs, en el año 943.

In nomine Domini. Ego Trassemirus presbiter et Leupardus cui aliut nomen vocant Belluzo et Livila cui alium nomen vocant Bono Homo donatores simul nos in unum ad Deum et ad domum Sancti Joannis Babtista monasterii alodem nostrum id est terras, cassas cum curtes, cassalibus, ortis, arboribus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 31.

cum exiis et regressiis illorum qui nobis adveniunt per comparacionem ad omnes pariter comune qui est hec omnia in comitatu Aussona in terminio de Castro Lazesse vel in ejus villa cujus ecclesia fundata est de ejus predicto Monasterio in Comitato ut supra predicto in valle Riopullense prope flumen Tezere qui hec nostra hereditas de Trassemiro presbitero et de Leupardo de Livinale, cassas cum curtes et orreos, et ortos et arbores et terras qui est in villa Lazesse mansione Domenico cum curte et oreos duos et claussa et orto cum arbores, afronta de una parte in cassa filios Bulgarani et de allias duas partes afronta in vias qui pergunt ubique, de quarta in terra domna Hemmo abbatissa, ego Trassemirus emi de Fedancio wicario vel Amalrici vel filios Felici, ego Leupardus emi de avunculo meo nomine Francone. In ibidem villa alia cassa cum curte et orto et palomario, afronta de una parte in via, de alia in cassa filios Bulgarani, de tercia in cassa Moreno. Ego Livela emi de avunculo meo nomine Ranemiro in alio loco in ipsa villa, cassa cum curte et orto afronta de una parte in cassa Asenario de alia in cassa Amalricho, de tercia in via ego Leupardus emi de Uguberto per consensum domno Suniario Chomite in alio loco in ipsa villa solario cum cassas et curte et oreo et orto et arbores, afronta de una parte in orto Agelane et de alia in orto Teuderada conversa, de tercia vel quarta in vias, ego Leupardus emi de Assenario ominem Fedancio wicario. Ad ipsa Lobaria pecia una de terra, afronta de una parte in via, de alia vel de tercia in terra domna Hemmo abbatissa, de quarta in terra Eldesindo ego Leupardus emi de filios Felici ad ipsa lena campo uno afronta de una parte in via, de alia in torente, de tercia in terra domna Hemmo abbatisa, de quarta in rivo Tavernulas, de quinta in rigato qui discurit de ipso salente ego Leupardus emi de Bulgarane et uxore sua et de filios Felici, et ego Trasemirus emi de Tructericho

vel uxore sua et Donazano et uxore sua vel Trustemira femina cum ipsa silva que ibidem est, ad ipsa Espungola campo uno afronta de una parte in via, de alia in silva de tercia in terra filios Udiloni, de quarta in ipso torrente qui venit de ipsa Espungola, ego Leupardus emi de Uguberto per consensum domno Suniario comite ad ipso torente campo uno cultum vel incultum afonta de una parte in rivo de ipso salentem et pervenit ad ipsa via qui vadit ad ipsa cassa qui fuit Galindoni et pervadit ipsa frontera usque ad ipsa terra domna Hemmo abbatissa de alia vel tercia in ipsa limite qui vadit ad ipso salentem, ego Leupardus emi de Uguberto per consensum Suniario comite ego Trassemirus emi de Donarano Afulgemaga campo uno cultum vel incultum afronta de una parte in roca, de alia in rivo qui discurrit de ipsa Lobaria, ego Trassemirus emi de Fedancio wichario ad ipsas Artigas campo uno afronta de una parte in terra Ennego, de alia vel tercia in terra Daniel ego Trasemirus emi de Balderedo, subtus jam dicta willa Lazesse campo uno afronta de una parte in terra Daniel de alia vel de tercia in terra domna Hemmo abbatissa; ego Trasemirus emi de Adanagelde vel Bellone ad ipsas Fossas pecia una afronta de duas partes in vias, de tercia in terra filios Bulgarani, ego Leupardus emi de filios Felici subtus ipsa condamina eremo subtus ipso Arzere ad ipso Migano eremo cum boscho afronta de una parte in ipso Arzero, de alia in vico de Boxereda ego Leupardus emi de Uguberto per consensum domno Suniario; ad ipso collo pecia una retunda afronta de una parte in terra Ranemiro, de alia in terra Dalia femina, de tercia in terra in via, ego Trasemirus emi de Sesteredo subtus ipsa via pecia de terra afronta de una parte in terra domna Hemmo abbatissa, de alia in rocha, de tercia in terra Daniel. Ego Trassemirus emi de Sesteredo in ibidem loco eremo cum pinossa afronta de

una parte in rigato vel in terra domna Hemmo abatissa de alia in terra Daniel vel Scluvane, de tercia in terra Ranemiro. Ego Trasemirus emi de Fedancio vicario ad ipsa Pinossa campo uno afronta de duas partes in terra Ranemiro, de tercia in terra Walafonso, de quarta in terra filios Gardilani. Ego Trasemirus emi de Ferrocinto et Gardilane de Pugomalo super ipsum salentem campo uno afronta de una parte in rocha, de alia in via, ego Livila emi de filia Felici Emma ad ipso collo clausa una afronta de duas partes in vias de tercia in terra Teudevira. Ego Trasemirus emi de Rodericho ante cassa domna Hemmo abbatissa cassales chumba, afronta de una parte in cassa domna Hemmo abbatissa et de alia in terra jam dicta domna Emmo, et de tercia in ipsa portella, et de quarta in ipsa villa. Ego Trasemirus emi de Fedancio et multos alios eres, et nos simul in unum supra scripti donatores donamus ad jam dicto monasterio Sancti Johannis ista omnia superius scripta ab omni integrietate cum exio et regresio illorum sicut superius scriptum est, propter remedium animas nostras ut ante tribunal Domini nostri Jesuchristi possimus invenire remedium amen. Donamus nos jam dicti hec omnia in eadem pactum vel placitum et tale conventum ut dum ego Trassemirus vico teneam et possideam et faciam inde servicium per singulos annos a domum Sancti Johannis solidata una de cera, et a domum Sancti Mathei qui est in jam dicto monasterio dineratas V de cera, et dum ego Leupardus et Livila vivimus et sorores nostras teneamus et possideamus in tale conventum et non nobis liceat vindere nec comutare nec donare nisi ad jam dicto Monasterio, et faciamus exinde servicium a domum Sancti Johannis per singulos annos tascha de jam dicto alode et oblias, costa et fogazas duas et pullos duos et ad jam dicto Sancto Matheo cera una de dinarios V et a Natale Domini perna una et fogazas duas, et si de nos filii exeunt

post obitum vero nostrum remane.... et si non remaneat ad propinquos nostros ut faciant similiter servicium et non faciamus et inde nulum alium servicium. Abbates vero et monachas Deo servientes in domum Sancti Joannis presentes scilicet et futuri ita obtineant hec omnia sicut ceteris alodibus et munificenciis usandi, exfructuandi quidquid ex inde agere facere vel judicare voluerint firmissimam abeant potestatem. Quod si nos donatores aut ullus homo qui contra hanc donacione seu mercedem largicionis causam temtaverit moverit aud ista omnia de domum Sancti Joannis abstraere voluerit peccatis nostris anime ilius sit obligatum que pro hac re cupimus esse purgati et insuper componat in vinculo hec omnia in quadruplo ecclesia predicto Monasterio quantum ipso tempore inmelioratum fuerit aut carius valere potuerit et in antea ista donacio firmis permaneat. Facta carta donacionis X.mo kalendas Decembri anno VII.mo regnante Leudevico rege filio Charloni. —Trasemirus presbiter.—Signum Leopardus.—Signum Livila qui simul in unum carta donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Nantulfus clericus.—Signum Lupus.—Signum Garsandus.—Signum Dacho.—Signum Wischafredus.—Signum Baldomirus Signum Galindo. — Gentiles presbiter. —Eldegotus presbiter. —Ato presbiter.—Embremares presbiter.

Durandus presbiter qui hanc donacione rogitus scripsit et subscripsit cum literas superpossitas XXXVIII in verso XXIIII sub die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 92.

MMCXIII

Donación de Dadila al monasterio de San Juan las Abadesas de tierras situadas en Vallfogona, en el año 944.

In nomine Domini. Ego Dadila donator sum tibi a domum Sancti Joannis Babtiste monesterii cuius ecclesia sita est in comitatum Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezere. Dono ego jam dictus Dadila terra cum cassa et curte et orto et arbores pomiferis vel impomiferis qui est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riopollense in loco que dicitur Vallefecunda ad ipsa Vinea qui mihi avenit de comparacione et afrontat ipsa terra de I parte in via qui pergit ubique, et de II in terra Sancti Joannis et de III in terra Verrondo vel de eredes suos, et quarta in terra Rodeberto. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic dono ad domum Sancti Joannis cum exio vel regressio suo propter Deum et remedium anime mee. Quod si ego donator aut ullusque homo qui contra ista carta donacionis venerit pro inrumpendum in primis iram Dei incurrat et extraneus sit a comunione et a liminibus Ecclesie extraneus permaneat et cum Juda Scariot participacionem acipiat, et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis III idus Junii anno VIIII rennante Leudevico rege filio Karloni.—Signum Dadila qui ista carta donacionis fecit et testes firmare rogavi.—Signum Ennego.—Signum Dodas. —Signum Ariovadus nos in simul in unum manumissores.

Petrus presbiter qui ista karta donacionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag.. Escrs. de Seniofredo, n.º 39.

MMCXIV

Venta hecha por Desiderio á Amalberto de una pieza de tierra situada en Vallfogona, en el año 947.

In nomine Domini. Ego Desidirus vinditor sum vobis Amelberto et Arnero et Asmalrada entores pe han critura vindicionis vindimus nosbis pecia una de tera qui nobis advenit de aprisione, et est ipsa tera in comitatu Ouosona in valle Riopullense in Valle fecunda in loco que dicitur Plana longa, qui afronta ipsa tera de I parte de mentorore, de alia in rio, et tercia in tera de me entore, et de quarta in torente. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vido vobis ipsa mea tera ab onde integietatem propter precio sol soldas III et in rem valentem et nilc quo de ipso precio aput nos entores non remansit est manifestum. Quem vero predicta et hec omnia sicut superius srita de nostro jure in vestro tradimus dominio potestate. Quod si nós vinditores aud ullusque homo qui crotra ista sritura venerit ad inrumpendum inferam vel in inferat aut partique et in antea ista carta firma et stabilis permanea omnique tempore. Facta carta vindicionis V Idus Marci anno XII rennante Ludevico rege filio Karloni.—Signum Desideriu qui ista carta vindicionis fecit et testes firmare rogavit.—Signum Giga.—Signum Sesecutus.—Signum Gila.—Signum Fruilo.—Signum Jemolria.—Signum Argemiro, —Signum Eldesenda. —Signum Anna.—Signum Ariolfus Gentiles. —Signum Oliba. —Signum Toderico.

Petrus presbiter qui ista carta vindicionis scripsit die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 85.—Documento de muy bárbara redacción, que publicamos conforme al original.

MMCXV

Venta hecha por Sendovado á Asenario de una pieza de tierra situada en Vallfogona, en villa Arigo, en el año 948.

In nomine Domini. Ego Sendovadus et uxor mea Siguinilles vinditores sumus tibi Asenarius et Amalbertus et Amalrada hemtores per hanc scriptura vindicionis, vindimus vobis pecia de terra qui nobis avenit per nostra comparacione et est ipsa terra in comitatum Aussona in terminio de Ripullo in Valle-fecunda in villa Arilo ad ipsa Ecclesia et afrontat ipsa terra de parte horientis in terra de Senderedo et de meridie in terra de nos vinditores, et de occiduo in terra de Senderedo, et de circii in ipsa strada qui pergit inde, quantum in istas afrontaciones includunt sic vindimus vobis ipsa pecia de terra ab integrum in precio solidatas VI in rem valentem quod manibus nostris accepimus et de ipso precio aput vos hemtores non remansit est manifestum. Quem vero ipsa terra de nostro juro in vestro tradimus potestatem cum exio et regressio suo; quod si nos vinditores aut ullus homo qui istam vindicionem venerit ad inrumpendum componat ipsa terra in duplo, et ista vindicio firmis permaneat omnique tempore. Facta ista vindicio VI Idus Ienuarii anno XIII regnante Leudevico rege filio Carloni.—Signum Sendovadus.—Signum Siguinilles qui istam vindicionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Egila. —Signum Salomon.—Signum Oliba.

Einardus presbiter qui istam vindicionem scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 37.

MMCXVI

Donación de Seniovado al monasterio de San Juan de las Abadesas de tierras situadas en Vallfogona, en villa Arigo, en el año 948.

In nomine Domini. Ego Seniovadus et uxori mea Sewinildes certum quidem manifestum est quia sic placuit animis nostris et placet nullus quoque gentis inperio nec suadentis ingenio set propia expontanea nostra hoc elegit cum Deo bona voluntas ut donare fecisemus ad domum Sancti Joannis cenobii terra nostra propria qui nobis advenit de comparacione, et est ipsa terra in Comitatum Ausona in valle-fecunda in villa que vocant Arige, et afrontat ipsa terra de II partes in terras Senderedo, et de III in terra Recosindo, et de IIII in terra Asenario. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus ibi ipsa terra ab domum Sancti Joannis cenobii juxta flumen Tecere ab omni integrietatem cum exio vel regresio suo propter Deum et remedium anime nostre vel de ienitori meo nomine Langovara. Quod si nos donatores aut ulusque homo qui contra hanc ista donacio venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat ipsa terra in duplo cum omni sua inmelioracione et cum Judas Scariot participacionem accipiet et in antea ista donacione firmis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis V kalendas Junii anno XIII regnante Leudevico regem filio Karloni. Signum Seniovadus.-Signum Sewinildes qui hanc cartam donacionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Wansila. —Signum Salomon.—Signum Wisadus.

Martinus presbiter qui hanc carta donacionem scripsit et subscripsit, die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 38.

MMCXVII

Donación de Recaredo y su esposa Sigildes al monasterio de San Juan de las Abadesas de tierras situadas en Vallfogona, en el año 948.

In nomine Domini. Ego Recharedus et uxor mea Sigilles donatores sumus ad domum Sancti Jhoannis Babtiste vel monasterii qui est situs in comitatum Ausona in valle Riopullense juxta flumen Tezeri, donamus terra qui nobis avenit per nostra comparacione et est ipsa terra in ipso comitatum Ausona, in Valle fecunda in villa que vocant Vinea, et afrontat ipsa terra de parte orientis in terra filiis Eriberto et de meridie in terra domum Sancti Jhoannis, et de occiduo in rio qui discurit de Melanio, et de circi in terra de nos donatores. Quantum in istas afrontaciones includunt sic donamus adque tradimus a domum Sancti Jhoannis monasterii jam dicto ipsa terra ab integro cum exio vel regressio suo. Quod si nos donatores aut hullus homo qui istam donacionem venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat ipsa terra in duplo, et ista donacio adque tradiccio firmis permaneat omnique tempore, et in tale convencione donamus ipsa terra, ut post obitum nostrum sepellire mihi faciatis in eius cimiterio. Facta ista donacio VIIII kalendas Junii anno XII regnante Leudevico rege filio Carloni.—Signum Recharedus. —Signum Singilles qui istam donacionem atque tradiccionem fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Balascuti.—Signum Wistrimirus.—Signum Exemen.

Einardus presbiter qui istam donacionem scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 36.

MMCXVIII

Elección que el conde Borrell hizo para el abaciato de San Juan de las Abadesas, á favor de Adalaiza, en el año 950.

Anno Dominice trabeationis DCCCCL indicione VIII, veniens vir reverentissimus Borrellus comes hac Marchio cenobium Sancti Johannis Babtiste dicatum quod est situm in comitatu Ausona juxta fluvium Tezeram una cum consultu eiusdem comitatus episcopi Guadamiri et Sancte sedis Gerundensis ecclesie Gothmari seu eciam Sonifredi comitis..... ..... seu ceterorum clericorum et fidelium laicorum reformare volens prefate ecclesie ordinis statum, olim enim hanc Domum Guifredus comes ad novo opere construxit, et opibus hac terris ditavit, et filiam suam ibidem Deo obtulit, credens sibi ad id veniam peccatorum promereri et premium sempiterne remuneracionis consequi. Ipsa autem dum vixit subditum sibi gregem ancillarum Dei quas ipsa ibidem adunaverat rite secundum ordinem monastice institucionis rexit, post discessum vero illius Suniarius comes cupiditate ductus misit per vim quendam anum huic ordini omnimodis non aptam quod postea claruit, nam ipse dum sequi cupiens uti mos et cuique emendare quod injuste egit et postmodum cum libera consciencia religionis abitum suscipere magis ex hac causa penitere se dixit elegitque cum consensu sancti monialium in eodem cenobio Cristo famulancium unam que videbatur illius ordinis fore apta, ego quoque Borrellus gratia Dei comes cui jure patris successit regimen una cum consilio et ordinatione supradictorum episcoporum seu clericorum et fidelium laicorum supradictarumque sancti monialium et cum jussione patris mei eandem elegimus ac proclamamus que vocabulo pro-

prio Adalaizam nuncupatur bonis moribus adornatam in ordinem abbatisse. Tradimusque ei prefatum locum et omnia loca illi pertinentia cum rebus ad se nunc pertinentibus vice regali simul cum his quas divina pietas eidem sacratissimo loco per se suosque fideles augeri voluerit ut ab odierno die et deincebs libera ac regularis maneat potestas, verum ut hec electio atque proclamatio firma et stabilis permaneat manu propia corroboramus et predictis episcopis et fidelibus clericis Atonis archimandrite et Mironi levite et Guanchalanta et ceteris bonis viris seu sancti monialibus firmare rogavimus. Facta electione adque proclamatione XVII kalendas Septembris anno XIIII regnante Leudevico rege filio Karloni.—Riheldes Deo dicata.—Signum Chindiberga.—Signum et item Chindiberga.—Signum Elo.—Signum Bellutia.—Hemmo Deo dicata.—Elo.—Martinus presbiter. —Signum Gostremirus. —Adaulfus presbiter.—Gentiles presbiter.—Signum Elo.—Signum Aldena.—Signum Hemmo.—Carisima.—Guanta humilis levita. — Wadamirus Presul. —Signum Borrelli comitis. —Wadaldus vicecomes. —Trasovarius.—Wadamirus levita.—Miro levita.—Gothmarus Sancte Ecclesie Ierundensis humilis episcopus. —Ansenundus levita archidiaconus.—Ato archipresbiter.

Guiliadus presbiter qui hanc electione adque proclamatione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXIX

Donación de Ansalón á la iglesia de San Pedro de Montgrony de tierras situadas en Castellar, en el año 950.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 39.

In nomine Domini. Ego Ansalon et uxor me Oresinda, certum quidem et manifestum est enim qui sic placuit in animis nostris et placet nullius quoque gentis imperio nec suadentis ingenio, set propria et expontanea mea nobis oc elegit bona voluntas ut cartam faceremus domum Sancti Petri in Mogronio sicut et facimus propter Deum et remedium anime nostre, et est ipsa terra in apenditio de Kastellare in villa Curnudellus, et advenit nobis ipsa terra de conparatione et afrontat ipsa terra de uno latus in Pujolo, et de alia in ipso uxo de Palomario et de tercia in terra domum Sancti Joannis, et de quarto in ipsas cùrtes de domum Sancti Joannis, sic donamus ipsa terra propter Deum et remedium anime nostre quantum in istas IIII infrontationes loquitur ipsa medietate ab intecrum cum exio vel regresio suo, et in antea iste factus firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta elemosinaria XIII kalendas Decembris anno XIIII regnante Leudevico Rege filio Karloni.—Signum Ansalon.—Signum Oresinda simul in unum qui hanc ista carta elemosinaria rogavimus scribere et testes firmare. —Signum Ermemirus. —Signum Quintilo.—Enovinus clericus.

Anlla presbiter scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXX

Donación de Eriberto á San Pedro de Montgrony de tierras situadas en el condado de Cerdaña, en el año 951.

In nomine Domini. Ego Eribertus donator sum ad Deum et ad domum Sancti Petri qui est fundatus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 40.

in castro qui vocant Mogoronio ad ibidem domum, dono terra mea propria qui mihi advenit de comparacione et est ista terra in comitatum Cerdaniense in apendicio de illa Petra in locum que nominant ad ipsa Cercosa, et afrontat ipsa terra de I latus in terra de filios Celone et de alia vel de III in roca et de IIII in terra Recaredo. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic dono ipsa terra ad Deum et ad domum Sancti Petri jam dicto propter remedium anime mee. Et qui ipsa terra extraere inde voluerit in quadruplum componat et in antea ista donacio firmis permaneat omnique tempora. Facta ista carta donacio IIII idus Novembris anno XV regnante Ledovico Rege filio Carlloni. — Signum Eribertus qui ista carta donacio fecit et testes firmare rogavit.—Signum Aldebertus.—Signum Octaredus.—Siggum Agila.

Adelius presbiter qui ista carta donacio scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXXI

Donación que el conde Borrell hizo al levita Mirón, de una heredad que adquirió de su padre el conde Sunyer, sita en la villa de Tolosa y Coll de Canas, en el año 955.

In nomine Domini. Ego Borrellus Comes donator sum tibi Mirone levita. Certum quidem et manifestum est enim quia sic placuit in animo meo et placet ut scriptura donationis tibi faceremus de alode meo qui michi advenit de genitori meo Suniario comiti, condam, que habeo in comitatu Ausona in locum que vocant valle facunda villa que dicunt Tolosa et in alio loco ad ipso collo de Cannas; id est ka-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 34.

sas, curtes, orreos, ortis, ortalibus, arboribus pomiferis vel inpomiferis, terras cultas vel incultas, pratis, pascuis, silvis, aquis aquarum, molinaribus..... exiis vel regresiis earum et habet afrontaciones ipse alodes qui est in Tolosa ex latere uno in alode Sancti Joannis Monasterii, de alia vero latus pervenit in ipsa Paradella, de tercio latere jungit in Rio Arce mala de quarta vero parte ascendit in ipsa serra Sancti Joannis monasterii; et alio maso qui est ad Collo de Cannas afrontat de I parte in ipso collo de Cannas, de alia in alode Sancti Joannis monasterii, de tercia in Rio Fero de quarta ascendit usque in serra Sancti Joannis monasterii. Dono tibi haec omnia videlicet quantum infra has afrontaciones habeo per quacumque voce ab integro, cum exiis et regressiis illarum ut quicquid exinde facere volueris liberam in Dei nomine habeas potestatem, quod si ego donator aut ullus homo qui contra hanc donacione venerit ad inrumpendum quod petierit evanescat et pro temporali judicio componat tibi haec omnia que superius resonat, cum omni sua inmelioracione in duplo, et hanc ista donacio omnique tempore suam habeat firmitatem. Facta scriptura donacionis XI kalendas Marcii anno primo regnante Lothario rege filio Ludovici regi condam.—Borrellus comes atque Marchio ✠, qui hanc scriptura donacionis feci et testes firmare rogavi.

Joannes subdiaconus qui hanc scriptura donacionis scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMCXXII

Donación que la condesa Elo y su hija Enchilia hicieron á San Juan de las Abadesas y á su abadesa doña Raulo, con motivo de haber en él

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n. 42.

profesado dicha Enchilia, de toda la herencia que recibió á la muerte de su padre Oliva y de su pariente el obispo Radulfo, sita en Castro Lazes y en Pí, en el año 955.

Hoc est traslatum ab originali verbo ad verbum fideliter sumptum presentibus testibus infrascriptis VI.° kalendas Octobris anno Domini M.° CC.° LXXX.° cujus tenor talis est. —In nomine Dei et Salvatoris nostri Jhesuchristi, propiciante ipsius clementia venit Elo comitissa cum filia sua nomine Enchilia ad domum Sancti Johannis monasterii situm in valle Riopullo juxta flumen Tezeri et ad domna Ranlone abbatissa eidem Monasterii vel ejus congregacione petens ut ibidem filiam supra nominata Enchilia tradere sicut et feci cum omni hereditate sua, et est ipsa divisio et ipse alodes quod pater suus Oliba, condam, ei dedit in comitatu Ausona in locum que dicunt castrum Lacesse cum terminis et adjacentiis suis, sicut habet afrontaciones de parte orientis in Melango vel in ipsa Calmilga et pervenit ad ipso collo de Melangolo, et de meridie in ipsa serra de Beuini et de occiduo in rivo Tezeri et valle Fecunda, et de circi in serra de Tenes et de Castel Palumbi et habet ipse alodus et ipsum castrum infra dictas affrontaciones villa Lacesse et casas Langardi cum aliis vilarunculis et castellum Palumbi, et Cheraltum et vilariemculos quos dicunt Amasats et ipsam Spuniolam cum terminis et adjacenciis suis, et est alium alodem in suburbio Helenense in locum que dicunt Pino, quantum ibidem habuit pater suus Oliba condam et ei advenit per parentem (1) suum Radulfo episcopo, et ego jam dicta Elo dono atque trado filiam meam iam supra nominata Enchilia cum sua divisione et hereditate sicut superius resonat ipsos alodes

(1) En el texto original dice *paterem.*

cum hominibus et feminis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, terris cultis et incultis, paschuis, boschis, garricis, molendinis, aquis, aquarum ductibus et reductibus, cum exitis et regresis et quidquid dici vel nominari potest, totum dono cum filia mea Enchilia supra dicta ad domum Sancti Johannis et domna Ranlone abbatissa vel ibidem Deo servientibus presentibus scilicet atque futuris ut ibidem Deo serviat sub regula Sancti Benedicti abbatis. Quod si ego jamdicta aut ullusque homo qui contra hanc ista tradicione vel donatione ausus temptare fuerit, aut ego ipsa, in primis iram Dei incurrat en non valeat vendicare quod repetit sed quantum tunc temporis inmelioratum fuerat in quadruplo eo monasterio componat et in antea firmum persistat. Facta ista tradicio vel donacio II nonas Novembris anno I regnante Leutario rege.—Signum Elo comitissa, qui hanc tradicionem vel donacionem feci et testes firmare rogavi.—Signum Teuderedus.—Signum Fredarius.—Durandus presbiter subscripsit.—Embremares presbiter subscripsit.—Ato presbiter subscripsit.--Wiscafredus presbiter qui hanc tradicionem vel donacionem scripsi et subscripsit, die et anno quo supra.—Signum Petri de Sentigosa et Bernardi de Caselles, et Arnaldi Mercatoris sacerdotum testes qui istud traslatum tenuerunt et legerunt simul cum originali a quo fuit sumptum ad instanciam scriptoris infra scriptum. —Signum Petri de Caselles qui mandato Raymundi Januarii de Rividario publici Sancti Johannis notarii hoc traslatum ab originali verbo ad verbum fideliter sumpsit presentibus testibus supra scriptis die annoque prefixis.- Signum Raymundi Januarii de Rividario publici Sancti Johannis notarii et judicis ordinari domini regis in..... manifeste provabi (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 43.

MMCXXIII

Venta hecha por Leuborino á Pedro, de tierras situadas en el valle de Vallfogona, en el año 956.

In nomine Domini. Ego Leuborinus et uxori sue Morena vinditores sumus Petrone presbiter comparatore per ac iscriptura vindicionis nostre sic vindimus tibi terra cum suis arboribus qui nobis advenit de parentorum et est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riupulensis in Valle facunda ad ipsa vinea et afrontat ipsa terra de duas partes in stradas e de tercia parte intfrontat in terra Alvuna femina et in ipsa espoda e de quarta parte infronta in orto Eriberto. Quan tum in istas quatuor adfrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra cum suos arbores ab ondem integrijetate in precio quo inter nos convenit solidita I et media in rem valente, e de ipsum precio non remansit est manifestum, quem vero ipsa terra predicta de nostro juro in vestro trado dominio abeas potestate, quod si nos vinditores venerimus aud ulusque omo qui contra ac ista vindicionis venerit ad isrumpendum non oc valea vindicare set componat ipsa terra in duplo cum suam inmelioracione et ista vindiccio firmis et stabilis permaneat. Facta karta vindicionis IIII kalendas Madii anno II (1) renante Leutario rege filio Luduvico. — Signum Leuborinus. —Signum Morena qui ista vindicionis fecit et testes firmare rogavit. —Signum Samuel.— Signum Venrandus.—Garsanalus levita.

Kintilus presbiter qui ista vindicionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (2).

---

(1) Puede también ser III ó IIII: el original es algo dudoso.
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 49.

MMCXXIV

Donación de Argovado y su esposa Imilo al monasterio de San Juan las Abadesas de tierras situadas en Vallfogona, en el año 956.

In nomine Domini. Ego Argovadus et uxor mea Imilo donatores sumus ad domum Sancti Joannis Babtiste monesterii cujus eclesia sita est in comitatu Ausonense in valle Riopollense prope flumen Tezere ad ibidem domum donamus terra nostra propria qui nobis advenit de comparacio qui est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riopollense in Valle fecunda in locum ubi dicitur Vallearie, qui afronta ipsa terra de I parte in terra de Radolfo et de alia in terra Cixilane et de tercia in terra Adrovario et de IIII in terra de nos vinditores. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus ad domum Sancti Joannis ipsa terra cum exio vel regressio suo propter remedium animas nostras, et qui hoc inde extrahere voluerit in primis iram Dei incurra et cum Juda Schariot participacionem acipia et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta donacionis XII Kalendas Agustas anno secundo rennante Leutario rege filio Leudevici. —Signum Argovado. —Signum Immilo qui ista carta donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Todericus.—Signum Sunigildes.—Kiintilus presbiter.—Arsandus.

Petrus presbiter qui ista karta donacionis scripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 45.

MMCXXV

Donación de Primo y su esposa Dominga al monasterio de San Juan las Abadesas, de tierras situadas en Coll de Canas, en el año 956.

In nomine Domini. Ego Primus et uxori sua Domenica donatores sumus ad domum Sancti Joannis Babtiste monasterii cujus ecclesia sita est in comitatum Ausona in valle Riopollens prope flumen Tezere terra nostra propria qui nobis advenit de comparatione et est ipsa terra in comitatum Ausona in Valle fecunda in locum ubi dicitur Collo de Kanas, qui afrontat ipsa terra de una parte in rio de Vallefecunda et de allia in ipsa via et de III in stirpe, et de IIII in terra de nos donatores. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus ad domum Sancti Joannis propter Deum et remedium animas nostras. Sane quod si nos donatores aut ullusque homo qui contra ista carta donacionis venerit ad inrumpendum in primis iram Dei incurrat et cum Juda Scariot participacionem acipiat et ad liminibus Ecclesie extraneus permaneat et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis III idus Decembris anno secundo regnante Leutario rege filio Leudevico. —Signum Primus.—Signum Domenica qui ista carta donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Senovadus.—Signum Ansericus. —Signum Todere-dus.—Signum Randulfus.

Petrus, presbyter qui ista carta donacionis scripsi die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 44.

MMCXXVI

Venta hecha por Florencio á doña Ranlo, abadesa del monasterio de San Juan, de tierras situadas en Vallfogona, en el año 957.

In nomine Domini. Ego Florencius et uxor mea Suasolma vinditor sum tibi Ranlone abbatissa emptrice per hanc scriptura vindicionis vindimus tibi terra nostra propria qui nobis advenit de comparacione, qui est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riopollense, in valle qui dicunt Valle fecunda, qui afronta ipsa terra de I parte in terra Sancti Joannis et de alia in strata et de III in torrente et de IIII in terra Ranlone. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra ab omnem integrietatem cum exio vel regressio suo, propter precium solidatas IIII et in rem valentem et est manifestum. Quem vero predicta et hec omnia sicut superius scripta de nostro jure in vestro tradimus dominio potestatem. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valea vindicare set componat ipsa terra in duplo cum sua inmelioracionem et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindicionis XII kalendas Februarias ano III renante Leutario rege filio Leudevici.—Signum Florencius.—Signum Solma qui ista carta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Miravilius. —Signum Oriolus.—Signum Daco.

Petrus presbiter qui ista carta vindicionis scripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs de Seniofredo, n.º 46.

MMCXXVII

Donación hecha por Elderico al monasterio de San Juan de las Abadesas de un alodio situado en Layers, en el año 957.

In Dei eterni nomine. Ego Elderichus levita. Magnum mihi et satis licitum esse videtur domum Dei edificare et de meis rebus onorare atque concedere audientes predicacionem et monita Sanctorum Patrum quia elemossina ad morte liberat anima. Cognoscenti me peccati macula onusto coupuncto corde de superna celorum pietatem ejus misericordia suplicantem ut pius et misericors sit Deus in peccatis meis; propterea concedo atque trado ad domum Sancti Joannis Babtista monasterii qui est situs in comitatum Ausona in vale Riopullense juxta flumem Tezeri alodem meum proprium qui mihi advenit de parentorum meorum vel cartas comutaciones, et est ipse alodes in Comitatui Ausona in villa que dicunt Lazesse vel in ejus fines et in valle que dicunt Saura in villa Joanneto et in ejus fines in supra nominata villa Lazesse est massus unus cum cassas et curte et..... terras cultas et incultas et exiis et regressis et tenet ipsu masu Balderedus abet ibi oreos II, et alius massus que tenet Galito cum cassas et curte et palomario et orto et arbores et terras cultas et incultas et in jam dicta villa Joanneto est massus unusque tenet Teudebertus cum cassa et curte et oreo et orto et arbores et terras et vineas cultas et incultas cum exiis et regresis. Hec omnia superius nominata sic dono adque trado ad domum Sancti Joannis totum ab integrum ud de ex presente die et tempore ipse domus sit exinde onoratus abbatissa et monachas ibidem Deo servientes teneant et possideant sicut ceteris alodibus et munificencis

sine ulium blandimentis. Quod si ego donator aud ullus homo qui contra hanc ista carta donacione venerit ad inrumpendum aud ego venero in primis iram Dei incurrat et extraneus sit ad communione et peccatis meis anima illius sit obligatum que pro hac rem cupit esse purgatum, et in antea ista carta donacio vel tradiccio firmis et stabiiis permaneat et inconvulsa et non sit disrupta. Facta ista donacio vel tradiccio VIII kalendas Aprilis anno III regnante Lautario rege.—Eldericus levita et testes firmare rogavit.—Embremares presbiter.—Uniefredus presbiter.—Stefanu presbiter.—Gudrigildus presbiter.—Seniofredus presbiter.—Durandus presbiter qui hanc carta donacione vel tradiccione rogitus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXXVIII

Venta hecha por Galindo á doña Ranlo, abadesa del monasterio de San Juan, en el valle de Vallfogona, lugar llamado Planalonga, en el año 957.

In nomine Domini. Ego Galindo et uxor sua Eimedira vinditor sum tibi Ranlone abbatissa emtrice per hanc scriptura vindicionis vindimus tibi terra propria qui nobis advenit de comparacione qui est ipsa terra in comitatu Ausona in valle Riopollense in Valle fecunda in loquo que dicitur Planalonga qui afronta de una parte in terra Quintilane, et de alia in terra de nos vinditores, et de alia similiter, et de quarta in terra Fedancio vel heredes suos. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra cum exio vel regresio suo propter precium solidas VI et in rem valentem et est manifestum.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 48.

Quem vero predicta hec omnia sicut superius resona de meo jure in vestro tradimus dominio potestatem. Quod si nos vinditores aut nullumque homo qui contra ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat ipsa terra in duplo cum sua inmelioracione et in antea ista carta firma et stabilis permanea omnique tempores. Facta karta vindicionis XVII kalendas Aprilis anno III reinante Leutario rege filio Leudevico. —Signum Galido.—Signum Eimedira qui ista vindicione fecit et testes firmare rogavi. Oliba clericus.—Garsandus clericus.—Belarone.

Petrus, presbiter qui ista carta vindicionis scripsi die et anno quod supra (1).

MMCXXIX

Venta hecha por Asenario á Pedro de tierras situadas en Vallfogona, en el año 958.

In nomine Domini. Ego Asenario vinditor sum tibi Petrone presbitero emtore, per hanc scriptura vindicionis me vindo tibi terra mea propia..... terra in comitatu Ausona in Valle Riopullense in Vallefecunda ad ipsa Ecclesia et affrontat ipsa terra de I parte in terra de Godem..... dredo et eredes suos et de IIII in via. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa terra ab integrum cum exio..... quod de ipsô precio aput te emtore non remansit et est manifestum quem vero hec omnia quod superius rosonat de meo juro in tuo trado..... dominio et potestatem modo vel omniqne tempore. Facta karta vindicionis kalendas Marcii anno quarto regnante Leutario rege filio Leudo.....

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 47.

.....re rogavi. —Signum Orsendo. —Suniofredus presbiter.—Miro subdiaconus.

Oliba presbiter qui ista vindicione scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXXX

Donación de Igila y su esposa Ermecoda al monasterio de San Juan las Abadesas, de tierras situadas en Vallfogona, en villa Arigo, en el año 958.

In nomine Domini. Ego Igila et uxor sua Ermecoda donatores sumus ad Domum Sancti Joannis Babtiste monasteri cujus eclessia sita est in comitatu Ausona in vale Riopullo in vale-facunda donamus nos item dicta terra nostra propria propter remedium animas nostras qui nobis advenit de comparatione et est ipsa terra in comitatu Ausona in vale-Riopullo in Vale-fecunda ad ipso vilare de Arigo et adfronta ipsa de una parte ad ipsa fonte ad ipso Gocara, et alia in terrada et de III vel de IIII in terra de Sancto Joane quantu infra istas quatuor adfrontaciones includunt sic donamus jam dicti terra nostra propria ab intecrum exio et recresio suo non abeatis ad alium dare nisi comutare nisi ad filiis nostris et eredibus nostris. Quod si nos donatores aut ullusque homo qui ista carta donacionis venerit ad inrumpendum non posset vindicare sed ira Dei incurrat et extraneus sit a comunione et ad liminibus Ecclesie extraneus permaneat et cum Juda Scarioh participacione accipiat et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis VII kalendas Madii anno IIII regnante

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 52.

Leutario rege filio Leduvici. —Signum Igia.—Signum Ermecodo qui ista donacio fecit et testes firmare rogavimus.—Signum Chialbalus de Vico.—Signum Giscafredus.—Signum Sunigeldes.

Petrus presbiter qui ista donacio scripsit et subscripsit die et anno quod supbra. In quisque anno debet servire dinaradas quatuor de cera (1).

MMCXXXI

Donación hecha por Seniofredo, conde de Cerdaña y Besalú, y su hermano Oliva, conde, del alodio de Aiguatebia, á favor de Isarno, vizconde del Conflent, en el año 960.

Dice la escritura que estaba situado *in comitatu rosolionense in ualle confluente in loco que uocant aqua tepida cum fines et terminos suos sicut retinebat huniefredus vices comites ante dies obitus sui unde ad nobis peruenit per ipsa bauzia que nobis fecit in fisco et postea per preceptum regis. Et affrontat ipse alaudes de I. parte in quillano et de altera in serra de cruce et de III. in bardollo, de* IIII *infra fines de talaxo..... Facta carta donatione idus octubris anno VI. regnante Leutario rege filio Leudeuici* (2).

MMCXXXII

Donación de Bulgara á su hermana Karissima

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 53.
(2) Cartoral de la catedral de Urgell.

de un alodio situado en Ribo-Touse, valle de Ripoll, en el año 959.

In nomine Domini. Ego Bulgera donator sum alode meum Karissima sic placuit in animo me et placet nullus quo ingentis inperio nec suadentis ingenio sed propria expontanea ohc elegit mihi bona volumtas sic dono tibi in Ribo-Tense alodem nostrum qui mihi advenit de alodem parentorum nostrorum qui est in ville Repulus vel in ipso Buçxo. Quantum in ipso loco iussus sunt abere vel possidere in kassas kassalibus, ortis, ortalibus, terras vineas pratis pascuis silvis garicis aquis aquarum viaductibus vel reductibus sic do tibi ista omnia soror mea Karissima cum exio et regresios earum et cum omnes afrontaciones earum et cum omne in supra nominatas earum cum termines et terras et cum fundis possesiones earum quantum adquisitum quam ad inquirendum quam rusticum quam ad urbanum et de ex presente die et tempore quidquid de ista omnia facere vel judicare voleritis liberam et firmissimam in Dei nomine abeat potestatem: si quis sane quod fieri minime credo esse venturum quod si ego donator advenerit aut de fratribus meis aut de eredibus aut ullus oposita subrogata persona qui contra hanc ista donacio advenerit aut ego venero inferam vel inferam aut partique tue in duplo tibi conponere faciat et in antea ista donacio firmis permaneat omnique tempore. Facta ista donacio in meese IIII.to kalendas Aprilis anno V regnante Leutario rege.—Signum Bulgera qui ista donacio fecit et testes firmare rogavit. —Signum Aliedulfo.—Signum Ellovino.—Signum Ansemundo.

Baldefredus presbiter scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 54.

MMCXXXIII

Donación hecha por el levita Mirón—que más tarde tenía que ser obispo de Gerona y heredar de su hermano Seniofredo el condado de Besalú—del alodio de Vallfogona, que poseía por donación del conde Borrell, y del alodio de Salarza, en Baget, que había heredado de su hermano el conde Wifredo de Besalú, al monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 959.

Humanis legibus sancsitum est et in legibus Gotorum recholimus esse decretum ut hunusquisque homo de facultates suas quas Dominus Deus ei dedit donare debet Deo et sanctis suis propter remedium anime sue: sicut ego Miro levita scripturam donacionis faciam ad domum Sancti Johannis cenobii cujus Baselica sita est in comitatu Ausona justa flumen nomine Tezer in jam dictu comitatu Ausona in locum que dicunt valle facunda alaudem nostrum que dicunt Tolosa qui mi advenit per donacionemde Borrello commite terminat ipse alaudes de una latus in ipso alaude de Sancto Johanne vel in ipso feo et de alia in ipsa serra de Melangno de tercia parte afrontat in ipso alaude de Sancta Maria que nominant Villare Gatuno, de quarta parte in ipsa strada qui pergit ubique. Quantum infra jam dictos termines habeo vel habere debeo, vel adquirere potuero, dono ad Domum Sancti Johannis ab omne integrietate in omnia vel in omnibus cum exiis et regressiis earum, et in comitatu Bisuldunense alaudem meum quod habeo ad ipsa Arza qui mihi advenit per donacione fratri meo Wifredi commiti vel de comparacione, et sunt ejus termines de una latus in Bejedo vel in ipsa villa que dicunt Pera, et de alia parte in ipsa serra de Longania, et de tercia in ipso

alaude que ducunt Bolosso qui fuit de Wifredo vices commiti condam et de quarta parte in ipso alaude de Sancto Pedro, vel in pugo Calvello. Quantum infra jam dictos termines abeo adquisitum vel adquirere potuero in omnia sive in omnibus totum ab integre dono ad Domum Sancti Johannis cum exiis et regresiis earum propter remedium anime mee, ut ante Deum posim invenire remedium; sic dono ego Miro supra nominatus Levita ipsos alaudes ad Domum Sancti Johannis in eadem videlicet ratione ut ipsas Deo dicatas qui adsidue die noctuque serviunt Deo, et Sancti Johannis ad illorum opus teneant ipsos alaudes tam pro victu quam et pro vestitu usque in ultimum diem sine alicujus contradicione ut nec ipsas Abbatissas, nec ullusque homo, ac conventum non audeant disrumpere, et qui contra hanc titulum donacionis infremuerit aut surrexerit ad minorandum quicquid petierit evanescat et choactus in vinculo in duplo componat ipsos alaudes cum aliquem inmelioracione, et in antea hac scriptura cum omni stipulacione subnesa maneat firma et inrumpi non permitatur. Facta est hec scriptura donacionis IIII nonas Madii anno V. regnante Leotario rege filio Ludovico.—Miro levita, qui hanc donacione feci et firmare rogavi. —Seguvinus sacer.—Miro sacer.—Joannes.—Wifredus.—Durandus presbiter.—Embremares presbiter.

Wiscafredus presbiter qui hanc donacionem scripsi cum literis rasis et emendatis in VIII regula et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXXXIV

Venta hecha por Pedro á Ennegone de tierras

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 55.

situadas en el valle de Vallfogona, en Viña, en el año 959.

In nomine Domini. Ego Petrus et uxori sue Gerosolma vinditores sumus vobis emtoribus nostris Ennegone et ucxori sue Ivirana comparatores per hanc scriptura vindicionis nostre sic vindimus vobis terra qui nobis advenit de genitore nostro Ferruco condam, et ipsa terra in comitatu Ausona in ajacencia valle Riopullensis in valle facunda ad ipsa vinea que dicunt et afronta ipsa terra de una parte in Roca et de alia parte infronta in terra de nos vinditores vel de nostros eredes et de tercia parte infronta in terra de nos conparatores et de nostros eredes et de quarta infronta in terra Bellone et de eredes suos. Quantum in istas infrontaciones includunt sic vindimus vobis ipsa terra ab ondem integrietatem precio quo inter nos comvenit soliditas III in rem valentem et de ipsum precio non remansit est manifestum, quem vero ipsa terra predicta de nostro juro in vestro tradimus dominio abeatis potestate et qui contra hac ista karta vindicionis venerit ad irumpendum aud nos vinditores venerimus non hoc valeat vindicare sed componam ipsa terra in duplo cum suam inmelioracionem et ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicionis V Idus Madii anno V.to regnante Leutario Rege filio Luduvico. —Signum Petrone. —Signum Gerosolma, qui ista vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus. —Oliva. — Sesecudus. — Signum Metebilus.

Kintilus presbiter qui ista vindicionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 56.

MMCXXXV

Permuta hecha con doña Ranlo, abadesa de San Juan de las Abadesas, por el conde de Besalú, Seniofredo, del alodio que éste poseía en la villa llamada Gesse, condado de Cerdaña, por el que aquélla tenía en Camprodón, en el año 960.

In nomine Domini. Ego Suniefredus, misericordia Dei Comes vobis domna Ranlo, abbatisa et cenobio Sancti Joannis Babtiste, cujus ecclesie sita est in comitatu Ausona, in valle Riopullense, prope flumen Tezeri. Certum quidem et manifestum est enim quia sic placuit in anima meis et placet ut ego jam dictus Suniefredus comes comutare faciam alodem nostrum proprium quem abeo in comitatum Cerdaniense in valle Riopullense in villa que vocant Gesse qui mihi avenit per mea comparacione in jam dicta villa sunt massi VI maso que tenet Audegarius et masso que tenet Garsetus et massu que tenet Todemirus et masso que tenet Igila et masso que tenet Salamon cum illorum supra possito cassa, cassalibus, curteos, orreos, ortis ortalibus, pomiferis vel inpomiferis, terras cultas vel incultas, molinaris, aquis, aquarum, silvis, garricis, pratis, pascuis, viaductibus vel reductibus omnia et in omnibus quidquid dicit vel nominari potest, et habet jam dictos alodes afrontaciones de parte orientis in ribulo Malatoscha qui discurrit in flumen Tezeri et pervadit per ipso termine qui est inter jam dicto alode et alode jam dicta abadia et pervadit usque in ipsa calme de parte namque circi afrontat in ipsa calme que dicunt Jove, de parte vero occidentis afrontat in torrente Malo qui discurrit in flumen Tezere de parte vero meridie afrontat in flumen Tezere et pervadit in ribulo Malatoscha. Quantum infra istas afronta-

ciones includunt comuto vobis Comite totum ab integrum sicut in mea potestate retinebam cum exio et regresso, et haccepi ego Suniefredus gracia Dei Comes de te supra nominata Ranlo abbatissa et de ancillas ibidem servientes alodem de Sancto Joannem monasterio jam dicto qui est in comitatum Bisildunense in locum qui vocant Campo Retundo prope ecclesia Sancti Petri. Et de ipsa comutacione aput vos nichil remansit sed juste et legitime adimpletis et est manifestum, quem vero jam dicto alode sicut superius insertum est de meo jure in vestro trado dominacione cenobio Sancti Joannis pro ipsa comutacione abbatissa et monachas ibidem Deo servientes teneant hec omnia superius nominata hac defendant secundum a re cenobiate jure propri et alia. Et qui contra hanc ista scriptura comutacionis venerit ad inrumpendum componat jam dicto alode in quadruplo cum omne eius inmelioracione ad ecclesia Sancti Joannis. Et ista scriptura conmutacionis in omnibus obtineat robore omnique tempore.

Facta scriptura commutacionis VI kalendas Septembris anno VI regnante Leutario rege filio Ludouici.—Soniefredus comes qui hanc comutacione feci et testes firmare rogavi.—Miro levita.—Abbo levita. —Borrellus.—Abbo clericus.—Tulgas presbiter.--Oliba presbiter.—Signum Ermemirus.—Signum Oliba. —Signum Fredulus. – Signum Suniefredus. —Signum Hisarnus.—Durandus presbiter qui hanc commutacione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXXXVI

Acta de consagración de la iglesia de San Julián de Vallfogona por Ato, obispo de Vich, edifi-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 61.

cada por Ranlo, abadesa de San Juan de las Abadesas, en el año 961.

In nomine Domini Dei eterni sub die VIIII kalendas Madii anni incarnacionis Domini DCCCCLXI indiccione XVIII (1) veniens vir reverentissimus domnus Ato Ausonensis ecclesie humilis episcopus ad consecrandam ecclesie que est sita in comitatu Ausona in locum que nuncupant Valle fecunda et est ipsa ecclesie in onore Sancti Juliani quem edificavit domna Ranlo abbatissa cunctorum fidelium devocioni congruit ut ad celestem patriam toto desiderio anelent quatenus sanctiis monitis inherendo celestium bonorum pociantur efectibus, hunc igitur secuti sunt morem ab exadio Sancte Ecclesie omnes religiose sanctique viri qui in ipsa ecclesiastica edocati piis operibus insudare et ipsa ecclesia enutrire et aucmentare satagerunt, horum itaque formam sequentes oportet nos ita celestia inspicere ut ad caduca respuentes ad sublimia manencia toto ad unum tendere valeamus, denique in Dei nomine ego Ranlo abbatisa dono ad ipsa ecclesia supra scripta in onore Sancti Juliani de ministerio ecclesiastico alba, casulla, stola, manipulo hec omnia dono ad diem de dedicacionis ad prelibata ecclesia perpetim possesura ut ad modo et deimcebs ad ipsum locum vel ministris ibidem servientibus ad aucmentum et subplementum proficiant. Qua propter et ego Ato gracia Dei Ausonensis episcopus tantam devocionem nobilissimam Ranlo abbatissa concedo ad ipsa eclesia suprascripta Sancti Juliani decimas et primicias et oblaciones fidelium de jam dicta Valle fecunda qui abet afrontaciones de parte orientis in Collo de Cannas et de meridie in Melango et pervadit ad Castello Palumi de hocciduo in Rivo de Arzamala de

(1) Así mismo dice el original; pero al año 961 corresponde la indicción cuarta. Además no hay indicción 18.

parte namque circi afrontat in ipsa serra de Sancti Joannis cenobii et pervadit ad ipsa Stela: hec autem omnia supra scripta ego Ato humilis episcopus Sancte Ausonensis ecclesie ibidem dono decimis et primiciis et oblaciones fidelium ad ecclesia supra scripta et constituens atque episcopali censura ut nulli in post modum hoc nostrum dotis decretum ullatenus violari liceat set inconvulsam omni tempore et inviolabilem permaneat in subdicione Sancti Joannis Babtiste cenobi reditum vero ejusdem Sancte Ecclesie statuimus per singulos annos ad Santo Petro apostolo sedis Ausonensis id est de cera solidata I. Degesta est aut hec scriptura dotis VIIII kalendas Madii anno VI regnante Leutario Rege filio Ludovici.—Ato Sancte sedis Ausonensis umilis episcopus. —Eldericus levita.—Suniarius hac si merito indignus sacer. —Brunchardus qui vocant Wfredo humilis sacer. —Embremares presbiter. — Argimirus. —Ato sacer.—Amalrici levita.

Durandus presbiter qui hanc dote vel donacione scripsi et subscripsi sub die et anno quod supra (1).

MMCXXXVII

Acta de consagración de la iglesia de San Hilario de Vidrá por Ato, obispo de Vich, edificada por Ranlo, abadesa de San Juan de las Abadesas, en el año 961.

In nomine Domini Dei Eterni sub die XIII.° kalendas Madii anni incarnacionis Domini DCCCCLXI indicione XVIII veniens vir reverentissimus Dominus Ato Sancte Ausonensis ecclesie umilis Episcopus ad consecrandam ecclesie que est sita in comitatum Ausona in locum que nucupant Vidrano et est ipsa ecclesia in honore Sancti Ilarii confesoris

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 59.

quem edificavit Domna Ranlo misericordia abbattissa cunctorum fidelium devocioni congruit ut ad celestem patriam todo desiderio anelent quatenus Sanctis monitis inerendo celestium bonorum pociantur effectibus, hunc igitur secuti sunt morem ab exordio Sancte ecclesie omnes religiose sanctique viri qui in ipsa ecclesiastica edocati pis operibus insudare et ipsa ecclesia et nutrire et aucmentare sategerunt; horum itaque forma sequentes oportet nos ita celestia inspicere ut ad caduca respuentes ad sublimia manencia toto ad jussum tendere valeamus; denique in Dei nomine ego Ranlo misericordia Dei abbatissa dono ad ipsa ecclesia supra scripta in onore Sancti Ilarii de ministerio eclesiastico alba, casula, stola, manipulo, amicto, calice, missale leccionario et faciterchulo I, et ego Carisissima Deo vota dono psalterio I; ego in Dei nomine Ranlo abbatissa ad diem dedicacionis de supra scripta ecclesia hec omnia dono quod superius resonat ad prelibata ecclesia perpetim possesura ut a modo et deincebs ad ipsum locum vel ministris ibidem servientibus ad aucmentum et supplementum proficiant; qua propter et ego Ato gracia Dei Ausonensis Episcopus tantum devocionem nobilissimam Ranlo abbatissa cedo ad ipsa ecclesia supra scripta Sancti Ilarii decimas et primicias et oblacione fidelium in primis de ipsa vila Vidrano ubi jam dicta ecclesia sita est cum terminis et aiacenciis et ipsa valle que dicunt Cegario cum terminis et aiacenciis suis et villa Palaciolo cum terminis et aiacenciis et villa Cabages cum terminis et aiacenciis et villa Cuilplana cum terminis et aiacenciis et villa Ciresedo cum terminis et aiacenciis et villa Cuil de Asinos cum terminis et aiacenciis et villa Boscarones cum terminis et aiacenciis et casa de Arigo cum ipsas Planas cum terminis et aiacenciis jam dictas villas supra nominatas abent afrontaciones de parte orientis in Monte Calvelo et de meridie in ipsa portela et de occiduo

in ipso rio de ipsa Foradada et de circi in ipsa alode de Sancto Joanne monasterio vel in monte Melango, hec autem omnia supra scripta ego Ato humilis episcopus Sancte Ausonensis ecclesie ibidem dono decimis et primiciis et oblaciones fidelium ad ecclesia supra scripta constituens atque episcopali censura constituens ut nulli in postmodum hoc nostrum dotis decretum ullatenus violari liceat set inconvulsam omni tempore et inviolabilem permaneat in subdicione Sancti Joannis. Digesta est autem hec scriptura dotis XIII kalendas Madii anno VI regnante Leutario Rege filio Ludovici. —Ato ✠ sancte sedis Ausonensis umilis episcopus. — Suniarius hac si meritis umilis sacerdos.—Ato hac si merito indignus sacer.—Wimara hac si merito indignus sacer.—Bruchardus que vocant Wfredo humilis sacer. — Amalricus levita. — Teulardus umilis sacer. —Sancius umilis sacer. — Evifredus levita. —Godmerus umilis sacer.—Embremares presbiter.—Suniefredus presbiter.—Ermegillus presbiter.

Durandus presbiter qui hanc dote vel donacione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMCXXXVIII

Donación que Connemiro, su mujer y sus hijos hicieron á la iglesia de San Julián y de San Filiberto, de cierta tierra sita en Vallfogona, en el año 961.

In nomine Domini. Connemiro comda et ucxori sue Miraulles et filii suis et filias suas Senior et Daculina, Adalwira, Pregamia et Argilo et Ermesinda et Venrello et Gallinno et Onoriia, nos simul in unum donatores sumus propter remedium anime

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 57.

nostre a domuum Sancti Guliiani vel Sancti Filiberti vel alias reliquiias qui ic sunt fundamentadas, donamus namque terra nostra propria qui nobis advenit de Connemiro qui illa tracxi de ermo est a nos filios de ipso viro vel genitore nostro, comda et est ipsa terra in comitatum Ausona in Valle fecunda et adfrontat ipsa terra de II partes in terra domum Sancti Govanis vel suos servientes, et de III infrontat in terra Fruilo femina vel filios suos, et de IIII in ipssa tella vel in ipsa terra de nos donatores, quantum in istas IIII infrontaciones includunt sic donamus ipsa terra a domum Sancti Guliiani ab integrum cum exio et regresio suo propter remedium animas nostras de nostros guro in vestro tradimus dominio et potestate: et qui contra anc ista donacionis venerit ad isrumpendum componeat ipsa terra a domum Sancti Guliani cum onde inmelioracione in duplo et ahnc ista donacionis firmis permaneat omnique tempore. Facta ista donacione VX.mo kalendas Madii anno VII.mo renante Leutario rege filiio Leudevico.—Signum Miraviles. —Signum Senior.—Signum Daculina. —Signum Adalwira. —Signum Pregamia.—Signum Argilo.—Signum Ermesinda.—Signum Venrellus. —Signum Gallinno. —Signum Onoriia.—Nos simul in unum fecimus et testes firmare rogavimus. —Signum Floresindus. —Signum Senderedus.—Oliva, subdiaconus.

Kintilus presbiter qui ista donacionis rogitus iscripsi et subscripsi die et ano quod supra (1).

MMCXXXIX

Donación hecha á la iglesia de San Pedro del valle de Saura por Ranlo, abadesa de San Juan de las Abadesas y Ato, obispo de Vich, con moti-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 64.

vo de la consagración de aquel templo, consistente en varios ornamentos de iglesia y en diezmos, primicias y oblaciones de dicha parroquia de Saura y de los lugares que se detallan, en el año 961.

In nomine Domini Dei eterni sub die V nonas Madii anni incarnacionis Domini DCCCC.te LXI, indicione XVIII, veniens vir reverentissimus Dominus Ato, Ausonensis ecclesie humilis episcopus, ad consecrandam ecclesie que est sita in comitatu Ausona in valle que nuncupant Saura, et est ipsa ecclesia in onore Sancti Petri Apostoli quem edificavit Domna Ranlo abbatissa et adjutores Argemirus et Eldericus levita et cunctorum fidelium devocioni congrui ut ad celestem patriam toto desiderio anelent, quatenus sanctis monitis inerendo celestium bonorum pociantur efectibus, hunc igitur secuti sunt morem ab exordio Sancte Ecclesie omnes religiosi sanctique viri qui in ipsa ecclesiastica edocati piis operibus insudare et ipsa ecclesia enutrire et aucmentare satagerunt; horum itaque formam sequentes oportet nos ita celestia inspicere ut ad caduca repuentens ad sublimia manencia toto ad iussu tendere valeamus; denique in Dei nomine ego Ranlo Abbatissa dono ad ipsa ecclesia supra scripta in onore Sancti Petri de ministerio eclesiastico, alba, casulla, stola, amicto, manipulo, hec omnia dono ad diem dedicacionis a prelibata ecclesia perpetim possesura ut ad modo et deincebs ad ipsum locum vel ministris ibidem servientibus ad aucmentum et subplementum proficiant, qua propter et ego Ato gracia Dei Ausonensis episcopus tantam devocionem nobilissimam Ranlo abbatissa concedo ad ipsa ecclesia supra scripta Sancti Petri apostoli decimas et primicias et oblaciones fidelium de jam dicta parrochia Saura id est villare Wriolus cum terminis et ajacenciis suis et villa Saura cum terminis et ajacenciis suis et villa Engelados cum terminis et ajacenciis suis et vilare

Testoelde cum terminis et ajacenciis suis et Terradellas cum terminis et adjaccenciis suis et vilare Genebrossa cum terminis et aiacenciis suis et villa Joanneto cum terminis et ajacenciis suis et villa Duacastella cum terminis et ajacenciis suis et ipsum alodem de Odevagro cum terminis et ajacenciis suis istas villas supra nominatas abent afrontaciones de parte orientis in ipsa olla vel in flumen Tezere, de meridie in collo de Genestedo, de occiduo in ipsa guardia de Pino, de circi in Vingolar vel in suma serra de ipsa Lena; hec autem omnia supra scripta ego Ato humilis episcopus Sancte Ausonensis ecclesie ibidem dono decimis et primiciis et oblaciones fidelium ad ecclesia supra scripta constituentes atque episcopali censura ut nulli in post modum hoc nostrum dotis decretum ullatenus violari liceat set inconvulsa omni tempore et inviolabilem permaneat in onore et in sub dicione Sancti Joannis Babtista monasteri. Degesta est autem hec scriptura dotis V nonas Madii anno VI regnante Leutario rege filio Ludovici.

Durandus presbiter qui hanc dote vel donacione scripsi et subscripsi die et anno (1).

MMCXL

Donación que Altemir hizo á San Juan de las Abadesas de una tierra en el condado de Ausona, en el año 961.

In nomine Domini. Ego Altemiro placuit in animes meis placet nullus quoque ingentis imperio nec suadentis ingenio set propria espontanea hoc elegit mihi bona voluntas ut donare faciam aliquit de terra ad domum Sancti Johannis monasterii, propter Deum

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 60.

et remedium anime et est ipsa terra in comitatum Ausona in apendicio de Rotacivitate in terminio de villa (?) Segetrude et affrontat ipsa terra de oriente et de meridie et de hocciduo in terra Sancti Johannis et de circi in terra de Fahilo femina. Quantum in istas affrontaciones includunt sic dono propter Deum et remedium anime mee ad domum Sancti Johannis de ipsa terra ipsa mee tercia parte ab integrum cum exio vel regresio suo propter Deum et redemcio anime me, et qui contra hanc ista donacio venerit ad inrumpendum aut nos venerimus in primis iram Dei incurrat et cum Judas Scariot partificium abeat et a liminibus Sancta Dei Ecclesia extraneus permaneat et requiem nunquam inveniat neque hic neque in perpetum neque in futurum seculi amen, amen. Fiat fiat II kalendas Junii anno VII regnante Leutarius rex.—Signum Altemiro qui ista donacio vel redemcio fecit et testes firmare rogavi. —Signum Eigo.—Signum Brudila.—Eigo.

Eusberdus presbiter qui ista donacio vel redemcio scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXLI

Venta que Filmera y sus hijos hicieron al presbítero Petrone de cierta tierra en la villa de Fornell, en el valle de Vallfogona, en el año 961.

In nomine Domini. Ego Filmera femina et filias meas his nominibus Adeleva et Gurguria vinditores sumus tibi Petrone presbitero emptore per hac scriptura vindicionis nostre vindimus tibi terra nostra propria cum suis arboribus qui nobis advenit de genitori nostre sive de ruptura est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riopullense in Valle fecunda

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 66.

in valle Fornelli et affrontat ipsa terra de una parte in terra de Belloni vel eredes suos et de alia affrontat in terra de Balla vel filios suos et de tercia in terra de Tortora vel filios suos et de quarta in terra de Recharedus vel eredes suos. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra cum suis arboribus ab omnem integrietatem cum exio vel regresio suo in propter precium quod inter te et nos conveni solidadas II est manifestum. Quem vero predicta haec omnia de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestatem. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc ista scriptura vindicionis venerit ad inrumpendum componat ipsa omnia in duplo cum sua inmelioracione et in ante ista vindicio firmis perseveret modo vel omnique tempore. Facta ista scriptura vindicionis XVII kalendas Decembri anno VII regnante Leuthario rege, filium Ludovici. —Signum Filmera. —Signum Adeleva.—Signum Gogoria qui ista scriptura vendicione fecimus et firmare rogavimus.—Signum Vuataurus.—Signum Vives.—Signum Teudo.—Kintilus presbiter.

Ansefredus sacer. qui ista scriptura vindicione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCXLII

Donación hecha por Sinfredus y su mujer Adovira, al monasterio de San Juan de las Abadesas, de una tierra en Vinea, en el año 961.

In nomine Domini. Ego Sinfredus et uxori sue Adovira donatores sumus propter remedium animas nostras ad domum Sancti Govannis cinovium sic donamus namque pecia de terra nostra propria qui

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 62.

nobis advenit de genitores nostros qui sunt comdas est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riupulensis in Valle fecunda ad ipsa Vinea que dicunt, et adfronta ipsa terra de una parte ipsa aqua de Valle fecunda e de allia in ipsa terra de comitale et de tercia infronta in ipsa terra de nos donatores et de quarta in ipsa terra de Alodia vel de meos eredes. Quantum in istas quatuor adfrontaciones intaciones includunt sic donamus ipsa terra ad domum Sancti Govannis cinovi ab integrum propter remedium anime nostres, de nostro juro in vestro tradimus dominio potestate et qui contra ac ista donacionis venerit ad isrumpendum ab Judas Escariiot porcionem acipiant et ista karta redemcionis firmis permanead omnique tempore. Facta karta donacionis IIII idus December anno VII.mo renante Leutario rege filiio Ludovico comda.—Signum Sinfredus.—Signum Adovira qui ista karta donacionis fecimus et testes firmare rogavi.—Signum Guifredus.—Signum Oliba.—Signum Sesegutus.

Kintilus presbiter qui ista donacionis iscripsi et subscripsi diie et anno quod supra (1).

MMCXLIII

Donación que el levita Mir hizo al monasterio de San Juan de las Abadesas de una heredad y de unas casas y tierras en Vallfogona, en el lugar llamado Foreste, en el año 962.

In nomine Domini. Ego Miro levita magnum mihi et satis licitum esse videtur domum Dei edifacere ubique et de meis rebus honorare atque concedere audientes predicacionem et monita sanctorum patrum quia elemossina a morte liberat anima cogno-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 63.

centi me peccati macula honusto conpucti de superna celorum pietati subplicantes ejus misericordia ut pius et missericors sit Dei in peccatis meis, propterea concedo adque trado ad domum Sancti Joannis Babtista monasterii situm in comitatum Ausona in valle Riopullense justa flumen Tezeri alodem meum proprium qui mihi advenit per mea comparatione vel carta emcionis quod ego emi de domno Borrello comite sunt cassas et supreposita terras, cultas vel incultas et arboribus et cum exiis et regressis et est hec omnia superius nominata in comitatum Ausona in valle Riopullo vel in valle Fecunda in locum que nominant ad ipsa Foreste et afrontat hec omnia de parte orientis in ipso rigato qui discurrit de castro Melango et pervadit in ipsa aqua de Valle fecunda et ascendit usque in suma serra de meridie in alode Sancto Joanne monasterio vel in ipsa serra usque ad ipso puio de Roderigo ab occiduo in ipsa aqua de Valle fecunda et descendit in ipso rio de Fornellos et ascendit super ipsa parada de terminio de Tolossa et descendit in ipso rigato de Arte et ascendit usque in ipso campo de Ferriola a circi vero parte in terminio de castello Palumo vel in collo de Teudallo et ascendit usque in ipso alode de Sancto Joanne. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic dono jam dictus Miro ad jam dicto monasterio hec omnia superius nominata ab integrum et nichil ex inde ad opus meum non reservo set sicut obtineo ab integrum concedo, abbatissa vero et monachas seu et servientibus domum Sancti Joannis ita obtineant sicut et ceteris alodibus et munificenciis pertinentibus usandi, exfructandi, gubernandi seu faciendi regulariter abeant potestatem ut omni tempore domus Sancti Joannis sit exinde onoratus ita tamen ut pro in mea anima exorare non pigeant. Quod si ego donator aut ullusque homo qui contra hanc donacione seu largicione mercede casum moverit temtaverit ad domum Sancti Joannis abstrahere voluerit in pri-

mis iram Dei incurrat et extraneus sit a comunionem, et peccatis meis anima illius sit abligatis que pro hac re cupio esse purgatum et insuper conpona in vinculo hec omnia que supra scriptum est in quadruplo ad ecclesia Sancti Joannis perpetim abitura et in antea ista donacio firmis et stabilis permaneat. Facta ista donacio VIII kalendas Madii anno VIII regnante Leutario rege filio Ludovico.—Miro levita qui hac carta donacionis feci et testes firmare rogavi.—Daniel presbiter. —Petrus presbiter. —Signum Florentinus.—Signum Petrasius.—Signum Eigofredus.—Signum Falchuzo.—Embremares presbiter.

Durandus presbiter qui hanc carta donacionis rogitus scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXLIV

Donación que Recaredo y su esposa hicieron á San Juan de las Abadesas de una tierra en Fredera, valle de Vallfogona, en el año 963.

In nomine Domini. Ego Rekaredus et uxor sua Singildes nos simul in unum donatores sumus ad domum Sancti Joannis Babtiste Monasterii cujus ecclesia sita est in comitatum Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezera terra nostra propia qui nobis avenit de comparatione, et est ipsa terra in comitatum Ausona in valle Riopollense in Valle-Fecunda in loqua que dicitur ipsa Fredera qui afrontat ipsa terra a parte orientis in terra Soniofredo vel heredes suos a parte vero meridie in terra Bellello a parte vero circi in terra Sancti Joannis et de occiduo in terra Teudo, quantum infra istas afrontaciones

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 67.

includunt sic donamus nos jam dicti cum exio et regressio suo ipsa terra cum ipsis arboribus ab omnem integrietatem propter remedium animas nostras. Quod si nos donatores aut ullusque homo qui contra ista carta donationis venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare sed in primis iram Dei incurrat et extraneus sit a comunione et a liminibus ecclessia extraneus permanea et cum Judas Cariot participacionem acipiat et in antea ista donacio firma et stabilis permanea omnique tempore. Facta carta donacionis IIII nonas Marci anno VIIII reinante Leutario rege filio Ludevico.—Signum Recaredus.—Signum Singildes qui ista donacione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Langoardus.—Signum Stefanus.—Signum Daco.—Garsandus.—Kintilus presbiter.

Petrus presbiter qui ista carta donacionis scripsi et subscripsi die et anno quod sursum *(siguen varias notas tironianas)* (1).

MMCXLV

Donación que Esteban, Bellus y Ruimara, con sus respectivas esposas, hicieron al monasterio de San Juan, de varias propiedades en el valle de Ripoll, en el año 963.

In nomine Domini. Ego Stefanus et uxor sua Bradulina et Bellus et uxor sua Ermetructes et Ruimara et vxor sua Riquildis nos simul in unum donatores sumus a domum Sancti Joannis Babtiste monasterii cujus ecclesia sita est in comitatum Ausona in valle Riopollense prope flumen Tezera sic donamus nos jam dicti casas cum curtes et ortos et vineas et arboribus qui nobis avenit de aprisione sive de parentorum qui afrontat ipsas terras cum ip-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 70.

sas cassas et ipsas vineas a parte orientis in ipso torrente et de alias II partes in terra Sancti Joannis et de IIII in ipsa serra; et est ipsa omnia in comitatum Ausona, in valle Riopollense in valle fecunda in valle que dicitur Arte; quantum infra istas afrontaciones includunt sic donamus nos jam dicti hec omnia totum ab integrum cum exio vel regresio suo propter remedium animas nostras; quod si nos donatores aut ullusque homo qui contra ista carta donacionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat ipsa omnia in duplo cum sua inmeliorationem et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacionis IIII idus Agusti anno VIIII reinante Leutario rege filio Ludevico. — Signum Stefanus. — Signum Bradulina.—Signum Bellus.—Signum Ermetrudes. —Signum Ruimara.—Signum Riquildis nos simul qui ista carta donacionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Aigfredo.

Petrus presbiter qui ista carta donacionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCXLVI

Venta que Redebertos y su mujer Ermencarda hicieron al presbítero Mir, de una tierra situada en Vallfogona, en el año 965.

In nomine Domini. Ego Redebertus et uxor sue Ermencarda vinditores sumus tibi Mironi presbitero emtore per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi..... terra et ipso rego et ipso kaput aquis qui nobis advenit de genitore meo qui est in comitatu Ausona in Valle Riopullo in Vallefecunda ad ipsa Vinea qui afrontat in terra de..... parte cum ipso molino et ipsis arboribus in terra de te com-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 71.

paratore vel eredes tuos et de alia in terra Sinnilde vel filiis suis et de III in aqua valle Fecunda et de IIII in ipso torrente qui discurrit per ipsa olla. Quantum infra istas affrontaciones includunt sic vindo vobis ipsa terra cum ipso molino cum ipsis arboribus ipsa IIII parte ab omne integrietate cum exio vel regresio suo propter precium dineratas VIII in rem valentem est manifestum, quem vero ipsa terra de nostro juro in vestro tradimus dominio potestate. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc kartam vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed in duplo omnia componat, et in antea ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicionis VX kalendas Januari anno XI rennante Leutario rege filio Leudevico comdam regis.—Signum Tedebertus.—Signum Ermencarda qui hanc karta vindicionis fecimus et testes firmare rocavit.—Signum Viadarius.—Signum Todericus.—Signum Tedmares.

Oliba levita qui ista karta vindicione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (1).

MMCXLVII

Adición al documento CXL, año 965, de la *Colección Diplomática del Condado de Besalú*, que comienza: *Antiquitas enim humanis legibus est*, hasta *nobis commutare non dedignemini* y en el lugar de los puntos suspensivos, léese:

terminatur vero predictus alodes Vitranus de parte orientis in comitatu Bisildunense et de meridie infrontat in Corullo et ex inde descendit per ipsa serra usque ad locum que dicunt Portella et de occiduo in-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.º 75.

laterat in collo de Macaneto vel in alode Sancti Johannis, de parte vero circi neccit in alode Sancti Johannis. Predicti vero Principes audito consilio supra scripti Pontificis et videntes quod utilitas prefati cenobii esset nostrorum voluntate adquieverunt et plus nobis quam nos illi dederunt et jam dictum alodem Vitranum cum ecclesia et cum suis terminibus quantum illi ibidem habebant pro qualicumque voce nobis comutaverunt. Igitur in Christi nomine cujus ordinacione cuncta disponuntur ego Fredeburgis et cunta congregacio prefati cenobii in presentia supra scripti Pontificis vel in presentia aliorum bonorum hominum tam Episcoporum quam canonicorum procerumque ceterorumque fidelium Sanctæ Dei Ecclesia comutamus tibi Mironi levite alodem quod per regimen Sancti Johannis tenemus in jam dicto comitatu Bisildunense in locum que dicunt Arca. Terminatur vero predictus alodes a parte orientis in villa que dicitur Albedo, et de meridie infrontat in collo de Pera, vel in collo que dicunt Rajadas, et de parte occidentis infrontat in loco que dicunt Nido de Accipitre vel in locum que nominant Buxo de parte vero circi inlaterat in collo que nominant Pugna Franchorum infra predictas afrontaciones commutamus tibi jam dicto Mirone levite casas cum curtibus et orreis nec non et ortis terris cultis vel incultis arboribus pomiferis vel impomiferis pratis et pasquis silvis et aquis, molendinis et molendinaribus cum eorum caput aquis vel decursibus omnia et in omnibus quantum infra predictas affrontaciones per regimen Sancti Johannis habere debemus excepto mansibus IIII quod comutavimus ad Olibane comiti cum eorum territoriis sicut illi eos retinent qui ibi hodie habitant, habitat vero in uno manso Argemirus et in altero Berceleigus et in tercio Teudevinus et in IIII.° Ermomirus et excepto mansibus VII quod predicta abbatissa retinet ad se per regimen Sancti Johannis sicut illi eos retinent

qui ibi hodie habitant; habitat vero in uno manso Argeleicus et in altero Ermenisclus et in III Franco et in IIII Truitarius cum suo molendino quod hodie retinet, et in V ubi Renulsus qui jam defunctus est habitant et in VI. Dedemarus et in VII Uxela, ut quicquid exinde deinceps agere vel definire volueris in tua sit potestate. Quod si ullus vivens hanc comutationem inrumpere tentaverit aut invalida fiere voluerit non hoc vindicare valeat sed hæc omnia superius inserta quantum ad eo tempore meliorata fuerit in duplo tibi componat et haec scriptura semper maneat inconvulsa.

(Ahora sigue: *Exarata est haec scriptura comutacionis XIIII kalendarum Junii* etc.) (1).

MMCXLVIII

Permuta hecha á doña Fredeburga, abadesa de San Juan de las Abadesas, por el conde de Besalú Seniofredo y sus hermanos el conde Oliva y Miro, levita, del alodio que éstos poseían en Vidrá por el que aquélla tenía en Camprodón, Frexanet y Genestosa, en el año 965.

Decreuit auctoritas et jure hoc leges adfirmant ut comutacio si non fuerit per vim et metum extorta talem qualem et edemtio abeat firmitatem. Idcirco in Christi nomine, ego Seniofredus gracia Dei commes et Oliba itidem commes nec non et Miro levita frater istorum supradictorum commitum, tibi Fredeburgi abbatissa et cuncta congregacioni constituta in cenobio beatissimi Johannis precursoris domini nostri Jesuchristi qui est situs in comitatu Ausonense in valle Riopollense commutamus vobis alodem

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n. 74, en donde está íntegro el documento.

nostrum proprium qui nobis advenit per successionem parentum nostrorum pro alodibus tuis quod tu cum sodalibus tuis per regimen Sancti Johannis in comitatu Bisuldunense retines in locum que dicunt Arca vel in locum que nominant valle Landarense sive Campo rotundo vel etiam Fraxaneto vel in locum que nominant Genestosa. Terminatur vero jam dictus alodus Vitranus quod vobis pro jam dictis alodibus commutamus de parte orientis in comitatu Bisuldunense et de meridie nectitur in corullo et exinde descendit per ipsa serra in locum que dicunt Portela, de parte occidentis infrontat in collo de Machanedo vel in alode Sancti Johannis, de parte vero circi inlaterat in alode predicti cenobii infra predictas afrontaciones commutamus nos vobis ecclesia nostra Vitrano cum decimis et primitiis et oblationes fidelium et homines et feminas ipsius alodii et casas cum curtibus et orreis nec non et ortis terris cultis vel incultis arboribus pomiferis vel inpomiferis pratis et paschuis, silvis et aquis molendinis et molendinaribus cum eorum caput aquis vel decursibus omnia et in omnibus quantum ibidem abemus vel hereditare debemus pro cualicumque voce cum exiis vel regressiis eorum ut quidquid deinceps exinde agere vel definire volueritis in vestra sit potestate sine alicujus minoracione vel contradiccione. Quod si ullus vivens contra hanc commutacionem venerit pro irrumpendum non hoc valeat vindicare sed hec omnia superius inserta quantum ad eo tempore inmeliorata fuerit in duplo prefati cenobii componat et insuper sacrilegii ultione sit feriendus et hec scriptura semper maneat inconvulsa. Facta hec scriptura commutacionis quarte X.me kalendarum Junii anno Dominice incarnationis DCCCCLXV indiccione octava, anno X.mo gloriosissimo Franchorum Leuthario rege.—Seniofredus comes.—Oliva commes.—Miro levita frater eorum qui hanc scripturam commutacionis fecimus et testibus firmare rogavimus.—

Ato sancte sedis Ausonensis umilis Episcopus.—Durandus presbiter.—Embremares presbiter.—Signum Ermegildi.—Signum Juvanis.—Signum Ennegonis. —Signum Salamonis. —Signum Emediri.—Signum Fedaccii.—Primus presbiter qui hunc titulum commutacionis scripsi et subscripsi sub die annoque prefixo cum litteris superpositas in verso decimo (1).

MMCXLIX

Donación de los ejecutores testamentarios del conde de Cerdaña y Besalú, Mirón, del alodio de Tossa al monasterio de Santa María de Ripoll, en el año 966.

In nomine Domini. Nos simul in unum Borrellus videlicet Comes, et Marchio, Petrus Barchinonensis Episcopus, Landericus Abbas Monasterii Sti. Cucuphatis quem vocant Bonum hominem, et Ricardus Vice comes qui sumus tutores vel elemosinarii de condam Mirone Comite. Certum quidem et manifestum est enim quia precepit nobis Miro Comes qui fuit condam in ultima sua egritudine per suum testamentum unde juditium obligatum habemus infra meras temporum aserite conditionis factum ut scripturam donationis fecissemus ad domum Ste. Marie Riopollensis cenobii, sicuti et facimus, de alode suo proprio quod habebat in Comitatu Gerundensi ipsam videlicet vallam quæ nominatur Torsa omnia et in omnibus quantum ibidem habebat ab integro per quamcumque vocem, videlicet in casas, in casalibus, in villis, in villariis, in curtis, in curtalibus, in ortis in ortalibus, in viridariis, in pratis, in pascuis, in silvis, in garricis, in terras cultas vel incultas, in vineis, in arboribus pomifferis seu impomifferis, sive glandifferis, in molendinis, in molendinaris in aquæ-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Seniofredo, n.° 73.

itibus vel redditibus, in montibus, et in collibus seu rocas, cultum vel heremum, simul cum ipsas ecclesias qui ibidem sunt fundate Sti. Leoncii et Sti. Vincentii cum decimis et primiciis suis, et ipsum pujum sive rocam quem vocant Paula cum superpositis suis et habet affrontationes ipse alodes a parte Orientis in ipso termino Sti. Felicis Monasterii sive in ipso Far, et de Meridie in mare Magnum, de Occiduo in termino de Loredo, sive in rivo de Cañelles, de Cirtii in ipsas Palomarias de Villanova sive in Caldas. Quantum infra ipsas affrontationes includit sic donamus hæc omnia superius comprehensa ad domum Stæ. Mariæ Monasterii Riopollensis ab integro, cum ipsas piscationes et ipsas venationes sive ipsas aucellationes cum exiis, et regresiis suis propter remedium anime Mironi Comitis qui fuit condam ut pius et misericors sit Omnipotens Deus in peccatis illius. Abbates enim et monachi presentes et futuri ita obtineant ipsum alodem ab integro sine aliqua inquietudine sicut ceteris alodibus, et munificentiis Stæ. Mariæ pertinentibus, ita tamen ut per animam illius exorare non pigeant et quicquid ex inde facere voluerint vendendi conmutandi exfructandi in Dei nomine liberam habeant potestatem. Quod si nos aut ullus homo ex heredibus ejus extiterit aliquis qui contra hanc donationem veniat ad inrumpendum vel inrumpi temptaverit in primis iram Omnipotentis Dei incurrat, et hæc omnia in quadruplum restituat Stæ. Mariæ perpetim permanenda insuper et cum Juda Scariotæ in Infernum particeps fiat et cum Datan et Abiron vivens in Infernum decendat, et duodecim maledictiones super eum decendant et a liminibus Stæ. Dei Ecclæ. excomunicatus et extraneus sit et a cetu omnium christianorum in perpetuum anatema, insuper, et duodecim libras auri coactus exolvat et in antea hoc scriptura omnique tempore suam in omnibus obtineat firmitatem. Facta

scriptura donationis duodecima kalendas Decembris anno duodecimo regnante Lothario Rege filio Ludovici Regis—Petrus gratia Dei Episcopus—Landericus Abbas—Ricardus Vice comes qui hanc donationem fecimus et testes firmare rogavimus—Vivas archilevita—Sergius levita—Elmeradus—Adroarius levita—Joannes sacerdos—Joannes presbiter qui hanc scripturam donationis scripsi et signavi sub die annoque prefixo (1).

MMCL

Venta que Adovero y su mujer Virgila hicieron á Johanne y su esposa, de dos piezas de tierra sitas en Davandali, condado de Ausona, en el año 969.

In nomine Domini. Ego Adovero et uxori sue Virgila vinditores sumus vobis Johanne uxori sue Recheleva emptores per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus nos vobis II petias de terras qui nobis advenit de parentorum vel per comparacione sunt ipsas terras in comitatum Ausona in apendicio Sancti Baudilii in villa que dicunt Davandali, et afrontat ipsa una pecia de terra de orientis in terra de Nantilde femina, de meridie in torrente, de occiduo et de circi in terra de vos comparatores, et alia pecia de terra afrontat de orientis et de occiduo sive de circi in terra de vos comparatores et de meridie in terra de Auriola femina. Quantum in istas afrontaciones includunt sic vindimus nos vobis ipsas II pecias de terras cum eorum arboribus totum et ab integrum cum exio et recresio suo in pretium solidos V et nichil de ipso precium aput vos emtores non remansit est manifestum. Quem vero predictas te-

(1) Archivo de casa Falguera, de Tossa.

rras de nostro juro in vestro tradimus dominio potestate. Quod si nos vinditores aut ullus omo qui contra hanc carta vindicionis pro inrumpendum venerit non hoc valeat vindicare set componat ipsas terras cum earum arboribus in duplo cum sua inmelioracione et hanc vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicionis VIIII kalendas Madii anno XV regnante Leutario rege.—Signum Adovero. —Signum Virgilo qui hanc karta vindicionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Borrello.—Signum Segofredo.

Auriolus qui hanc karta vindicionis scripsi et subscripsi die et anno quod supra.—Ermemirus subdiaconus (1).

MMCLI

Venta que Daco y otros hicieron al presbítero Pedro, de unas tierras en Vinea, en el año 971.

In nomine Domini. Ego Daco et uxor mea Senior, et Eimardus et uxor mea Eldesinda, et Dothelle et Fachilo vinditores sumus vobis Petro presbitero emtore per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi terra nostra propria qui nobis advenit de parentorum nostrorum et est ipsa terra cum suis arboribus et cum suas genestas in comitatu Ausona et in valle Riopullo et in valle Facunda et in villa qui vocant Vinea: et afrontat ipsa terra cum suis arboribus et cum suas genestas de parte orientis in terra de Tederico et de meridie in terra de me comparatore vel de heredes meos et de circi in terra de Bellone et eres suos, et de occiduo in terra de Eriberto. Quantum infra istas IIII.or afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra quod superius reso-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 5.

nat ab omni integrietatem cum exio et regresio earum propter pretium dineradas III in rem valente et est manifestum. Quem vero ipsa terra superius scripta de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestate ut quidquid exinde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam habeas potestatem. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed omnia in duplo componat, et in antea ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicione III kalendas Februarii anno XVII regnante Leutario rege filio Leudovico regi condam.—Signum Daco.—Signum Senior.—Signum Eimardus.—Signum Daco.--Signum Eldesinda. —Signum Dotelles.—Signum Fachillo, qui hanc karta vindicione fecimus et firmare rogavimus.--Signum Bonaricus. —Signum Seniofredus.—Olivane presbitero.

Eribertus levita qui ista karta vindicionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLII

Venta que Odolina hizo al presbítero Petrone, de una pieza de tierra sita en la villa de Vinea, del valle de Ripoll, condado de Ausona, en el año 971.

In nomine Domini. Ego Odolina vinditrix sum tibi Petrone presbitero emptore nostro per hanc scriptura vindicionis mee vindo tibi petia una de terra cum suis arboribus qui michi advenit de parentorum meorum et est ipsa terra in comitatu Ausona in valle Riopullo et in valle Facunda et in villa qui dicunt Vinea et afrontat ipsa pecia de terra cum suis arboribus, de parte orientis in terra de Tederico et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 5.

de occiduo in ipsa roca et de circi in terra de Tuderico et de meridie in terra de me comparatore. Quantum infra istas IIII.or afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa terra cum arboribus suis ipsa mea sexta parte ab omni integritate cum exio et regresio earum propter precium dineradas II in re valentem et est manifestum. Quem vero ipsa terra cum suis arboribus de meo juro in tuo trado dominio et potestatem ut exinde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam habeas potestatem. Quod si ego vinditrix aut ullus homo qui contra hanc kartam vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed omnia in duplo componat et in antea ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta vindicionis XVIII kalendas Februarii anno XVII regnante Leutario rege filio Leudovico regi condam. —Signum Odolina qui hanc karta fecit et firmare rogavit.—Signum Miro.—Signum Gentiles.—Seniofredus presbiter.

Eribertus levita qui ista karta vindicionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLIII

Venta que Fiencio y su mujer Bella hicieron á Pedro, presbítero, de una tierra sita en Vinea, en el año 974.

In nomine Domini. Ego Fiencius et uxor mea Bella vinditores sumus tibi Petro presbitero emptore per hanc vindicionis nostre vindimus tibi terra propria qui nobis advenit de comparatione et est ipsa terra cum ipsos arbores in comitatu Ausona et in valle Riopullo et in valle Facunda et in villa qui dicitur Vinea et afrontat ipsa terra cum suis arboribus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 4.

de parte orientis in terra de Sancto Juliano et de circi in rivo de valle Facunda et de meridie in rivo de Melagno et de occiduo in rivo de valle Facunda ubi secjungit ad ipsa Ermenandus. Quantum infra istas IIII afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra cum suis arboribus ab omni integrietatem cum exiio et regressiio eius propter pretium soldadas VI in rem valentem et nichil de ipso pretio apud te emptore non remansit et est manifestum; quem vero ipsa terra de nostro juro in tuo tradimus dominio et potestate ut quidquid exinde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam habeas potestatem. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra hanc karta vindiccionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed omnia in duplo componat et in antea ista vindicio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta hanc karta vinditionis XVkalendas Madii anno XX regnante Leutario rege filio Leudovico regi condam.—Signum Fiencius. —Signum Bella qui hanc karta vindicione fecimus et firmare rogavimus.—Signum Miro.—Signum Ermemirus.—Signum Adrovarius.

Eribertus presbiter qui ista karta vinditione scripsit et subscripsit cum literas superpositas in verso quinto et sub die et anno quod supra (1).

MMCLIV

Venta que Emedira y otros hicieron á Petrone, presbítero, de una heredad en Vinea, en el año 976.

In nomine Domini. Ego Emedira et filias meas is nominibus Anoria et Oldovara et Levecodo et Fiencio et uxor mea Bela et Bels et uxor mea Flamidia et Provanda vinditores sumus tibi Petrone presbite-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 10.

ro emptores per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi alodem nostrum proprium qui nobis advenit de parentorum vel de aprisione, et est ipsum alodem in comitatu Ausona in valle Riopullo in valle Fecunda ad ipsa Vinea et afrontat de orientis in terra de Teuderico de meridie de me emptore de occiduo in terra de Toderico vel eredes suos de circii in roka fundata. Quantum infra istas IIII.or afrontaciones includunt sic vindimus nos supra dicti omines hoc quod superius resonat ab omne integrietate cum ipsorum arboribus propter pretium quod inter nos covenit solidos II in rem valentem et est manifestum que vero ipsa omnia predicta de meo juro in tuo tradimus dominio et potestate ut quidquid exinde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam habeas potestatem. Quod si nos vinditores aut ullusque omo qui contra hanc ista vindicione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat in duplo cum sua inmelioracione et in antea ista vindicione firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista vindicione XII.mo kalendas Madii anno XXII regnante Leutario rege filio Leudovico.—Signum Emedira.—Signum Onoria. —Signum Oldovara. —Signum Levecodo.—Signum Fiencius.—Signum Bella.—Signum Bels.—Signum Flamidia. —Signum Provancia qui ista vindicione fecimus et firmare rogavimus. —Signum Senuado. —Signum Edo. — Signum Seniofredus. — Signum Blandericus.

Oliba presbiter qui ista vindicione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLV

Donación que el presbítero Primus hizo al mo-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 12.

nasterio de San Juan de las Abadesas, de una heredad en Aniarico, del valle Mieras, condado de Besalú, en el año 976.

In nomine Dei eterni. Ego Primus presbiter. Donator magnum michi et satis licitum esse videtur Domum Dei edificare et de meis rebus honorare adque concedere. Audiente me predicationem Sanctorum patrum quia elemosina de morte liberat animam, Propterea dono adque concedo ad domum Sancti Johannis monasterio qui est situs in comitatu Ausona in valle Riopullo juxta flumen Tezer ipsum meum alodem proprium quem habeo in comitatu Bisuldunense in valle Miliarias in locum quem dicunt Puio Aniarico et advenit michi per comparationem et est ipse alodes kasas cum curte et orto et cum ipsa terra ab ipsas casas sunt fundatas et habet afrontaciones ipsa terra cum ipsas casas, de parte orientis in terra de Tassio et de meridie in ipso croso superiore, de occiduo in terra de Tassio vel in terram de filiis Sendovado: de circi in ipso semitario qui pergit ad ipso barrio, et alia petia de terra qui ibidem est cum suos arbores glandíferos seu ipso perario afrontat de oriente et de meridie in terra de Tassio et sic pervenit usque in medio ipso croso inferiore, de occiduo in ipso semitario de circi in terra de Sendovado vel filios suos, et de alia petia de terra qui est ad ipso kanneto afrontat de oriente in terra de Tassio de meridie in terra Sancti Stephani vel de Todmiro, de occiduo in ipso kannedo vel in ipsa kintana, et alia petia de terra qui est ad ipso torcularío afrontat de oriente in ipso torrente qui discurrit de ipsa fonte et de meridie in terra Sancti Stephani vel in terra de Todsia de occiduo in ipsa kintana de circi in ipsa..... ipso hermo, et alia petia de terra qui est ad ipsa era et cum suis arboribus glandiferis afrontat de oriente in ipsa strada et de meridie in terra de jam supra dicto Tassione et

de circi in ipsa era vel in terra Sancti Stephani et suos eres de occiduo in terra Tassione, et alia petia de terra qui ibidem est et pervenit usque ad ipso campo qui est ad ipsa mata cum suas affrontaciones et ipso campo de ipsa mata cum suas afrontaciones, et alia petia de terra qui est in ipsa comma felgosa cum suas afrontaciones, et alia petia de terra qui est supra ipsa comma de kassale de Hismael cum suas afrontaciones et ipsa comma ad ipso kasale de Hismael qui descendit ad ipso torrente qui discurrit de comma lata vel de ipsa fonte cum suas afrontaciones et ipso campo ad ipso ulmello afrontat de oriente in terra de jam supra dicto Tassione et de meridie in torrente de ipsa commalata de occiduo et de circi in terra Sancti Stephani vel heres suos et alia petia de terra qui est subtus Iserga, similiter cum suas afrontaciones, et ipsas vineas qui sunt in Batipalmas cum ipso rovere de ipso cadalito habent afrontaciones de oriente in vinea de Todsia vel de Goltredo de Matamala et de meridie in ipsa strada qui pergit per ipsos pontillos: de occiduo in vinea de Emerico vel de Ansulfo, de circi in ipso puio qui est super ipsas vineas et insuper modiata I de terra herma quod emi de homine nomine Calvo et afrontat ipsa terra de oriente in via qui pergit ad Mal-brugario et de meridie in ipso torrente de Malbrugario, et de occiduo in ipsa serra super ipso croso, de circi in ipso puio supra alio croso. Quantum omnes iste afrontaciones includunt que superius resonant, sive in terris, sive in vineis, cultum vel incultum condirectum vel heremum omnia cum illorum arboribus, pomiferis vel inpomiferis, perariis, seu glandiferis, pratis vel pascuis aque itibus vel viaductibus uel reductibus omnia et in omnibus. Quantum infra istas afrontaciones habeo vel habere debeo per qualicumque voce, sic trado adque concedo ad domum Sancti Johannis monasterio supra jam dicto ipsum meum alode

quem habeo in comitatu supra jam dicto in loco supra nominato ab integro cum exios et regressiios suos propter remedium anime mee ut pius et misericors sit Deus in peccatis meis et est manifestum, predicta vero hec omnia de meo jure in potestate et dominatione trado vel dono domus Sancti Johannis cenobii supra jam dicti ut ab hodierno die et tempore quiete et secure teneant et posideant ipsum alodem supra nominatum abbatisse et sancti moniales femine et omnes ibidem Deo servientes, presentes et futuri ita obtineant hec omnia que superius resonat sicut ceteris alaudis et munificentiis ad domum Sancti Johannis pertinentibus, ita tamen ut pro anima mea Dominum exorare non pigeant ut misericordiam et veniam a Domino accipere merear, quod si ego donator aut aliqua potens aut infima persona aut ullusque homo contra hunc titulum donationis infremuerit omne peccatum meum illi sit obligatum atque cum Juda traditore qui Dominum tradidit portionem accipiat in futuro judicio et insuper componat hec omnia superius scripta in quadruplum ad domum Sancti Johannis cenobii supra jam dicti cum omni sua inmelioratione quantum eo tempore valere potuerit et in antea ista donacio firma stabilisque permaneat, omnique tempore. Facta karta donationis XVIII kalendas octobris ano XXII regnante Leuthario rege filio Ludovici.—Primus presbiter qui ista donatione feci et testes firmare rogavi. —Signum Vitalis.—Signum Vivas.—Signum Savaricus.

Arnulphus presbiter qui hanc kartam donationis scripsi et subscripsi die annoque prefixo (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell n.° 13.

MMCLVI

Venta que Engomare, Truitell, Suficia y Amalrich hicieron al presbítero Lorio, de dos piezas de tierra sitas en el condado de Gerona, en Lacione y Fontanilles, en el año 979.

In nomine Domini. Ego Engomare et Truitell et Sufficia et Amalrigo vinditores sumus tibi Lorio, sacer emptore per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus nos tibi terras nostras qui nobis advenit per parentorum nostrorum, et sunt ipsas terras in comitatu Gerundense in costa de Lacione; et est ipsa una terra quarteratas III qui dicunt Ubago et afrontat ipsa terra de parte orientis in ipsa strada qui pergit ad domum Sancti Cristophori, de meridie similiter, de occiduo in terra de Olibane vel heredes suos, de circi in torrente qui inde discurrit, et sunt alias terras ad ipsos Fontanniles et ad ipsas vernedas et ad ipsa lubatera, et affrontat de parte orientis ipsas terras in terra de Olibane vel eredes suos, de meridie in terra de Guinado, de occiduo in Roca-fundata ad ipsas medallas et de circi in terra de Arnusto. Quantum infra istas totas affrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsas terras superius scriptas totum ab integrum quantum ibi abere debemus per qualicumque voce cum exiis vel regresiis earum in propter pretium solidos VIIII et nichil de ipso pretio apud te vos emptores non remansit et est manifestum. Quem vero ipsas de nostro juro in tuo tradimus dominio potestate ad faciendum quod volueris. Quod si nos vinditores aut ullus homo qui contra ista karta vindictione aud inrumpendum venerit non hoc valeat vindicare sed componat ipsas terras superius scriptas in duplo et ista vindicio firma permaneat omnique tempore. Facta karta vindicione XVIII kalendas Marcias anno XXV regnante Leuthario rege filio Lodovi-

ci condam.—Signum Engomare.—Signum Truitelle. —Signum Suffidia.—Signum Amalrigo.—Nos simul in unum qui ista karta vindicione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Ingilberto.—Signum Rich.....—Signum Godemare.

Godefredus presbiter qui ista karta vindicione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLVII

Venta que el levita Wiscafredo hizo á Lubisancio ó Bonefilio y su esposa, de unas casas en Pedrera, condado de Cerdaña, en el año 981.

In nomine Domini. Ego Wiscafredus levitha vinditor sum vobis Lubisancio, qui alium nomen vocant Bonofilio, et uxori sue Guinedel casas cum curte et orreo et ipsa hera et ipso orto et terras et vineas qui michi advenit de filio meo nomine Olibane vel de comparatione, et est hec omnia in comitatu Cerdaniense, in valle Petrariense in villa que vocant Pedrera, et afrontat hec omnia de I latus in flumen Frevero et de alia in villa que vocant Ingilatos, et de III in terminio de villa que vocant Campelias, et de IIII in flumen Riardo. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindo vobis ipsas casas cum suos solos et suos superpositos cum curte et orreo, et ipsa hera et ipso orto cum suis arboribus, ab omne integrietatem, cum exio vel regresio earum et in ipsas terras et in ipsas vineas in pratis in silvis in garricis in aquis aquarum aque ductibus vel reductibus, tan cultum quam heremum cum illorum arboribus ipsa meam hereditatem ab omni integritatem cum exio vel regressio earum, propter pretium solidos XX in rem valentem et nichil exinde non reman-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 17.

sit est manifestum, et si ullus homo contra hanc carta vinditione ista venerit pro inrumpendum in duplo vobis componere faciat cum omni sua inmelioratione et in antea ista carta vindicionis firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicione IIII kalendas Febroarii anno XXVII regnante Leutario rege filio Leudovici.—Wiscafredus levita qui ista carta rogavit scribere et testes firmare rogavit. —Miro levita. —Signum Fruila. —Signum Durandus.

Wifredus presbiter qui carta ista vindicione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLVIII

Venta que Teodorico hizo al presbítero Petrone, de una pieza de tierra en Vinea, en el año 981.

In nomine Domini. Ego Todericus vinditor sum tibi emtore meo Petrone presbitero emtore per ahnc scriptura vinditionis mei vindo tíbi petia una de terra qui mihi advenit de jenitore meo, et est ipsa terra in comitatu Ausona in valle Riopullo in valle fecunda ad ipsa Vinea et afrontat de orientis vel de meridie in terra de me emtore, de occiduo de me vinditore de vero circi in terra de Bonarico vel eredes suos. Quantum infra istas IIII.^{or} afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa terra cum ipsis arboribus ab omne integrietatem cum exio et regresio earum propter pretium solidos I in rem valentem et est manifestum quem vero ipsa terra predicta de meo juro in tuo trado dominio et potestate ut quidquid exinde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam habeas potestatem. Quod si ego vin-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 20.

ditor aut ullusque homo qui contra hanc ista karta vinditione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat in duplo cum sua inmelioratione et in antea ista vinditione firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista karta vinditione et (1) idus November anno XX.mo VII regnante Leutario rege filio Leudovico regi condam.—Signum Todericus qui ista vinditione fecit et firmare rocavit. —Signum Seniofredus. — Signum Kalinno. — Signum Bradila.

Oliba presbiter qui ista karta vinditione scripsit et subscripsit sub die et anno quod supra (2).

MMCLIX

Donación hecha por Sendevado al monasterio de San Juan de las Abadesas, de una heredad en Francuna-Laga, en el año 984.

In nomine Domini. Ego Sendevadus. Magnum mihi et satis licitum esse videtur domum Dei edificare ubique et de meis rebus honorare atque concedere audientes predicationem et monita Sanctorum patrum quia elemosina a morte liberat anima, cognoscenti me pecati macula honusto, compuncti de superna celorum pietati suplicantes ejus misericordia ut pius et misericors sit Deus in peccatis meis propterea concedo adque trado ad domum Sancti Johannis monasterii situm in comitatu Ausona in valle Riopullense justa flumen Tezer, alodem meum proprium qui michi advenit per mea comparatione vel carta emcionis quod ego emi de domino Mirone Comite et levita, casas et curtes et orreos et ortos et arboribus terras cultas vel incultas et vineas et molinos, cum exiis et regresiis earum; et est hec om-

(1) Acaso «*V idus November.*»
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 24.

nia superius scripta in comitatu Ausona in valle Riopullo vel in valle fecunda in locum que dicunt Francuna-iaga et afrontat jam dictus alodes supra nominatus de parte orientis in ipsa Stella, et de meridie in ipsa serra de Melagno et de occiduo in torrente de Arzamala, et de circii in ipsa serra de Sancto Johanne. Quantum infra istas IIII afrontaciones includunt sic dono jam dictus Sendevadus ad jam dicto monasterio hec omnia superius nominata ab omnem integrietatem et nihil exinde ad opus meum non reservo sed sicut obtineo ab integrum concedo abbatissa vero et monachas seu et servientibus domum Sancti Joannis ita obtineant sicut et ceteris alodibus et munificentiis pertinentibus, usandi et fructuandi, guvernandi seu faciendi regulariter abeant potestatem ut omni tempore domum Sancti Joannis sit exinde onoratus, ita tamen ut pro mea anima exorare non pigeant, quod si ego donator aut ullusque homo qui contra hanc donatione seu largitione mercede casum moverit tentaverit ad domum Sancti Johannis abstraere voluerit in primis iram Dei incurrat et extraneus sit accomunionem et pecatis meis anima illius sit obligatum, que pro hanc rem cupio esse purgatum et insuper componat in vinculo hec omnia que supra scriptum est in quadruplo ad ecclesia Sancti Joannis perpetim abitura et in antea ista donacio firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista donatio idus Februarii anno XXX regnante Leutario rege filio Leudoici. Signum Sendevadus qui hanc carta donationis fieri jussit et testes firmare rogavi.—Miro sacer.—Petrus presbiter.—Signum Mansendus.

..... (1) presbiter qui hanc karta donationis scripsit, subscripsit sub die et anno quod supra (2).

---

(1) Ilegible.
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 29.

MMCLX

Testamento de Deila, presbítero, en el que hace varias donaciones á los monasterios de Santa María de Ripoll, San Pedro de Camprodón, Santa María de Besalú, San Miguel de Cuxá, San Lorenzo del Mont y San Pedro de Besalú, otorgado á 15 de Agosto del año 992.

Dum salvator n*oste*r sum*ma*m pietatem humanu*m* genus de potestate diabo*l*i eripuit, anima*m* mea*m* et ipsa morte p*er*petua damnaverit, mirum quomodo homo miserabilisq*u*e tanta pura libertate meruit habere se ipsa*m* mea*m* doctrina*m* v*el* ultroneus diabo*l*i subdidit et morti iter*um* co*n*trait*ur*. Sed illut nobis gl*or*ifica*n*du*m* et ad(m)ira*n*du*m* est, q*uia* q*ue* possit se redimere ad morte prima, iteru*m* m*isericor*dit*er* relaxando peccata redimat a morte s*ecun*da. Haec ergo Deila peccator et infelix p*res*bi*ter*, et su*m* si*cut* pulvis et cinis, cogito facinor*um* meor*um*, et est sic*ut* stellas caeli et innumerabilis sic*ut* arena maris. P*ro* hac igit*ur* cogitacione facinor*um* meor*um* precipio vob*is* ego q*ui* sup*ra* script*us* Deila p*res*bi*ter*, precor vos tutores m*e*i advocati v*el* helemosinarii, id est domn*us* Hysarn*us*, et Sendredus, et Segofredus p*res*b*iter*, et Maiolo et Wifredo, ortor vobis nimiu*m* ut sitis m*e*i tutores, advocati et helemosinarii, ut post obitu*m* m*eu*m potestate*m* abeatis om*n*ibus rebus meis distribuere in s*anct*is Dei baseli(cis c)enobii, in sacerdotibus, in pauperibus sive in helemosinis erogandis. In primis donare faciatis alaude*m* m*eu*m de Beiedu, q*u*od mihi senior m*eu*s dedit Miro ep*iscopus*, ubi cor(pus m*eu*)m requiescit, ad domu*m* s*ancte* Marie Ripullensis p*ropt*er remediu*m* anime mee et anima sua, in tale pactu*m* v*el* placitu*m*, ut a Wifredi nepoto m*e*o karta faciatis, ut du*m* vivit (hab)eat

et possideat ille et posterita illor*um*, et servici*um* faciat ad domu*m* s*an*cte Marie cenobii im*am* .I. de olio p*er* singulos annos et nullu*m* ali*um* servici*um* no*n* faciat, nec ille nec posterita illor*um*. Et ipsas meas vineas q*ue* sunt in co*m*mitato Bisullunense, in locu*m* q*ue* vocant Barbatusa, v*el* in Torteliano, in locu*m* q*ue* vocant ad ipsa Kanale, donare faciatis p*er* scripturam firmissima*m* ad cenobiu*m* s*ancti* Petri de Ca*m*po Retundo; et ad cenobio s*ancti* Petri et s*ancti* Primi, qui sunt justa castro Bisulluno, donare faciatis ipsa vinea qui est in Torteliano, in locu*m* q*ue* dicu*n*t ad ipsas Umbellas; e(t) ad s*anctu*m Raphaelu*m*, qui e*st* in baselica s*ancti* Vincencii, donare faciatis ipsas meas vineas qui sunt in Torteliano, sive in locu*m* q*ue* dicunt Calpomiro; et ad cenobio s*ancti* Mikaelis de Cu(x)ano donare faciatis pecias (et) de terra q*ue* ego abeo in co*m*mitato Cerdaniense, in locu*m* q*ue* dicunt Reixano sive Assurribus que illas mihi dedit f*rate*r Miro; et ad s*ancta* Maria Lilitense donare faciatis peciam de terra qui est in Sarga et Biblioteiga .I. et p*er* ipsu*m* signu*m* solidatas .xx^ti^; et a Bernardo filiolo meo, filio Hysarno, donare faciatis alaude*m* me*u*m q*ue* ego abeo in Villa curba, qui mihi advenit p*er* parentor*um* (meorum) racione, except*us* ipsa terra q*ue* mihi dedit f*rate*r me*us* Reimundus, et ipsa terra donare faciatis ad Sigofredo nepoto meo, et ipsu*m* me*u*m antifanariu*m;* et ali*um* me*u*m alaude*m* que ego (. . . .)ania, v*el* in villa q*ue* dicunt Keixas, donare faciatis Aesteleua sorore mea et ad Sendredo, et ad Sigofredo p*res*bi*te*ro et illis donare faciant ad domu*m* s*ancti* Laurencii (. . . .) *vel* in Bagazano solidatas .x.; et ipsas vineas, que ego abeo in Aragunede v*el* in Ariga donare faciatis ad Steleua sorore mea, ut, du*m* illa vivit, teneat et possideat, et post obitu*m* suu*m* remaneant a Giscafredo (n)epoto m*e*o, et p*er* singulos annos donare faciant a s*ancta* Maria Ripullo quarta .I. de

vino; et ipsa mea terra, que abeo in Torteliano et ipsas meas vineas, qui sunt in Keirigo, donare faciatis ad Sesenanda nepota mea et ad filios suos: et ad Alberzo clerico nepoto meo equa .I. et vaca .I.; et Giscafredo fratre suo ipsum meum psalterium et vaca .I.; et a Sigofredo presbitero nepoto meo equa .I. et vaca .I.; et a Maiolo similiter, et a cenobii sancti Johannis solidatas .XII.; et a sancti Stephani bandiolas solidatas .XII.; et a sancta Maria arulas similiter, et a sancti Laurencii super bebita lito .I.; et a domno Hysarno donare faciatis caballo .I. et ipsos meos urlengos; et ad seniori meo Bernardo comite solidos quaranta; et ad Ardemanno nepoto meo equa .I. et vaca .I.; et ad Steleua sorore mea lito .I. et oves meas, que ego abeo in mansione sua, et pulina .I. et vaca .I.; et a Longovardo nepoto meo pulina .I. et vaca .I.; et per ipsa absolucione ad unum episcopum segello .I. de auro; a sancti Petri Roma ipsum meum enapum de argento et solidos .XX^ti^; et ad cenobio sancti Petri et sancti Primi Bisulluno lito .I., et ipsas tunas et ipsas tinas, que ego abeo in Bisulluno et ubi corpus meum requiescit, donare faciatis misale .I. et leccionario .I., caballo .I. cum sella et freno, et asino .I. cum sua salma, et ipsas bulzas et ipso stralgo, et tapido .I. et coto .I., tacado et plumaco .I.; et ipsum meum panem et vinum, aut boves, aut oves, aut vacas, aut equas, aut porcos, aut drapos, aut utensilia domus, aut aurum vel argentum et omnium meum alium avere, ubicumque invenire potueritis, donare faciatis in sacerdotis obtimis, pro trentanariis vel in elemosinis erogandis, et ad ipsos meos servientes, ubique non abeo bene factum, date illis de ipsum avere, ut ab odierno die et tempora in Dei nomine istius testamenti firmam abeat potestatem usque dum alium faciam.

Factum testamentum XVIII. kalendarum september anno .V. regnante Ugone rege.

Deila sacerdos sss., qui istum testamentum fieri jussit et firmare rogavit.

Sign†u*m* Amilio. Sign†u*m* Edo. Langovardus p*resbyter* sss. Sign†u*m* Sendredo. Sign†u*m* Maiolo. Sign†u*m* Wifredo.

Sss. Oliba p*resbyter*, qui istu*m* testam*en*tu*m* scripxit et sss., die et anno q*uo*d sup*ra*. Segofredus sacer(dos) sss. (1).

MMCLXI

Donación que Isarnus y otros, por disposición de la difunta condesa Ermengardis, hicieron á Spana de una heredad sita en Petrario, en el año 996.

In nomine Domini. Ego Isarnus et Wilelmus et Salamon et Adalbertus presbiter et Wiscafredus levita et Teotfredus levita, manifestum est enim quia comendabit nobis condam Ermengardis comitissa sua elemosina et mandavit nobis ut scriptura donacionis fecisemus ad Spana Dei vota de ipso suo alode que illa habebat in ipso Petrario. Donamus ipso alode supra nominato atque concedimus totum ab integro quantum illa habebat in omnia et in omnibus cum exiis vel regresiis earum vel cum illorum adfrontaciones ad jam dicta femina vel in ejus iure perpetualiter transfundimus inrevocabili modo legum eternitate firmetur sicut condam Ermengardis comitissa nobis comendavit et nos aseries condiciones pariter firmatum vel probatum abemus, quod si nos donatores aut hullus homo qui contra hanc scriptura donacionis aliquam litem intulerit aut deincebs esitare voluerit aut invacuum reducere non hoc valeat vindicare quod inquirit, et insuper in duplo ex solvere cogatur prefatum alodem ad jam dicta Spana Dei vo-

(1) Biblioteca nacional de París, lat. 2579, fol. 14, original en pergamino.

ta cum sua inmelioracione, et in antea ista scriptura donacionis inconvulsa permaneat omnique tempore. Facta ista scriptura donacionis IIII nonas Januarii anno VIIII quod Ugo magnus regnandi sumpsit exordium.—Signum Wilelmus.—Signum Salomon.—Giscafredus levita vel elemosinarius. —Adalbertus sacerdos vel elemosinarius.—Teotfredus levita qui ista scriptura donacionis fieri jussimus et firmare rogavimus.—Illefredus sacer.—Signum Gotmare.—Signum Sidela.

Domenicus presbiter qui ista scriptura donacionis scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXII

Venta que Bellida y Consalva hicieron á Oliva de cinco piezas de tierra en Bruguera, condado de Cerdaña, en el año 996.

In nomine Domini. Ego Bellida femina Consalva femina vinditrices sumus tibi Oliba emptoris per hanc scripturam vinditionis nostres vindimus tibi petias V de vineas qui nobis advenit de plantacione, et est in comitatum Cerdaniense in valle Petrariense in villa que vocant Brugera vel in suos terminos; et afronta ipsa una petia de vinea de I latus que est aparada, de I latus in flumen Frebrero et de alia in vinea Senderedo et de III in vinea de Oriolo et de IIII in vinea de Semolfo vel eres suos, et alias petias II de vineas qui est ad ipsa possa afronta de I latus in vinea de me comparatore et de alia in vinea de Goltredo et de III in vinea de Doda et de IIII.ta in vinea de Oriolo, et ipsa quarta petia de vinea que est ad casa afronta de I latus in vinea de Goltredo et de alia latus in vinea de Alsalva et de III vel de IIII.ta

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.º 18.

in vineas de Goltredo, et afronta ipsa IIII.ta petia de vinea que est ad perero afronta de I latus in vinea de Oriolo et de alia in campo de Doda, et de III vinea de Seniolfo et de IIII de Oriolo vinea. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa peccias V de vineas ab integro, cum exio vel regresio suo propter pretium soliditas VIIII in rem valentem et est manifestum quicquid exinde facere volueritis liberam et firmisimam in Dei nomine abeatis potestatem. Si quis contra hanc ista carta vindicionis venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat ista carta cum omni sua inmelione in duplo. Facta ista carta XV kalendas Julii anno VIIII regnante Uco rege.—Signum Bellida femina.—Signum Consalva femina qui ista carta vindiccionis fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Ratefredo. —Signum Savarico.—Signum Wifredo.

Seniofredo presbitero qui ista carta scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXIII

Donación que Eriberto, Mirón y Barsandus, sacerdotes, hicieron por disposición del difunto Petrone, á la abadesa Indilberga, de una heredad sita en los valles de Ripoll y Vallfogona, en el año 996.

In Dei nomine. Ego Eribertus, et Mirone, et Barsandus sacerdotes, manifestum enim quod jussit nobis condam Petroni quod nobis faciamus carta donacionis ad Inbilberga gratia Dei abbatissa de ipsum suum alodem quod abeo in Valle-fecunda id est ip-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.° 11.

sas vineas et ..... et terras qui nobis advenit de condam Petroni quod ille jussit et nos judicium obligavimus asserie condicione ordinante judice sicdonamus namque tibi sicut superius resonat quod in ipsas scripturas ille emit et est in comitatu Ausona in valle Riupullo in Valle-fecunda et affrontat de orientis ad ipsa Stela de meridie in ipsa cirereda, de occiduo in Rio de Arcamala, de vero circi in serra Sancti Joannis, quantum in istas IIII.or afrontaciones includunt sic donamus namque tibi sicut in ipsas scripturas resonat totum ab integrum cum exio et regresio earum. Quod si nos donatores aut ullusque omo qui contra hanc ista scriptura donacionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat hec omnia in duplo cum omni sua inmelioracione, et in antea ista scriptura firma permaneat omnique tempore. Facta ista scriptura VI kalendas Octuber anno VIIII regnante Uco reie.—Aeribertus sacer. —Miro sacer.—Garsandus sacer qui ista scriptura donacionis pariter fecimus et testes firmare rogavimus. — Signum Reiemundus. — Signum Mironi.— Signum Galinno.

Oliba presbiter qui ista karta donacione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXIV

Donación que Aznar hizo á su hija Elo de dos mansos sitos el uno en Torrente, del valle de Ripoll, y el otro en la villa de Ennegos, con la mitad de la heredad nombrada de la Toveria, en el año 1002.

In nomine Domini. Ego Asenario tibi filia mea Elo devota certum quidem et manifestum est enim

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.º 15.

quia sic placuit in animis meis, et placet, nullus quoque gentis imperii nec suadentis ingenio set propria expontanea hec elegit mihi bona voluntas ut tibi filia mea Elo facio tibi carta donacionis de ipsum meum alodem qui mihi advenit de parentorum meorum vel de excamiacione et est ipsum alode in comitatu Ausona in valle Ripullense in locum quem vocant torrente, maso I cum suo super posito, et terras cultas vel incultas et cum silvis et garriciis et cum exiis et regresis earum propter tuam hereditatem, et in alio loco in villa que vocant Ennegos ipso maso ubi Bera habitat cum suo super posito et cum orto, ortalibus, et cum terras cultas vel incultas et ipsa medietate de ipsa joveria, et afrontat ipsum alodem de parte orientis in flumen Malatoscha, et de meridie in flumen Teder, et de circi in ipsa chalmilla, et de occiduo in vinea de Galinno ad ipsa contrella. Quantum infra istas IIII.or afrontaciones includunt ipsa hec omnia superius scripta sic dono tibi filia mea Elo devota et est manifestum, quod si ego Asenario aud ullusque homo qui contra ista carta donacionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat in duplo cum omni sua inmelioracione et ira Dei semper incurrat et ab Judas Scariot participem abeat amen, et in antea ista carta donacione firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta carta donacione VIII idus Februarii anno VI regnante Radberto rege.—Signum Asenario, qui ista carta donacione fecit et testes firmare rogavit.—Signum Barone. —Signum Arnalle.—Signum Suniario.

Argemirus presbiter qui ista carta donacione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.º 61.

MMCLXV

Donación que Goltredus y su mujer Richards, hicieron al monasterio de religiosas benedictinas de San Juan, con motivo de haber tomado el hábito en él su hija Ema, de todo lo que podía pertenecerle por sus legítimas paterna y materna sobre los bienes que poseían ó pudieran poseer en los condados de Gerona, Ampurias, Petrariense y de Ausona, especialmente en una heredad sita en la villa Tennas, del valle de Ripoll, en el año 1006.

In nomine Dei et Salvatoris nostri Jesu-Christi propiciante ipsius clementiam XVII kalendas Genuarii venit Goltredus cum uxore sua Richards et cum filia sua Ema ad domum Sancti Joannis monasterii et ad domna Ingilberga religiosima vel abbatissa ejusdem monasterii vel ejus congregacione Petens ut ibidem filiam suam supra nominata Emam cum omni ereditate sua traderent sicut et fecerunt; ideo nos ergo Goltredus et uxor sua Richards donamus adque trademus in sua divisione quem dividat cum fratres et sorores suas alodem que abemus in comitatu Ausona in valle Riopullensis vel in villa que vocant Tennas sive in qualicumque loco nos abemus aut abere debemus vel infra ipsos terminos de Riopullo et in comitatu Ierundense et in comitatu Inpurdaniense, et in comitatu Pedraliense id sunt kasas, kasalibus, curtis vel ortis, terris et vineis cum illorum arboribus; silvis garricis, aquis aquorum vieductibus vel reductibus, cultum vel eremum, que habemus vel abere debemus per quacumque voce cum illorum affrontaciones, hec omnia sicut superius resonat donamus in sua divisione ad filia nostra Ema, et ego Goltredus et uxor sua Richards donamus adque trademus filia nostra Ema cum sua divisione ad domum

Sancti Joannis Babtiste vel monasterii et ad domna Ingilberga abbatisa vel ibidem servientes presentibus scilicet adque futuris ut ibi Deo serviat sub regula Sancti Benedicti abbatis. Quod si ego Goltredus et uxor mea Richards, aut ullusque homo qui contra hanch ista tradiccione vel donatione ad inrumpendum venerit aut nos ipsi venerimus non hoc valeat vindicare set componat aut componamus hec omnia superius scripta quantum ad eo tempore inmeliorata fuerit in duplo predicto monasterio et in antea ista tradiccio vel donacio firmis permaneat. Facta tradiccio vel donacio XVII kalendas Genuarii anno X regnante Radevertus rex.—Signum Goltredo. —Richards qui ista tradicio fecimus et testes firmare rogavimus.—Miro sacer.—Arnaldus subdiaconus.—Signum Oriol.—Signum Moratone.

Savaricus sacer qui ista tradicio scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXVI

Venta hecha por el conde de Besalú Bernardo y su mujer Toda, llamada Adalez, á Ardreman de un alodio sito en Layés, condado de Ausona, en el año 1006.

In nomine Domini. Ego Bernardus gratia Dei chomes et uxori sue Tota que vocant Adalez, chomitesa, vinditores sumus tibi Ardeman ipsum nostrum aulodem qui est in chomitatum Ausona, in locum que dicunt Lasez vindimus tibi excepto ipso kastro ipsa medietate et in ipso alode quod condam Bonefilius ibi comparavit de homo nomine Gaucefredo vel filiis suis nobis venundavere, vindimus tibi ipsa medietate id est in kasas, chasalis, curtis, cortales,

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs del conde Ramón Borrell, n.° 79.

ortis, ortalis, pomipheris vel inpomiferis, vineis, vinialis, molinis, molinaris, aquis aquarum vie ductibus vel reductibus, silvis, garicis omnia in omnibus qui dici vel nominari potest totum ab integrum, et affrontat ipso alode de parte orientis in ipsa rocha de Cheralto et pervadit usque ad choma-mala et per ipsas Terradelas et usque ad ipsa Calmo, et de meridie in kastro Bejuino et pervadit usque in flumen Tecero vel ad ipsa Ola et de occiduo in rivo de Vallefecunda et pervenit ad ipsas curtes, et de parte vero circi in kastro Palumbo et pervadit usque ad ipsa calmo. Quantum in istas affrontaciones includunt sic vindimus nos vobis ipsum alodem quod superius resonat ipsa medietate ab omni integrietate ad tuum proprium cum exiis vel regresiis earum in propter pretium solidos CL et est manifestum, quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare nec commutare sed componat ipsum hec omnia quod superius resonat in duplo cum omni sua inmelioratione et in antea ista carta firma permaneat modo vel omnique tempore. Facta ista carta vindicionis anno VIIII regnante Rodberto rege filio Ugone magno.—Signum Bernardus gratia Dei Comes.—Signum Tota que vocant Adalez.—Signum Guischafredo.—Signum Miro.—Signum Fruga.

Gilabertu sacer qui ista carta vindicionis scripsit et subscripsi die et anno quod supra (1).

MMCLXVII

Pignoración del alodio que fué de Ardemán hecha por Oliva al conde de Besalú Bernardo, en el año 1006.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.º 77.

BERNARDVS gra ti comes ✠

Signo y firma de Bernardo Tallaferro, conde de Besalú.

(Documento n.° MMCLXVI.)

sos in ipso loco ubi tecum convenire posum tunc dono tibi jam dictos alodes licencia ad facere quodcumque volueris et si in ipso loco ubi mecum convenieris non acedimus aut misum cunctum accipies quando ego abere possumus, quod si ego Olibane aut ullus vivens homo utriusque sexus qui contra hanc impignoracione vel donatione de predicto placito in antea venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare quod requerit, sed componat hec omnia in duplo, et in antea plenam abet firmitatem. Facta hanc scriptura nonas Decembris anno X regnante Radevertus rex.—Signum Oliba qui hanc inpignoratione vel donatione sicut insertum est fecit et firmare rogavi.—Signum Salla.—Signum Seniofredo cum litteras superpositas et rasas et emendatas.

Savaricus sacerdos qui hanc scriptura scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXVIII

Venta que Truitario y su mujer hicieron al sacerdote Fruiane, de unas tierras con sus casas, sitas en Kastro Olone de Terraciola y Valle-Posticios, del condado de Manresa, en el año 1009.

In nomine Domini. Ego Truitario et uxori mea Gersindis femina vinditores sumus tibi Fruiane sacer emptore per hac 'scriptura vinditionis nostre vindimus tibi terras cultas vel heremas, cum casas et curtes et ortos cum illorum totis arboribus qui ibidem sunt nostrum proprium quod habemus in comitatum Menresa in kastrum Olone in Terraciola in Valle Posticios, quod nobis advenit per nostra comparatione sive per decimum vel per omnesque voces; et afrontant predictas casas cum ipsas terras et ipsos ortos, cum ipsos arboribus; de parte orientis in ipso

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Ramón Borrell, n.° 78.

alaude de Uzalardo vice-comite; de meridie in vinea de Leopardo; de occiduo in ipso torrente qui discurrit de Villa-seca; de circi in ipso pugio que dicunt de Sunlo vel in ipsa alaude de te emptore, et ipsas alias terras que fuerunt de condam Patricio, afrontat de orientis in terra de te emptore vel heres sive in ipso torrente; de meridie in terra de Trasuario vel suos heres, de occiduo in terra de te emptore; de circi in via. Quantum istas totidem afrontaciones includunt omnia hoc tibi vindimus totum ab integre in propter pretium mancusos III et medio de auro placibile, quod tu emptor omnem hec pretium nobis dedisti et nos vinditores ad presens manibus nostris accepimus est manifestum. Quem vero predicta omnia que nos tibi vindimus de nostro jure in tuo tradimus dominio et potestatem ab omni integritatem ut quic quid ex inde facere vel judicare volueris liberam in Dei nomine plenam habeas potestatem simul cum exios et regresios earum ad tuum proprium. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hac vindicione venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat aut componamus tibi hec omnia in duplo cum omnem suam inmelioratione et in antea ista vindicio firma permaneat omnique tempore. Facta vindicione XV kalendas Julii anno XIII regnante Roberto rege.—Signum Truitario.—Signum Gersindis femina nos qui ista vindicione fecimus et firmare rogavimus.—Signum Seniofredus.—Signum Aetius.—Guisadus.

Signum Galindus levita qui hec scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXIX

Venta que Morgado y su mujer Godevira, hi-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 95.

cieron á la abadesa Ingilberga, de un cercado de tierra sita en el término de la villa de Jes, del valle de Ripoll, en el condado de Ausona, en el año 1010.

In nomine Domini. Ego Morgadus et uxori sue Godevira vinditores sumus tibi Ingilberga abbatissa hemptrice per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi closo I de terra qui nobis advenit de ipsa emenda quod prendidit de Olibane et est ipse closus in comitatu Ausona in valle Riopullense vel in terminio de villa Jes et affrontat ipse closus de oriente, in torrente de Calilla, et de meridie in flumen Tezer de occiduo in strada, et de circi in terra de nos vinditores, quantum in istas affrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsa terra vel ipse closus tantum quod nos pediculamus et fixuratum est ab integrum cum exio et regresio earum in propter pretium solidos VI in rem valentem de nostro juro in tuo tradimus, dominio potestate abendi, vindendi, donandi seu comutandi; quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc ista karta vindicione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat ipsa terra in duplo cum omnem suam inmeliorationem et in antea ista karta vindicione firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta karta vindicione X kalendas Augusti anno XIIII regnante Radevertus rex.—Signum Morgadus.—Signum Godevira qui ista karta vindicione fecimus et firmare rogavimus.—Signum Orseto.—Signum Guillado.—Signum Abone presbiter.

Sabaricus sacer qui ista karta vindicione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Traslado de las escrs. del conde Ramón Borrell, n.º 98.

MMCLXX

Donación hecha por Bernardo Tallaferro, conde de Besalú, á su hijo y sucesor Guillermo, del castillo de Taltavull, con las aldeas de Vingrau y Aleutad, el castillo de Pena y las abadías de Santa María de Cubera y San Esteban de Ted ó Monastir, en el año 1011.

In nomine domini ego Bernardus gracia Dei comes donator sum tibi filio meo Guillelmo per hanc scripturam donationis mee dono tibi ipsum castellum quem dicunt Talteuul simul cum ipsis uillis quas dicunt calentad et vingrat cum illorum terminis et ipsam terram quam ego adquisiui de comitatu Redensi per donum petri episcopi totam in omnibus. Et abbatia Sancte Marie de Cubera cum omnibus que ad illa pertinere uidentur et cum suis terminis et ipsum castellum quod dicunt Penna cum ipsa terra quam ego adquisiui de Comitatu Rossilionensi et ipsam abbatiam Sancti Stephani que est iuxta flumen Ted cum omnibus que ad illam pertinere uidentur et cum suis terminis. Hec omnia superius scripta dono ego iamdictus Bernardus comes tibi iamdicto filio meo Guillelmo ad proprium alaudem. In tali conuentu ut dum ego uixero teneam et possideam et post obitum meum remaneat tibi sicut superius est scriptum et si tu mortuus fueris remaneat ad fratrem tuum et si ille uiuus non fuerint (fuerit) remaneat ad nepotem meum Arnallum. Et si unquam aliquis homo fuerit qui tibi donet consilium ut tu hec dimitas et non teneas sit infidelis et deceptor sicut fuit iudas proditor. Et si tu eum crediderís aut per te ipsum hec feceris notum sit omnibus quia nichi uales. Facta carta donationis VI idus iulii anno XVI regnante Raudeberto rege. Sig✠

num bernardus gratia Dei comes qui hanc cartam donationis fecit et firmare rogauit. ✠ Sig✠num Ademar. Sig✠num Seger bernard. Sig✠num Petrus de bel audel. Adabertus ✠. Sig✠num Oliba uice comes perapertusensis. Jolius dechonns (diachonus?) qui hanc cartam donationis scripsi et sub✠die et anno quo supra (1).

MMCLXXI

Donación que Leunegardis, religiosa de San Juan de las Abadesas, hizo á dicho monasterio de una heredad sita en el Vallespir, en el año 1012.

In nomine Domini. Ego Leuzegardis femina, qui sum tradita Sancti Johannis facio scriptura donacionis ad domum Sancti Johannis Babtiste monasterii de ipsum meum alodem quod habeo in comitatu Valle-asperii in locum que vocant Tres-mals, ipsum mansum quod ibidem habeo ubi Odger habitat cum pratis, paschuis, silvis, garricis, vieductibus vel reductibus omnia in omnibus quantum ibidem habeo vel habere debeo et in Archos ipsa mea vinea quod tenet Senfredus et in Villare Kalvo, dono ad Domum Sancti Johannis jam supra dicto Monasterio ipsos ambos mansos quod ibidem habeo unum ubi Sinfret habitad et alium Johannes abitat et in villa que vocant Bula ipsa mea vinea quod supra scriptus Sinfredus tenet, et advenit michi iste alodes supra scriptus de genitore meo nomine Sinfret. Igitur ego Ledgardis Deo-vota dono istum alodem supra scriptum ad domum Sancti Johannis Babtiste monasterii totum ab integrum omnia et in omnibus quantum ibidem abeo vel abere debeo, in kasas kasalibus, ortis, terras cultas, vel incultas, pratis, pascuis, sil-

(1) J. Miret y Sans. *Documentos inéditos del Condado de Besalú.*

vis, garricis, vieductibus vel reductibus omnia et in omnibus cum terminis et affrontacionibus suis propter Deum et remedium anime mee, et affrontat iste alodis supra scriptus de una latus in serra de Kastaniarios, quantum infra istas affrontaciones includunt sic dono ad domum Sancti Joannis monasterii propter Deum et remedium anime mee. Facta ista karta donationis III idus Augusti anno XVI regnante Rodberto rege.—Signum Ledgardis Deo-vota qui ista carta donacionis fieri jussit et testes firmare rogavit.—Signum Abo presbiter. —Signum Giscafredus. —Signum Renardus. – Signum Giscafredus.

Onofredus clericus qui ista donationis scripsit et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMCLXXII

Venta que Languard y su mujer Frug hicieron á Isarn, de 4 piezas de viña sitas en la torceda de Castelolí, en el condado de Manresa, en el año 1014.

In nomine Domini. Ego Languard et uxori sua Frug vinditores sumus tibi Issarnus emtore per hanc scriptura vindiccionis nostre vindimus tibi IIII pecias de vineas nostras proprias quod abemus in chomitatum Minorresa in Chastrum Aulo ad ipsa Torecela; advenit nobis de complantacione sive per omnesque voces et afronta ipsas IIII pecias de vineas de parte orient in vinea de Inguncia de meridie in choma de Folchoradus de hocciduo in torent qurente de circit a ipsa Figerola. Quantum infra istas IIII afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsas IIII pecias de vineas totas ab integras cum exios et re-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.° 102.

gresios earum in propter precium manchosus II in res valentem et nichil ex inde de ipso precio aput vos emtores non remansit et est manifestum. Quem vero predicta ipsa hec omnia quod superior inserta de nostro juramus in tuo tradimus dominio et potestates ad faciendum omnia quod volueris quod si nos vinditores aullusque omo venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicharet set componamus tibi in duplo cum omnem suam inmelioraciones et in antea ista vindiccione firma estabilis omnique tempore. Facta vindicione II kalendas Aprelis anno XVIII Roberto rege. — Signum Languard. — Signum Frug qui ista karta vindicione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Gonbert.—Signum Bonefilio. —Signum Mir.

Sala presbiter qui scripsit et subscripsit die et anno prefixo (1).

MMCLXXIII

Venta que Gothcefred hizo á Elo, monja de San Juan de las Abadesas, de una heredad con sus casas, huertos, etc., sita en la villa de Ennegonos del valle de Ripoll, en el año 1016.

In nomine Domini. Ego Gothcefredus vinditor sum tibi Elo femina Deo vota per hanc scriptura vindicionis me vindo tibi alodem meum proprium qui mihi advenit per parentorum vel per comparatione sive per excamiacione vel per qualicumque voce, est in comitatu Ausona in valle Riopullo in locum que vocant Torrent, vel in villa Ennegonos vel in alio torrente, et habet affrontaciones de parte orientis in rivo de Malathosca, de meridie in flumen Tezer, de hocciduo in Calmilla, de circi in Contrela in

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell, n.º 110.

vinea Calinno. Quantum infra istas affrontaciones includunt sic vindo tibi ego Gotcefredus ipso maso in Torrente, ipsa mea ereditatem, id sunt casas, casalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel ermas cum eorum arboribus, pomiferis vel inpomiferis, pratis, pasquis, silvis, caricis, vieductibus vel reductibus, aquis, aquarum in omnia et in omnibus sive in villa Ennegonos sive in alio torrente ipsa mea ereditate ab integrum cum exiis vel regresiis earum in propter pretium mancausus V in auro optimo et est manifestum, quod si ego vinditor aud ullusque omo sive de eredibus vel pro eredibus qui contra hanc ista carta vindicione venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare set componat in duplum, et in antea ista carta vindicionis firma permaneat omnique tempore. Facta carta vindicione VIII idus Julii annos XX^ti^ regnante Raudebertus Rex.—Signum Gotcefredus qui ista carta fieri jusit et testes firmare rogavit.—Signum Poncio subdiaconus.—Signum Odo. —Signum Galino.

Wifredus sacer qui ista carta rogitus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXXIV

Definición y evacuación que hicieron de los diezmos y primicias de la iglesia de Santa Coloma del Conflent, á favor del vizconde Seniofredo, los hombres de dicha parroquia, por tenerlas el conde Bernardo y su hijo Seniofredo en propio alodio junto con dicha iglesia, en el año 1019.

Condiciones sacramentorum ex ordinatione Baro sacer, et judice, Sendred et in presentia vel in pla-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Borrell n.º 117.

cito dompno Bernardo comite et fratri suo dompno Gifredo et in presentia Erradi, Guillermi, Sentelli et Segarius et Arnaldus Bonefilius et frater ejus Reinardus, Bernardus de Olivos, Oriolus et Guitardus Mir et Rodbal, saione, et aliorum bonorum hominum qui ibidem aderant in istorum supradictorum presentia, a peticione Seniofredo vicecomite unde petivit omnes homines habitatores in parrochia Sancta Columba, simul cum illorum mandatario nomine Bernardus qui illorum voce prosecutus est contra suprascripto Seniofredo vicecomite, et petivit eis propter invasione ex ipsius decimis que invaderunt homines de potestate supradicte ecclesie vel de Seniofredi suprascripti. Invasores enim hec sunt: Savaricus de Camp, Ebesulf de Vilar et Ramun de Cherubi, Servidi de Pug de Cungunta, Samson de Coniunta et Mir fabre de Coniunta et Joan Abidre de Pug-Boscha et alio Johan Donzana de Pug-Boscha et Bonifilio de Pug-Boscha et Godafre, presbiter, de Pug-Boscha, et Oliba de Ulmo de Pug-Boscha et Jenuer Kastisme de Pug-Boscha et Bernard de Pug-Bosca et Marti de Vilar de Coniunta et Ermofred de Vilar de Coniunta et Gonmar de Vilar de Coniunta et alio Savarigo Muro de Vilar et Ecfre de Pugol de Conjunta et Adalbert de Brugada de Conjunta et Folcran de Cherubi et Betfre de Cerubi et Sicfre de Cerubi et Sesuara de Cerubi et Senfred de Cerubi et Donadeu de Cerubi et Duran Barba de Cerubi, et dicebant isti supradicti invasores quod supradicta ecclesia illorum alaude debet esse cum decimis et primitiis vel oblationes fidelium, et iste supradictus Seniofredus in suis responsis dicxit non, quia XXX annos habet et amplius que ego et pater meus tenuimus ecclesie Sancte Columbe cum decimis et primitiis et oblationes fidelium per nostrum proprium alodium absque interrupcione legali, unde me predictus judex interrogavit diligenter si possum provare aud non, et ego abeo veridicos testes,

id est Languardo, Amil et Geraldus presbiter. Jurati autem dicimus in primis per Deum Patrem Omnipotentem et per Jesum-Christum Filium ejus, Sanctumque Spiritum qui est in Trinitate unus et verus Deus, et per hunc locum venerationis Sancti Tome apostoli, cujus baselica sita est in eodem locum vocitatum Lupiano, nos vidimus predicta ecclesia tenere a Bernardo vicecomite vel a filio suo Seniofredo vicecomite XXX annos et amplius per illorum proprium alaudem absque legali interruptione et hodie per lege et justitia plus debet esse supradicta ecclesia Sancta Columba cum decimis et primiciis de supradicto Seniofredo vicecomite quam de nullum alium hominem et ea que dicimus recte et veraciter testificamus atque juramus per super hanc nostrum juramentum in Domino, et nos supradicti invasores accepimus ipsas probas suprascriptas et profesi sumus simul in unum que injuste hoc agimus et exvacuamus nos de supradicta ecclesia cum decimis et primiciis et oblacionibus quia jam amplius petere non presumamus nec nos nec ullus de successoribus vel heredibus nostris, quod si presumimus nos aud illi presumpserint componamus nos aut componat illi in vinculo auri libras quinque et in antea ista scriptura firma permaneat omnique tempore. Facta ista condicione vel exvacuatione IIII kalendas Septembris anno XXIII regnante Rodberto rege. Signum Bernardus qui sum mandatarius et hic me exvacuo quia jam amplius petere non presumo. —Signum Berolfo. —Signum Savaricus. —Signum Reimundo.—Signum Servedino.—Signum Samson.—Signum Mir. —Signum Johannes. —Signum alium Johanne. —Signum Godafre. —Signum Oliba.—Signum Genoario. —Signum Bernardo Martino.—Signum Ermofred.—Signum Godmar.—Signum alio Savarico.—Signum Egfred.—Signum Adalbret.—Signum Fulcran. —Signum Bertefred. —Signum Segfred.—Signum Sesuara.—Signum Senfred.—Signum

Donadeo. —Signum Duran. —Senderedus judex.

Ennego, presbiter, qui ista condicione vel exvacuacione scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCLXXV

Venta hecha por Guillermo, conde de Besalú, y su esposa Girberga, de una tierra en Pontóns á Juan y su mujer Adalaiz, en el año 1020.

In nomine Domini. Ego Willelmus, gratia Dei Comes et uxori meae Girberga Comitisa venditores sumus vobis Johanne et uxori tuae Adalaiz emptores per hanc scriptura vindicionis nostrae vendimus vobis terra nostra quod ego habeo supra scriptus Willelmus per vocem parentorum meorum, et ad me Girberga advenit per vocem suprascripti Comiti, et est supra scriptus territorius cum suos edificios et suas condirecciones in comitatu Bisuldunense infra terminos de villa vocitata Pontonnos et sunt casas cum casalibus, curtes et curtalibus, quintanas et quintanalis, ortis, ortalis, arboribus fructuosis et infructuosis, terras et vineas cultas et heremas pratis et pascuis silvis et garricis aquis et molinaris vieductibus vel reductibus omnia et in omnibus quantum dici vel nominari potest homo. Et affrontat ista omnia suprascripta a parte orientis in ipsa strada francescha, et de parte meridie afrontat in flumen Fluviano; a partem occidentalem afrontat in termines de Romajano a parte circi in rivo Algama. Quantum infra istas suprascriptas affrontaciones includunt quantum Chocebertus infra jam dictos ter-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del 7.° Conde Berenguer Ramón I, n.° 22.

mines tenebat et explectabat per nostram vocem et quantum ibidem nos habemus et habere debemus et quantum ad ipsum avere pertinet sic vendimus vobis totum ab integrum cum omnes exios et regressios earum propter precium quod accepimus de vos emptores solidatas. C. Que vero haec omnia quod superius resonat de nostro jure in vestra tradimus dominacione. Quantum infra predictos terminos meruimus habere et quod exinde facere volueritis liberam habeatis potestatem. Quod si nos venditores aut ullus vivens homo qui contra ista scriptura vendicionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare quod requirit sed componat ista supra nominata omnia in duplo cum omni sua inmelioratione et in antea ista scriptura vendicionis semper maneat firma. Facta ista scriptura vendicionis XI kalendarum Apreli, anno XXV regnante Rodberto rege.—Willelmus commes gracia Dei.—Signum Girberga comitissa qui ista vendicione fecimus et firmare rogavimus.—Sonifredus judex.—Signum Ademar.—Signum Helisiar vices-comite.—Signum Segario Berard.—Signum Rainard Benefilio.—Signum Odegario Ministral.—Signum Petrus Erovigio.—Seniofredus levita.—Signum Ademar Guadall.—Signum Bernar Bernard.—Signum Mir Bonefilio.—Signum Trasuado Galigio.—Reimundus sacer.—Signum Gombal Soniofred.—Wifredus presbiter.—Senderedus presbiter qui ista scriptura vindicionis scripsi et subscripsi die annoque prefixo (1).

MMCLXXVI

Testamento otorgado por Seguí, en el año 1022.

In Christi nomine et in commemoracione Sancte Dei genitricis Marie et omnibus Sanctis. Ego Segui-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del 7.º conde Berenguer Ramón I, n.º 39. La firma del Conde es autógrafa.

no jaceo in lectulo meo in egritudine adhuc loquella plena et memoria integra et ideo diligenter exquisivi a dum multa licita perpetravi et feci et non penitivi, et ego Seguino miser et nimium peccator et dominus meus vindicta de peccatis meis non feci sed semper ad penitenciam expectavi me. Propterea converti ad Deum, qui me de limo terre plasmavi et proprio sanguinem Filii sui me redemit et spiritum inteligencie mee animaverit, et precor misericordia Dei ut spacium penitencie michi concedat et remissionem peccatorum meorum tribuat ut quandocumque mors me advenit non me inveniat sine penitenciam peccatorum meorum nec sine testacione omnium meorum et non inveniat dominus meus quod comdepnet sed pocius quod coronet. Amen.

Propterea erigo et jubeo et precor nimium karissimos amicos meos, in primis Bonefilio genere meo et Reimoundo de Maciana et Guifret capelano et alio Guifret sacer compatre meo, precor vos nimium et amoneo per caritatem Dei et per dileccionem Dei consanguinitatem et fidelitatem et commando vobis omnem meam elemosinam et meam facultatem et de omnem rebus meum et meam portionem et quandocumque mors mihi advenerit in qualicumque modo licentiam abeatis apendere omnem meam elemosinam et dare pro anima mea sicut ego confido in vobis. In primis ad Companio filio meo concedo ipso castro de Castellar cum solos et superpositos et cum ipso aulode feal, cum ipsas decimas cum suos terminos vel cum suas agacentias, et de ipsa turre de ipso Ceger concedo similiter ad Companio filio meo, et ipsa turre de Pujo Farner similiter ad Companio filio meo, et ipsa turre de Sancta Maria similiter ad Companio filio meo, et ipsa turre de Vilalonga similiter ad Companio filio meo, et ipsa turre de ipsa Guardia similiter ad Companio filio meo ipsas turres vel castros cum illorum solos et superposito cum ipsos aulodes feals cum illorum deci-

mas vel cum illorum terminos vel illorum agacencias sicut superius scriptum est sic concedo á Companio filio meo et ipsa turre de Solanenles cum solos et superposito vel cum suas decimas, cum suos terminos vel cum suas agacentias. Sic concedo ad filia mea Gerberga concedo ipsas meas voces quod ibi abeo vel ereditare debeo et ipsa quadra quod tenebat Benedicto concedo ad filia mea Ermesins cum ipsas meas voces quas ibi abeo vel ereditare debeo cum suos terminos et ipso meo chavallo et ipso meo alsbergo et ipso meo movile et ipsas meas bestias, bobos vel asinos, totum pro anima mea, et ipsos alios meos aulodes dominicos quos abeo in totis locis concedo ad filios meos vel filias que sunt de justo conubio que dividant simul. Facto isto testamento VII idus November anno XXVII regnante Roberto rege. —Signum Seguino qui istum testamentum fecit scribere et testes firmare.—Signum Oliva sacer.—Signum Richulfo.—Signum Guerovardo (1).

MMCLXXVII

Acta de consagración y dotación de la iglesia de San Martín de Ogasa, por Oliva, obispo de Vich, en el año 1024.

Hoc est traslatum fideliter ab originali sumptum quod sic incipit.—Anno Incarnationis Domini nostri M°XX°IIII regni vero Roberti Regis XXVII.VII Idus Februarii consecrata est ecclesia Sancti Martini in loco dicto Aguacia ab Olibano gratia Dei episcopo Ausonensi agenti hoc Johanne Aurioli viro ilustrissimo

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.° 42. (Signatura antigua: Armario de San Juan de las Abadesas, saco A. n.° 126.

et uxore sua nomine Adalez sorore predicti Pontificis ad quorom alodem eadem pertinet ecclesia cum omnibus suis fuerat autem olim dedicata a predecessore, jam dicti presulis Arnulfo sed destructa quia vilis erat et in melius restaurata postmodum est a predicto episcopo consecrata. Igitur ego Oliba episcopus concedo et confirmo supra scripte ecclesie Sancti Martini omnia que dompnus Arnulfus antecessor meus, illi firmissima datis in scriptione firmaverat videlicet omnem parrochiam cum terminis et adjacenciis suis atque cum villulis suis, et decimis atque primitiis omnium rerum et fidelium oblationibus: in primis villam supradictam ubi eadem ecclessia est fundata et villam que dicitur Camps, et villam que dicitur Fulosa, et eam que dicitur Cubiculus siccus, et ipsam que dicitur Torrens, et villam que dicitur Fontem Leporera et Cher, et eas que dicuntur Rochariola et Taxus, et eam que dicitur Condamina, et locum quem dicunt Canalias, et in loco quem dicunt Corbaria, quantum ad predictam parrochiam pertinet, in his igitur villis et locis confirmo et concedo supra scripte ecclesie omnes decimas et primitias et oblationes omnium rerum omnemque redditum ad predictam ecclesiam pertinentem. Terminus autem ipsius ecclesie est ab oriente in torrente qui dicitur Malatoscha, pertingit usque ad paratam de Lupo, usque in collum Telia qui est a meridie; inde vadit per Torrentem malum usque in Castellare, Penna Matricis, et decendit ad collum Jovis vel in terminis Brugarie quod est ab occiduo; vaditque per Taga, et ad Portela vel ad ipsum cherum que dicunt Pastoris et in sub Rocha, de parte circii. Quantum hii termini includunt confirmamus et concedimus predicte ecclesie Sancti Martini in decimis et primitiis omnium rerum et oblationibus fidelium, et in omni honore sibi ex famulatu fidelium pertinente ut nulla persona inde aliquid auferre vel alienare presumat, vel oratorium quodlibet infra terminos

ejusdem ecclesie construere audeat sine consensu supra dicti Johannis vel ejus uxoris, nec ullis servitiis, obligata constat sine voluntate eorum excepto sinodo quod apud sedem Sancti Petri Ausonensis clerici ejusdem ecclesie custodiant semperque pro debita recognitione ceram pretii denarii majoris persolvant, et ego prefatus Johannes et uxor mea Adalez concedimus et confirmamus sicut superius scriptum est sicut melius dici vel intelligi potest supra scripte ecclesie Sancti Martini, et insuper donamus et laudamus ad alodem proprium supra dicte Sancti Martini casas et ortos et ferregenales, et decimas nostris condaminis et de portubus et montanis, et boschis et decimum de aver tercioner et miger et de ortis et de omni genere herbarum et ova Pasche. Si quis igitur hanc nostre confirmationis dotem in aliquo destruerit nisi respueruerit de parte Dei omnipotentis, et nostre excomunicatus permaneat et a regno Dei alienus esistat atque deinceps hæc dos propriam firmitatem obtineat. Actum in cenobio Sancte Marie Rivipollentis V idus Februarii.—Fruia sacer vel monachus. —Durandus sacer vel monachus.—Oliva episcopus. —Miro levita vel monachus.—Archimbaldus, levita vel monachus.--Tassio monachus. —Bernardus gratia Dei levita et monachus.—Signum Joannis Oriol. —Signum Adalaz usoris ejus. — Joannes monachus vel sacer qui hanc dotem scripsit cum litteris supra scriptis et sub die et anno quod supra.—Signum Berengari de Tregurano qui hoc traslatum. —Guillermus de Fornellis publicus scriptor Campi Rotundi subscribo (1).

MMCLXXVIII

Confirmación de las propiedades de San Bartolomé de Layés hecha por el obispo Oliva, en el ac-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.° 43.

to de la consagración de la iglesia reedificada, en el año 1025.

Anno incarnationis Domini nostri millesimo XXV die quinto kalendarum Februariarum convenerunt dominus Oliba gratia Dei Ausonensis episcopus simulque domnus pontifex Wifredus ad dedicationem ecclesie Sancti Bartolomei apostoli que fundata est super castrum Lazes, fuerat autem prefata ecclesia dudum ab Attone predecesore jam dicti Olive presulis consecrata sed vetustate consumpta fideliumque voto funditus commutata majori opere, celsitudinis est venerabiliter sublimata, ad hanc igitur prescripti pontifices cum numerosa fidelium multitudine diversi sexus et ordinis concurrentes dedicaverunt solemniter et devote suprascriptam novi operis ecclesiam in honore Dei omnipotentis et Sancti Bartolomei apostoli, omniumque sanctorum firmaverunt inter ea illi per hanc scripturam dotis omnia ei pertinentia in hunc modum.

Ego Oliba gratia Dei episcopus et Wifredus presul concedimus et confirmamus jam dicte ecclesie Sancti Bartolomei omnia sibi pertinentia per hanc scripturam nostre donationis sicut resonat in dote quam Atto episcopus, bone memorie fecerat predicte ecclesie in decimis et primitiis et oblationibus fidelium. In primis de villa Lazes cum terminis et adjacenciis suis et cassas Languardi cum aliis villarunculis et castellum Palumbi cum terminis et adjacentiis suis et Cheraltum cum terminis et adjacentiis suis et villarunculos quos dicunt Amessados cum terminis et adjacentiis suis, et ipsam Spugnolam cum terminis et adjacentiis suis. Jam dicte autem ville habent afrontationes ab oriente in Melan vel in Calmilga et perveniunt ad collum de Melannolo, et a meridie in serra Bevini et ab hoccidente in rivo Wallisfecunde, et a septentrione in serra Castelli Palumbi. Hec igitur omnia nos jam dicti pontifices in

decimis et primitiis et oblationibus fidelium et terris et vineis et in omnibus omnino rebus que juste et legaliter adquisivit vel in perpetuum juste et legaliter adquisierit, confirmamus et concedimus predicte ecclesie Sancti Apostoli Bartolomei diebus omnibus abitura sub ditione cenobii Sancti Babtiste Johannis statuentes pontificali censura ab hodierno et deincebs, ut nullus unquam cujuscumque ordinis vel persone hanc nostram dotis constitutionem violare presumat, quod si quis fecerit et aliquid jur prefatae ecclesiae pertinens tam mobilium quam inmobilium rerum auferre temptaverit, in primis ire Dei Omnipotentis et Sancti Bartolomei Apostoli omniumque sanctorum et nostrae excomunicationi, tandiu subjaceat donec quod injuste abstulerit digna satisfaccione quo actus exolvat et in antea hec dos propriam firmitatem obtineat nichilque majus aut minus habeat nisi quantum scriptura dotis episcopi Attonis bone memorie mostrat.—Oliba Sancte Ausonensis ecclesia episcopus.—Signum Bernardi.—Signum Rodballi.—Signum Amalrici.—Scriptum in cenobio Sanctae Rivipollentis Mariae per manus Ellemari ad vicem Arnalli predicti presulis Olivae notarii, anno dedicationis ejusdem ecclesiae sub era milessima sexagesima tertia, inditione octava, sexto calendarum Juliarum die (1).

MMCLXXIX

Venta hecha por Fedancio y su esposa á Elo, monja de San Juan de las Abadesas, de tierras en el valle de Ripoll, en el año 1029.

In nomine Domini. Ego Fedancius et uxor mea Richel vinditores sumus tibi Elo Deo vota emptore

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 51.

per hanc scriptura vinditionis nostre vindimus tibi pecias II de terra cum arbores qui nobis advenit per comparatione vel per qualicumque. voce, et sunt ipsas terras in comitatu Ausona in valle Riopullo ad ipso torrent, et afrontat ipsa I pecia de terra, de parte orientis in flumen Malatosca, et de meridie in terra Sancti Johannis et de occiduo similiter et de circi in terra de Adalaiza; et in alia pecia que est ad alio torrent afrontat de parte orientis in terra de me emtrice, et de meridie in terra de Sancti Johannis et de occiduo in collo de Curtes et de circi in terra de Bernardo. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus tibi ipsas pecias de terra ab integrum cum exiis et regressis earum in precio solidos IIII in res valentes, et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc ista carta vinditione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat tibi in duplo, cum omni sua inmelioratione, et in antea ista carta vinditione firma permaneat omnique tempore. Facta carta vinditione II idus Julii anno XXXIII regni Rodberti regis.—Signum Fedancius.—Signum Richel qui ista carta vinditione fecimus et testes firmare rogavimus.—Signum Fruila.—Signum Baron. —Signum Godiscle.

Primus levita qui ista carta vinditione rogatus scripsit et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMCLXXX

Donación á San Juan de las Abadesas de tierras en Gesso, hecha por Oliva y su hermana Sesnana, en el año 1029.

In nomine Domini Dei eterni et Salvatoris nostri

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 71.

Jesu Christi. Ego Oliva et soror mea Sesnana donatores. Magnum nobis et satis licitum esse videtur domum Dei hedificare ubique et de rebus nostris onorare atque concedere, audientes predicationem et monita Sanctorum Patrum quia elemosina a morte liberat animam, haec cognoscentes nos peccati macula onustos conpuncti de superna caelorum pietate suplicantes ejus misericordiam ut pius et misericors sit in peccatis nostris, propterea concedimus atque tradimus alodem nostrum proprium quem habemus in comitatu Ausona in valle Riopullo in villa que vocant Gesso vel in ejus termines ad domum Sancti Johannis Babtiste qui est fundatus in valle Riopullo justa flumen Tezer, id sunt cassas, cassalibus, curtis curtalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel incultas vineas vinealibus et trilias, arboribus pomiferis vel inpomiferis, molendinis vel molendariis cum illorum caput aquis et cum suos regos et cum suos glevares et cum sua usabilia et cum sua pertinencia, pratis, pascuis, silvis, garr iciis, aquis, aquarum, vieitibus vel reitibus omnia et in omnibus quid quid dici vel nominari potest. Quantum ibidem habemus vel habere debemus per parentorum vel per qualicumque voce, et habet afrontaciones ipse alodus a parte orientis in ribulo Malatoscha et de meridie in flumen Tezer et de occiduo in ribulo Fafilanos et de circi in Taga. Quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt sic donamus ipsum alodem supra scriptum ad domum Sancti Johannis supra scriptum cum exiis et regressiis suis ab integrum sine ulla reservatione et est manifestum, quem vero ipsa omnia quod superius resonat de nostro jure in potestate Sancti Johannis tradimus in perpetuo habendum, quod si nos donatores aut ullus homo qui contra ista carta donatione venerit ad inrumpendum in duplo componat cum sua inmelioratione et in antea ista karta donatione firma permaneat omnique tempore. Facta karta donatione IIII nonas Augusti anno

XXXIII regni Rodberti regis.—Signum Oliba.—Signum Sesnana qui ista carta donatione fieri jussimus et testes firmare rogavimus. —Signum Pascuale.—Signum Adalbert.—Signum Galin.

Wilielmus lebita qui ista karta donatione rogatus scripsit et subscripsit die annoque prefixo (1).

MMCLXXXI

Venta hecha por Guillermo, conde de Besalú, á Gaucberto Seniofredo, de un alodio en San Martín Saserras, condado bisuldunense, en el año 1031.

In nomine Domini. Ego Guilemus, gratia Dei comite venditor sum tibi Gaucbertus Seniofredus, emtore per hanc scriptura vindictionis mee vindo tibi alodem meum proprium qui mici aduenit per parentorum meorum. Et est ipsos alodes ipso fevo que tu tenes per me et pater tuus Seniofredo pro genitore meo Bernardo gratia Dei comite, et est ipsa omnia in comitatu Bisillunense in terminio Letonense vel de Sancti Martini que dicunt ad ipsa serra, et est ipsa prenominata omnia casas cum superpositos et curtis et curtalibus et ortis et ortalibus et terras cultas et ermas in vineas in vinealibus, in lineres in canemares in molinis, in molinares, in pratis, pascuis, in silvis, in garriciis, in petras, in rochas, in olivas, in oleastris, vel alia genera arborum fructuosis vel infructuosis, qui est isto supra scripto alode in aquis aquarum vieductibus vel reductibus in omnia et in omnibus quid quid dici vel nominari potest vel est in supra scripto alaude. Et afrontat ipsa prænominata omnia superius scripta de parte orientis in rio valle Agelane et de meridie in ipsa strada qui pergit

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 72.

a Villa Nava a castra Bisillunense de occiduo in rio qui dicunt Lavanera et pergit usque ad ipsa raucha de Cantens, de vero circi, in Monte Canuti et subjuncxit usque ad ipsa Ruira. Quantum infra istas totas que afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa omnia superius scripta totum ab integre ad tuum legitimum alaudem ad faciendum quodcumque volueris, cum exios et regressios earum propter pretium uncias octo de auro cocto et puro; et de ipso precio aput vos emptores nichil remansit et est manifestum. Que vero hec omnia superius scripta de meo jure in tuum trado dominio et potestate ad faciendum quodcumque volueris. Quod si ego venditor vel ullus vivens homo ad femina qui ad ista karta vinditione venerit pro inrumpendum non hoc valeat vindicare quod requirit set componat tibi ipsa omnia superius scripta in duplo cum sua inmelioratione et in antea ista karta vinditione firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista karta vinditione VIII kalendas Aprilis anno XXXV, regnante Rudberto rege in Frantia.—Signum Guillelmus gratia Dei comite qui ista karta vinditionis fieri jussi et firmare rogavit. —Signum Gaucbertus Bonus homo. —Signum Seger Ratofredi.—Signum Seniofredi Senioldi. —Petrus Raimundi reparator hujus scripture qui ista karta vinditione scripsit et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMCLXXXII

Venta hecha por Emmo á su hijo Isarno de un alodio en Serra, en el condado de Manresa en castro Sallent, en el año 1032.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del conde Berenguer Ramón I, n.º 83.

In nomine Domini. Ego Emma que vocant Bona Domna vinditrice sum tibi filio meo nomine Isarno hemptore per hanc scriptura vinditionis mee vindo que tibi in ipsum alode qui est in serra una qui mihi advenit de viro meo nomine Gotmar, sic vindo tibi ipsum X.m et ipsum Luctuose in terris, in vineis in cultum in ermum in arboribus, in cassas, in ortos in omnia et in omnibus hubi mihi invenire potueritis, et est ipsum avere in comitatum Minorisa in castro Sallent in Serima ad ipsum solario qui fuit de Gondemar qui est condam, afrontat ipsum alode quod in ipsa carta resonat de orientis in ipsas guardiolas et de meridie in ipsa strada ad ipsum gradello, et de occiduo in ipsa fonte vel in torrente, et de circi in ipsum alode de Ermengards. Quantum in istas afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsum meum X.m et ipsum luctuose ab integrum et cum exiis et regressis earum in aderato et definito in pretio manchosadas II in rem valentem, quem vero predicta hec nominata que tibi vindo de meo jure in tuo trado dominio et potestatem ad omni faciendi que volueris, et qui contra ista carta venditione venerimus ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat in duplo cum sua inmelioratione et in antea ista carta firma permaneat omnique tempore. Facta ista carta XIII kalendas Aprilis anno I regnantem Aianricus rex.— Signum Emma que dicunt Bonadonna qui ista vinditione fecit et firmare rogavi.— Signum Galindo. —Signum Guilielmus. —Signum Ermemiro.

Amauricus sacer qui hec scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 99.

MMCLXXXIII

Escritura de cesión hecha por Guillermo, conde de Besalú, de la jurisdicción que pretendía en varios alodios del monasterio de Santa María de Arles, otorgada á favor del abad y monjes del mismo en vista de los privilegios presentados por esta casa religiosa, dados por los Pontífices romanos y por el emperador Carlomagno y confirmados por el conde Oliba Cabreta, de Cerdaña y Besalú, datada en el castillo de Besalú en el año 1033.

Cum in Dei nomine Guillelmus Dei gratia comes resideret in castro Bisulduno et tempore iuratœ pacis, secunda scilicet feria, primo ebdomade quadragessima conuentus in eo fieret quarta feria mane ei assisterent plurimi et honorabiles viri Guifredus scilicet Episcopus ei sacerdos ac iudex Salomon, Arnallus quoque et Guillielmus iudices et Adalbertus abbas cenobii sancti Petri et Guillielmus prepositus Sancte Marie sedis Gerunde et Joannes Oriolli et Arnallus Arnalli et fratres sui Bernardus et Raimundus et Guillelmus, et Seniofredus ac Guifredus vice comites, Bernardus de Vultreira... et Bernardus Ysarni acque Gaufredus Capraliensis et Segario ipsius filio... et multis aliis omnibus scilicet kauallariis Bisullinensis qui ad predictam pacem conuenerant surrexit Willelmus abbas Sancte Arulensis Marie in medium et omnibus audientibus rogauit predictum Joannem mandatarium Sancte Marie ut ad vice illius peteret Adalbertum hominem ademarii de alode Sancte Marie quod predauit et de suis hominibus quos inter fecit. Cumque legaliter sub fideiussoribus esset alligatum iamdictus Adalbertus respondit se defendente id comisisse. Igitur iam dicti iudices

caperunt querere et diligenter discucere quo pacto hoc malum fuisset perpetratum in iam dicti cenobii alodium alodium, et cum uterque partes suas defenderet et nichil veritatis iam dicti iudices liquide discernerent iudicauerunt legem, que continetur in libro secundo ita dicentem: Quotiens causa creditur probatio quidem ab utraque parte hoc est a tam a petente quam ab eo qui petitur debet inquiri et quem magis recipi debeat iudicem discernere competenter opportet; Quod et factum est, nam cum ab utraque parte testes auditi essent, et ampliora testimonia proferent testes Adalberti quod iam dicti abbatis cenobii electi sunt teste Adalberti et a iam dictis iudicibus in sacramento recepti, datumque est abbati sufficiens tempus quo si vellet eos infamaret aut falsaret; insuper etiam cepit comes vehementer insistere ac fortiter perquirere cur ausus esset viduis suis dare maritos ante annum; ad hec iamdictus abbas respondit se habere privilegia et regalia precepta, per quod iam dictum cenobium a tempore Caroli imperatoris, qui magnus dictus est, esset primituum et nullum placitum, uel mallum ulla regia potestas de manidus abbatum usurpauit. Tunc datis induciis allata sunt precepta regalia et religiosa pontificum Romanorum priuilegia continentium ita imperatores Carolus et Ludouicus et filius Ludouici Carolus in propriis decretis precipimus atque firmamus ut nullus iudex publicus uel quislibet ex iudiciaria potestate in ecclesias aut loca uel agros, seu reliquas possessiones aut causas audiendas uel iniusta freda exhigenda uel paratas faciendas, aut ullas redibitiones uel illicitas occasiones requirendas aut fideiussores tollendos uel illorum homines distrigendos ingredi audeat nec paschuis eorum nec de illorum hominibus nullus paschuarius requirat, nec ea que supra memorata sunt penitus exhigere presumat, sed liceat prefato abbati, suisque successoribus absque cuiuspiam inquietatione quiete cum monachis

sibi subditis viuere et Deo deseruire. Joannes et Serqius serui seruorum Dei debita nos ecclesiœ apostolica pastoralis compulit sollicitudinis cura quoque ad stabilitatem piorum pertinere dinoscitur locorum ubertim promulgari et apostolice institutionis censura confirmari et cum solo apostolico Petro legamus omnium tam clericorum quam laicorum esset cura diuinitos adeo concessa illius vicaria sua. Vic... presenti seculi disponere et curare omnia, atque in omnibus prosperis seu in aduersis sub uncase auctoritate apostolica. Nos ergo qui eius quamuis inmeriti uices gerimus sufragante Deo Monasterium prefate perpetue Virginis Marie Domine nostre que dicunt Arulas amodo et deinceps tenere et defendere atque protegere sub nostro iure nostroque patrocinio disposuimus, et ut priuilegiis sedis apostolice insule decoretur sub iure et ditione nostre ecclesie perpetuo confirmamus .. Igitur ego Guillelmus gratia Dei comes hac in mea mente pertractans et conciliis nostrorum fidelium adquiescens et timens ne buerem anathematis vinculum quod etiam est scriptum in priuilegio et confirmationis eiusdem cenobii rogatu auii mei bone memorie comitis Oliua, absolui omnes fideiussores et omne legale uinculum, quod coram me erat contrictum, constitui atque decreui, ut hoc placitum licenter difiniret iam dictus abbas iuxta preceptis Regum et instituta priuilegium confirmantia predia et allodia pertinentia ad iam dictum cenobium. Nam Oliba comes iam dictus rogauit Johannem Papam sicut in ipso priuilegio reronat confirmare ecclesias et omnia predia uel alodia eidem cenobia pertinentia sicut erant confirmata regalia precepta... Facta noticia placiti uel euacuatione supradicte rei pridie nonas aprili anno secundo regnante rege Enricho. —Guillelmus ✠ gratia Dei qui hanc euacuationem feci, et insuper Beate Marie semper Virgini Dei genitrici contuli censum mei iuris que competebat michi de uineis quas Guillelmus

Suniaril dedit eidem Beate Dei genitrici, id est Bernardus filius de supradicti comitis ✠ petias duas de uineis que sunt in parrochia Sancti Andree montis baudoni in locum que uocant ad ipsa logustusa et est ipse census pullus unus et medium, et supradicta firmaui et uxori ac filio et fratri meo et testibus superius inuixis firmare rogaui. S. ✠ N. Sacer et iudex.—Sig✠num Adalaicis gratia Dei comitissa.—Signum Berengarius Reynardus. —... Signum Berengarius frater Comitis.—Signum Joannes Oriol.—... Oliba sacer et monachus qui hanch notitiam uel euacuationem scripsi et ✠ die et anno prefixo (1).

MMCLXXXIV

Donación hecha á San Juan de las Abadesas por los albaceas de Winidildes, monja, de propiedades que tenía en villa *Mediano* de San Martín de Capsech, en el año 1033.

In Dei nomine. Ego Witardus sacer et Primus levita et Elo Deo dicata qui sumus tutores vel elemosinarii de condam Winidildis Deo sacrata et precepit nobis in sua plena memoria ut carta donationis fecisemus de omne suum alaudem sicuti et facimus ad domum Sancti Johannis Bautiste qui est situs in comitatu Ausona in valle Riopullo super flumen Tezer, et est ipse alaudus in comitatu Bisuldinense in parrochia Sancti Martini de Cullule sicco et in villa que dicunt Mediano id est in predicta parrochia ipsa sua hereditate quod habebat habere debebat et in ipsos boschos similiter et in predicta villa Midiano ipso manso cum ipsa salleda et cum ipsum molendinum qui ibidem est cum suo mulnare et

(1) J. Miret y Sans. *Documentos inéditos del Condado de Besalú.*

cum suo caput aquis et cum suo glevare et cum sua usabilia que ad molendinum pertinet cum terris et vineis cultum et heremum casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garriciis, vieitibus vel reitibus aquis, aquarum, arboribus fructuosis vel infructuosis omnia et in omnibus quicquid dici nominari palpari atque intueri oculis possit. Qui ei advenit per parentorum sive ex comutatione sive vel comparatione vel per qualicumque voce, et afrontat hec omnia supradicta de parte orientis in ipsa calmo, et de meridie in ipsas preses, a parte vero occidentis in ipso torrente que vocant Rescusanno et de circi in ipsa serra de Cod. Quantum infra istas IIII.^{or} afrontationes includunt sic donamus atque tradimus nos predicti elemosinarii, sicut ipsa jam dicta Winidildis nobis precepit ad predictum domnum Sancti Johannis ab integrum cum exiis et regressis earum. Quod si nos elemosinarii aut ullusque homo qui contra hanc carta donationis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare quod requirit, sed omnia componat in quadruplum cum omni sua inmelioratione et cum Juda traditore accipiat porcionem. Et in antea ista carta donationis firma permaneat omnique tempore. Facta carta donatione VIIII kalendas Octuber anno II regnante Henrico rege.—Witardus presbiter. —Primus levita. —Signum Elo qui hanc carta donacione fieri jussimus et testes firmare rogavimus.—Gerovardus levita.—Wilielmus levita. —Wifredus sacer.—Wilielmus levita.—Signum Petrus Igela.—Signum Scluva.—Signum Ollomar.

Wilielmus levita, qui hanc carta donacionis rogitus scripsit et subscripsit, cum litteris superpositis in verso II, die annoque prefixo (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 105.

MMCLXXXV

Venta hecha por Mir á Adalberto de un alodio situado en Ogassa, en el año 1035.

In nomine Domini. Ego Mir vinditor sum tibi Adalberto levita sive preposito, per hanc scriptura vindicionis mee vindo tibi alodem meum proprio, id est casas cum solos superpositos cum curtes et oreo et ortos et terras cultas et ermas cum arboribus diversis generis simul cum pascuis et petris et rocas quantum ibi abeo vel abere debeo per qualicumque voce vel modo qui advenit mihi per comparacione de condam Reimundo Ricolfo vel per quacumque voce et est hec omnia in comitatu Ousuna in terminio de Riopullo in agacencia de villa Aguacia in locum que vocant Cuvilsecha et afrontat de parte oriente in Mala-toscha, de meridie in ipsa flumen Tezer, de circi in ipsa Taga, de occidente in torrente Mal. Quantum istas IIII.or afrontaciones includunt sic vindo tibi ipsa hec homnia suprascripta totum ab integrum cum exiis vel regressis earum in propter pretium mancossos II et nichil de ipso pretio aput te emptore non remansit et est manifestum. Quem vero predicta hec omnia de meo jure in tuo trado dominio et potestate ad tuum plenissimum proprium et quidquid inde facere vel judicare volueris in Dei nomine liberam abeas potestatem, quod si ego vinditor aut ullusque homo qui contra hanc ista carta venerit ad inrumpendum non hoc valeam vel valeat vindicare, set componam aut componat in duplo cum suo inmelioratione, et in antea ista vinditio firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore. Facta carta vinditione VIIII kalendas Octuber, anno quarto Henrrici regis. Signum Mir qui ista vinditione feci et testes firmare rogavi.—Signum Bellis.—Signum Bernard.—Signum Sendret.—Signum

Guifred Gitard.—Bernardus presbiter. —Godemarus levita, qui ista karta scripsit die et anno quod supra Wifredus, presbiter (1).

MMCLXXXVI

Donación hecha por los testamentarios de Eg á San Juan de las Abadesas de propiedades que tenía en Layés, en el año 1036.

In nomine Domini. Ego Wilielmus et frater meus Raimundus et Suniarius sacerdos, nos qui sumus elemosinarii de quondam Eg femina, certum quidem et manifestum est enim quia precepit nobis quondam Eg femina ut kartam donationis fecissemus ad domum Sancti Johannis qui est situs in valle Riopullo juxta flumen Tezer de alodem suum quem habebat in comitatu Ausona in valle Riopullo in locum que vocant Artigas vel in apendicio de Lazess; id est manso uno cum curte et cum orto terras cultas vel incultas cum suorum arboribus, silvis, garricis, aquis aquarum vie itibus vel reitibus, et cum ipsas oblias et ipsum censum qui inde exiit, in primis molton I in mense Augusto et porco (2) I de tribus denariis et ipsa tasca, et per ipsa calcadura, gallina I; et affrontat ista omnia jam dicta a parte orientis in collo de Betun (3), de meridie in ipsa Calm, de circi in Boxeder, de occiduo in rivo de valle fecunda et advenit ei hec omnia superius scripta de comparacione quod comparavit de Bonefilio Geriberto qui fuit condam. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt sic donamus et tradimus sicut ipsa Eg superius scripta precepit nobis ad jam dicto coenobio ab integrum cum exiis et regressis earum ita ut

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón I, n.º 117.
(2) ¿Porco? ¿perna?
(3) ¿Betun? ¿Bevin?

episcopi et canonici ita teneant et fruantur presentes et futuri sicut cetera Sancti Johannis munificencia, quod si nos elemosinarii aut ullusque homo qui contra hanc ista carta donatione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat in quadruplum jam dicto cenobio cum sua inmelioratione, et in antea ista scriptura semper maneat inconvulsa. Facta karta donatione XIII kalendas Januarii anno V regni Henrici regis.—Signum Wilielmus.—Signum Raimundus qui ista karta donatione fecimus et testes firmare rogavimus.—Primus levita.—Vives sacer. —Miro levita.

Wilielmus levita qui ista karta donatione rogatus scripsit cum litteras qui adcrescunt in verso tercio et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMCLXXXVII

Donación testamentaria á San Juan de las Abadesas de un manso sito en la parroquia de San Martín de Ogassa, hecha por los albaceas del presbítero Gerovardo, en el año 1044.

In nomine Domini. Nos Guillelmus Oto et Mironi Petro et Girbertus frater ejus et Guilelmus Odegarius qui summo manumissores vel elemosinarii de Gerovardi presbitero qui fuit condam Nos vero supra scripti manumissores vel elemosinarii, donatores sumus Deo et Sancti Johannis Baptiste cenobio qui est fundatus in comitatu Ausonense in valle Riopullo prope flumen Tezer et cuncta congregacio ejusdem monasterii ibidem servientibus Deo, donamus ipsum alodem cum ipso manso qui est in comitatu Ausonense in valle Riopullo in parræchia Sancti Martini Aguacia vel in ejus termino cum pertinenciis vel adjacenciis quod ad ipsum mansum vel

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. del Ramón Berenguer I, n.° 4.

alodium prescriptum pertinent, et advenit nobis prescriptis elemosinariis per jussionem vel mandatum de domno Gerovardo presbitero qui propria manu firmavit in suo testamento, et habet afrontaciones de parte orientis in rivulo Malatoscha, de meridie in flumen Tezer, de occiduo in terminio vel parrochia Sancta Maria de Vidabona, de circi in ipso cacumine montis Taga. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt sic donamus domino Deo et Sancti Johannis Baptiste ipsum mansum cum ipsum alodium id sunt casas, casalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel ermas cum curtis, curtalibus, arboribus pomiferis vel impomiferis, pratis, pascuis, silvis, garricis, aquis aquarum, molendinis vel molendinariis, vie ductibus vel reductibus omnia et in omnibus quidquid dici vel nominari potest, cum exitibus vel regressibus suis propter remedium anime prescripti Gerovardi et parentibus suis, sane quod si nos donatores aut ullus vivens homo vel femina qui contra ista scriptura donacionis venerit ad inrumpendum non hoc valeat vendicare quod requirit sed componat ista omnia superius scripta in duplo cum sua inmelioracione, et in antea ista scriptura donacionis firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista scriptura donacionis VI kalendas Julii anno trigessimo regnante Heinrico rege.—Signum Mironi Petro.—Signum Girbertus frater ejus.—Signum Guilelmus Odegarius, nos simul in unum qui ista scriptura donacionis fieri jussimus firmavimus et testes firmare rogavimus.—Stefanus levita.—Ugo levita. —Poncius sacer. —Wilielmus levita. —Wifredus clericus.—Petrus clericus. —Guirallus levita.—Raimundus Emericus levita. —Bernardus levita.—Petrus levita.

Herallus levita qui ista carta donacionis rogatus scripsit et subscripsit die et anno quo supra (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 258.

MMCLXXXVIII

Convenio entre Ramón Berenguer I y el conde de Besalú Guillermo, por el cual éste le devolvería la escritura de cesión de los castillos de Finestras y Colltort, en el año 1054.

Hec sunt placita sive conveniencie que fuerunt facta vel facte inter Remundum comitem Barchinonensem filium Sancie comitisse et Guilelmum comitem bisuldunensem filium Adalezis comitisse. Notum quippe sit omnibus hominibus, tam presentibus quam futuris quod venit jam dictus Guilelmus comes bisuldunensis in Barchinonam civitatem et fuit ibi comotum placitum inter illum et jam dictum comitem Remundum et tunc fuit ibi jam dictus Guilelmus comes, homo jam dicti comitis Remundi, comendans se ei et juravit illi fidelitatem; et convenit illi jam dictus Guilelmus ut ita sit suus ut non desideret eum, nec acontet, nec per se nec per ullum hominem, nec feminam, nec ullo modo tollat se de suo hominatico neque de fidelitate sua et si esset aliquis qui jam dictum comitem Remundum deffidasset vel acontasset per jam dictum Guilelmum comitem vel in loco jam dicti Guilelmi comitis non sinet in defidamentum nec acontamentum ad jam dictum Remundum comitem, nec in ullum suum dampnum neque in desexímento, hominatici sive pignorum stet Guilelmo prescripto comiti nec jam dictus Guilelmus comes auctorizet ipsum desfidamentum vel acontamentum: et convenit illi jam dictus Guilelmus comes ut reddidisset ad eum cartam quam Berengarius comes filius Ermessindis comitisse fecit de castris de Finestris sive de Castro Coltort ad comitem Guilelmum de Bisulduno filium de Tota comitissa, si aliquo modo eam abere potuerit jam dictus

Guilelmus comes filius Adalezis comitisse: et si eam habere non potuerit juret ei per unum cabailarium quod jam dictus Guilelmus comes filius Adalezis comitisse nec scit eam nec abere potest eam ullo modo: et si in antea invenire eam potuerit ullo modo reddat eam jam dicto Remundo comiti et hoc totum sit in sacramento jam dicti cabailarii et tunc predictus Guilelmus comes recognovit ibi ipsum directum quod predictus comes Remundus debebat abere in jam dictis castris de Fenestris sive in castro de Coltort et in eorum terminis et pertinenciis. Et postea jam dictus Guilelmus comes tradidit et jachirit jam dictos castros de Fenestras et castrum de Coltort cum eorum terminis et pertinenciis in potestatem jam dicti Reimundi comitis: et postea fecit jam dictus Guilelmus comes cartam de jam dictis castris de Fenestris duobus videlicet cum eorum terminis sive pertinenciis et de jam dicto castro de Coltort, cum suis terminis et pertinenciis, ad jam dictum comitem Remundum ita sicut Berengarius comes filius Ermessindis comitisse vendidit adque donavit Guilelmo comiti de Bisulduno filio de Tota comitissa. Et jam dictus Guilelmus comes filius Adaleizis comitisse convenit jam dicto Remundo comiti ut adjutor sit illi attenere et ad abere sine enganno de jam dicto Remundo comite Gerundensem comitatum et ipsam civitatem de Gerunda et episcopatum Sancte Marie sedis Gerunde, cum omnibus suis pertinenciis et omnes castros qui sunt in jam dicto comitatum, cum illorum terminis et pertinenciis et omnes rocas et pujos condirectos vel discondirectos qui sunt in jam dicto comitatu et omnes pertinencias que pertinet ad jam dictum comitatum et adjutor sit ei a tenere et ad abere civitatem Barchinonam et comitatum barchinonensem et epicopatum Sancte Crucis et Sancte Eulalie, cum omnibus suis pertinenciis et omnes castellos qui in jam dicto comitatu sunt, cum eorum pertinenciis et omnes rocas et pujos condi-

rectos vel discondirectos qui in jam dicto comitatu sunt et omnes pertinencias que pertinent ad jam dictum comitatum et adjutor sit ei a tenere et ad abere ipsum comitatum de Ausona et episcopatum Sancti Petri Ausonensis, cum omnibus suis pertinenciis et omnes castellos et rocas et pujos condirectos vel discondirectos qui in jam dicto comitatu sunt et omnes pertinencias que ad jam dictum comitatum pertinent. Et jam dictus Guilelmus comes convenit jam dicto Remundo comiti ut adjutor sit ei a tenere et ad abere omnes abbacias canonicales vel monacales cum omnibus illarum pertinenciis et omnes terras et omnes castellos quos vel quas hodie abet vel in antea adquisiturus erit per consilium jam dicti Guilelmi comitis, et jam dictus Guilelmus comes convenit jam dicto Remundo comiti ut adjutor sit ei a tenere et ad abere omnes ipsas parias quas hodie aprehendit de Hispania de qualibuscumque locis ille eas apprehendit; et alias parias quas adquisiturus erit predictus Remundus comes cum consilio jam dicti Guilelmi comitis et jam dictus Guilelmus comes convenit predicto Remundo comiti ut adjutor sit ei a tenere et ad abere suprascripta omnia sine enganno de predicto Remundo comite contra cunctos homines vel feminas qui tulerint ei prescripta omnia aut aliquid de prescriptis omnibus et jam dictus Guilelmus comes convenit ad jam dictum Remundum comitem ut de ista die in antea per ipsas forsfacturas vel malefactas quas factas abent vel fecerint homines de Gerundensi comitatu sive de Ausonensi comitatu sive de Barchinonensi comitatu ad jam dictum Guilelmum comitem vel ad suos homines quod ipse Guilelmus jam dictus non cavallavit in predictis comitatibus nec ipse nec homo per suum mandamentum neque per suum consilium nec se vindicabit nec ipse nec sui de hominibus terre prescriti comitis Remundi usque quo sit fatigatus in jam dictum comitem Remundum per tres menses de directo sive

de justicia de ipsis hominibus qui fecerint jam dictas forsfacturas sive malefacturas et jam dictus Guilelmus comes convenit jam dicto Remundo comiti quod si ei necesse aut opus fuerint et Remundus prescriptus adjutorium prescripti Guilelmi comitis requisierit per se aut per suos missos vel missum jam dictus Guilelmus comes faciat ei ipsum adjutorium secundum suum posse sine enganno Remundi comitis exceptus si es non abuerit sine engan de passione videlicet aut de persone aut de aqua aut si Comes de Cerdania aut comes impuritanus aut comes de Russilione aut comes de Carcasona aut vicecomes de Narbona aut archiepiscopus de Narbona bastierit vel bastierint castellum aut castellos contra jam dictum Guilelmum comitem et jam dictum bastimentum non sit factum cum assentimento neque cum consilio de jam dicto comite Guilelmo et jam dictos esos transactos jam dictus comes Guilelmus stet in convenienciis et pignoribus quas abet factas sive missas ad prescriptum comitem Remundum et jam dictus Guilelmus comes convenit jam dicto Remundo comiti ut supra dictos adjutorios sine enganno de jam dicto Remundo eas faciat et comonir non se deves nec no se destollat ad predictum Remundum nec ad suos missos vel missum nec ille nec sui nuncii vel nuncius qui eum comonuerint vel comonuerit vel comonuere voluerit reguardum ibi non abeat et jam dictus Guilelmus comes convenit jam dicto Remundo comiti ut hec omnia supra scripta teneat atque attendat ad jam dictum Remundum comitem exceptus quantum jam dictus Remundus solverit jam dictum Guilelmum comitem per grad sine forcia et sine oblit et hec solucio non sit facta nisi cum Adalmuz comitissa si viva fuerit et cum tribus aut duobus bonis hominibus de jam dicto Remundo comite et hec omnia supra scripta sic faciat et attendat jam dictus Guilelmus comes ad predictum Remundum comitem sine enganno de predicto Remundo comite exceptus

quantum ipse absolverit eum sicut supra scriptum est, et si predictus Guilelmus comes se abstraxerit et non attenderit supra dictas conveniencias jam dicto Remundo comiti aut si transgressus fuerit predictas conveniencias vel convenienciam et non fecerit ei directum de ipsas forsfacturas sive malefactas quas ei fecerit de predictis convenienciis quas ei non attenderit si ipsum directum ei non fecerit infra primos sex menses postquam comonitus fuerit si jam dictus Remundus recipere voluerit et non perdonaverit ipsum directum libenti animo.... ant in potestatem Remundi comitis prescripti ipse pignore quas prescriptus Guilelmus comes ei misit in pignora a facere quodcumque voluerit jam dictus Remundus comes: item convenit jam dictus Guilelmus ad jam dictum comitem Remundum quod si Remundus Ademari mortuus fuerit viventi predicto Remundo comite jam dictus comes Guilelmus similiter mittat impignora ipsum filium vel filias de Remundo Ademari cum matre illius vel illorum qui predictos duos castros de Fenestres tenuerint vel tenuerit, et si alius castellanus predictos castros tenuerit post obitum Remundi Ademari ipse castellanus aut castellanos qui jam dictos castros de Fenestres tenuerit vel tenuerint jam dictus Guilelmus similiter mittat eos vel eum in ipsa pignora supra dicta cum predictos castros et cum earum pertinenciis sicut fecit Remundum Ademari, et hoc sit factum infra primos tres menses postquam predictus Remundus Ademari mortuus fuerit: si vero jam dictus Guilelmus comes has supra dictas conveniencias non attenderit et inde se extraxerit et infra predictos tres menses jam dictas conveniencias non adimpleverit ad predictum Remundum incurrat ipsum castrum de ipsa Guardia cum sua castellania et cum Remundo Bernardi qui eum tenet aut si ipse mortuus fuerit cum suo filio aut castellano qui eum tenuerint vel tenuerit in potestatem jam dicte comitis Remundi senioris mei ad

omnia facere quodcumque voluerit jam dictus Remundus: et convenit Guilelmus comes predictus, Remundo comiti predicto ut si Remundus Bernardi suprascriptus mortuus fuerit vivente Remundo comiti, jam dictus comes Guilelmus sicut superius scriptum est de uxore Remundi Ademari et filius ejus et castellanis similiter prescriptus comes Guilelmus faciat de uxore Remundi Bernardi et filiis ejus et de castellanis predicte Guardie: et hoc totum superius scriptum sit factum sine enganno et tunc convenit jam dictus Guilelmus comes ad jam dictum Remundum comitem ut similiter attendat jam dictas conveniencias filio jam dicti comitis Remundi cui predictus comes dimiserit Barchinonam et abuerit eam et ipsum fevum quod Remundus jam dictus donat predicto Guilelmo comiti, dederit ei aut enmendaverit post mortem jam dicti comitis Remundi et si pignoras quas precriptus Remundus miserit in potestatem predicti Guilelmi comitis incurrerint absolute sint pignore quas Guilelmus comes missit Remundo predicto, et hec placita sive conveniencie superius scripta vel scripte fuerunt facta vel facte in presencia Petri Remundi comitis biterrensis et Remundi Berengarii vicecomitis filii de Narbona et Bernardi Arnalli et Heccardi Odonis et Remundi Arnalli et Remundi Ademari et Arnalli Arnalli et Andree Bernardi et Udelardi Bernardi et Remundi filii Remundi Arnalli et Guilelmi Mironis et Arnalli Adalberti et Bernardi filii Bernardi Adalberti de Navata et ex hominibus jam dicti comitis Remundi fuerunt ibi Amatus Eldrici et Berengarius abba et Bernardus Mironis et Guilelmi Judicis et Guilelmi Seniofredi et Dalmacii Bernardi de Petra Talada et Girberti Mironis et Mironis Guifredi et Amati Guifredi et Sancii Berengarii et Guilelmi Berengarii et Bernardi Guifredi et Berengarii Remundi et Berengarii Bernardi et Berengarii Ermengaudi;

aliorumque multorum militum sive bonorum hominum qui ibidem aderant. Facta sunt autem hec superius scripta III idus Septembris anno XXIIII regni Enrici regis.—Petrus presbyter qui has conveniencias scripsit, cum litteris fussis in verso LXX die et anno quo supra (1).

MMCLXXXIX

Carta de dote otorgada por Guillermo, conde de Besalú, á su prometida Lucía, cuñada del conde de Barcelona, en el año 1054.

Nupciarum opus in hoc dinoscitur habere dignitatis nobile decus si dotalium scripturarum hoc evidenter precesserit munus, nam ubi dos nec data est nec conscripta quod testimonium poterit esse in conjugio dignitatis future quando nec convinctionem celebratam publica roborat dignitas nec dotalium tabularum hanc comitatur honestas: pro inde ego Willelmus gracia Dei comes Bisullinensis donator sum tibi Lucie sponse mee in presenciarum accipiende conjugi: per hanc scripturam dotis tibi Lucie dono atque concedo et trado de omnibus rebus meis quas visus sum habere et possidere mobilibus et inmobilibus decimam partem in quibuscumque locis et rebus subsistat predicta decima pars. Hanc igitur predictam decimam partem ego predictus comes tibi predicte Lucie nunc in presenciarum mee accipiende conjugi dono hoc modo ut hab hodierno die et tempore in postmodum secura et quieta posideas predictam decimam partem et facias ex eadem quod volueris, quod si ego predictus comes jam dicte decime partis donator venero contra hanc dotem in triplo componam predictam decimam partem tibi pre-

(1) Arch Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 154.

dicte Lucie aut parti tue et postea firma sit hec dotis scriptura quod si alius homo utriusque sexus venerit contra predictam dotem similiter componat. Scripta est huius dotis scriptura III idus decembris anno XXIIII regni Enrici regis.—Guilelmus comes ✠ qui hanc dotem fieri jussi et proprio nomine firmavi et testes eam firmare rogavi. —Signum Berengarius Reimundi.—SignumMironis Guifredi.—Signum Reimundi Guilelmi Montis Katani.—Signum Bernardi Guilermi. —Signum Adalberti Guitardi. — Signum Berengarii Bernardi.—Signum Remundi Seniofredi. —Signum Bernardi Arnalli.—Signum Bernardi Adalberti. — Signum Udalardi Bernardi.—Signum Petri Raimundi. —Signum Raimundi Arnalli. — Signum Girberti Mironis.—Signum Arnalli Remundi.—Gerbertus levita qui hoc scripsi subscripsi (1).

MMCXC

Carta de dote otorgada por Guillermo, conde de Besalú, á su prometida Lucía, cuñada del conde de Barcelona, en el año 1054.

In nomine Domini. Ego Guillermus comes Besullunensis donator sum tidi Lucie sponse mee per hanc scripturam donacionis mee dono tibi causa sponsalicii omnem et totam illam terram que est a flumine Lubricati usque ad Collum de Cannis, et usque ad Sanctum Paulum de Seguriles; hoc est illam terram de comitatu Berchitano cum omnibus chastellis et cum eorum pertinenciis que in jam dicta terra vel comitatu sunt, et comitatum Rivipollensi cum suis pertinenciis omnibus cum duabus abacciis Sancte Marie videlicet et Sancti Joannis que in predicto comitatu sunt, cum omnibus que ad jam dic-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 156.

tos abacias pertinent et cum omnibus kastellis ac eorum pertinenciis et ecclessis que in jam dicta terra vel comitatu sunt: et omnes roches et pugos et omnes dominichaturas comitales que in jam dictis terris vel comitatibus sunt et omnem cultum et eremum et silvas et boschos et aguas et omnia condirecta et discondirecta que in jam dictis terris vel comitatibus sunt, et ad jam dictas terras vel comitatus pertinent cum omnibus que dici vel nominari et uti possunt. Que omnia supra scripta ego jam dictus Guillermus comes Bisullunensis dono atque concedo tibi jam dicte Lucie sponse mee totum sine tuo inganno et sicut est scriptum in conveniencia que est scripta inter Remundum comitem Barchinonensem et Adalmus comitissam et me: et insuper hec omnia superius scripta de meo jure in tuum trado dominium et potestatem ad faciendum omnia quecumque volueris in tali videlicet racione ut dum tu jam dicta Lucia vivis libere et solide teneas et posideas jam dicta omnia et ad abitum tuum remaneat jam dicta omnia ad filium vel filios, filiam ad filias qui vel que fuerint nati vel nate ex me et te; si vero non abueris filium vel filios, filiam vel filias ex me jam dicta omnia redeant ad me si vivus fuero, si vero mortuus fuero remaneant jam dicta omnia ad propinchum vel propinchos meos cui vel quibus dimissero jam dicta omnia testamento meo vel verbis meis, quod si ego donator aut ullus alius homo vel femina contra istam donacionem venero vel venerint ad inrumpendum non hoc valeam vel valeant vindicare quod requisiero vel requisierint sed componam vel componant tibi jam dicta omnia in duplo cum omni sua inmelioracione, et insuper hec scriptura donacionis firma et stabilis permaneat omni tempore. Facta scriptura donacionis tercio idus decembris anno XXIIII regni Enrici Regis. —✠ Guilelmus comes ✠ qui anc scripturam donacionis firmavi et firmare rogavi.—Signum Guilelmus, judex.—Signum Guillel-

mus levita.—Adalbertus archilevita.—Signum Arnalli Remundi. —Signum Gerberti Mironis. —Signum Mironi Guifredi. — Signum Berengarii Bernardi.—Signum Remundi Guillermi. —Signum Reamballi Guillermi.—Signum Umberti Ottonis.—Signum Remundi Seniofredi. — Tedballus monachus qui hanc kartam donacionis scripsit et subscripsit, cum litteris suprascriptis in secundo et quarto versibus, die et anno quo supra (1).

MMCXCI

Nota de quejas y agravios dada por el conde de Barcelona Ramón Berenguer I contra Guillermo, conde de Besalú, sin fecha.

Iste sunt querele quas habet Dominus Remundus comes de Guillermo comite Bisuldunensi: in primis; querelat se ad dictus Remundus comes de predicto Guillelmo comite, scilicet quia jam dictus Guillermus comes fuit homo jam dicti Reimundi comitis et juravit ei fidelitatem et ut non acuntasset nec desfidasset eum unquam nec per se, ne per suos missos vel missum; et convenit ei hoc insuper per scripturam, et super hoc predictus Remundus comes dedit ei suum avere quod dedit ad illum; et predictus Guillermus comes acuntavit jam dictum Remundum comitem et cavalcavit in suam terram et fecit ibi malefacta: et jam dictus Guillermus comes convenit jam dicto Remundo comite ut mississet pignoras ad illum et non attendit illi, et convenit illi reddere cartam de Fenestras et de Coltort et non reddidit ei illam; item missit ei ostaticos per decem milia solidos et dimissit eos illi incurrere: et convenit illi ut si aliquis de ipsis ostaticis morerctur missiset

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.° 157.

alium in loco ipsius et est unus de ipsis ostaticis mortuis et non missit alium in loco ejus, item predictus Guillermus comes priusquam acuntasset jam dictum Remundum comitem locutus est, quomodo predictus Remundus comes perdidisset suam onorem et suos homines; et locutus est etiam prius quam eum acuntasset ut fecisset illum venire ad suam domum et aprehendisset ibi eum et fecisset eum redimere. Item querelat se jam dictus Remundus comes de jam dicto Guillermo comite, de fortedas quas ipse et sui homines habent factas in frontera de sua terra; item querelat se jam dictus Remundus comes de jam dicto Guillermo comite quia dedit illi suam cognatam in uxorem cum suo avere, et convenit ei jam dictus Guillermus comes per scripturam qualiter eam teneret et haberet et non atendit nec tenuit ei; item jam dictus Guillermus comes missit in plivio comitissam uxorem jam dicti Remundi comitis per quingentos solidos per unumquemque annum ad Poncium comitem Impuritanensem et dimisset eam incurrere (1).

MMCXCII

Pignoración del castillo de Saguardia hecha por Guillermo de Besalú al conde de Barcelona Ramón Berenguer I, sin fecha.

Manifestum sit omnibus hominibus quod ego Guilelmus comes Bessullunensis, filius qui fuit Adalaizis comitisse, mitto in pignora ipsum chastrum de ipsa Guardia cum sua chastellania et cum Remundo Bernardo que eum tenet in potestatem Remundi senioris mei filius qui fuit Sanctie chomitisse, sub tali conventu hac ratione, ut ego predictus Guilelmus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 85.

teneam et attendam ipsos placitos, et ipsas conveniencias qui sunt scriptos vel scriptas inter me et illum; et ipsos sacramentos de ipsa fidelitate quam ei feci; et si ego Guilelmus prescriptus me abstraero ut non teneam nec attendam prescriptas conveniencias et predictos sacramentos ad jam dictum seniorem meum Raimundum, et infra primos sex menses postquam me conmonuerit, directum illi ex inde non fecero sicut resonat in jam dicta convenientia que est scripta inter me et illum, et ego ei conveni supradictus Remundus recipere voluerit ipsum directum et libenti animo mihi non perdonaverit, jam dicte pignore incurrant in potestatem iam dicti Remundi senioris mei ad proprium sine suo engan ad faciendum quecumque voluerit jam dictus Remundus comes: et si prescriptus Remundus Bernardi mortuus fuerit vivente Remundo jam dicto seniore meo, ego jam dictus Guilelmus comes similiter attendam jam dictum conventum de jam dictis pignoribus jam dicta siniori meo Remundi cum filio Remundi Bernardi jam dicti que jam dictum castrum de ipsa Guardia tenuerit aut cum castellanam que eum tenuerit sicut scriptum est in nostra convenientia que est scripta inter me et jam dictus seniorem meum Remundum; si vero me abstraxero et jam dictum conventum ei non attendero, incurrant ipsos castros de Fenestres cum eorum castellania et cum Remundum Ademari qui eos tenent in potestatem jam dicti Remundi chomitis senioris mei sicut scriptum est in jam dicta nostra conveniencia que est scripta inter me et illum ita ut liberam potestatem habeat jam dictus senior meus Remundus ad facere omnia quecumque voluerit de jam dictis chastris cum illorum castellaniis sicut suprascriptum est (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.° 209.

MMCXCIII

Empeño de los castillos de Saguardia, Finestres y Colltort, hecho por Guillermo, conde de Besalú, en mano del conde de Barcelona Ramón Berenguer I para seguridad de los convenios existentes entre ambos, sin fecha.

Manifestum sit omnibus hominibus; quia ego Guilelmus comes Bisuldunensis, filius qui fui Adalaizis comitisse, mitto in pignoras duos chastros de Fenestres, cum illorum castellanias et cum Remundo Ademari qui eos tenet, in potestatem Remundi senioris mei, filius qui fuit Sanctie chomitisse sub tali conventu hac ratione ut ego predictus Guilelmus teneam et attendam ipsos placitos et ipsas conveniencias qui sunt scriptos vel scriptas inter me et illum et ipsos sacramentos de ipsa fidelitate quam ei fecit; et si ego Guilelmus prescriptus me abstraxero ut non teneam nec attendam prescriptas conveniencias et predictos sacramentos ad jam dictum senio rem meum Remundum et infra primos sex menses postquam me commonuerit, directum illi ex inde non fecero sicut resonat in jam dicta conveniencia que est scripta inter me et illum, et ego ei conveni; si predictus Remundus recipere voluerit ipsum directum et libenti animo michi non perdonaverit jam dicte pignore incurrant in potestatem jam dicti Remundi senioris mei ad proprium sine suo enganno, ad faciendum quecumque voluerit jam dictus Remundus comes; et si prescriptus Remundus Ademari mortuus fuerit vivente Remundo jam dicto seniori meo, ego jam dictus Guilelmus comes similiter attendam jam dictum conventum de jam dictis pignoribus jam dicto seniori meo Remundo cum filio Remundi Ademari jam dicti qui jam dictos chastros duos de Fenestres tenuerit aut cum chastellano qui eos tenuerit sicut scriptum est in nostra convenien-

cia qui est scripta inter me et jam dictum seniorem meum Remundum. Si vero me extraxero et jam dictum conventum ei non attendero, incurrant alie pignore chastrum Coltort videlicet, et chastrum de ipsa Guardia cum suis chastellaniis et chastellanis qui eos tenent vel tenuerint in potestatem jam dicti Remundi comitis senioris mei sicut scriptum est in jam dicta ipsa conveniencia que est scripta inter me et illum: ita ut liberam facultatem abeat jam dictus senior meus Remundus ad facere omnia quecumque voluerit de jam dictis chastris cum illorum chastellaniis sicut supra scriptum est (1).

MMCXCIV

Convenio entre Guillermo, conde de Besalú, y el conde Raimundo de Barcelona, sin fecha.

HIC EST COGNICIO VERITATIS.

Et propter has conveniencias superius scriptas et ..... pignora supra scripta predictus Remundus comes et almodis comitissa faciunt finem cum jam dicto Guilelmo comite sine engan de omnibus querelis quas habebant de illo usque ad hanc diem scilicet de Lucia quam ei dederant in uxorem cum illorum avere sive de omnibus aliis causis quas habebant querelatas ad eum sive de omnibus illis convenienciis vel pignora quas predictus Guillermus comes convenit et missit transacto tempore jam dictis Remundo comite et Almodi comitisse exceptus ipsam tenedonem de castris duobus de Fenestras cum ipsa castellania quam jam dictus Guillelmus comes aprehendit per manum jam dicti Remundi comitis et exepto Castro Coltort cum omnibus rebus pertinentibus ad eum, quos predictus Guillelmus comes te-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 81.

net per manum jam dicti Remundi comitis et exceptus ista conveniencia prescripta; et exepto sacramento quod predictus Guillelmus comes juravit jam dicto Remundo comiti. Et jam dictus Guilelmus comes similiter facit finem jam dicto Remundo comiti et Almodi comitisse sine engan de omnibus querelis quas habebat de illis et deffinit eis omnes illas conveniencias sine engan quas habebant factas ad illum. Item convenit predictus Guillelmus comes jam dicto Remundo comiti ut faciat destruere de ipsa forteda de Vila de Muls tantum quantum habuit ibi factum de ipso die quo predictus Guilelmus comes se comendavit jam dicto Remundo comiti usque ad hanc diem de isto die dominico primo veniente usque ad octo dies, et postea ibi refactum non sit; et si hoc non fecerit predictus Guilelmus comes, jam dictus Remundus comes faciat castrum qualem melius potuerit in Pujo de Ecclesias albas sine marrimento et ira jam dicti Guilelmi comitis, et convenit jam dictus Remundus comes Guilelmo jam dicto comiti quod si facit castrum in Ecclesias Albas non donet eum ulli homini nec femine qui sit de terra jam dicti Guilelmi comitis, nec ille nec homo nec femina per eum nec dimitat adquirere eum per aliquem hominem vel per feminam et postquam Remundus predictus comes habuerit castrum condirectum in pujo de Ecclesias Albas de illa hora in antea quantum predictus Guilelmus comes fecerit destruere de ipso Castro de Vila de Muls sive in longum sive in latum, sive in altum, tantum faciat destruere predictus Remundus comes de ipso Castro de pujo de Ecclesias Albas; si vero predictus Guilelmus comes fecerit destruere totum ipsum castrum de Vila de Muls, Remundus predictus comes similiter destruat totum ipsum Castrum de Pujo Eclesias Albas.—Hoc fuit factum in presencia Gauceberti vice comitis de Castelnovo, et Guilelmi Dalmacii vice comitis, et Petri Ameli, Gaucefredi et Dalmacii et Ar-

naldi Joannis, et Remundi Ademari, et Bernardi Joannis, et Petro Remundi et Bernardi fratri sui, et Remundi Arnaldi et Guilelmi Odonis, et ex parte comitis Remundi Poncii Geraldi vice comitis, et Eneas et Umberto Odonis et Berengari Ermengaudi, et Adalberti Guitardi, et Remundi Guilelmi de Montecadan, et Guilelmi de Clarmont, et Guilelmi Seniofredi de Luciano, et Berengarii Bernardi, et Berengarii abbatis, et Mir Foget, et Fulco Ermengaudi, et Remundo Guifret Dolost, et Bernard Remundo, et Berengari archilevite, et fratri suo Rejambal (1).

MMCXCV

Convenio celebrado entre Guillermo, conde de Besalú y Ramón Berenguer I, en el año 1057.

Hec est conveniencia inter Remundum comitem de Barchinona et Guilelmum comitem de Bisulduno filium Azalaidis comitisse: convenit nanque predictus Guilelmus comes jam dicto Remundo comiti ut stet in suo ominatico nec. desescat inde dum vivus fuerit predictus Guillermus comes nec desfidet eum nec acuntet nec ille, nec homo, nec femina per illum per suum consilium, neque per suum ingenium et si est homo vel femina qui predictum comitem desfidaverit vel acuntaverit per jam dictum Guillermum comitem non stet in damnum ad jam dictum Remundum comitem, et Guillermus comes prescriptus non teneat..... desfidamento, et convenit jam dictus Guillermus comes jam dicto Remundo comiti ut non tollat ei suos comitatus neque de suis..... nec suas terras, neque de suis terris neque de suo honore quem hodie habet et in antea adquisierit per su-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 5.

um consilium nec ille..... omnia per suum consilium neque por suum ingenium; et convenit prescriptus Gnillermus comes jam dicto Remundo comiti..... sit ei ad tenere et ad habere et defendere omnes illas terras et omnem illum honorem que predictus Remundus comes tenet et habet et in antea adquisierit per suum consilium contra cunctos homines vel hominem feminas vel feminam que tulerit predicta omnia jam dicto Remundo comiti aut aliquid de predicta omnia unde predictus Remundus comes comonuerit predictum Guillermum comitem per nomen de ista conveniencia per se ipsum, aut per suos misos vel missum: et predictus Guillermus comes non se vetet inde..... exceptus si jam dictus Remundus comes fecerit ostem super sarracenos non requirat jam dictum Guillermum comitem de ipsa..... per istam convenienciam si predictus Guillermus comes non voluerit sequi eum suo gradiente animo, et ut hec omnia suprascripta que predictus Guillermus comes convenit jam dicto Remundo comiti firmiter teneat ad eum et sine suo enganno jam dictus Guillermus comes propter hoc mittit in pignora ipsum castrum de Coltort cum omnia sua castellania et cum toto suo edificio et cum suis terminis et pertinenciis omnibus ad jam dictum Remundum comitem cum Guillermo episcopo Ausonensi si predictus Guillermus episcopus voluerit habere jam dictum castrum per predictum Guillermum comitem. Si vero jam dictus Guillermus episcopus voluerit habere predictum castrum per dictum Guillermum comitem jam dictus Guillermus comes similiter mittit predictum castrum de Coltort in pignora jam dicto Remundo comiti sine engan cum Eneas Mironis de Ostales sive cum filio vel filiis ejus vel cum matre illorum si predictus Eneas mortuus fuerit et jam dictus Guillermus comes non requirat nec habeat potestatem de predicto castro dum fuerit in predicto pignore, et predictus Guillermus comes

solvat jam dictum Guillermum episcopum vel Eneam predictum sive filium ejus vel filios et matrem illorum ut non donet potestatem ad Guillermum comitem jam dictum de predicto castro dum in predicta pignore fuerit; et si predictus Guillermus comes non tenuerit vel atenderit prescriptas conveniencias jam dicto Remundo comiti, jam dictum castrum de Coltort, cum terminis et cum..... pertinenciis ad eum incurrat in potestatem de jam dicto Remundo comite, et jam dictus Guillermus comes solvat predictum Guillermum episcopum vel jam dictum Eneam et filios ejus et matrem illorum ut potestativum faciant jam dictum Remundum comitem.... castro de Coltort sine suo enganno infra illut terminum quod est scriptum in scriptura de ipso solvement. Facta scriptura convenientiæ sive pignoracionis IIII nonas Octobris anno XXVII regni Henrici regis.—Guillermus comes.—Hoc fuit factum in presencia Gauceberti vicecomitis de Castelnovo et Guillermi Dalmacii vicecomitis, et Petri Ameli, et Arnaldi Joannis, et Raimundi Ademari, et Bernardi Joannis, et Gaucfredi Dalmaci, et Petro Remundi, et Bernardi fratri sui, et Remundi Arnaldi, et Guillermi Odonis: et ex parte comitis Remundi, Poncii Geraldi vicecomitis, et Eneas, et Umberto Odonis, et Berengari Ermengaudi et Adalberti Guitardi, et Remundi Guillermi de Montekatano, et Guillermi Bernardi de Clarmont, et Guillermi Seniofredi de Luciano et Berengarii Bernardi, et Berengari abbatis, et Mir Foget et Fulco Ermengaudi et Remundi Guifredi Dolost, et Bernardi Remundi et Berengari archilevite et Rejamballo Guillermi.

HIC EST CONDICIO VIGILANTIS (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 210.

MMCXCVI

Entrega del castillo de Colltort por el conde de Besalú Guillermo al Obispo de Vich, en representación del Conde de Barcelona, en el año 1057.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris, quia ego Guillermus comes Bisulduno qui fui filius Azalaidis comitisse, mitto te Guillerme episcope Ausonensis qui fuisti filius Ingilberge femine et te Eneas Mironis qui fuisti filius Hemme femine cum castro quod vocatur coltort cum suo edificio et cum sua castellania et cum suis terminis et pertinenciis omnibus ad Remundum comitem Barchinonense qui fuit filius Sancie comitisse in tali videlicet racione ut si ego predictus Guillermus comes non tenuero et non attendero ad Remundum commitem prescriptum illam convenienciam que fuit scripta inter me et illum IIII nonas Octobris, tu predicte Guillerme episcope et tu predicte Eneas tendatis sine engan ad predictum Remundum comitem cum jam dicto castro Coltort cum sua castellania et cum suo edificio et cum suis terminis et pertinenciis omnibus et potestativum eum inde faciatis sine engan infra primos sexaginta dies postquam fuerit incorregudes jam dictum castrum Coltort. Ideoque, ego Guillermus comes prescriptus solvo te Guillerme episcope jam dicte et te predicte Eneas ut si ego non atendero et non tenuero jam dictam convenienciam predicto Reimundo comiti vos tendatis ad eum cum jam dicto castro et potestativum cum inde faciatis sine engan intra prescriptum terminum postquam fuerit incugusades jam dictum castrum Coltort. Et ego predictus Guillermus comes solvo de iam vos jam dicte Guillerme episcope et predicte Eneas ut non detis mihi potestatem de predicto castro Coltort dum erit in ista pignore: si vero jam dictus Eneas mortuus fuerit ego Guillermus comes predictus similiter

solvo filium vel filios de predicto Eneas et Guilam matrem illorum de predicta pignore de Coltort sicut nunch solvo Guillermum episcopum et Eneam predictos. Actum est hoc IIII nonas Octobris anno XXVII regni Henrici regis.—Guillermus comes.—Hoc fuit factum in presencia Gaucberti vicecomitis de Castelnovo et Guillermi Dalmacii vicecomitis, et Petri Ameli, et Gaucfret Dalmaci, et Arnal Johannis, et Remundi Ademari, et Bernardi Johannis, et Petri Remundi, et Bernardi fratis suo, et Remundi Arnaldi, et Guillermi Odonis et ex parte comitis Remundi Ponciis Geraldi vicecomitis, et Eneas, et Umberto Odonis, et Berengari Ermengaudi, et Adalberti Guitardi, et Remundi Guillermi de Montcadano, et Guillermi Bernard de Clarmont, et Guillermi Seniofre de Luciano, et Berenger Bernard, et Berengarii abbatis, et Mir Foget, et Fulco Ermengau et Remundo Guifre Dolost, et Bernad Remun et Berengarii archilevite, et fratri suo Rejambal (1).

MMCXCVII

Convenio entre Azemar y Andrés, abad de San Juan de las Abadesas, en el año 1061.

Hec est conveniencia que fecit Azemar Remun et Guiellm Ramon ad Andrea abba Sancti Johannis. Inpignoro ego Guiellmus et Azemarus jam dictus ad Andream prescriptum ipsam terram quam tenemus per Andream prescriptum de Abbatia Sancti Johannis de Abbatia Sancte Marie Bisulduno ut ego Guiellmus et Azemarus prescriptus non tollam suum honorem quem hodie tenet aut ipse aut homines per illum nec nos nec homo neque homines femina vel feminas per nostrum consilium neque per nostrum

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 211.

ingenium. et si homo vel homines, femina vel feminas qui illum honorem tulerit aut tulerint aut guerram fecerit aut fecerint ad te Andream prescriptum nos Guiellm et Azemar adjutores erimus tibi sine tuo engan per quantas vices tu nos encomonras per te ipsum aut per tuos missos aut missum, et comonir no men devedarei ego Wiellmus et Azemar supra scriptus neque de ipsum adjutorium not ten engannarems, et si tu Andreas abba guerram habueris nos Guiellmus et Azemar prescripti tecum erimus et de te nous partirems sine tua voluntate et sine tuo gradiente animo et sine tuo engan ten ajudarems, et si nos Guiellm et Azemar prescripti sicut superius scriptum est no to teniens et no to ateniens tibi Andream prescriptum ista pignora prescripta incurrat in tua potestate sine tuo engan ad faciendum quodcumque volueris. Facta ista conveniencia XII kalendas Aprilis anno I regnante Philippo rege.—Signum Guiellm et Azemar prescripti qui hunc conventum fieri jussimus, firmavimus et firmare rogavimus.—Signum Petro Bernardi.—Signum Oliba Adalbert —Signum Berenguer Frac.—Signum Guiellm Gerall.—Signum Bernard Uzalger. —Signum Ramon Seger.—Signum Bernard Segui—Signum Ricolf (1).

MMCXCVIII

Donación de un alodio en el valle de Ribas al monasterio de San Juan de las Abadesas otorgada por Seniofredo y Riquildes en el año 1064.

In nomine Domini. Ego Seniofredus et uxor mea nomine Richillis, donatores sumus ad domum sancti Johanis cenobii alodem nostrum quem habemus in

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 265.

comitatu Cerdaniense in valle Petrariense in ibidem villa que vocant Petrera, et iste alodius advenit ad me Seniofredus per parentorum vel per comparacione seu per qualicumque voce et ad me Richell per meum decimum, id sunt casas, casalibus, ortis, ortalibus, terras cultas et ermas, pratis, pascuis, silvis, garricis, aquis, aquarum vieductibus vel reductibus, omnia et in omnibus quicquid dici vel nominari potest, et habet afrontationes de una parte in torrente sive in via, de alia parte in terra Sancti Johanis, de tercia vero parte in terra de Guifred vel suos eredes, de quarta autem parte in terra de Arnall Guilielm et de suos eredes. Quantum infra istas quatuor afrontationes includunt sic donamus ad sanctum Johannem ipsa omnia superius scripta, cum exiis et regressis suis, quantum ibi abemus vel habere debemus, et dum nos vixerimus donemus ad sanctum Johannem servicium parilio uno de gallinas, et es manifestum. Quem vero hec omnia de nostro iure in tuo tradimus dominio et potestate sine ulla reservatione ad faciendum quodcumque volueris, sane quod si nos donatores aut ullus homo vel femina contra ista carta donatione venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare sed componat in duplo cum sua inmelioratione, et in antea ista carta donatione firma et stabilis permaneat omnique tempore. Facta ista carta donatione XVII kalendas Septembris anno IIII regnante Philippo rege.—Signum Seniofredus.—Signum Richell qui ista carta donatione fieri iussimus et testes firmare rogavimus.—Willelmus levita.—Oliva sacer.— Signum Johannes.—Signum Petrus.

Herallus sacer qui ista carta donatione rogatus scripsi et subscripsi die et anno quo supra (1).

(1). Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.º 80.

MMCXCIX

Donación á San Juan de las Abadesas por las hermanas Tregonza y Riquel, de un alodio én Gesso, en el año 1071.

In nomine Domini. Ego Tresgonca et Richell sorores. Certum quidem et manifestum est quia placuit in animis nostris et placet nullius cogentis imperio nec suadentis ingenio set propria et spontanea hoc elegit nobis bona voluntas ut karta donacionis faciamus sicuti et facimus domino Deo et sancto Johanne Baptista, cujus monasterio situs est in valle Riopullo justa flumen Tezer de alode nostro proprio quod habemus in comitatu Ausona in valle Riopullo in valle Sancti Johannis, in villa que vocant Gesso, id sunt casas, casalibus, curtis, curtalibus, ortis, ortalibus, terras cultas et hermas, arboribus fructuosis vel infructuosis, pratis, paschuis, silvis, garricis aquis aquarum vie itibus vel reitibus, omnia et in omnibus quicquid ibi habemus vel habere debemus per parentorum vel per comparacione aut per qualicumque voce, et afrontat ipse aloudus a parte orientis in ipso torrente que vocant Cananilla, et de meridie in strata publica, et de occiduo in via et in exeo et de circi in terra Sancti Johannis. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt, sic donamus ad domum Sancti Johannis monasterii supra scripti omnem alodem nostrum proprium cum omni integritate sine ulla retinenca et resservacione ea videlicet racione dum inter vivo ego Richell et Tresgonca sorores nos et infantes nostri teneamus vel teneant cum posteritate nostra ipsum aloudem supra scriptum totum in subjectione vel dominacione Sancti Johannis supra scripti, et donemus vel donet posteritas nostra per unumquemque annum ad domum Sancti Johannis et ad habitatoribus ejus cera I

valente multuno optimo, et est manifestum. Quem vero hec omnia supra scripta de nostro jure in potestate Sancti Johannis Babtiste tradimus et qui contra ista carta donacione venerit ad inrumpendum componat in vinculo auri libra I, et in antea ista donacio firma permaneat omnique tempore. Facta carta ista donacione XIII kalendas Mai anno XI regnante Phylippo rege.—Signum Tresgonca. —Signum Richell, qui ista carta donacione fieri jussimus et testes firmare rogavimus. —Signum Ranlo.—Signum Gisad. —Signum Adalet. —Signum Raimun. —Signum Bernard.—Signum Estephanus.

Johannes, levita qui ista carta rogatus scripsit et subscripsit die et anno quod supra (1).

MMCC

Escritura de varias donaciones hechas al monasterio de San Juan de las Abadesas por Bernardo Juan, en el año 1073, y entre ellas se habla de una colina en la que se había construído un castillo.

Lex enim est data per quem donatio facta fuisse hostenditur; per hunc modum ego Bernardus Johannis in Dei æterni nomine et Salvatoris Jesu-christi, donator sum..... Johanni Baptiste, quia magnum michi et satis licitum esse videtur domum Dei hedificare ubique, et de rebus meis honorare atque concedere audiens predicationem et monita sanctorum patrum quia elemosina a morte liberat animam, hidcirco, hec me recognoscente peccatorum maculas involutum compunctus corde, de superna celorum pietate, supplicans Dei misericordiam ut ipse pius et mis-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer I, n.° 432.

sericors dignetur esse in peccatis meis, qua propter, ego predictus Bernardus dono adque trado Deo et Sancto Johanni Babtiste æcclesie Sancti Martini quem vocant de Aquacia cum decimis et primitiis, et fidelium oblationibus, sive cum omnibus suis pertinentiis atque directis solide et libere ut habeat et teneat atque possideat, similiter autem dimitto ipsum mansum quem tenet Johannes Alarici cum omnibus suis pertinentiis, tali modo ut teneat Guillelmus Raimundi dum vivit, et post obitum ejus remaneat in potestate Sancti Johannis, iterum autem dimitto ipsum mansum quem tenet Bertrandus Poncii, per me dimitto Sancto Johanni similiter post obitum Guillelmi Raimundi et Bertrandi, item dimitto ipsum mansum de connamina quem pater meus dedit Sancto Johanni, similiter dimitto, iterum dimitto predicto Sancto Johanni aliud cunctum meum alodium quod ego habeo infra jam dictam parroechiam Sancti Martini, scilicet mansos cum terris vel laboracionibus hominum habitancium in ipsis, simul cum heremis et boscis, calmibus et pasturis et tractis et ipsum pujum in quo castrum Penne est constructum cum ipso monte Irato et ipso monte de Taga et colle de Jove, sine ulla reservatione vel diminutione, insuper autem dimitto jam dicto Sancto Johanni omnem meum alodium de Gesso cum omnibus suis pertinentiis que ad eumdem alodium pertinent qui michi advenit per parentibus meis; et aliut alodium quod ego predictus Bernardus, teneo in jam dicto Gesso, et in Ennegonibus per pignoram de centum mancussis cetinis aut jafarinis; qui fuit olim de Bernad de Bel Belauzel dimitto predicto Sancto Johanni tali tennore ut si aliquis ex eius propinquis cui legaliter successerit redimere voluerit donet jam dictos mancusos Sancto Johanni et clericis eius; item vero dimitto supradicto Sancto Johanni omnia sua alodia et æcclesias et pignora quas ego teneo per qualicumque modo, sine ulla diminutione vel reservatio-

ne, quod superius scriptum est totum dono Deo et Sancto Johanni, et alium mansum de Fujosa remaneat Petro Guillelmi nepoti meo in vita sua est post obitum ejus remaneat Sancti Johannis ad proprium exceptus ipsum alodium quem ego dono Sancte Marie de Villabertrandi et Sancte Marie quem vocant de Lodone. Est autem hoc alodio in comitatu Ausona in valle Riopullo infra terminos vel fines que vocant Aquacia et in valle Sancti Johannis, ipsum alodem prenominatum cum omnibus affrontationibus a parte orientis in Rivo de Mala-Toscha; de meridie autem in flumine Ticeri; de occiduo in Rivo de Fafilans sive in Frever, et de circi in Taga vel in Portoles, quantum inter istas quatuor affrontationes includunt sic dono ad domum Sancti Johannis qui est fundatus in comitatu Ausona in valle Riopullo juxta flumen que vocant Teder, totum ab integrum sicut superius scriptum est sine ulla retinentia vel reservatione, quem vero ipsa omnia superius scripta de meo jure in potestate Sancti Johannis trado in perpetuo habendum et est manifestum, quod si ego donator aut ullusque homo qui contra ista carta donationis venerit ad inrumpendum in primis iram Dei incurrat, et extraneus sit a corpore et sanguine Domini, et cum Juda Scharioth pars pena possideat, et postea ista carta donationis firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore, et hec donatio quod infringere temptaverit in triplo componat. Que est facta XI kalendas Februarii in XXXIII anno Philippi Regis.—Bernardus Johannis clericus qui hanc cartam donationis sua propria manu punctati firmavi et aliis testibus firmatores rogavit.—Signum Bernardus sacer.—Willelmus prior.—Bernardus sacer.—Signum Raimundi.--Signum Gerallus.-✠Bernardus caput scole et Judex.—Signum Raimundus levita.—Bernardus gratia Dei comes. —Signum Matellis comitissa —Signum Raimundus sacer. Signum Petrus levita.—Signum

Berenguer Pere.—Signum Vzalardus vicecomiti.—Petrus levita qui hanc scriptura donationis rogatus scripsit cum litteris superpositis in XV.ª linea sub die et anno quo supra.

Berengarius gratia Dei Tarrachonensis archiepiscopus (1).

MMCCI

Donación hecha por Udalardo y su esposa Ermesindis, vizcondes de Bas, al monasterio de San Juan de las Abadesas, de las iglesias de San Julián de Vallfogona y San Pedro de Montgrony, en el año 1083.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Udalardus gratia Dei vicecomes, et Ermessendis vicecomitissa uxor mea, et filius noster Petrus Udalardi volumus manifestum fieri omnibus hominibus ad quorum noticiam hec scripta pervenerit quod ob adipiscendam peccatorum nostrorum veniam nullius compulsi terrore, sed sponte et voluntarie dimittimus, et reliquimus Domine Deo et Sancto Johanni Rivipollentis cenobii in potestate domini Ricardi sacre Romane Ecclesie cardinalis et Massilensis monasterii patris et in potestate domini Bernardi Sancte Rivipollentis Marie abbatis atque in potestate monachorum presentium scilicet et futurorum, in prenominato cenobio Sancti Johannis Deo jugiter servientium illas duas ecclesias unam videlicet de Sancto Juliano de Vallefacunda cum suis decimis et primiciis et omnibus ad se pertinentibus: et alteram Sancti Petri de Mogron cum universis que ad se pertinente, quas nos injuste hucusque retinuimus, et ideo recognocentes nos injuste et male adquisisse easdem ecclesias de talibus qui nec nobis dare potuerunt nec ipsi juste et secundum Deum posedere dum tenerent sicut supra

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 4.

insertum est reddimus Domino Deo et Sancto Johanni predicto omnia hec in potestate supra jam nominatorum, ita ut neque nos, neque aliquis homo vel femina de nostra posteritate vel succesione neque aliqua unquam persona per nos neque per nostrum donum, neque per nostram ullam vocem vel occasionem habeat ullam licentiam in eisdem ecclesiis neque in his que ad easdem ecclesias pertinent aliquid possidendi, habendi, vel tenendi aliquo modo, aliqua ratione a modo et deinceps, et ut hec scriptura guirpicionis firma et stabilis permaneat omni tempore manibus nostris propriis firmamus et roboramus, et hos qui vident vel audiunt firmari rogamus, in super etiam dominum Comitem seniorem nostrum, ob inde rogamus ut ipse manu sua roboret et confirmet et in defensione baiulia sua talitem habeat, ut si aliquis unquàm perversus quod absit contra hanc firmitatem venire in aliquo temptaverit ipse quasi bonus miles Domini male persumptis temerarios ausus frangat et solide et libere, tranquille et paccate Sancto Johanni et monachis suis in loco suo permanentibus tenere et possidere faciat ut fructum bone mercedis sibi adquirat: quod factum est VII idus Januarii anno Incarnationis Christi Millesimo LXXX° III inditione VII regni Philippi regis XXII.—Signum Udalardi vicecomitis. —Signum Ermesendis vicecomitissa.—Signum Petri Udalardi filii nostri qui hanc scripturam scribere mandavimus et manibus nostris firmavimus et testes firmari rogavimus.—Signum Willermi Olibe.—Signum Willermi Bligerii.—Signum Bernardi Mironis.—Signum Raimundi Mironis.—Signum Stephani.—Berengarius gratia Dei Ausonensis episcopus.—Bernardus Comes Bisuldun✠ensis.—Bernardus Archidiaconus.

Fulcho monachus et sacerdos qui hoc scripsi sub die et anno quo supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón II, n.° 1.

MMCCII

Juramento de fidelidad prestado por Guillermo á Andrés por los alodios y bajulias de las abadías de San Juan de las Abadesas, Santa María de Besalú y San Pedro de Camprodón, sin fecha.

De ista hora in antea ego Guillelmus filius qui sum Adaleiz femina no dezebrei tibi Andreas filius qui es de Amaltrud femina net tolrei ne ten tolrei tua vita neque tuis membris quæ in corpus tuum se tenent, nec ego nec homo nec homines femina neque feminas per meum consilium neque per meum ingenium. De ista hora in antea ego Guillelmus supra scriptus no dezebrei tibi Andreas supra scriptus no tolrei ne ten tolrei tua honore neque de tua honore neque de ipsa abbatia Sancti Johannis Rivipollentis cum omnibus suis pertinentiis neque ipsa abbatia Sanctæ Mariæ Bisilluni, cum omnibus suis pertinentiis neque de ipsa abbatia Sancti Petri Camporotundi cum omnibus suis pertinentiis, neque de tuos fevos aut alaudes neque de tuas baiulias quas hodie habes aut in antea cum meo consilio adquisieris, nec ego nec homo nec homines femina aut feminas qui to tolla o ten tolla exceptus Guillelmus et Bernardus frater eius Comites Bisilduni, ego Guillelmus supra scriptus adiutor ten serei tibi Andreas supra scriptus sine tuo engan per quantas vices tu men comonras per nomine de istum sacramentum per te ipsum aut per tuos missos vel missum, e comonir no men desuedarei neque de ipsos adiutorios vel adiutorium no tengannarei et sine tuo engan los te farei el te farei (siguen tres líneas en blanco) sicut superius scriptum est si to tenrei e to attendrei ego Guillelmus supra scriptus tibi Andreas supra scriptus exceptus quantum tu Andreas supra scrip-

tus mihi absolveris tuo gradiente animo sine fórcia (1).

MMCCIII

El conde Bernardo de Besalú encomienda el castillo de Fenollet y varias tierras á Bernardo Torrón, en el año 1086.

Hec est convenientia rememoracionis placiti quod facit Bernardus comes Bisulluni cum Bernardo Torronis. Donat predictus comes prefato Bernardo kastrum Fenoliotense et comandat, et omnem honorem patris sui post mortem patris et propter hoc est suis homo ut fidelis ei sit omni tempori et faciat ei fidantias quas debet et sicut ceteri optimi sui homines ei faciunt et facere debent. Et predictus Bernardus post mortem patris sui de libere et secure et sine diminutione dereliquid Domino Deo et Sancto Paulo de Vallosol omnem villam de Maurino cum omnibus sibi pertinentiis ut fidelis de illis omnibus sit Domino Deo et Sancto Paulo et predicto comiti et filio ejus qui comes erit Bisulluni et habitatoribus sancti Pauli sine suo vel eorum engan. Quod est factum in presentia vicecomitum Kastrinovi qui nec est archilevita ? et Fenoliotensis et Berengarii Petri et Bertrandi et aliorum sub die idus Mai et in anno XXVI regis Philippi (2).

MMCCIV

Atestado importantísimo en el que se relatan las graves vicisitudes del monasterio de San Juan de las Abadesas, durante el siglo XI.

(1) Arch. Cor. Arag. Pergaminos sin fecha, por catalogar.
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón II, n.º 88.

'Quia licet alibi justicia deperierit tamen apud majestatis vestre reverenciam eam inconvulsam vigere confidentes talem in sanctitatis vestre presentia de statu et negociis et tractatibus ecclesie beati Johannis Rivipollensis offerimus querimoniam. Primum itaque venerabilem vestrum sensum nosse volumus prelibatam ecclesiam, unde presens agitatur negocium clericos priusquam monachas multo tempore obtinuisse, clericis vero ibidem quiete manentibus contigit secularem potestatem Commitem videlicet Bisullunensem in prefatum locum suam introducere filiam, cum qua ex quedam alie collocate, ibidem, sicut postea patuit, manserunt clericis nichil hominus priorem dignitatem obtinentibus, neque quipiam dominatus in earum introductione amitentibus. Post hec nefariis earum sceleribus exigentibus que nec chanonice introducte fuerant neque secundum professionem ibidem vixerant canonicis et apostolicis judiciis sicut in presenti scriptum habemus secluse fuerunt clericis ibidem positis et chanonicha atque apostolica auctoritate confirmatis.

Bernardus episcopus servus servorum Dei.

Remota itaque cannonico et apostolico iudicio, illa fornicatrice congregacione et conventu cannonico ibidem sub abbatis manu confirmato, sine cuiuslibet persone inquietudine, longinco annuorum spacio, ut monstravimur in Barchinonensi concilio, mansit prelibata clericorum convocacio, donec Richardus tunc abbas Massiliensis cum suis monacis monasteria patrie nostre quasi pertirannidem agrediens, cum Chomite Bisuldunensi donis effecit innumeris et inmensis auri et argenti promissionibus ut propulsis ab eadem ecclesia clericis ipse ibidem introduceretur cum suis monacis: Comes itaque cecatus multo pondere auri seu argenti ad ecclesiam Beati Johannis cum armata multitudine veniens, clericos inde, pridie nonas Januarii, undecimo die post Nativitatem Domini, turpiter verberando pug-

nis et calcibus expulit atque Richardum et massilienses monachos cum tanta violentia introduxit, expulsi ab eadem ecclesia clerici nichil penitus abentes consilii sed ad sedem suam scilicet Ausonensem omines pariter confugientes episcopo suo, et conventui prelibate sedis super huiusmodi tirannide querimoniam profusis lacrimis obtulerunt qui totis visceribus condolentes ex fraterna compassione tantis luctibus condescendentes, statuerunt ut de reffectorio et dormitorio suo exirent, et eos eiectos ad mensam et in cubilibus susciperent et omnibus ecclesie stipendiis sublevarent, donec ipsa iniusticia, vel episcopali vel apostolica auctoritate, vindicaretur.— Tunc Episcopus paratis sibi necesariis vidit per se ipsum Comitem Bisuldunensem et Richardum Massiliensem abbate quoque Rivipollensem, et omnes super hac violencia primum redarguit, deinde secundo terciove ad satisfaccionem conmonuit, postea, vel ut inobedientes et iusticiæ ressistentes, anathematis gladis..... donec ab eadem ecclesia cederent. Monachi ....nimia pleni obstinacia et loci ambicione elegerunt pocius in excomunicacione persistere quam amenitatem loci deserere. Insuper predia eiusdem ecclesie quibusdam fautoribus suis largiendo et aurum sive argentum quod in ornamentis ecclesie a predecessoribus fabricatum fuerat totum Bisullunensium Commiti cum infulis et cappis auro vel gemis inter textis ut eorum in obbedientiæ consentiret nec eos ab eadem ecclesia removeret aut atribuerunt, aut pro muneribus sibi conlatis in vadimonio posuerun.

Ad ultimum ipsis non abentibus quid amplius conferrent honore dissipato ecclesie et destructis possesionibus religiosis quoque iuris et etiam secularibus contra Commitem pro tanta iniusticia insurgentibus aut quievit Commes ut ab eadem ecclesia monaci violenter ingressi removerentur et clerici iniuste expulsi reducerentur. His itaque clericis per

assensum consulis et per excomunicationem proprii presulis in priori possesione post VIIII menses et dimedium, duodecimo kalendas Novembris per festivitatem Beati Ilarionis redactis statuerunt Deo attentius deservire et possesionibus seculi omnino abrenunciare et secundum beati Augustini regulam Regi Eterno in perpetuum militare. Quod ubi effectum attigit ab eisdem cannonicis abbate regulariter helecto videns Comes loci provectum in perfectione cannonicorum et recognoscens quot et quantas iniurias loco eidem et clericis irrogaverat veniens ad eandem ecclesiam in presencia B. Ausonensis episcopi eiusdem loci abbatis et benigne memorie Gebelini Arelatensis archiepiscopi et innumerabilium religiosorum virorum confessus est se tantam iniuste clericis iniuriam intulisse et dictante domno Gebelino prelibato fecit cartam donacionis et libertatis ecclesie beati Johannis et clericis ibidem regulariter manentibus..... in presenti habemus.

Anno millesimo octuagesimo VI.

Facta et corroborata huius donationis libertate volens... Comes satisfacere irrogatis iniuriis quoram prelibatis iuris super sacrosanctum altarem beati Mathei eadem in ecclesia fundato et super quatuor Evangelia et lignum Domini in signo crucis locatum, tale sacramentum propria manu Gebelini conscriptum dedit, quale in presenti parati sumus refferre.

Juro ego B. Comes.

Terminatis taliter his negociis, volens Ausonensis episcopus et abbas Sancti Johannis cum chanonicis ad aures venerabilis memorie pape Urbani conversacionem et religionem chanonicorum illorum necnon consulis donationem et libertatem devenire presentiam ipsius cum senioribus eiusdem cenobii cannonicis adiit ubi res diu agitata talem diffinicionem suscepit:

Urbanus, episcopus, servus servorum Dei.

Post huius auctoritatis determinacionem divina

inspirante gracia contigit vos ad occiduas tenebras ex precepto domini Urbani Pape ipsius legacione functum lumen iusticie conduxisse. Quod audientes prelibati cenobii kannonici congratulantes sum opere supe adventu vestro cum ingenti caritatis fervore vos susceperunt et conversacionis sue vos futurum testem si necessitas exigeret constituere conati sunt ubi cum audiretis kannonicorum querimonia super iniuria et dissipacione thesaurorum ecclesie atque possesionum noluistis eis dare responsum; sed in concilio apud Tolosam habito vestro excondicto convocato auditis utriusque partis racionibus tale de his cum his qui aderant dedistis iudicium pontificibus.

In Concilio apud Tolosam habito.

His ita ut putabatur sopitis et rebus ecclesie thesauris sive ornamentis omnibus honoris etiam amplificacione per cannonicharum curam in augmentum positis ille anticus (?) hostis channonicorum, nesciens sopiri sed semper edoctis vigilare in adversitatibus eorum ille ipse Richardus novam iterum pugnam agrediens novum consilium adinvenit quo et. Comitem Bisullunensem a sane mentis statu everteret et kannonicorum religionem in Dei obsequio studiossime invigilantem penitus perverteret machinacionibus itaque sus cum consule rursus patratis vel ut lupus exinsperato innocens ovile irrumpens eodem Comitte premisso ipse sicut tocius facinoris patrator eius vestigia perstringens claustrum cum suis monacis prelibati cenobii post eum irruens invenit eum adhuc eicientem kannonichos turpibus verberibus fatigatos et omnino inhoneste tractatos. Qui dum se ad iusticiam et ad romanorum auctoritatem privilegiorum se reclamavent comes timens ne romanorum scriptis Pontificum, omne illut negocium frustraretur inposterum universa privilegia, dotes et scripta quecumque in auctoritate sui ordinis hactenus habuerant eos a lapis et pugnis tundendo extorsit. Seclusis autem ab eadem ecclesia

III.° idus Augusti violenter et inaudite kannonicis sublatis quoque per crudelissimam vim tocius auctoritatis sue privilegiis sicut oves erratice pastorali regimine destitute huc illucque dispersi sunt. Postquam vero kannonici tam in honeste discesserunt. Richardus ille Massiliensis quasdam sancti monialis feminas a monasterio Sancte Perpetue de Bruniola, quod est situm prope Massiliam, ubi dicate a parentibus fuerant et ordinis sui professionem fecerant, comendando illis amenitatem et fertilitatem loci divicias quoque et reditus honoris scriptis hostendando, sicut ipse testantur removit et Bisullunensium Comiti eas transmisit, qui cum magna manu militum eas in littore maris apud Rossilionem eiectas suscepit et eas kannonicis ut audistis propulsis in eorum loco contra proprii pontificis et channonichorum sedis Ausonensis obtestacionem violenter intrusit. Introductis autem sacris mulieribus tam violenter kannonicorum in laboribus tum destituti certis consiliis tum expoliati propriis privilegiis karentes ut audistis omnes propietatibus dispersi quoque diversis in regionibus prelibati kannonici longo tempore perdiderunt tempus querimonie unde accidit eos non consequi lucra iusticie. Donec divina gracia eorum condolente incomodis secularis illa potestas qui tot illis exageraverat miserias, Comes videlicet Bisullunensium claudens cursus sui terminum dum cetera vite presentis errata confiteretur recognoscens se reum super donacionibus et libertatibus quas fecerat prelibatis kannonicis et super sacramento quod de stabilitate honoris et ordinis sui eisdem iuraverat, maxime de privilegiis que ipsis violenter sustulerat dum gravi langore deprimeretur iniunxit cuidam sacerdoti Plebano suo atque Petro Raimundi familiari militi suo ut si ab infirmitate ille nequaquam assurgeret, tunc prelibati loci channonicis illesa restituerentur. Recuperatis siquidem auctoritatis sue privilegiis qui diu fatigati tribula-

cionibus innumeris opticuerant mox quasi totis resumptis iuribus huc illucque querimoniam suam vocibus assiduis extenderunt. Quorum querela prius pulsatum est Episcopus, secundo Barchinonensium Comes qui locum Bisullunensem susceperat cum episcopis conprovincialibus, unde prelibatus Comes cum proprio episcopo et abbate Sancti Ruffi ad predictam abaciam venientes kannonicos nimia dispersione (ret)roactis temporibus divisos in proprium reduxere cenobium. Recuperata itaque prisci cenobii abitacione die kalendas Augusti statim ut messis eorum que adhuc in erba florebat consolationis vestre spirituali fervore ad ex optatam maturitatem festinaret cum vocibus suis et privilegiis Sanctitatis vestre vestigia visitare procuraverunt. Unde tam festivum illis ex litterarum vestrarum salutacione vel monitu atque confirmatione privilegii venerandi pape Urbani gaudium illuxit quantum nec sensus dictantis valet de promere neque scribentis calamus sufficit percurrere. Quasi placet, parati sumus recitare (1).

MMCCV

Convención que hizo Bernardo, conde de Besalú, con su hermano Gauzfredo, por la cual éste prometió á aquél serle fiel y ayudarle en el caso de que los hombres de los condados de Rosellón, Peralada y Ampurias le hicieran guerra, en el año 1087.

Hec est convenientia, per placitum factum inter comitem Bisinduni nomine Bernardum et fratrem eius Gauzfredum. Ego Gauzfredus convenio tibi Bernardo comiti fratre meo, quod de ista hora in antea ami-

(1) Arch. Cor. Arag., Pergamino de letra del siglo XI, por catalogar.

cuo tibi ero et fidem tibi portare, per directum fidem sine tuo enganno et de ista ora in antea adjutor tibi ero de tuo honore vel honores quos hodie habes et tenes aut quod in antea adquisieris cum meo consilio contra totos homines vel feminas qui tibi tulerint aut tollere voluerint sine tuo enganno, et si ullus homo vel femina de ipsos comitatus Patris mei scilicet de Rosilione vel Petralatensi sive Impurdanensi malum tibi fecerint aut guerram tibi aut tuis hominibus de tuo honore vel honores infra quindecim dies quos ego comonuero illos, te per me aut per meos missos ut tu directum mihi facias de illis et meis omnibus sine ullo enganno. De illis ergo hominibus de quibus ego Gauzfret directum facere non potero ero tibi adjutor per fidem sine tuo enganno, et insuper ut bene fidus sis mitto tibi quinque ostaticos unumquemque per centum uncias de auro vetulo ad valendum in cavallos et mulos sine tuo engan. Ipsi quoque ostatici sunt Arnall Guilem de salsanis per centum uncias de auro vetulo ad valendum in cavallos et mulos sicut supra dictum est sine tuo enganno. Similiter Ermengaud Poncii de Berned similiter Berengarius Petri de Orli, similiter Petrus Raimundi de Canned et Wilem Bernard de Sancto Christoforo similiter, et si ego Gauzfret istam supra dictam convenientiam tibi non teniam et non atenniam sine tuo enganno infra quindecim dies quos tu Bernardus comes non comonueris per te ipsum aut per tuos missos vel missum ut directum faciam tibi judicialiter sine tuo engan et sicut superius scriptum est non te tenia et non te atenia sine tuo engan; ipsi ostatici superius nominati incurrant in tua potestate et intra quindecim dies quos tu Bernardus comes amonueris ipsos ostaticos prelibatos per te ipsum aut per tuos missos vel missum ut intrant in tua potestate in castello Bisilluno sine ullo enganno et nullus ex his inde non se moveat nec moveant sine vestro comiato donec unusquisque eorum donet vo-

bis prefatum aurum sicut superius resonat. Et hec convenientia que superius scripta est affirmo tibi quod tibi teneam et attendam per fidem unde cristianus sum sine tuo engan. Visores et auditores istius convenientie sunt Wilielmus Vicecomes Castrinovi et Ramun Bracad de Curte savini et Berengarius Arnal de Lupianno et Wiliem Ramum de Villa de mulis et Bernad Guilielm de Solario. Facta est ergo III nonas Novembris anno vicesimo octavo. Philipo rege regnante in Francia (1).

MMCCVI

Devolución á San Juan de las Abadesas de la capellanía de la iglesia de San Salvador de Viaña por Ademar Ramón y Guillermo su hermano, en el año 1090.

Notum sit omnibus presentibus atque futuris quod ego Ademarus Reimundi et Guillermus frater meus de Kastlar, recognoscimus nos hucusque injuste tenuissemus kapellaniam ecclesie Sancti Salvatoris que sita est in valle de Biania quam juris esse cenobii Rivipollentis Sancti Joannis Babtiste omni modo profitemur. Idcirco in Dei nomine per presentem scripturam reddimus, diffinimus atque evacuamus nos domino Deo et beato Johanni Baptiste per jussionem domini Berengarii Gerundis presulis in cujus episcopato ecclesia illa sita est, et in potestate domini Berengarii Ausonensis episcopi qui pre esse jam dicto cenobio videtur Sancti Johannis, et in manu domini Guillermi Prioris et Bernardi Mironis et Bernardi Raimundi et Bernardi Olibani et Poncii Durandi adque Girberti Mironis et in presen-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de B. Ramón II, n.º 42.

tia scilicet domini Bernardi Johannis et Arnalli archidiaconi Urgellensis que vocitatur de Gordia et Guillermi Geralli atque Bernardi Uzalgari Bertrandi Bligeri et aliorum bonorum ominum qui ibi affuerunt, sic jakuimus et diffinimus ipsam kapellaniam et presbiteratum ad integrum cum omnibus ad se pertinentibus et omnem servicium et dominationem et usum que propter capellaniam in jam dicta Sancti Salvatoris ecclesia actenus quodcumque modo abuimus et siquas voces vel rectitudines in prefata kapellania ego jam dicto Ademar et Guillermus frater meus aut quo eredes nostri umquam habuimus, ita ut ab hodierno die et deinceps neque nobis neque aliqui fratrum nostrorum vel consanguineorum aud cuiquam utriusque sexus hominum aliquo modo sit licitum jam dictam capellaniam vel aliquid de ipsam capellaniam vel presbiteratum abere aut tenere aut auferre aut reclamare, vel quolibet pacto requirere, sed omni nostra reditudine si qua est et voce sopita per presentis scripture tradicionem ad integrum veniat in potestatem jus adque dominum prefixi Sancti Johannis et kanicorum in jam dicto cenobio comorancium ad quocumque voluerint faciendum, si autem nos aud aliquis hominum hanc cessionem, diffinicionem atque evacuacionem in aliquo infringere temptaverit nihil penitus proficiat sed hoc inviolabiliter permanente iram Dei omnipotentis et omnium Sanctorum ejus incurrat et ab omni Christianitatis consorcio alienus efficiantur et in super cum Juda traditore diabolo et angelis ejus in inferno prehenniter cruciandus tradatur. Accipimus autem nos jam dicti fratris a prefati cenobii cannonicis pro hac definicione vel lacitione centum solidos denariorum monete Biisunduni et accipitrem unum. Actum est hoc III idus Decembris anno XXX regni Philipi regis.—Signum Ademari.—Signum Guillermi Raimundi qui hanc presentem scripturam cessionis difinicionis atque evacuacionis fieri jussimus,

firmavimus et infrascriptis testibus firmari rogavimus.—Signum Dalmad.—Signum Mironi.—Signum Berengarii Bernardi scripsit et hoc pavit.—Signum Bernardus, presbiter (1).

MMCCVII

Convenio hecho por el vizconde Guillermo Hugo con Bernardo, conde de Besalú, por el cual aquél prometió á éste serle fiel y ayudarle en razón de haberle dado en encomienda (?) el alodio de San Félix de Bocaberta, en el año 1090.

Hec est conveniencia que ego Guillelmus Ugonis filius qui fuit Sancia femina ad te Bernardo Comite filius qui fuisti Stephanies comitisse, convenio tibi facio qui adjutor ero tibi de totam tuam honorem quas hodie habes et in antea adquisieris cum meo concilio de omnes homines exceptus Arnallus Arnalli de Lerç et Arnallus filius ejus et Guillermus Josepertus clericus qui vocant Vicecomes Castronovo et per nomen de Muled et de Tuir et de Prats et de Mujó adjutor ero tibi per fidem sine engan, et de ipso adjutorio notenganare, et mitto tibi impignora Arnallus Arnalli et filio suo Arnallus qui si hac convenientia non tibi tenuero qui est suprascripta et si infra XXX dies qui tibi mihi commonueris non tibi emmendaverit. Requirere similiter ad Arnallus Arnalli prescriptus et filio suo Arnallus et commonueris si non tibi fecissent emmendare cum laudassent tuos homines per directum donassent tibi CC.tas uncias de auro Valencia inter equos et mulos ad precium de homines qui per directum dixissent. Et si Arnallus prescriptus cum filio suo prescripto facere

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón II, n.º 63.

non voluerit hoc quod scriptum est ipsum alaudium quem ego Guillermus teneo in parrochia Sancti Felicis de Bucaberta qui est ad ipsas Planas quos hodie et teneo et habeo tibi Bernardus Comes prescriptos ipsos prescriptos fecissent tibi tenere et habere de mea vita. Et si Guillermus qui est supra scriptus Vicecomes voluerit de tollero ipsa tua villa de Moled aud de Tuir sive de Prats vel de Mojo adjutor ero tibi per fidem sine engan. Acta fuit ista convenientia VX^{mo} kalendas Augusti anno XXX regnante Philippo rege.—Signum Guillermi Ugonis qui ista comvenientia fieri jussi, firmavi et testes firmare rogavi. —Signum Arnallus Arnalli de Lerc.—Ista convenientia fuit facta in presentia de Arnal de Lerch et de Arnall filio suo et de Berenguer de Aivio et de Bernad de Soler et Bernad Hugo et de Bernad Pere de Solerc et Arnal Bernad de Navata.

Bernardus, levita qui ista comvenientia rogatus scripsi die et anno quo supra. (1).

MMCCVIII

Testamento de Bernardo Juan, señor de Ogassa y de La Clusa, por el cual hace importantes donaciones á las iglesias y monasterios de esta comarca, en el año 1092.

Quia nullus in carne positus mortem evadere potest idcirco ego Bernardus Johannes jacens in ipsa mea domo de Aguaca detentus magna egritudine et cogitans de die mortis mee, in mea plena memoria ac loquela eligo michi elemosinarios et manumissores scilicet Petrum Rigualldi (2) Vilae Bertrandi et Bernardum Guifredi capiscole nec non et Arnallum

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Berenguer Ramón II, n.° 70.

(2) ¿Es el fundador del monasterio de Santa Maria de Vilabertrán?

Gaucefredi de Palera et Bertrandum Poncii de Mellan ac Guillelmum Raimundi de Espasen et Raymundum Guillelmum clericum fratrem eius quibus deprecans tribus plenisimam potestatem post obitum meum distribuendi omnium facultates rerum mearum inmovilium atque movilium sicut in hoc testamento meo invenerint scriptum. Primitus debito corpus meum ad sepeliendum Beato Johanni Bautiste Rivipullensis cenobio; de donacionibus vero quas Domino et sanctis ejus per remisionem pecatorum meorum dimitto; primum remanea Sancte Marie Rivipullentis ipsum meum alodium de Sennarucio et de Vitabona et Tarnadela, cum omnibus que pertinent ad usum et servitium ominum, et ipsum mansum de Fullosa ubi bi apendentibus simul cum ipso boscho de Cumo sicut scriptum est in ipsa carta donationis quam ego fieri jussi et firmavi ei; et dimitto sibi omnes alodios suos quos teneo in pignora aut per fevum sive per escamviationes aut per qualicumque modo simul cum ipsis mansionibus quas ego teneo prope ecclesiam Sancti Eudaldi sine ullo retentu; et sante Marie Ville Bertrandi ipsum meum alodium quod ego habeo infra terminos parroquie Sancti Martini de Aguacia in locis qui nominant Kastellare et Torrelepraria, scilicet mansos et kabannerias cum ipso manso de Rocheta et ipso boscho de Ario, quantum ibi habeo et habere debeo et ipsas kalms usque in paratam luporum et ad curbariam et usque ad Kanalilas et usque ad condamina et usque ad collem de Fullosa et usque in parroquia predicti Sancti Johannis, cum omnibus ad usum et servitium predictorum manssorum pertinentibus, videlicet terras laboratas et ermas et tractas et vineas sen prata atque defensas nec non et pasturas sive usaticos et servitia que ego habeo de jam dicto alodio remaneant ei sine ullo retentu, et predicto Sancto Johanni dimitto ecclesiam Sancti Martini Agnacie cum universis decimis et primitiis parrochie sue et

cum omnibus oblationibus et cimiteriis et donationibus predicte ecclesie pertinentibus, sine ulla retencione, excepto ipsum tertium jam dicte ecclesie Sancti Martini quem teneat Guillermus Remundi dum vivit et post obitum suum revertat in potestatem Sancti Johannis, et dimitto predicto Guillelmo ipsum mansum quem tenet Johannes Alarici per eum et post obitum ejus revertat in potestate Sancti Johannis, et ipsas meas kassas de Aguaca cum ipsis ortis teneat Guillelmus Remundi per sanctum Johannem et per clericos ejus et in illorum servitio dum vivit et post obitum ejus revertattur Beato Johanne. Item Bertrando Poncii ipsum mansum quem tenet per me in Aguaca ut habeat eum per Guillelmum Remundi ad fevum et post obitum Bertrandi remaneat Guillelmo Remundi et post obitum amborum transmutetur in potestatem Sancti Johannis. Item ipsum mansum de Connamina quem pater meus dedit Sancto Johanni dimitto Olibe Adalberti ut teneat eum per sanctum Johannem et clericus dum vivit, et post obitum ejus revertatur Sancto Johanni. Iterum dimitto predicto Sancto Johanni aliud cunctum meum alodium quod ego habeo infra jam dictam parrochiam Sancti Martini scilicet mansos cum terris vel laborationibus hominum habitancium in ipsis, simul cum eremis et boscis calmibus et pasturis et tractis et ipsum pujum in quo Kastrum Penne est constructum cum ipso Monte-Irato et ipso Monte de Taga et colle de Jove sine ulla reservatione, et insuper dimitto predicto Sancto Johanni omne meum alodium de Jesso cum omnibus ad eundem alodium pertinentibus qui michi advenit de parentibus meis, et aliud alodium quod ego teneo in jam dicto Jesso et in Ennegonibus per pignoram de centum mancussis ceptimi aut jafarinis quos michi debebat condam Bernardus de Belaucel, dimitto predicto Sancto Joanni tali tenore et si aliquis ex eis propinquus cui legaliter sucesserit redi-

mere voluerit donet jam dictos mancusos Sancto Johanni et clericis ejus et recuperet prefatum alodium et ex jam dictis mansis de prefato pignore dimitto unum quem Guillelmus Radulfi tenet, Guillelmo Remundi nepoti meo in vita sua et post obitum ejus solide et libere transmutetur in propietatem Sancti Johannis. Item dimitto predicto Sancto Johanni omnia sua alodia et eclesias et pignoras quas ego teneo per qualicumque modo sine diminutione aliqua. Et Sancte Marie Paniceuris dimitto ipsum meum alodium quod habeo in parrochia Sancti Felicis de Bruguera et Sancti Vincentii de Planedoles et parrochia de Nevano et duas partes ecclesie Sancte Marie de Eschales cum decimis et primitiis suis et oblationibus sibi pertinentibus et omne alodium quod habeo in parrochia jam dicte ecclesie de Eschalis sine ulla reservatione; et ad kanonicam Sancte Marie sedis Gerunde dimitto ipsum meum alodium cum omnibus suis pertinentiis quod habeo in parrochia Sancti Andree de Joterricio aut homines tenent per me et teneant illud predicti fratres Raimundus Guillelmi clericus et Guillelmus Raimundi dum vixerit et post obitum illorum revertat jam dictum alodium in jus et dominatum prefate kanonice sine ullo retentu, et ipsum alodium quod michi dimissit vivolario jure Berengarius Gaucefredi de Sedernes cum ipso esplet dimitto jam dicte kanonice sedis Jerunde. Et Sancte Marie kastrum Bisulduni dimitto ipsos suos alodios quos teneo nominatim Kannocis ejusdem ecclesie fideliter comorantibus sine ulla retencione et ipsum mansum de Gogineis et de prato quos teneo de Sancto Laurentio dimitto sibi fideliter sine ulla reservatione. Et Sancte Marie Letonis dimitto ipsum meum mansum de Aguaca quem tenet Arnallus Mironis de Pugnal, et ipsum mansum de Noger quem Amalricus tenet dimitto Petro Guillelmo nepoti meo dum vivit et post obitum eius revertatum in potestatem Sancti Johan-

nis, et ipsum alodium Poncii Bernardi quod ego teneo in pignora ejusdem Pontio fideliter reliquo cum uno cavallo quem mando ut redimat de Arnallo Tallant; et ipsum alodium quod habeo in Kalleges dimitto Arnallo Arnalli nepoti meo, et ipsas meas domos Gerunde quas emi de Gualtario et de Bonifilio Donnutii dimitto Petro Guillelmi clerico nepoti meo, et alias mansiones que fuerunt Mironis Guaschet simul cum ipsis baiulies quas habeo in Lambellis dimitto Raimundi Guillelmi clerico nepoti meo et cum ipso kavallo quem habeo cum Petro Bernardi de Vinea; et ipsas baiolias et servitia que pater meus habuit et ego habeo in meo honore et pro meo habere deveo, videlicet in Jesso et in Cubilsecho et in Kampo et in Salterro et in Mossellols et in Solamal et Trunils et in Bruguera et in Fagunnella, dimitto Guillelmo Raimundi nepoti meo tali tenore ut ipse Guillelmus bene defendat jam dicta alodia que ego dimitto predictis Sanctis Dei per remedio anime mee et idem Guillelmus nichil mali faciat in jam dictis alodis sanctorum, et omnes meas voces et dredtadges que habeo in valle de Possada de alodio que michi adveniunt ad parentibus meis, dimitto Sancte Marie de Panicars, similiter omnes fevos et bajulias que habeo in Pausata et que ibi michi adveniunt de parentibus meis, dimitto Guillelmo filio Arnalli Guillelmi de Todela. Et ipsum honorem de Clusa cum ipso castro habeat Berengarius Arnalli et acordet indecum Arnallo Guillermi et filio suo tali tenore ut idem filius Arnalli Guillelmi habeat jam dictum honorem de Clussa et kastrum cum medietate de ipso dominico que ego ibi teneo per Berengarium Arnalli salva sua fidelitate, et alias omnes meas voces que habeo in jam dicto honore de Clussa et ipsas bajulias de Calmedela habet a Berengarius Arnalli dum vivit et post obitum ejus remaneant predicta omnia Arnallo Guillelmi et filio suo tali modo ut habeat jam dictum castrum de Clussa cum ipso

honore per Guillelmum Bernardi de Sancto Christoforo, sicut Berengarius Guillelmi habuit per eum, et ipsas bajulias quas habeo in villare kastellano et in Samuga et in villa Rubea et alodium quod fuit de Gerallo archidiacono et quod dimissit Sancto Laurentio et Sancto Petro, dimitto Berengario Arnalli de Salles, et dimitto Guillelmo Gaucefredi kastrum de Pennacum ipsa kastellania, et cum ipso fevo de Aguaca quem Arnallus Tallant tenet per me et habeat jam dictum kastrum cum ipso fevo per Guillelmum Remundi, et dimitto cum sua bajula et ipsa mea mula meliore ad opera ecclesie Sancti Johannis, et chiphos argenteos cum annulo ad restaurandam crucem Sancti Johannis, et ipsos gradals dimmitto Sancto Johanni ut sint patene ad corpus Domini et ipsam mulam quam habui de Rossello dimitto Sancte Marie Paniceris et meam mulam nigram archiepiscopo Terrachone, ita ut donet Bernardo capiscole II.as libras plate aut accipiat ab eo unde et ipsa mea mula baja de Somer cum ipso lecto et habenis et pannis et ipsa cholced...ra et salma cum ipso stramento dimitto Raimundo Gillelmi clerico, et ipsam mulam quam habet Poncii Otonis dimitto sibi tali modo ut donet inde unam libram plate episcopo Jerundensi quem deprecor ut me absolvat, et Petrus Bernardi per ipsum mulum quem michi devet donet aliam libram plate, ad ipsum Ospital de Jerunda et illud censum quod male superposui et ad crevi meis hominibus de Sennarucio et Vitabona et Tamadela penitet me fecise et precor abbatem Rivipollense ut illi pagenses non faciat aliud censum nisi illum quem patre meo dedero, et super pallicium meum cum pellicia habeat Petrus Guillelmus clericus, et ipsas meas obes quas habeo in Aguaca et in Sorrocha cum quatuo equibus, dimitto Sancto Johanne. Est actum hoc testamentum idus Januarii anno XXXIII regni Filipi regis.—Ego Remundus Guillelmi clericus ad

vicem jam dicti testatoris hoc testamentum sua jussione firmo. —Bernardus Johannis clericus qui hoc testamentum fieri jussi signo puncti firmavi et testibus firmare rogavi.—Signum Guillelmus Raimundi.—Signum Guillelmi Petri.—Signum Arnallus Tallant.—Signum Petri Suniarii.—Signum Guillelmus Gaucefredi.—Petrus Guillelmi. —Signum Bernardus capellanus..... sacerdos qui hoc testamentum rogatus scripsi et subscripsi die et anno quo supra (1).

MMCCIX

Donación otorgada por Guillem Bernat á Ledgarda de un alodio en el condado de Besalú, en el año 1092.

In nomine Domini. Ego Guillelmus Bernardi filius Disposie femine qui sum, donator sum tibi Majencis femina filia qui fuisti Ledgardis femine et matris, per hec scriptura donacionis dono tibi ipsum meum alodium totum ab integrum quod michi dimissit pater meus Guillelmus Bernardi de Corneliani in suo testamento in villa Pudolos et in parroechia Sancti Juliani de Ordeis. Est prefatum alodium in comitatu Bisuldunense et in parrochia Sancti Petri de Navata et de Sancti Juliani quod situm est in villa Ordeis et in locum vocitatum Pudolos et Sancte Marie de Pujo qui michi advenit per parentorum meorum aut per qualescumque voces vel auctoritates sunt namque prefata alodia, cum æcclesia Sancte Marie de Cellaria ejusdem ecclesie et mansis mansionibus, casis, casalis, columbariis, curtis, curtalis, parietis structis et destructis, ortis, ortalis, canabaris, linaris, pratis, pascuis, fontaneis et disruptis, montium et declium cultum et eremum, ruralibus discurrenciis, arboribus fructuossis et infruc-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 2.

tuosis de quacumque progenie ibi essent, garriciis et garrigariis et omnia sibi pertinentibus de jam dicto alodio, afrontat namque prefatum alodium, a parte orientis in parroechia Sancti Andree de Borracano, a meridiana vero parte afronta intus flumen Fluvianii aque, de occiduo namque afronta in parroechia Sancti Martini de Olmeda, de vero circio afronta in parrochia Sancte Marie de Villarunnanti. Quorum hec afrontaciones includunt vel resonat de meo alodio que ego habere Deo donante debeo sic dono tibi toto ab integro cum exios et regressios ejusdem alodii ad tuum proprium alodium sine ulla reservancia aut sine retentu et sine engan, ita quod si ego donator aud utrius sexus feminarum homo vel femine qui contra hec scriptura donationis venero vel venerint ad inrumpendum, non hoc valeo vel valeant vindicare quod requisiero vel requisierint in triplo componam aud componant jam dictum alodium cum sua melioratione, et postea ista scriptura donationis firma maneat inconvulsa. Facta ista scriptura donationis IIII nonas Aprilis anno XXXIII regni Philipi regis. Signum Guillelmus Bernardi qui hec scriptura donationis fieri jussi, firmavi ac laudavi et testibus firmarique rogavi.—Signum Dalmatii Gaucberti.—Signum Berengarii Gaucberti.—Signum Bernardi Dalmatii. — Signum Berengarii Senfre.—Signum Berengarii Petri.

Petrus presbiter, qui ista scriptura donationis scripsi cum ejus meliorationibus ubi sunt et die et anno quo supra prefixo (1).

MMCCX

Definición hecha por Uzalardo de un manso á

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 9.

favor del monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 1093.

In nomine Domini. Ego Uzalardus Guillelmi de Perela reddo et definio et evacuo Sancto Johanne cuius monasterium est situm super flumen Tezer mansum unum qui est in villa que vocant Encabads quem tenebat per fevum in presentia Arberti, prioris, et Helisabeth, priorissa et presentibus et futuris habitatoribus predicti Monasterii et habeant et posideant omni tempore sine inquisitione, et inquietatione omnium hominum; et accipio propter predictum mansum bovem unum obtimum et solidos VIIII monete obtime, et hoc nullus hominum valeat inquietare; quod si fecerit in duplo restituat cum sua melioratione, predicto sancto Johanni et suis habitatoribus sibi servientibus. Facta ista karta dimissionis et evacuacionis VIII idus Marci anno XLIII regni Philippi regis.—Signum Udalardus Guillelmi, qui ista scriptura definitionis vel evacuationis fieri jussi et firmavi et firmare rogavi. —Signum Raimundo capellano.—Signum Rodlan.—Signum Arnall Petro. —Signum Adalbert Pistor.—Signum Petrus Oliba.— Petrus sacer qui ista karta rogatus scripsit sub die et anno quod supra (1).

MMCCXI

Confirmación de los bienes que poseía el monasterio de San Juan de las Abadesas, por Berenguer, arzobispo de Tarragona y obispo de Vich, en el año 1098.

Anno Dominice incarnationis nonagesimo octavo post millesimum Dominus Berengarius sancte Tarrachonensis ecclesie Archiepiscopus, et Ausonensis

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 77.

Episcopus divino conpunctus amore atque metuens ne adquisitionem quam fecerat de abbatia Sancti Johannis Rivipollentis qui dicitur de Abbatissis ob esset vel eiusdem loco vel sibi quocumque tempore aut per mortem eius, aut etiam eo vivente dimisit, dereliquit refutavit, et definivit eamdem Abbatiam Sancti Johannis cum omnibus que sui juris sunt, ubique terrarum tam cum his que antiquitus eadem ecclesia, obtinuit, vel quocumque modo tenuit vel habuit vel habere debuit quam cum his que moderno tempore, ab aliquibus adquisisse dinoscitur in potestatem ejusdem Sancti Johannis atque in manum Domini Berıardi Comitis bisullunensis: quam difinitionem omnino facio absque omni subplantatione ego prefatus Berengarius tarrachonensis archiepiscopus de omnibus que idem Sanctus Johannes abet vel abere debet in his comitatibus scilicet Rivipollensi, Ausonensi, Bergitanensi, Cerritaniensi Confluento, Vallespirensi, Rossilionensi, Bisullunensi, Petralatensi, Impuritaniensi, Gerundensi, et Barchinonensi ac Urgellensi, sicut ullo unquam tempore melius sciuntur esse vel fuisse Sancti Johannis. In his comitatibus quicquid aliquibus dedi tam clericis quam laicis, de honore Sancti Johannis omnia difinio et reddo eidem Sancto Johanni non solum terras et mansos sed etiam ecclesias et capellanias atque baiulias, ita quod per meam donationem vel vocem amplius non valeant illa requirere vel abere, vel quocumque modo retinere sed sint cuncta in ad opertura et in dominicatura Sancti Johannis omnes etiam illos fevos quos avunculus meus Guillelmus Episcopus dedit de honore Sancti Johannis, et ego post illum dedi vel ejus etiam in ejus vita, similiter et toto reddo, et dimitto Sancto Johanni. Eodem modo tota animi voluntate reddo et difinio eidem Sancto Johanni omnem dominicaturam Sancti Quirici que est in comitatu ausonensi, et omnem ipsam de Clavedellis, et ipsam de Pino, et ipsam domini-

caturam de Petra fita cum ipsa domo quam construeri juxta ecclesiam Sancti Petri ita ut ex hinc illa domus sit propria Sancti Johannis cum omnibus hedificiis ibi factis, et omnem dominicaturam de vico, et ipsum mansum de Tonna, quem nulli unquam dedi, et si quid aliud est in omni terra, quod possit deprehendi fuisse vel esse Sancti Johannis cuius difinitionis et exvacuationis pactum ita firmum et autenticum esse dispono atque confirmo quod nec mei nec alicui persone liceat infringere vel in quocumque divellere, set eternum obtineat robur omni tempore, siqua vero persona in crastinum magna vel parva secularis vel ecclesiastica contra hanc mee difinitionis auctoritatem venire temptaverit vel ea que difinio auferre vel retinere, atque in quocumque molestare presumpserit postquam semel bis et tertio fuerit ommonita nisi statim emendaverit excomunicationis subjaceat, posita extra limina omnium ecclesiarum Dei donec resipiscat, et ad dignam satisfaccionem veniat et quamdiu in ipsa excomunicationis, rebellione permanserit nullus christianus ei ave dicat neque celebrare cum eo convivium presumat neque societatem osculi exibeat sed separata a Dominici corporis et sanguinis participatione atque humanitate sepultura carens anathemati quod dicitur maranatta subjaceat donec digne satisfaciat et cannonice resipiscat. Acta scriptura III idus Marci anno XXXVIIII regni regis Philipi.—Berengarius gratia Dei Terragonensis Archiepiscopus qui hanc difinitionem feci firmavi firmarique rogavi et hanc excomunicationem feci et laudo Raimundus Archidiachonus et abbas.—Signum Udalardi vicecomitis. —Signum Willelmi Bernardi de Duo-Castella.—Signum Arnalli Arnalli de Lere.—Signum Arnalli archidiachoni de Guardia.—Signum Berengarii Arnalli.—Signum Petri Raimundi de Mata.—Signum Raimundi Mamfredi. — Signum Guillelmi Guisalli de Luca.—Signum Bernardi Ermengaudi de Medalla.—

Johannes clericus Sancti Petri Rivipollensis ecclesie qui hanc diffinitionem scripsit cum litteris dapnatis in VII linea prephato die et anno (1).

MMCCXII

Pleito homenaje prestado á Ramón Berenguer III por Bernardo, conde de Besalú, en el año 1098.

Juro ego Bernardus Bisuldunensis Comes tibi Raimundo Barchinonensi Comiti que ab hodie et deincebs fidelis ero tibi per rectam fidem sine fraude de omni honore quem habes et homines per te, et deincebs per meum consilium habere poteris, et fidelis ero tibi de tua vita et de omnibus membris tuis, et adjutor ero tibi de omnibus ominibus de quibus tu michi mandaveris et volueris et faciam tibi ipsum adjutorium per fidem rectam sine fraude inter christianitatem et christianos excepto Guillelmo Cerdaniensi comiti. De supradictis autem omnibus, ego tibi non tollam neque tollere faciam et qui tibi inde tulerit aut tollere voluerit, adiutor ero tibi ad tenendum et habendum et defendendum contra omnes homines utriusque sexus per fidem sine ullo malo ingenio, et sicut superius scripta sunt hec ego Bernardus jam dictus comes sic tenebo et faciam tibi Raimundo comiti jam dicto sine fraude aliqua per Deum et hec sancta. Anno ab incarnatione Christi Millessimo nonagesimo VIII, VII idus Novembris (2).

MMCCXIII

Donación del castillo de Navata hecha por Bernardo Adalberto de Navata al conde Bernardo

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 59.
(2) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 58.

de Besalú y pleito homenaje que le prestó, en el año 1099.

Notum sit omnibus hominibus futuris et presentibus quam ego Bernardus Adalberti de Navata dedi tibi dompne Bernarde gratia Dei Bisullunensis Comes ad tuum proprium alodium ipsum castrum de Navata cum omni fortitudine que ibi est vel in antea quocumque modo erit et cum omni spatio terre in aqua castum vel omnis fortitudo ibi constructa vel construenda sedet et cum omnibus vallibus interioribus et exterioribus et cum omnibus que ibi ad fortitudinem pertinent vel pertinebunt, ita ut deincebs sint ista omnia tuum proprium alodium ad faciendam omnem tuam voluntatem sine omne retentu et sine omne engan. Que omnia sunt in comitatu Bisullunensi in terminio parroechie Sancti Petri de Navata. Contingunt vero michi paterna hereditate vel aliarum vocum ratione sicut superius sunt scripta vel in loco in quo continentur abentur condirecta vel in futuro sunt melius abenda de meo jure in tuum trado dominium et potestatem ad exercendum omne tuum velle cum ingressibus et egressibus suis et cum afrontationibus suis ex omni parte et est manifestum. Quam donacionis scripturam nec mei nec alicui liceat infringere. Quod siquis voluerit facere in triplo cogatur componere cum omni sua melioratione et postmodum maneat inconvulsa omni tempore. Acta scriptura donationis III kalendas Aprilis anno XXXVIIII regni Philippi regis.—Signum Bernardi Adalberti de Navata qui huius scripturam donationis fieri jussi firmavi et testes firmare rogavi.—Signum Petri Raimundi de Mata.—Signum Bernardi Petri de Solario.—Signum Bernardi Arnalli de Solario.—Signum Raimundi Geraldi.—Signum Petri Geralli.—Signum Arnalli Petri de Malla. - Johannes clericus Sancti Petri Rivipollensis ecclesie qui hanc scripturam rogatus scripsit die annoque prefixo.

Juro ego Bernardus Adalberti de Navata, filius Adalardis femine, tibi dompne Bernardo Bisullunensis Comes, fili Stephanie Comitisse, quod ab hanc ora et deincebs quandiu vixero per directam fidem sine engan fidelis ero tibi de omni vita tua et de omnibus membris tuis que in corpore tuo se tenent et de omni honore tuo quem hodie abes in omnibus locis vel in antea ad meum consilium adquisieris et adjuvabo te contra omnes homines vel feminas qui voluerint tibi tollere honorem tuum vel aliquid de predicto honore. Insuper juro tibi quod ero tibi fidelis de ipso castro de Navata quod modo ibi est vel in antea erit melius quod accepi per manum tuam et teneo et abeo per manum tuam quod dabo tibi potestatem de eo quotiescumque requisieris me inde per te aut per tuos nuncios et non vetabo me inde videre sed ero tibi fidelis quandiu vixero, et de eodem castro et de omnibus in quibus homo debet esse fidelis suo meliori seniori sicut superius scriptum est sic tenebo et attendam tibi ex toto quandiu vixero per Deum et hec sancta (1).

MMCCXIV

Donación otorgada por Dalmacio Berenguer de Carmençó á favor de Bernardo, conde de Besalú, del castillo de Ordal, situado en las inmediaciones de San Julián de Llers, en el año 1099.

Notum sit... ego Dalmatius berengarii de Carmenco dono tibi Bernarde gratia dei bisullunensis comes ad tuum proprium alodium ipsum castrum quod dicitur ordal totum et integrum scilicet cum ipsa turri et cortilio et cum omnibus hedificiis ibi

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 60.

factis uel adhuc faciendis et cum omnibus uallis interioribus et exterioribus et cum... Quod castrum est positum in comitatu bisillunensi in parrochia sancti iuliani de lercio et est manifestum. Quam donationem nec michi nec alicui liceat infringere sed maneat inconuulsa omni tempore..... Facta hanc scriptura donationis XII Kalendas mai anno XXX° VIIII.° regni philippi regis. Sig✠num Dalmacii berengarii qui huius donationis scripturam feci firmaui et testes firmare rogaui. Sig. bernardi raimundi. Sig. Petri raimundi etc. (1).

MMCCXV

Bernardo, conde de Besalú, encomienda el castillo de Ordal á Dalmacio Berenguer de Carmençó, en el año 1099.

Hec est convenientia, facta inter Bernardum gratia Dei Bissillunensem comitem et Dalmacium Berengarii de Carmenco. Comendat namque idem comes jam dicto Dalmatio ipsum castrum quod dicitur Ortdal, et donat ei omnem alium honorem quem pater eius tenuit pro eo et ipse tenet propter hoc convenit jam dictus Dalmatius prefato comiti quod sit ei fidelis omni tempore vite sue sicut fidelis homo debet esse suo meliori seniori et quod adjubet eum sicut melius potuerit de omnibus hominibus quos ipse voluerit guerregare vel de quibus voluerit se defendere, et convenit quod faciat illi hostes et cavalcadas et seguios et omnia alia servitia que fidelis homo debet facere suo meliori seniori; quocienscumque ipse Comes preceperit jam dicto Dalmatio per se aut per suos nuntios in terra sua et extra terram suam; et convenit ut adiuvet illum contra cunctos

(1) J. Miret y Sans. *Documentos inéditos del Condado de Besalú.*

homines et feminas qui voluerint comiti tollere honorem suum vel aliquid de eo sicut melius potuerit et super hoc venit comes ad finem cum jam dicto Dalmatio de omnibus querellis quas de eo abebat. Acta scriptura convenientiarum XII kalendas maii anno XXXVIIII regni regis Philippi.—Signum Dalmatii Berengarii qui hanc convenientiarum scripturam fieri jussi, firmavi et testes firmare rogavi.—Signum Bernardi Raimundi. —Signum Petri Raimundi.—Signum Berengarii Arnalli.—Signum Bernardi Petri.—Signum Bernardi Arnalli.—Petrus levita et Monachus qui hanc scripturam rogatus scripsi die annoque prefixo (1).

MMCCXVI

Promesa que hizo Bernardo, conde de Besalú, al abad y monasterio de San Juan de las Abadesas de que no quitaría nada ni permitiría que se quitase á los clérigos que en dicho cenobio vivían, mencionándose en esta escritura lo establecido en el concilio de Tolosa sobre devolución de bienes á los precitados clérigos. (Sin fecha).

In nomine Domini. Ego Bernardus Bisuldunensis comes Deo et Sancto Johanni quod hunc qui dicitur cenobium et abbacia Sancti Johannis Rivipollensis ab hodierna et deincebs non auferam clericis qui ibi victuri sunt secundum Deum et regulam Sancti Augustini et si homo vel femina predictum locum eis auferre voluerit adjutor ero Deo et Sancto Johanni et illis secundum Deum et sicut superius scriptum est si o tenre et octtenre Deo et Sancto Johanni et illis per fidem rectam sine enganno per Deum et hec

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 62.

sancta.—In concilio apud Tolosam habito cui interfuerunt XX^ti Episcopi et Abbates quam plurimi Renerius Cardinalis et legatus Sancte Romane Ecclesie, et Amatus Archiepiscopus et Legatus Urbanus Papa cum ceteris episcopis judicaverunt de negocio et querimoniis que clericii Sancti Johannis depossuerunt coram eis de Ricardo Abbate et ejus Massiliensibus monachis ut idem Ricardus et monachi ejus redderent Beato Johannis et ipsis clericis omnia predicta et possesiones et ornamenta et cuncta mobilia que ipsi eo tempore quo tenebant ecclesiam ejusdem Sancti Johannis abstulerent et donaverunt et donare fecerunt et raptoribus consenserunt Renerius kardinalis Sancte Romane Ecclesie et legatus venerabilis episcopis B. Gerundensi et B. Ausonensi atque B. Urgellensis sive A. Elenensi et B. Barchinonensi salutem volumus esse notum dignitati vestre clericos Beati Johannis Rivipollensis deposuisse querimoniam in concilio Tolosano super parroechianis vestris qui omnia reverentia postposita auferunt eidem Beato Johannis ecclesias et nonnulla ecclesiastica predia, unde monemus et auctoritate apostolica precipimus ut eos ab ac rapina cessare amoneatis et beato Johanni que sui juris sunt predicatione et excomunicatione reddere faciatis. Quod si noluerint sciant se excomunicatos et ab omni christiana comunione ejectos auctoritate Beatorum Apostolorum Petri et Pauli et reverentissime Papa Urbani et conventu totius concilii Tolosanii quo ad usque resipiscant et que invasserunt dimittant quos eodem modo a vobis excomunicari Sancte Romane Ecclesie auctoritate precipimus donec ad dignam satisfaccionem veniant (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de B. Ramón II, n.° 86.

MMCCXVII

Donación de la iglesia de San Martín de Ogasa y de su alodio, al monasterio de San Juan de las Abadesas, por los hermanos Arnaldo, Juan y Berenguer, en el año 1109.

Omnis ordinacio viventium sive morientium per litterarum seriem ad noticiam transmituntur succedencium. Qua propter nos Arnallus Johanis et Berengarius Arnalli Archidiachoni fratres propter remedium animarum nostrarum seu nostrorum parentum donamus atque tradimus domino Deo et Sancto Johanni Babtiste Rivipollentis cenobii videlicet abbatissarum ecclesiam Sancti Martini de Aquacia, cum decimis et primiciis et fidelium oblacionibus cum suis omnibus pertinenciis atque directis solide et libere absque ullo retentu cum omnibus alodiis, terris cultis et incultis, mansis dirutis vel condirectis et omnibus laboracionibus hominum habitancium in ipsis et cum eremis et boschis, calmibus atque pasturis, necnon et tractis, molendinis atque molendinariis, cum illorum caput aquis montuosum et declivum et cum ipso podio in quo castrum prime fuit constructum cum ipso Monte irato et monte de Taga et colle de Jove et quicquid nos prenominati habemus, tenemus atque possidemus jure propinquorum atque parentum vel aliarum vocum racione vel quicquid Guillelmus Raimundi tenet per nos infra parrochiam Sancti Martini jam dicti de Aquacia, vel si quis alius homo vel femina habet, tenet aliquid per nos cujuscumque rei sit sine ulla reservacione vel minoracione cum omnibus illorum terminis vel affrontacionibus et exitibus et reitibus sicut nos prefati jam dicta omnia tenemus et habemus qualicumque modo vel voce in prefatis locis et homines per nos sic tradimus sepe facta omnia in

dominium et potestatem predicti Sancti Joannis Abbatissarum et monachorum et Dei ancillarum ibique Deo famulancium sine ullo retentu et ullo enganno. Quam scripturam donacionis nec nobis nec alicui liceat infringere quod si quis voluerit facere in quadruplo cogatur componere cum omni sua melioracione et postmodum maneat incombulsa omni tempore.—Arnallus gracia Dei ausonensis episcopus.—Facta donacionis scriptura idus Augusti anno primo regni Leovici regis.—Signum Arnalli Johannis.—Signum Berengarii Arnalli archidiachoni, nos qui hanc scripturam nostre donacionis fieri jussimus et manibus propriis signum puncti firmavimus et testes firmare rogavimus.—Signum Petri Raimundi de Mata.—Signum Raimundi Bernardi de Portella.—Signum Raimundi Geraldi.—Signum Raimundi Guillelmi de Beuda.—Signum Petri Raimundi Cavarochas.—Signum Raimundi Stephani capellani.—Ganfredus abba.—Signum Ennegonis prioris.—Signum Berengarii Sancii.—Signum Bernardi Dei gracia comitis.—Signum Arnallus Arnalli.—Signum Rodegarius levita.—Signum Olivario.—Signum Guifredus sacerdos.—Signum Girbertus sacerdos.--Signum Petrus Raimundi bajulus hujus possesionis.-Signum Salomonis capellanus et judex.—Signum ego Bernardus Johannis ad vicem illius sua jussione hoc firmo.—Signum Raimundus Sancti Felicis abbas.—Signum Petrus abbas Aggerensis.

Bertrandus clericus qui hoc scripsit cum litteris suprapositis in V linea die et anno (1).

MMCCXVIII

Convenio que hizo Bernardo, conde de Besalú, con Pedro Raymundo de Mata, Raymundo Poncio

(1) Arch Cor. Arag., Escrs. de Alfonso I, n.° 87.

de Milany, Guillermo Raymundo y Dalmacio Poncio y Guillermo Poncio, sobre el honor de Gausberto de Crexell y su castillo, por el cual el Conde se lo da á dicho Pedro R. de Mata, en el año 1111.

Hec est convenientia facta inter dominum Bernardum Dei gratia Bisuldunensium Comiti et Petrum Raimundi de Mata atque Raimundi Poncii de Malagno, et Guillelmum Raimundi atque Dalmatium Poncii filios ejus nec non et Guillelmum Poncii, fratrem eiusdem Raimundi Poncii de honore Gauzberti de Crexello et de ipso kastro de Crexello, quod predictus Commes dedit jam dicto Petro Raimundi de Mata, et honorem jam dictum et castrum unde prefatus Comes donnat illos prenominatos, scilicet Raimundum Poncii et Guillelmum Raimundi atque Dalmatium Poncii, filios eiusdem Raimundi Poncii, et Guillelmum Poncii fratrem Raimundi Poncii prenominato Petro Raimundi de Mata, ita ut ipsi prenominati sint fideles homines de jam dicto Petro Raimundi de Mata per prefatum honorem et castrum. Qua propter conveniunt ipsi prenominati, jam dicto Petro Raimundi grato animo et spontanea voluntate, quod ab hac hora et deincebs fideles sint illi quandiu vixerint per fidem rectam sine enganno de vita illius et de membris illius et de prefato honore et castro, ut cociescumque dictus Petrus Raimundi requisierit illis prelibatis, potestatem de eodem castro donent illi absque ulla contradictione, et malo ingenio, prefatam potestatem sive predictus Petro Raimundi requirat per se aut per se nuntium de prenominato kastro de Crexello, donet illi sine ulla dilatione quociescumque ipse voluerit salva fidelitate domini Petri Raimundi. Iterum conveniunt jam dicto Petro Raimundi ut fideles sint illi de omni honore illius quos hodie ubique terrarum abet vel in antea aut quisierit, et adiuvent illi contra omnes omines vel feminas unde

ipse Petrus Raimundi voluerit se defendere et adjuvare. Insuper convenit prenominatus Guillelmus Raimundi ut sit Dominicus omo de predicto Petro Raimundi, et deincebs non faciat ullum seniorem sine jusione illius et voluntate propter hanc concessionem honoris et castri jam dicti et convenit ipse Guillelmus Raimundi resonato Petro Raimundi ut fidelis sit illi in omnibus causis in quibus fidelis omo debet esse fidelis suo meliori seniori et convenit ipse potestatem dare de predicto kastro Crexelli, sicut superius comprehensum est quod si predictus Guillelmus Raimundi absque legitimo filio obierit, predictum honorem et castrum abeat Dalmatius Pontii frater eius per predictum Petrum Raimundi, quod si etiam causa extiterit ut ipsi ambo fratres moriant superstitit patrem Raimundus Poncii prefatum honorem et castrum abeat Raimundus Pontii per prefatum Petrum Raimundi jam dictum sicut filii eius abuerunt. Facta scriptura convenientie XV kalendas januarii anno III regnante Ludovico rege. —Signum Raimundi Poncii. — Signum Guillelmi Poncii. — Signum Guillelmi Raimundi. — Signum Dalmatii frater eius.—Signum Raimundi Bertrandi. —Signum Guillermi Bertrandi frater eius. — Signum Guillelmi Raimundi de Petred.—Signum Bernardi Raimundi de Mata.—Signum Bernardi gratia Dei commes. — Signum Petrus Raimundi de Mata.—Signum Petrus Geralli.—Signum Raimundi Bernardi de Portella. — Signum Petri Seniofredi Montis-acutis. —Signum Willelmi Odegarii.—Salomonis capellanus et judex, qui hoc scripsit prefato die et anno (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 136.

ADICIÓN

á la segunda parte de la

COLECCIÓN DIPLOMÁTICA

del

CONDADO DE BESALÚ

MMCCXIX

Convenio en virtud del cual Bernardo Adalberto de Navata entregó al Conde de Barcelona, Besalú y Provenza, el horno de Besalú con sus pertenencias y toda la propiedad que fué de Berenguer Raimundo de Navata, excepto la dominicatura de Orriols; y el Conde le dió una bailía en Estela, en el año 1112.

Hec est difinitio atque convenientia, quam facio ego Bernardus Adalberti de Navata tibi domno Raimundo Berengarii Barchinonensi, Bisuldunensi atque Provintie comiti difinio namque ego jam dictus Bernardus tibi jam dicto comes ipsum furnum de

Bisuldino cum universis ad se pertinentibus ad faciendum de eo quodcumque volueris et totum ipsum honorem qui fuit Berengarii Raimundi de Navata in quibuscumque sit locis excepta dominicatura Durriola, quam ibi habes et tenes et una bajulia in Stella qui michi donas ad feudum: et per istam dominicaturam atque baiuliam quas michi donas ad fevum et per alium honorem quem teneo de tuo honore, convenio ego jam dictus Bernardus tibi jam dicte comes, quod ab hodierna die et deinceps sim tuus solide et libere contra cunctos homines et feminas sicut homo debet esse de suo meliori seniore. Item convenio tibi ut faciam tibi corts et placita et sequis et hostes et cavalcadas in omnibus partibus sine tuo engan. Facta convenientia VI idus octobris anno V regni Ludoici regis. —Signum Bernardi Adalberti qui hanc convenientiam feci firmavi, firmarique rogavi.—Signum Raiambaldi.—Signum Petri Raimundi de Mata. —Signum Raimundi Arnaldi.—Signum Dalmacii de Petra talata.—Signum Bernardi Guillelmi de Lucan.—Petrus sacrista.—Pontius scripsit (1).

MMCCXX

Testamento de Ermesendis, vizcondesa de Bas, en 3 de las calendas de Mayo (29 Abril) del año 1119 (2).

Quia nullus in carne vivens mortem evadere potest, sed omnes debitum coeti ex solvere habent exigente reatu primi hominis et originali pecati. Idcirco ego Ermesendis, gratia Dei vice-comitissa, tanti examinis diem tremendum pavescens, in mea plena memoria et loquela, pro salute anime mea et matris

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 158.
(2) Tomo I de esta Colección Diplomática, doc. n.º CDXLIII.

ac filio meo seu reliquorum parentum meorum, facit testamentum ex rebus michi a Deo traditis, et eligo manumissores meos Udalardum Vicecomitem, nepotem meum, et dominum abatem Rivipollensem et Raimundum Poncii, et Arnallum Guillelmi de Castellat, et Raimundum Arnalli de Beuda, et Dalmatium et Arnallum Geralli de Castellione, et Raimundum Adalberti de Avinione, et Bernardum Despasen et Raimundum Tovet, quos maneo, et sub Dei obstentatione contextor, ut ita distribuant omnes res meas pro anima mea sicut hic invenerint scriptum. In primis dimitto a Deo et Sancte Marie Rivipollensi corpus et animam meam ut ibi sepeliar si in omni hac patria me mori contigerit. Item dimitto eidem Sancte Marie ad luminaria concinanda jugiter ante ejus altare mansum Desparag qui fuit de Rege ut habeat illud ad integro cum omnibus suis pertinentiis suis. Item dimitto illi Ecclesiam Sancti Christofori de Fontibus-superioribus cum omnibus suis pertinentiis, decimis, alodiis, primitiis, oblationibus, donariis quantum ibi habeo vel habere debeo seu aliquis per me. Que omnia sicut michi, a progenitoribus meis jure hereditario relicta possedi, et tenui ita sint Sancte Marie solide et libere, perpetuo et inviolabili, ac irrevocabili modo eterna legum firmitate. Item dimitto eidem Sancte Marie villam eaundem Fontium ab integro quecumque ibi habeo id est mansos, condirectos et heremos, montes, et valles, colles et rupes, aquas et aquarum capita, molendina, molendinaria et si qua sit defensa boschos, silvas, garricas, venationes, venabula, prata, pascua virrumductus et reductus, cultum et incultum, fevale et dominium planum et declivum, ac montuosum, censalia, servitialia, placita, juditia districziones, exactiones, usanticos et omnia ademprementa et cuncta sua pertinentia et quiquid dici vel nominari potest, quecumque ibi habui vel quolibet modo habere unquam debui vel potui sive habita, sive habenda, cum

exiis et regressiis; predictorum omnium terminantur autem hec omnia, ab oriente in alode Sancti Petri Bisillunensis sive in Sancta-Pace, a meridie in alode predicti Sancti Petri sive Sancti Benedicti, ab occiduo in flumine Fluviali sive in alode Sancte Marie Rivipolle; a parte vero circi in parrochia de Bagudano: item dimitto eidem Sancte Marie omnem meum alodium quod habeo vel habere debeo in villa Beted cum decimo prefati alodii post mortem Guillelmi Segarii et Guillelmi Mironis, et filii sui Petri: item dimitto eidem Sancte Marie alodium meum de Miliaris post mortem Guillelmi Girberti, et ad obitum sui nepotis filii Berengarii Petri: item dimitto eidem Sancte Marie alodium meum de Briolf totum ab integro ad obitum Petri Raimundi de Mata, et Raimundi Tevet et unius filii sui; alodium vero meum de Villa Johannis laudo, et confirmo eidem Sancte Marie sicut tradidi ei per carta donationis ad lumen kandele concinandum ante Sanctum Salvatorem et Sanctam Mariam: alodium vero quod ego tuli Guillelmo Raimundi de Papiol, quod est in Bagudano, quod dedi prefate sancte Marie, laudo illi et confirmo precor et mando ac quero misericordiam Udalardo nepoti meo ut ipse similiter faciat, et tradat Sancte Marie: item dimitto Sancto Johanni de Fontibus omnem meum alodium quod habeo in ipsa parrochia et quantum vel quidquid habeo in ecclesia de Castelar et alodium quod habeo vel habere debeo, in eadem parrochia, et ecclesia de Logordano, et alodium meum quod habeo vel habere debeo in parrochia Sancte Marie de Boloso totum dominium insuper quod ibi nunc habeo vel habere debeo habeat sanctus Johannes ad obitum meum preter mansum Desparrag alium quod non habeo in dominium post mortem militum qui illud nunc tenent, sit Sancti Johannis predicti proprium alodium cum alodio de Tost post mortem Densdedit qui illud nunc tenet, cui ego nunquam donavi: item dimitto Sanc-

te Marie de Ledone mansum meum de Navata ad obitum Petri Sinfredi: item dimitto Sancto Johanni de Abbatissis alodium meum quod comparavi de Guillelmo Gaudamiri in Riodario, id est mansum in Rexag et condaminam et illud de Solano unde ardeat lumen semper ante eius altari: vice-comitatum autem et kastrum de Beuda et castrum de Monteacuto quod est meum alodium et castrum de Monte-Rufo, quod est meum sponsalitium dimitto Udalardo nepoti meo et kastrum de Rocabertino sicut est totum mea justitia et directum quod ego nemini dedi unquam nec consensi, nec definivi, nec ullum placitum cum aliquo vivente de ipso feci. In aliis vero planis alodiis que sunt extra hoc preter sanctum Privatum sicut Dominus meus Udalardus vicecomes precepit dimito Udalardo nepoti meo tertiam partem, et Beatrici filie mee aliam tertiam partem; de reliqua autem tertia que contigit jure hereditario, Ermeniardi filio meo; et sorte maternali michi advenit post illum dimitto tertium Beatrici filie mee et duas partes residuas Udalardo nepoti meo, in vita sua ud ad obitum ejus fiat illud inde quod Ermengardus obierit absque filiis de legitimo coniugio, remaneat omnis honor meus preter ..... Sanctis collata Beatrici filie mee et filiis eius altari post alterum per successionem legitimam. Malos vero usaticos quos missi in honore Sancti Johannis Abbatissis et Sancte Marie de Riddario et Sancti Benedicti de Bagiis, dimito Deo et prefatis sanctis pro anima mea ut ipsi apud Deum intercedant quatenus mei misereatur. Actum est hoc III kalendas Mai anni XII regni Leovici regis.—Signum Ermesindis Vice-comitisse que hoc testamentum feci et firmavi, et testes firmare rogavi.—Signum Raimundi Pontii.—Signum Guillelmi Pontii.—Signum Guillelmi Raimundi de Malanno.—Signum Dalmatii de Malanno.—Signum Raimundi Tovet. —Signum Raimundi Arnalli de Esponcia.—Signum Bernardi de Espasen.—Sig-

num Raimundi Comes.—Signum Bernardus presbiter.—Signum Petri clerici.—Signum Raimundi prioris Rividarii.—Signum Ingilardi monachi.—Signum Guillelmi prepositi sive camerari Rivipollensis. — Raimundus sacerdos. —Berengarius Dei gratia Girundensis Ecclesie Episcopus.—Udalgarius monachus Sancte Maria et sacerdos qui hoc scripsi die et anno quo a supra cum literis supra scriptis in XXXVIII linea (1).

MMCCXIX

Plácitos celebrados en Besalú, referentes al castillo de Crexell, en el año 1121.

Pateat cunctis qualiter ego Raimundus Arnalli de Spondiliano una cum matre mea Guilla et Guillelmo fratre meo conquesti sumus super Raimundo Poncii de Malan et filiis eius, scilicet Guillelmo Raimundo et Dalmatio atque uxore Guillelmi Raimundi nomine Beatrice ipsum kastrum de Crexel cum omnibus alodiis, fevis et bajuliis fuerunt Adalberti avii mei, qui fuit pater Guille matris meæ et Petri Adalberti, avunculi mei; propter hoc firmavimus rectum in manu domini nostri Udalardi vicecomitis ex utraque parte per quingentos morabetinos. Deinde venimus ad placitum apud Bisillunum presentibus Ollegario archiepiscopo Tarragonensi, et Berengario episcopo Jherundensi cum ceteris magnatibus terra, dictis vero utriusque partis querimoniis et plactis testamentis atque scripturis, datisque responsionibus Archiepiscopus prefatus et Jherundensis episcopus judicaverunt quod Raimundus de Spondiliano, mater et frater suus Guillelmus per scripturas illas seu per voces quas ibi attulerunt, nichil juste in su-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 224.

pradicto kastro et honore superius proclamato consequi debebant. Qua propter ego Raimundus Arnalli et frater meus Guillelmus cum matre nostra et filiis meis difinimus et omnino evacuamus omnia predicta ita ut nos neque aliquis posteritatis nostræ neque aliis per nos a modo omnes supradictas res requirere possimus vel posint sed secure et solide maneant in potestate Raimundi Poncii atque Guillelmi filii eius uxorisque illius Beatricis et sororis ipsius Saure, necnon Dalmatii fratris Guillelmi Raimundi et posteritatis earum omni tempore pereheniter possidende. Acta scriptura difinitionis seu evacuationis II kalendas Martii anno XIII regni Ludovici regis. Signum Raimundi Arnalli qui hanc difinitionem feci cum matre fratrique suo et cum filiis suis firmavit et testes firmare rogavit.—Signum Guillelmi Arnalli.—Signum Guille.—Signum Arnalli.—Signum Poncius Arnalli.—Signum Sequi.—Signum Torró.—Signum Berengarii de Villanova.—Signum Bernad Avioth.—Signum Gaufredi Guillelmi.—Signum Guillelmi Bernardi de Aqualata.

Johannes sacer qui hoc rogatus scripsi sub die et anno quo supra (1).

MMCCXXII

Convenio entre Raimundo Poncio de Milany y Raimundo Arnaldo de Esponellá, en el año 1121.

Convenientia et dona inter Raimundum Poncii de Malanno et Willelimus Raimundi filius eius et uxore ipsius Willelimi et filios amborum et Raimundum Arnaldi de Espondiliano talia sunt. Donatque namque predictus Raimundi Pontii atque Willelimus Raimundi filius eius et uxore ipsius Willelimi et fi-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 231.

lii amborum Raimundo, Arnaldi de Spondiliano ipsum fevum quod Petrus Aezaberti tenuit per fratrem suum Gaucebertum, et insuper tertiam partem de dominicatura quam habet Willelimus Raimundi in fevis et baiuliis a colle de Cruce in superioribus per unam cavelleriam de terra excepto honore de Abella et exceptis suis alodiis et ea dominicatura de Comite, et donant ei tertiam partem decimarum Sancti Felicis de Lotune, quam tenet Petrus Segarii, et aliam cavelleriam in Ordeis quam tenet Petrus Emengaldi et ipsum fevum quod est in parroechia Sancti Martini de Chexanos et in parroechia Sancti Mathei de Villadamires, excepto sua dominicatura quam hibi habet. Et isti prenominati comendant eidem Raimundo Arnaldo ipsum kastrum de Crexel in Guardia et in kastelania tali quidem conventu ut Willelimus Raimundi teneat ipsum kastrum in estatica de Pascha usque in festivitatem Sancti Michaelis. Et Raimundus Arnaldi teneat in estatica castrum ipsum de festivitate Sancti Michaelis usque in Pascha, et si erat opus illi suprascriptis ipsum castrum in estatica Raimundi Arnaldi per guerram quam habent et querebant ipsum hab eo liberet eis, et etiam si voluerint eodem tempore stare in suis domibus que sunt infra II portas faciant, et si in estatica Willelimi Raimundi erat opus Raimundus Arnaldi ipsum kastrum per guerram quam haberet de honore suo et Willelimus Raimundi non poterat ei directum ab inimitiis acceptare, habeat Raimundus Arnaldi in ipso kastro intrare et exire et guerrejare contra suos inimicos. Et si Willelimus Raimundi voluerit comendare ipsum kastrum Raimundo Arnaldi custodiat ipsum, aut custodiri faciat, et ista estatica sic fiat inter ambos per omnes annos. Et propter hoc donum et comandam convenit Raimundus Arnaldi supradictis senioribus suis quibus suis propriis manibus se comendavit quod fidelis sit eis de omni honore quem modo habent vel homines per eos, et in

antea per eius consilium habebunt et de kastro de Crexel, et donet eis potestate de predicto kastro per quantas vices ipsum quesierint per se medipsos vel per suum nuntium ab forfectura et sine forfectura, nec se vetet eis inde commoneri vel videri. Iterum convenit Raimundus Arnaldi ut faciat eis curtes et cavalcades et hostes et placita et servitia de cavallis et mullis et guerres per ipsum honorem de Crexel contra cunctos homines vel feminas qui eum honorem eis tollere voluerint ad guerrejare cum eis et sine eis secundum suum posse sine engan et treguam vel pacem non habeat cum inimitis eorum ad dampnum illorum. Et ipsas hostes prenominatas faciat per suum corpus cum suo donducto et cum militibus de ipso honore qui inde debent facere hostes et in ipsas hostes ubi Raimundus Arnaldi non poterit esse per se mitat unum bonum militem bene adobatum propter honorem Petri Azalberti, et propter aliam dominicaturam suprascriptam prestet eis unum mulum aut cavallum recipientem, et alii milites de ipso honore faciant ostes sicut debent. Et item convenit eis Raimundus Arnaldi ut non mitat kastellanum in ipso kastro neque donet de ipso honore sine illorum consilio. Hoc totum quod superius scriptum est ita tenebo et atendam mecum sciente. Et si aliquid inde fregero postquam vos inde per vos aut per vestrum nuntium me requisieritis si infra spatium triginta dierum illud non redirecxero aut rediturum non afirmabo per facere deveniat honor in potestate vestra ad tenendum et expletandum tantum donec malefacta sit redirecta ad per consilium aut per juditium facietis unde donari per directum. Facta scriptura convenientie II kalendas Martii anno XIII regni Ledovici regis.—Signum Raimundi Pontii.—Signum Willelimi Raimundi. — Signum Beatricis uxoris eius.—Signum Raimundi Arnaldi.—Signum Bernardi Arnaldi.—Signum Gaucefredi Willelimi.—

Signum Poncii Arnaldi.—Signum Willelimi Bernardi.—Signum Bernardi Avioth.—Signum Petri de Malanno.—Signum Dalmatii frater ejus de Malanno.

Petrus sacerdos qui ista scriptura convenientie rogatus scripsi cum literis fusis et suprapositis ubi dicit kastrum et manibus, sub die et anno quo supra (1).

MMCCXXIII

Fidelidad prestada por Uzalardo, vizconde de Bas, á Berenguer, abad de San Juan de las Abadesas, en el año 1121.

De ista hora in antea ego Uzalardus vicecomes no dezebrei tibi Berengario abbati qui es de Sancto Johanne nec tolrei ne ten tolrei tua vita neque tuis membris neque de tuis membris que in corpus suum se tenent, nec ego nec homo nec homines, femina neque per feminas per meum consilium neque per meum ingenium. De ista hora in antea ego Uzalardus suprascriptus no dezebrei tibi Berengario abbati suprascripto nec tolrei ne ten tolrei tua honore neque de tua honore neque ipsa abbatia Sancti Johannis Rivipollentis cum omnibus suis pertinentiis neque ipsum kastrum de Lazes cum omnibus suis pertinentiis neque bastire podium Calvel, nec podium Thanavi neque de tuos fevos aut alaudes neque de tuas baiulias quas hodie habes, aut in antea adquisieris, nec ego, nec homo, nec homines, femina aut feminas qui to tolla o ten tolla, ego Uzalardus supra scriptus adjutor ten serei tibi Berengario suprascripto sine tuo engan per quantas vices tu men comonras per nomine de istum sacramentum per te ipsum aut per tuos missos vel missum et comonir no men desvedarei neque de ipsos adjutorios vel adjutorium

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 232.

no t' enganarei et sine tuo engan los te farei el te farei, et ipsum kastrum de Malan quando Comes de Bisuldeno poztad en guerra e mo mandara a tu liurarei e nol te tolrei ne nol te vedarei per quantas vices lom demanara per se aut per suos nuntios, poderos sine tuo engan ten farei, sicut superius scriptum est si to tenrei e to atendrei. Ego Uzalardus suprascriptus tibi Berengario abbati suprascripto excepto quantum tu michi absolveris tuo gradiente animo sine forcia sic Deus me adjuvet et hæc sancta. Quod est actum ante altare Sancti Johannis coram multos presentes clericos et laicos VIII kalendas Mai anno XIII regni Leudovici regis (1).

MMCCXXIV

Entrega por Uzalardo, vizconde de Bas, del manso Rexach al monasterio de San Juan de las Abadesas, el que había legado la vizcondesa Ermesindis en su testamento, en el año 1121.

Notum sit omnibus hominibus quam Ermessindis vicecomitissa quondam per suum testamentum reliquit Deo et Sancto Johanni de Abbatissis pro anima sua mansum de Rexag quos comparavit de Guillelmo Guadamiri in Riddario et mulinum I et comam que est desuper mulino et campum I et condaminam et illud de Solano unde semper arderet lumen ante eius altare. Ego autem Udalardus vicecomes nepos eius post mortem ipsius restiti eius donationem nec adquievi vel permissi ut habet Sanctus Johannes prefatum alodium. Postmodum vero conventus plurimum a domino abbate Berengario eiusdem loci et ob hanc causam acceptis abeo LXX solidis denariorum monete publicæ quicquid ipsa fece-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 234.

rat et quantum ibi habebat vel habere debebat quantumque juris vel vocis profitebar me ibi habere totum dimissi atque reliquo et trado Deo et Sancto Johanni prefati loci in presentia Guillelmi Raimundi capellani Sancti Privati et Raimundi Pontii et Bernardi de Spasen et Petri Raimundi et Bernardi Adalberti et Dalmatii clericorum et aliorum bonorum hominum, ut ab hodierna die et deincebs nullus omnino hominum quiquam ibi habeat nisi Sanctus Johannes prenominatus excepto fevo militum quod ibi habeant tantummodo et nichil aliud, qui vero hoc irruperit in quadruplum Sancto Johanni componat et in antea hec mea restitutio seu donatio aviae meæ semper inconclussa permaneat. Actum est hoc nonas Martii anno XIII regni Leudovici regis.—Udalgerium autem hinc expellam.—Signum Udalard.—Signum Raimundi Poncii.—Signum Bernardi Despasen.—Signum Arnalli Geralli.—Signum Dalmatii de Sala.—Signum Guielmi Raimundi plebani.—Signum Petri Raimundi clerici. — Signum Bernardi Adalberti.

Udalgerius monachus Sancte Marie et sacerdos qui hoc scripsi die et anno quo supra (1).

MMCCXXV

Concordia entre Uzalardo, vizconde de Bas, y Raimundo Poncio de Milany, en el año 1123.

Hec est scriptura pacificacionis et concordacionis quæ facta est inter Uzalardum vicecomitem et Raimundum Poncii de Malanno et uxorem eius ac filios in potestate et manu Berengarii abbatis Sancti Johanis dominus ipsorum, de contencionibus quas habebant inter se de injusticiis et malis empresioni-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 288.

bus quas faciebant in honore Sancti Johannis et Sancte Marie de Crasa et aliorum hominum qui sunt sub termino ejusdem castri de Malanno. Primum difinierunt permisu dicti abbatis quod habeat predictus Raimundus Poncii cum predicta uxore sua ac filiis omnes illos census antiquos absque alicuius inquietudine vel clamore qui de predictis honoribus soliti sint exire, scilicet in unoquoque manso migera I de civada ad mensuram Ridauri et V garbas civada et singulos cifos plenos fabis et cum plenitudo fage fuerit II galinas aut pernam unam et ter in anno adquisiciones ovorum et caseorum scilicet in Pascha et Pentecosten et festivitate Sancti Johannis Bautiste et duas ad coquinam et ad foraster unam et quartera I de civadat et cum faga fuerit ab ipsis rupibus insuper assaturam carnis ad ipsum foraster sed in Palaciolo mediam quarteram cívida, et cum faga fuerit ab ipsis rapibus insuper et in honore predicte Sancte Marie arietes II in uno anno, et in alio unum, de quibus arietibus dabit medietatem Uzalardo. Prefatus autem Foraster a Rupibus insuper habebit in unoquoque manso receptum sibi et cucioni suo semel in anno omnes mansi qui sunt in parrochia Sancti Bartholomei de Lazes usque ad collum de Buziga donent per loced quarteras III ordei ad mensuram Ridauri mansi qui sunt Sanctæ Marie vel Sancti Johannis donent singulas migeras ordei per loced ad mensuram Ridauri si habitatores in se habuerint. Cum autem in predicto castro de Malanno necessarium fuerit operari ex precepto castellani predicti castri, bajuli qui sunt in ipso honore adducant homines ad operam ipsam, de quibus hominibus unusquisque bajulus retineat unum pro calciamento et alium per victum qui sunt Sancte Marie vel Sancti Johannis. Ad alia opera non ibunt ipsi homines Sancte Marie vel Sancti Johannis nisi ad predictum castellum de Malan nec in hoste nec in cavalcatam nisi ad sensum de Malan, et tunc bajuli Sancte

Marie et Sancti Johannis cum castellanus preceperit et opus fuerit ducant omnes homines armatos ad defendendum de inimicis suis quantum castellanus eos ducere voluerit infra terminos ipsius castri de Malan. Cum vero Uzalardus eos opus habuerit in hoc ipsum quod dictum est mandet Raimundo Poncii et Raimundus Poncii ducat eos Uzalardo antiquas tracturas et medietatem de omnibus pascuariis habeat predictus Raimundus Poncius et de tracturis omnibus tam de veteribus quam de nobis habebit medietatem de cassuris si calcare voluerit; si vero calcare noluerit omnes habebit integriter. Ut autem in predictis hominibus Sancti Johannis vel in eorum mansis predictus Raimundus Poncius vel uxor ejus aut filii aliquam violenciam vel exaccionem ullo unquam tempore per se aut per submisas personas non faciant vel fieri faciant dimitit eis supradictus Berengarius abbas rogante Uzalardo ut de unoquoque manso qui habitatores in se habuerint habeat predictus Raimundus Poncius, et uxor eius ac filiis migeram unam frumenti et aliam ordei ad mensuram Ridauri, et moltonem unum totensum tempore Madii qui sit unius anni que omnia habeant per feudo et beneficio jam dicti Berengarii abbatis Sancti Johannis cum aliis feudis que preterea tenent proeo, et si bos vel vacca mortuus ibi fuerit coxam predictus Raimundus habebit similiter predictus Uzalardus hec eadem dimitit eis accipere tam in honore Sancte Marie quam etiam de fevaturiis omnibus. Prefatam autem migeram frumenti et ordei melius homo alius accipiet nisi bajulus Sancti Johannis et Sancte Marie qui dabunt eas predicto Raimundo Poncii ad festivitatem Sancti Michaelis et moltones totonsos in festivitate Sancti Petri, salvis suis redecimis sive bajulivis, cugucie vero et homicidia sunt de Sancto Johanne et de Sancta Maria. Alia siquidem placita habeant medium per medium predictus Raimundus Poncius et uxor ejus ac filii cum Sancta

Maria et Sancto Johanne. Firmaciones vero predictorum placitorum et donaciones ac redempciones mansorum et hominum bajuli Sancte Marie et Sancti Johannis ac Raimundo Poncii pariter faciant et accipiant sed bajuli Sancte Marie et Sancti Johannis sint semper proprii et solidi Sancte Marie et Sancti Johannis sine omni dominacione Uzalardi et Raimundi Poncii quam in eis non habeant a superiore censu vel servicio excipiuntur homines parrochie Sancti Juliani de Vallefecunda qui predicto Raimundo Poncio non servient nisi V supradictas garbas quas ei dabunt, et albergam unam ad unum militem cum sua equitatura et arenam ad opera predicti castri et coxam vacca predictam, si vero predictus Raimundus Poncius predictam albergam accipere voluerit, dabunt ei predicti homines unusquisque quartera I de civada ad mensuram; Ridari et gallinam unam et canadel de vino et placentam unam uni homini suficientem, concedit iterum predictus Berengarius abbas quod habeat aduc jam dictus Uzalardus in predicto honore in unoquoque manso unum par gallinarum vel unam pernam cum faga fuerit et singulos cifos plenos fabis et tres adquisiciones de casibus et ovis et unam ad suum foraster et adliam ad suum cog, et foraster predicti Uzalardi habet receptum in omni supradicto honore sibi et suo cutoni et assaturas carnis cum plenitudo fage fuerit et ab ipsis rupibus insuper quartera I civate, sed in villa de Ciured habeat Uzalardus in unaquaque domo singulos agnos per erbam exceptis in domibus alibergs et non permitat aliquos erbare in omni predicto honore nec tam Uzalardus quam predictus Raimundus Poncius non habeant in Ciulplana nisi supradictas forasterias, et Uzalardus preterea ipsum pascharium de Ciulplana et de Ages usque ad Sanctum Privatum, et in Laces ipsum receptum Comitalem sicut notum est et in honore Sancte Marie alium receptum comitalem, et in ipsis fevis de

Laces in unoquoque manso gallinas II pel pernam cum plenitudo fage fuerit et ipsorum boschorum operatores dabunt quartam partem tocius sui laboris quam habebunt per medium predictus Uzalardus et prefatus Raimundus, sed Raimundus habebit manedam extra hoc pro cuius concamvio habebit Uzalardus ipsos operatores cum suo civo quando operari voluerit. Ceteraque ad predictos boschos pertinent sit sicut solitum est fieri inter eos, sed de Castel-Palom et de Astellers et de Torrents, traginam facient Uzalardo. Adquisiciones in predicto honore predictus Uzalardus non faciet aliquo modo nisi tantum unam quam ei facere permitit prelibatus Berengarius abbas semel in anno in autumni tempore, tali siquidem pacto quod vocato Preposito Sancti Johannis et Priore Sancte Marie ac Raimundo Poncio dicat Uzalardus de ipsa adquisicione quod aptum et conveniens sit et si inconveniens quod dixerit Uzalardus fuerit predictus Prior et Raimundus Poncius ac prefatus prepositus diminuant de illa adquisicione, ita quod conveniens sit quam adquisicionem adunabit Bajulus Sancte Marie in suo honore et bajulus Sancti Johanni in suo qui dabunt ipsam adquisicionem Uzalardo, salvis similiter suis redecimis et in Laces in fevis de Cavallariis similiter. Extra hanc adquisicionem concedit prenominatus Berengarius abbas Uzalardo quod faciat adquisicionem unius migerie frumenti in unoquoque manso et non amplius in parrochia de Vallefecunda. Has siquidem antedictas adquisiciones habeat et teneat pro memorato Berengario abbate predictus Uzalardus sicut et alios feudos quos tenent pro eo. Si qua autem peccora vel jumenta exceptis cavallis et mulis vel si qua pecunia infra terminum predicti castri de Malan ad custodiendum missa vel data fuerint ita salva predictus Uzalardus et predictus Raimundus Poncius cum uxore sua ac filiis infra predicti Castri terminum conservent ut a nemine eorum aliqua occasione vel ca-

lliditate quoquomodo inquietentur ad salva et incontaminata et quieta propris suis dominis omnia serventur. Si autem Uzalardus tam de comissis quam de alliis superius scriptis aliquid stegerit totum quod habet in Frexaned dedit Raimundo Poncio et uxori sue ac filiis. Si vero Raimundus vel uxor eius ac filii fregerint, totum quod habent in predicto Frexaned in dominium dimitunt predicto Uzalardo solide et libere: quod si infra X dies ista que prediximus non emendata fuerint illi que comandaverit sua infra predictum terminum Castri ista perdad quod habet in predicto Frexaneto, ille qui per cuius culpam perditum fuerit postquam comonitus fuerit alter ab altero per se vel per nuncios suos. Extra vero ista comendata propter alia superius scripta ut bene sint firma et incomvulsa conservent tan Uzalardus quam Raimundus Poncius et uxor eius ac filii promitunt sub fide hominii supradicto domino suo Berengario abbati quod ab hac hora in antea nichil aliud accipiant vel accipere faciant adquirant aut adquirere faciant in supradicto honore Sancti Johannis nisi ea que suprascripta sunt, immo defendant ipsum honorem ad comodum et utilitatem hominum ibidem existencium eiusdemque Berengarii abbatis contra cunctos malefactores et insuper obligant eidem abbati omnem beneficium tan suprascriptum quam totum aliud quod tenent pro eo ita quod si infra XXX dies postquam amoniti fuerint quod ei forifecerit non emendaverint tantum et tandiu ipsa amitant beneficia donec in quadruplum ipsi abbati et hominibus restaurent malefacta. Iterum ut hec omnia prelibata semper firmius permaneant mitit Raimundus Pon et uxor eius ac filii obsides Udalardo Berengarium de Cuilsech per D solidos melgurienses et Berengarium Arnalli de Villanova per alios D et Guillelm Ebrini de Balbs per alios D et Guillelm Poncii de Balbs per alios D ut hii IIII.or

deveniant in potestate Uzalardi, et tandiu teneat eos in sua potestate ubi ipse voluerit et possit eos distringere quo usque unusquisque eorum se redimat quantum dictum est postquam comoniti fuerint infra L dies jam dicti vero solidi omnes sint melgurienses et insuper remaneat clamor quousque sit emendatum hominibus a Raimundo Poncio et uxore eius ac filiis. Si vero Uzalardus infregerit premisa superius, teneat Raimundus Poncius et uxor eius ac filii in pignus suum servicium ut non faciat illud Uzalardo de L diebus in antea quousque redirigat hominibus malefacta, exceptis chestis prescriptis quas non vocent toltas. Si vero aliquis de obsidibus obierit mitatur alter in obsidione ad Uzalardum qui sit sine eius engan et qui tantum valeat et per tantum quod si hoc non fecerit Raimundus Pon postquam apellaverit eum Uzalardus infra L dies incurrant in eius potestate alii obsides quousque se redimant vel alius illi restauretur sine eius engan. Actum est hoc III idus November anno XV regni Lodovici regis. —Signum Berengarii abbatis. —Signum Udalard.—Signum Raimundi Poncii.—Signum Arssendis uxoris eius.—Signum Guillelmi Raimundi.—Signum Dalmacii. —Signum Petri filiorum eorum. —Signum Raimundi Bernardi de Guardia.—Signum Poncii Bernardi. —Signum Gauzfredi Guillelmi.—Signum Guillelmi Bernardi.—Signum Arnaldi Geralldi.—Signum Dalmacii de Sala.—Signum Berengarii de Cuilsech.—Signum Berengarii de Vilanova. —Signum Guillelmi Poncii de Balbs.—Signum Guillelmi Ebrini de Balbs.

Raugerius, sacerdos, scripsit hoc sub die et anno quo supra, cum literis dampnatis etc..... (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 246.

MMCCXXVI

Concordia entre Uzalardo, vizconde de Bas, y Raimundo Poncio de Milany, en el año 1123.

Hec est scriptura pacificationis et concordationes quæ facta est inter Uzalardum Vicecomitem et Reimundum Pontii de Malanno et uxorem eius ac filios, de contentionibus quas habebant inter se de honore Sanctæ Mariæ de Grassa et Sancti Johannis Rivipollentis et aliorum hominum qui sunt sub potestate predicti castelli de Malanno. Primum quod habebat predictus Raimundus Pontii cum predicta uxore sua ac filiis omnes illos census antiquos absque alicuius inquietudine vel clamore qui de predictis honoribus soliti sunt exire scilicet in unoquoque manso migera de cibada ad mensuram Rividadri et V garbas de cibada et singulos ciphos plenos fabis et II gallinas aut perna I cum plenitudo fage fuerit et ter in anno adquisitiones oborum et caseorum, scilicet in Pascha et Pentecostem et festivitate Sancti Johannis Bautistae et alias III ad choquinam et ad foraster unam et quarteram unam de cibada et assaturam carnis ad ipsam foraster cum fanga fuerit ab ipsis rupibus insuper sed in Palaciolo mediam quarteram de cibada, et in honore predictæ Sanctæ Mariæ arietes II in uno anno, et in alio unum de quibus omnibus medietatem dabit Uzalardo. Et in omni honore Sancti Johannis predicti et Sanctæ Mariæ medietatem de omnibus placitis et de omnibus redemptionibus mansorum et omnium hominum firmationes predictorum placitorum et donationes et laxatones mansorum et hominum pariter habebant et faciant baiulus predicti Raimundi Pontii et baiulias Sancti Johannis et Sanctæ Mariæ predictæ. Prefatus autem forester a rupibus et insuper habebit in unoquoque manso receptum sibi et cutioni suo semel in anno

omnes mansi qui sunt in parrochia Sancti Bartholomei de Lazes usque ad collum de Buziga donent per loced quarteres III de ordeo ad mensuram Rividadri, si habitatores in se habuerint; si vero habitatoribus caruerint tantum donant de ipso loced quantum de eorum pertinentiis laboratum fuerit omnes alii mansi qui sunt Sanctæ Mariæ vel Sancti Johannis predicti donent singleas migeras de ordeo per locet et sit de ermis mansis sicut superius scriptum est. Cum autem in predicto castro de Malanno necesarium fuerit operari ex precepto castellani predicti castri baiuli qui sint in omni predicto honore adducant homines ad operam ipsam et nullum pro aliqua occasione dimitant nisi unum pro calciamento et alium pro victum unusquisque baiulus qui sit Sancte Marie vel Sancti Johannis et similiter baiuli Sancte Marie et Sancti Johannis cum castellanus preceperit ducant omnes homines armatos ad defendendum et ulciscendum de inimicis suis cum opus fuerit, cum vero Uzalardus eos habuerit opus in hoc ipsum mandet Raimundo Poncii et Raimundus Pontii predictis baiulis qui eos adducant Raimundo Pontii et Raimundo Pontii, Uzalardo antiqua tracturas et medietatem de omnibus pascuariis habeat predictus Raimundus Pontii et de araturis omnibus tam de veteribus quam de novis habebit medietatem de cussuris si calcare noluerit, si vero calcare voluerit omnes habebit integriter ut autem in predictis hominibus vel in eorum mansis, tan de Sancta María quam de Sancto Johanne quam etiam de febatariis omnibus, predictus Raimundus Pontii vel uxor eius aut filii aliquam violenciam vel exactionem ullo unquam tempore per se ad per submissas personas, non faciant vel fieri faciant, dimitat eis predictus Uzalardus absque ulla querimonia in supradictos mansos qui habitatores in se habuerint ut de unoquoque manso habeant predictus Raimundus et uxor eius ac filii migera I frumenti et alia de ordeo

ad mensuram Rividadri et moltonem I totonsum in tempore Madii qui sit unius anni, et si bos vel vacha mortuus ibi fuerit coxam predictus Raimundus habebit. A superiore autem censu vel servitio excipiuntur homines parrochiæ Sancti Juliani Vallefecundæ qui predicto Raimundo Pontii non servient nisi V supradictas garbas quas ei dabunt et albergam ad unum militem cum sua equitatura et arenam ad opera et coxam vachæ predicti castri; si vero predictus Raimundus predictam albergam accipere noluerit, dabunt ei predicti homines unusquisque quartera I de civada ad mensuram Rividadri et gallinam I et canadel de vino et placentam I uni homini suficientem. Prefatam autem migeram frumenti et ordei nullus homo alius accipiet nisi bajuli Sanctæ Mariæ vel Sancti Johanis qui dabunt eas predicto Raimundo ad festivitatem Sancti Michaelis et similiter dabunt isti baiuli totonsos moltones in festivitate Sancti Petri. Aduc autem habet predictus Uzalardus in honore Sanctæ Mariæ et Sancti Johannis in unoquoque manso unum par gallinarum vel unam pernam cum fanga fuerit. De quibus omnibus dat medietatem Raimundo Pontii exceptis hominibus de parrochia Vallefecunda, et exceptis illis hominibus de fevo de Lazes. Et habet Uzalardus in supradicto omni honore singuleos ciphos fabis plenos III adquisicione de casibus et oviis ad se et unam ad suum forester et aliam ad suum chog; et forester predicti Uzalardi habet receptum in omni supradicto honore sibi et suo cutioni et assaturas carnis cum plenitudo fage fuerit, et ab ipsis rupibus et insuper quartera I de civada sed in villa de Cirred in unaquaque domo singleos annos habet Uzalardus per erbam exceptis in domibus alibergs. Et ipsum pascuarium de Chuil plana et de Ages usque ad Sanctum Privatum. Et in Lazes ipsum receptum Comitalem sicut notum est, et in honore Sancte Mariæ alium receptum comitalem, et in ipsis fevis de

Lazes in unoquoque manso gallinas II vel pernam cum plenitudo fange fuerit, et ipsorum boschorum operatores dabunt quartam partem totius sui laboris quam habebunt per medium predictus Uzalardus et prefatus Raimundus. Sed Raimundus habebit monedam extra hoc, pro cuius concambio habebit Uzalardus ipsos operatores cum suo cibo quando operari voluerit, cateraque ad predictos boschos pertinent sit sicut solitum est fieri inter eos et quando necessarium fuerit Uzalardo operari inde domibus Sancti Privati predicti honoris homines incidant ligna que necessaria fuerint et trahant eas usque ad Malum Pertusum vel ad Pla Felgars, et hæc facient predicti homines excepto bajulorum Sancte Marie et Sancti Johannis, homines parrochie de Lazes huic operationi de Sancto Privato non intererunt, sed de Castel Palom et de Astellers et de Torrents traginam facient Uzalardo. Adquisitiones in predicto honore predictus Uzalardus non faciet aliquo modo nisi semel in anno in autumni tempore et cum facere eas voluerit, est pactum inter eos, quod vocato Preposito Sancti Johannis et Priori Sancte Marie ac Raimundo Pontii dicat Uzalardus quod sibi de adquisitione aptum et conveniens visum fuerit et si inconbeniens quod dixerit Uzalardus fuerit predictus Prior et predictus Raimundus ac prephatus Prepositus habeant potestatem servire predictis hominibus de predicta adquisitione; quam adquisitionem adonabit baiulus Sancte Marie in suo honore et baiulus Sancti Johannis in suo et in Lazes in fevis de cavallariis similiter, sed in parrochia de Vallefecunda retinet Uzalardus quod faciat adquisicionem unius migerie frumenti in unoquoque manso extra hanc adquisitionem et non amplius et quod baiulus suus adjuvet ei tam de fevis quam de honore Sancti Johannis quicquid ibi adquisierit. Si autem peccora vel jumenta exceptis caballis et mulis vel si qua peccunia infra terminum predicti Castri de Malan ad custodiendum missa vel

data fuerint ita salva predictus Uzalardus et predictus Raimundus cum uxore sua ac filiis, infra predicti kastri terminum conservent ut a nomine eorum aliqua ocassione vel calliditate quoquomodo inquietantur sed salva et incontaminata et quieta propriis suis dominis serventur. Si autem Uzalardus de comissis superius scriptis aliquod fregerit totum quod habet in Frexaned dedit Raimundo Pontii et uxori sue ac filiis. Si vero Raimundus vel uxor ejus ac filiis fregerint totum quod habent in predicto Frexaned in dominium dimisserint predicto Uzalardo solide et libere; quod si infra X dies ista que prediximus non emendata fuerint illi qui comendaverit sua infra predictum terminum kastri, ita perdat quod habet in predicto Frexaneto ille qui per cuius culpam perditum fuerit, postquam commonitus fuerit alter ab altero per se vel per nuntios suos. Extra ista vero comendatio propter alia superius scripta ut et bene sint firma et incombulsa conservent tam Uzalardus quam Raimundus Pontii et uxor eius ac filii mitat Raimundus Pontii et uxor eius ac filii obsides Uzalardo Berengarium de Chuilsech per D solidos melquireses, et Berengarium Arnalli de Villanova per alios D et Guillermum Pontii de Balps per alios D et Guillermum Ebrini de Balps per alios D ut his IIII.or deveniant in potestate Uzalardi et tandiu maneant in ejus potestate ubi ipse voluerit et possit eis distingere quousque unusquisque eorum se redimat quantum dictum est postquam commoniti fuerint infra L.a dies jam dicti vero solidi omnes sint melquireses, et insuper remaneat clamor, quousque sit emmendatum hominibus a Raimundo Pontii et uxore eius ac filiis. Si vero Uzalardus infregerit promissa superius teneat Raimundus Pontii et uxor eius ac filii in pignus suum servitium ud non faciant illud Uzalardo de L.a diebus in antea quousque redirigat hominibus malefacta, exceptis chestis prescriptis quas non vocent toltas. Si vero aliquis

de obsidibus obierit mitatur alter in obsidione ad Uzalardum, qui sine sit eis engan et qui tantum valeat et per tantum. Quod si hoc non fecerit Raimundus Pontii postquam apellaverit eum Uzalardus infra L.ª dies incurrant in eius potestate alii obsides quo usque se redimant vel aliis illi restauretur, sine enganno eius. Actum est hoc III idus November anno XV regni Ledovici regis.—Signum Uzalardi vicecomitis.—Signum Raimundi Pontii. —Signum Arssendis uxoris eius.—Signum Guillelmi Raimundi.—Signum Dalmatii.—Signum Petri filiorum eorum.—Signum Raimundi Bernardi de Guardia.—Signum Pontii Bernardi.—Signum Gaucefredi Guillelmi.—Signum Guillelmi Bernardi.—Signum Arnalli Geraldi.—Signum Dalmatii de Sala.—Signum Berengarii de Chuilsech.—Signum Berengarii de Villanova.—Signum Guillelmi Pontii de Balps.—Signum Guillelmi Ebrini de Balps. Hoc superius scriptum est translatum ab originali editum instrumento in quo hi subscripti testes existant videntes qualiter hoc fuit transsoptum.—Signum Guillelmi de Pelachonis.—Signum Raimundi de Chabanelles hanc firmat cartam Guillelmus Terrariensis judex Rivipollensis.—Signum Raimundi sacriste Sancti Joannis.—Signum R. de Angles.

Petrus sacerdos scripsit hoc translatum II nonas October anno ab incarnato Dei Filii M.° CXC.° V.° (1).

MMCCXXVII

Compra de una pieza de tierra por Berenguer, abad de San Juan, á Guillermo, en el año 1126.

Cognoscant cuncti presentes atque futuri quod ego Berengarius abbas Sancti Johannis comparavi

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 247.

Guillemo Senfredi quandam petiam de terra quam sine censu diu teneat confidans non esse rectum ut terram censualem absque censu teneret, sed audiens quod hanc terram dederat ei Raimundus Stephani qui tempore Bisullunensis Comitis Bernardi ecclesiam Beati Joannis cum Dei servis ibidem Deo servientibus clericis regebat propter solidos VIII bisillunensium monete. Hanc donacionem ego ipse laudavi statuens cum consilio regularium fratrum ut ex predicta terra Guillelmus Sinfredi censum faceret, hoc est de una terra medietatem de vino ipse et sui omni tempore darent Sancto Johanni. Igitur laudo et concedo illi hanc terram propter denarios XII.im quos dedit michi ut habeat semper ipse et sui et de alia terra quam vocant de Capite Male Jornalade donet semper decimum et primicium, et sit illi et suis in Chasalagge. Afrontat autem hec terra ab oriente in torrente de Ballomar et ab occidente de Estanclar. Si quis hanc cartam violaverit in duplo componat et in antea firma persistat. Que est facta idus Aprilis anno XVIII.° regni regis Leudovici.—Signum Berengarii abbatis qui hanc donacionem laudavi, firmavi, firmarique rogavi.—Signum Arnalli prepositi.—Signum Arnalli Lucanensis.—Signum Kavarroches. — Signum Berengarii, chamerarii. — Signum Raimundi, capellani. —Guillermus presbiter qui hanc cartam scripsit sub die et anno quo supra.

Bertrandi de Biania gerentis vicem Berengarii levite publici scriptoris Sancti Johannis qui hoc anno Domini MCCXXXIIII, IIII idus September, fideliter translatavit die et anno quo supra (1.)

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 278.

MMCCXXVIII

Venta de un manso por Berenguer Arnaldo, abad de San Juan, á Perella, en el año 1226.

Notum sit hominibus tan presentibus quam futuris quam ego Berengarius Arnaldi abbas Sancti Johannis cenobii Rivipollentis cum consensu homnium clericorum ibique adstancium, dono tibi Perelle et uxori tue Cordubame nomine et filio tuo ad fevum mansum I de Planes cum homnibus suis pertinenciis quem abuit Arnaldus Raimundi de Potos propter septuaginta morabetinos quos a te abui, tali condicione ut tu et homnes tua posteritas libere habeas vel abeat ad servicium tamen Sancti Johannis et homnium clericorum ibique Deo serviencium. Quod est in comitatu Bisildunensium in parrohechia Sancti Pauli in valle Rivipollentis, et afrontat ipsum mansum ex parte orientis in Roca Gisera et de occiduo in Redunela, et de meridie in Serra de Pinosa, et etiam ex parte circi in Bel-Sula. Si quis contra hanc donacionis seriem venerit ad inrrumpendum agere non valeat quod temptaverit sed pro sola presumcionis temeritate quicquid ibi leserit vel inde abstulerit in duplo tibi componat cum sua melioracione, deinde in posterum firma hec permaneat. Actum est hoc VII kalendas Juli anno XVIII regnante Ludovico rege.—Signum Berengarii Arnaldi abatis qui hanc cartam fieri fecit, firmarique rogavit.—Signum Arnaldi prepositi. —Signum Bernardi, sacriste. —Signum Mironis, cambararii.—Signum Ulivarii.—Signum Bernardi Arnaldi.—Signum Bernardi Adalberti, prioris.—Signum Bernardi Johannis.—Signum Cavarrocas.—Signum R. Mironi.—Signum Bertran.

Petrus Ipodiaconus qui anc donacionis scriptura rogatus scripsit die et anno quo supra.

Hoc signavit ita Bernardus et Archilevita (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 279.

MMCCXXIX

Prestación de fidelidad por Guillermo Ramón al Conde de Barcelona, por los castillos de Milany, Castelló de Bas, Mont-rós, Beuda, Catllar y Montagut, en el año 1127.

Juro ego Guillelmus Raimundi Senescale filii qui fuit Agnetis femine, tibi seniori meo Raimundo comiti filio qui fuisti Mahaltis comitisse, quod ab hac hora in antea fidelis ero tibi de vita tua et de omnibus membris que in corpore tuo se tenent et de omni honore quem hodie habes vel in antea adquisieris cum meo consilio per fidem rectam sine engan, et dabo tibi potestatem de Castro Malan et de castro Castilionis et de castro Muntros et de castro Beuda et de castro Castlar et de castro Muntagud et de omnibus forticiis et podiis et rocchis, condirectis vel discondirectis que sunt vel erunt in omni honore qui fuit de Udalardo vicecomite de Bass per quantas vices michi demandaveris per te aut per nuncium vel per nuncios tuos et non me vetabo inde videri vel comoneri, et nuncius sive nuncii tui per quos michi hoc demandaveris securi et sine reguard poterint venire ad me et loqui mecum et redire ad te. Et adjuvabo te manu tenere et defendere totum tuum honorem quem hodie habes vel in antea adquisieris per meum consilium ubique locorum et guerrejare contra cunctos homines vel feminas qui tibi inde aliquid tulerint aut tolere voluerint, et hoc faciam tecum et sine tecum opus fuerit per fidem sine engan. Conveniencias quoque quas tibi feci pro hoc honore Udalardi vicecomitis de Bass attendam tibi omnia superius scripta faciam et atendam per fidem sine

engan per Deum et hec Sancta. Actum est hoc nonas Augusti anno XVIIII regni Ledovici regis.

Poncius subdiachonus qui hoc scripsit (1).

MMCCXXX

Privilegio concedido á la villa de San Pablo de Seguries, por el conde de Barcelona Ramón Berenguer, de poder celebrar mercado, en el año 1128.

Sit notum cunctis presentibus atque futuris quam ego Raimundus Berengarii Barchinonensium atque Ceritanensium Comes, dono Domino et ecclesie Sancti Johannis et Berengario abbati, suisque successoribus merchad in villa que dicitur Seguries in quacumque die sibi placuerit in ebdomada. Insuper dono eidem ecclesie omnes paschers quos habeo in honore Sancti Johannis et mei honoris in Comitatu Ceritanie, videlicet de port de Tercuil usque ad port de Podes et usque ad Portules. Item laudo et concedo atque confirmo eidem ecclesie et abbati jam dicto suisque successoribus in perpetuum illos ports de Coma de Bacha et de Coma de Frezer cum suis finibus et adgacenciis, montes et colles, pasturas et planos, boschos, garricis et aquis cum omnibus aliis in se habentibus et continentibus que dici, nominari et excogitari possunt, et terminantur et afrontat a podio de Turri Nebuls et collo de Peraads usque ad colloum de Tresfits et asserra de Moreni usque ad Colomera per bonum et franchum alodium ad omnes suas voluntates ibi et inde perpetuo faciendas sicut Comes Bisuldunensis dicte ecclesie e donavit sine omni contradimento tocius persone. De his omnibus

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 281.

accipio de Berengario jam dicto abbate duos mulos obtimos ut habeat prephata ecclesia sine enganno hec omnia superius scripta cuncta per tempora. Si quis hoc infringere temptaverit nil valeat vendicare quod requisierit set in dupplo componat predicte ecclesie cum sua melioracione. Quod est factum idus februarii anno XX regnante Ledovico rege.—Signum Raimundi Comes.—Signum Raimundus Comes. —Signum Guillelmi Gaucfredi de Cortsaví.—Signum Ugonis de Mathaplana.—Signum G. Ugonis.—Signum R. B. de Olost.—P. R. de Mata.—Bernardus presbiter qui est scriptor. - Signum R. vicecomitis de Urgel.—Signum B. de Hacco subdiachoni.—Signum Berenguer de Sancto Stephano subdiachonus. —Signum G. de Tornerice subdiachoni.

Petrus de Devesa qui, coram testibus prevocatis hoc translatum fideliter translatavit ac etiam emendavit anno Domini MCCXXX sexto, quinto nonas Julii (1).

MMCCXXXI

Donación hecha por Berenguer, abad de San Juan de las Abadesas, á Dalmacio, del honor de Redonella, en el año 1128.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius abbas ecclesie Sancti Johannis cum comuni consensu kannonicorum fratrum, dono tibi Dalmatio omnem illum honorem de Redonela sicut melius eum tenuit Bernardus Adaverti per eandem ecclesiam qui etiam honor pertinet tibi jure propinquitatis per successionem omnium parentorum tuorum tam avorum quam bisavorum et per domum quod Bernardus Adalberti avunchulus tuus te accipiente in locum filii fecerat.

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.º 296.

Sane donacio hec omni tempore valitura consistat que tibi est facta tan de honoribus quam etiam de bajuliis atque nemoribus et molendinis ceterisque omnibus aliis rebus ad eundem honorem pertinentibus. Non est enim pretermittendum sed presenti scriptura hostendendum, quas meliorationes quos census quasque usus eidem ecclessie presens descr..... conferat medietatem scilicet de vino ubicumque sit et tascham de pane statutis temporibus persolves extra hoc quod dono tibi per Barcheram, ab oriente a capite de conamina de area senioral usque ad aliam aream que vocatur Subiranam, et a meridie de ipsa area descendet contra sole occassum usque ad campum qui dicitur Roure ab hinc de circi parte usque ad jam dictam aream senioralem. Verumtamen aliis censibus universis abbatis pro refeccione dabo porc I et ciphos I de formen, ciphos V de civada, de vi michi VI, et hec donacio sit sibi firma omnique tue posteritati poste. Pro qua dimisisti honorem illum paternum cum bajulia quem tenebas et possidebas sine ulla contradiccione fratri tuo Raimundo, eo tamen promitente vera fidelitate et bonum servicium in villa sub Ripensis. Et insuper accipi a te solidos C obtime monete bisildunensis. Si quis hocdisrumpere voluerit in duplo componat et in antea permaneat. Quod est factum III idus Aprilis anno XX regnante Leudovico rege.—Signum Berengarii, abbatis qui hoc donum feci, firmavi firmarique precepi.—Signum Arnalli Lucenensis.—Signum Bertrandi de Malanno.—Signum Guillelmi Adalberti.—Signum Raimundi kapellani.—Signum Johannis Bernardi.—Signum Bernardi Arnalli.—Signum Arnalli Gifredi.—Signum Petri abbatis qui hoc superius et subterius scriptum laudavi et propriis manibus firmavi eunte ad Pisanum Concilium et auri ad Barcheram predicti Dalmacii cum consilio fratrum predicte ecclesie, hoc totum quod est de Gradel usque ad aream de Plana, accipiente ab eodem Dalma-

cio XXVIII solidos denariorum optime monete extra II solidos quos de molendinis dabo per omnes annos qui sunt infra hoc.

Arnaldus sacerdos scripsit hoc rogatus, sub die et anno quo supra (1).

MMCCXXXII

Donación de un alodio, situado en el castillo de Milany, al monasterio de San Juan de las Abadesas por Raimundo Poncio y otros, en el año 1128.

Notum sit omnibus hominibus presentibus atque futuris, quam ego Raimundus Poncii et uxor mea Arsendis et Guillelmus Poncii frater meus et filii nostri Guillelmus atque Dalmacius. Nos simul in unum non quoacti sed nostra propria voluntate dimitimus et evacuamus domino Deo et Sancto Johanni Baptiste medietatem placitorum de ipsa honore Sancti Johannis qui est in castellania de castro Melan et omnes dimisiones defunctorum, et terciam partem de omnia precia alodiorum qui ibi venditi fuerint et ipsum decimum de Colel quem Petrus Uzalgarii per nos injuste tenebat et ipsum mansum de Carcasses quem Arnallus Bernardi et fratres eius tenuerunt per nostram vocem. Hec omnia superius scripta dimitimus iterum et evacuamus libere et solide Domino Deo et Sancto Johanni Baptiste qui est vocatus Abbatissarum et Sancti monialibus ibi manentibus, recognoscentes nos hec omnia injuste obstulisse Deo et Sanctis. Iterum dimitimus et evacuamus omnia placita homicidiorum qui fuerint in supradictam castellaniam sine illorum retentu vel sine engan. Actum est hoc scriptum X° Kalendas

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 297.

Augusti anno XX.° quod Ledovicus cepit regnare.—Signum Raimundi Poncii.—Signum Arssendis uxor eius.— Signum Guillelmus Poncii.—Signum Dalmacii Poncii.—Signum Guillelmi Raimundi.—Signum Dalmacii Raimundi, nos simul in unum hoc scriptum laudamus et firmamus et testes firmare rogamus.—Signum Raimundi Bertrandi.—Signum Raimundi Danucii.—Signum Petro Danucii.—Signum Olivarii.—Signum Bernardus Arnalli.—Signum Bernardus Adalberti.

Rodegarius levita qui hoc scripsit sub die et anno quo superius resonat (1).

MMCCXXXIII

Donación hecha por Pedro, abad de San Juan de las Abadesas, á Arnallo de Ripa, mediante tres sueldos, moneda de Besalú, en el año 1132.

Sit manifestum cunctis viventibus quod ego Petrus abbas Sancti Johannis cum comuni volumptate fratrum meorum, dono tibi atque concedo Arnallo de Ripa, omnique potestati tue, ipsa dominicaturam de Rivo putente, que jacet libea et inculta, hoc autem sub tali condicione facimus ut bene hedifices eam et plantes et dones Sancto Johanni medietatem vini quod inde egredietur. Propter hanc donacionem III solidos denariorum accepimus a te bisuldunensis monete. Si quis autem hanc cartam donationis inrumpere aut infringere temptaverit facere non valeat sed in duplo componat. Actum est hoc kalendas Mai anno XXV.° regni Leudovici regis.—Signum Petri abbatis qui hanc cartam donationis firmari et testes firmare rogavi. —Signum Berengarii Arnalli.—Signum Arnalli custodio Sacrarum.—Signum

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer III, n.° 299.

Petri Arnalli Bajuli.—Signum Dalmacii de Redonela.—Signum Petri Guillermi de Prato.—Signum Arnalli de Vinea.

Arnaldus levita qui scripsit hoc sub die et anno prefixo (1).

MMCCXXXIV

Promesa hecha por el conde de Barcelona Ramón Berenguer, al monasterio de San Juan de las Abadesas, de cumplir lo ordenado por el papa Pascual II, en el año 1135.

Anno incarnationis Dominice M.° C.° XXX.° VII.° Ego Raimundus Berengarii Dei gracia Comes Barchinonensium, Bisuldunensium, Ceritanensium et Marchio recognoscens ecclesiam Sancti Jhoannis Rivipollensis juris esse Beati Petri et juxta privilegia Romanorum Pontificum in ordine chanonicali in perpetuum collocatum statui tante justizie fidem servare et romanis preceptis aurem obedientie dare ratum abens et confirmans quod erga pastorem et gregem presentes et succesuros privilegiorum auctoritates kanonice difiniunt de pace et securitate illorum sane recolende novi quod digne memorie pater meus Raimundus Berengarii eandem justiciam clericis qui expulsi fuerant observaverit quam Paschalis episcopus literis et judicio ratam judicaverit, per presentis igitur formam scripture laudo illorum auctenticas vozes promittens et definiens quod nec presenti abbati Petro et subditis nec futuris in abbatiam rectoribus quolibet modo causa vel ingenio imparem ecclesiam aut bona ad ipsam pertinencia adjutor et defensor eorum in omnibus sem-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.° 21.

per fide recta permanens quicumque eis auferre ecclesiam et ordinem kanonicum evertere voluerit. Ad noticiam presentium et futurorum volo perveniat quod feci consensu et voluntate archiepiscopi Ollegarii et ordinatione presulum vicinorum Raimundi Ausonensis et Berengarii Gerundensis, quos deprecor et volo hujus rei esse testes, laudatores et confirmatores ymmo ex toto defensores. Quecumque vero persona magna vel parva potens aut inpotens frangere aut inquietare statum hujus mee definicionis voluerit in triplo componat et in antea nulli in perpetuum violari liceat. Factum est hoc XIIII.° kalendas Februarii anno XXVII.° regni regis Leudivici.—Udalgarius Elenensis episcopus.—Poncii Elennensis archidiaconi.—Signum Raimundi Dei gracia Ausonensis episcopus. —Gaucefredi Dechans.—Signum Berengarius Dei gracia Gerundensis episcopus. —Berengarius Gerundensis Archidiaconus.—Gaudefredus Bisullunensis archilevite.—Signum Raimundi Comes.—Signum Reamballi. —Signum Bernardi de Bellog.—Signum Berengarium de Lerc.—Signum Raimundi de Torreies.—Signum Dalmacii de Petralata.—Signum Raimundi Bernardi de Guardia. — Signum Geraldi Ugonis.—Signum Arnalli de Lerc. —Signum Petri de Cervera.—Signum Guillermi Raimundi de Malan.—Signum Gaucerandi de Sales.— Signum Bernardi Jhoannis.

Guillermus presbiter qui hoc scripsit sub die et anno quo supra (1).

MMCCXXXV

Donación de Guillermo Ademar del manso Coll á Santa María de Finestras, en el año 1136.

(1) Arch Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.° 42.

Sit notum cunctis quam ego Guillermus Ademari dono Deo Omnipotenti et gloriossisime semper Virginis Marie Fenestris hac indicante scriptura illum mansum de Collo cum omnibus suis pertinentiis quem predictus mansus debet havere vel possidere et homines qui ibi morantur scilicet Bernardus et Bernardus, Socer et gener, cum omni illorum familia tali vero tenore ut ab hodierno die et deincebs sit omnium liberum et francum et in jus vel dominium predicte gloriossisime semper Virginis Marie propter remedium anime mee et pro unico filio meo Raimundo Ademari et pro omnibus parentibus nostris tam vivis quam et deffunctis. Quod si ego donator aut ullus vivens homo aut femina qui contra presentem donationem venerit ad inrumpendum non hoc valeat vendicare quod quisierit sed componat in duplo in consimili loco. Et postea presens scriptura firma maneat nunc et in evo que facta est XVI kalendas Madi anno XXVIII regni rege Leudovico. —Signum Guillermus Ademari qui ista karta donatione fieri jussi firmavi, firmarique rogavi.—Signum Berengario Bernardi milite.—Signum Raimundi Adalberti de Ladrera.—Signum Berengarius Bale.—Signum Guillermus Petri.—Signum Petri Guifredi capellani.—Signum Raimundus Guillem de Perdunds.—Signum Petri Arnalli bajuli.—Signum Arnallus levita.—Signum Bernardus, clerici de Planes.—Signum Arnallus clerici de Bostin.

Petrus presviter et monachus qui istam kartam donationis rogatus scripsit sub die et anno quo supra (1).

MMCCXXXVI

Restitución y oblación de su hijo, hecha al

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.º 58.

monasterio de San Juan de las Abadesas, por Pedro Cavarrocas, en el año 1138.

Presentibus et futuris hoc notum sit qualiter magna dissensio facta est inter ecclesiam Sancti Johannis et canonicos fratres eandem regentes et Petrum Cavarroches et suos manutensores. Auferebat namque per violentiam predictum Cavarroches suum proprium alodium Sancto Johanni et jam dictis fratribus et amonitus salubri a munitione virorum sapientum recognoscens se male fecisse venit per suam propriam voluntatem ad ecclesiam Sancti Johannis et in manu domini Petri abbatis coram jam dictis fratribus in presentia nobilium virorum clericorum atque laicorum de Bernardo videlicet Johannis de Sales et Guillermo Raimundo de Malan et de Bertrando de Bag, et de Bernardo de Bestraca, multorumque aliorum qui ibi presentes aderant et coram altare Sancti Johannis confesus est illum honorem de Bagatel male possedise et satisfecit et quidquid ibi habebat vel ulla ratione possidebat totum sine ullo retentu dimisit. Predictus namque abbas et fratres canonicos ecclesie Sancti Johannis tenentes et possidentes predictum honorem de Bagatel cum omni sua integritate sicut proprium alodium retinuerunt in dominium unum mansum cum omnibus suis pertinentiis ubi Miro Petri havitat. Alium vero honorem ad fidelitatem et ad servicium Sancti Johannis concesserunt Petro Cavarroches tali modo ut teneat et possideat eum dum vivunt. Post obitum vero ejus sicut ipse per suam propriam voluntatem ordinavit corpus ejus recipiatur honorifice sicut canonicum fratrem ecclesie Sancti Johannis cum medietate prelibati honoris, et etiam cum sua porcione suarum rerum mobilium. Aliam vero medietatem domnus Petrus prelibatus abbas cum comuni voluntate canonicorum fratrum consenciunt tenere uni ex filiis de Petro Cavarroches cui ipsi concesserint ad

fidelitatem et ad servicium Sancti Johannis et canonicis fratribus dum vixerit, et post mortem ejus revertatur totam sine ulla diminutione et contradictione alicujus persone in jus atque dominium Sancti Johannis inrevocabiliter cum unico filio de jam dicto Petro Cavarroches quem ipse donat et offert ecclesie Sancti Johannis ut ibi vivat et serviat Deo sub normam et disciplinam beati Augustini omnibus diebus vite sue. Has vero concessiones quas solo usufructuario conceduntur prelibatis duabus personis Petro scilicet Cavarroches et uni ex ipsius filiis tali modo concesse sunt eis ut nullam habeant licenciam donandi, vendendi vel aliquo modo alienandi sed solum sicut premissum est utendi fructis earum sine pejoramento prenominati honoris et sine dampno ecclesie Sancti Johannis. Si quis hoc scriptum evacuationis atque assensionis ullo modo frangerit et legaliter fracta restauret et postea firmum permaneat. Actum est hoc XII.° kalendas Julii anno II regni Leudovico Juniore.—Signum Petri abbatis qui hoc laudavit et firmavit testibusque firmari precepit.—Signum Petri Cavarroches qui hoc firmavit atque laudavit et testes firmare mandavit.—Signum Bernardi Johannes de Sales.—Signum Guillermi Raimundi de Malam.—Signum Bernardi de Bestraca.—Signum Bertrandi de Bag.—Signum Estephanie uxoris predicti Petri Cavarroches. — Signum Raimundi filii eius.—Signum Otonis filii ejus.—Signum Aimerici filii ejus.—Signum Gaucerandi de Sales.—Signum Arnalli Johannis prolis ejus.

Arnallus presbiter scripsit hoc sub die et anno prefixo (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.° 98.

MMCCXXXVII

Restitución del manso Tolosa al monasterio de San Juan de las Abadesas por Pedro de Malany, que lo retenía injustamente, en el año 1140.

Presentibus et futuris sit notum quod Petrus de Malagno et Pontius fratres, venientes ad ecclesiam Sancti Johannis in manibus Petri abbatis et presentia regularum fratrum aliorumque quamplurium Deo et Sancto Johanni recusaverunt et definierunt mansum de Tolosa cum suis pertinentiis et fevum Arnalli Guillermi Capoti quem per violentiam et rapinam diu tenuerunt injuste. Fecerunt autem hanc recusationem sicut dictum est de manso et fevo infra claustrum presentibus ejusdem ecclesie fratribus et difinierunt quiquid sub hac rapina quolibet modo et malo ingenio juris supradicte ecclesie tenuerant et habuerant. His itaque factis quia noverant apud Deum nullum malum impunitum voluntariam de sua injusticia confessionem agentes, ut sibi indulgeretur quod deliquerant ab abbate et fratribus humiliter veniam poposcere ac devotissime pro emendandis se eidem ecclesie obtulerunt. Si quis hoc violaverit in duplo componat et in antea firmum persistat.—Quod est factum II nonas Septembris anno IIII regni regis Leduici junioris.—Signum Petri de Malagno.—Signum Pontii fratrem qui hanc difinitionem et recusationem fecerunt, firmaverunt firmarique rogaverunt. Fecerunt ita oblationem suam ut in vita sua sint fideles fideliter Sancto Johanni et clericis ejus abbati semper et fratribus et in morte sua in eadem ecclesia habeant sepulturam nec ultra possint mutare voluntatem suam.—Signum Petri de Solerols.—Signum Berengari de Mansione.—Signum R. clerici.—Signum Alle uxoris Petro de Malagno.

Raimundus sacerdos qui hoc scripsit die et anno quo supra (1).

MMCCXXXVIII

Definición hecha por Poncio, á favor del monasterio de San Juan de las Abadesas, en el año 1148.

Manifestum sit cunctis viventibus quod ego Poncius Sancti Johannis comuni consilio omnium fratrum meorum kannonicarum et bajulorum feci hanc placcibilem definitionem cum hominibus a quibuscumque accipiebamus garbas de civada in tota ipsa valle Sancti Johannis vel in Aguaça vel in Sarrocha vel in Securies ut deinceps unusquisque pro omni suo honore donet annuatim sexter I farner corrent de bona civada Sancto Johanni a festivitate Sancti Felicis usque ad festivitatem Sancte Marie mediantis Augusti. Propter hoc unanimiter definimus jachimus predictis hominibus supradictas garbas et illas segaciones quas vel manifeste vel oculte eorum civada nostri faciebant cutiones. Hanc vero difinitionem concorditer factam ita volumus esse firmam ut nemo in posterum mutandi vel requirendi habeat ullam potestatem. Si quis vero contra hanc cartam difinitionis ad inrumpendum venerit facere non valeat sed in duplo componat. Actum est hoc II nonas Septembris anno XII regni Ledovici regis junioris ✠ Poncius abbas Sancti Johannis ✠.—Signum Rodevalli prioris—Signum Arnalli custodis sacrorum.—Signum Guilielmi Prepositi.—Signum Guilielmi camerarii.—Signum Blancarii.—Signum Mironis de Moled.—Signum Guilielmi de Ausona.—Signum Arnalli bajuli de Securies. —Signum Bernardi bajuli de

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.º 114.

Clera.—Signum Arnaldi bajuli de Auceja —Signum Petri Arnalli bajuli de Pugol.—Signum Basset de Redonela.—Signum Raimundi bajuli de Sarrocha.—Signum Raimundi bajuli de Aguaça.

Bernardus sacerdos scripsit hoc et subscripsit die et anno quo supra (1).

MMCCXXXIX

Donación hecha por Poncio, abad de San Juan de las Abadesas, á Bernardo de Viña, en el año 1151.

Presentibus et futuris sit notum quod ego Poncius abbas Sancti Johannis cum communi consensu et voluntate fratrum ejusdem ecclesie dono tibi Bernardo de Vinea filiisque et filiabus tuis legitimis omnem illam dominicaturam quam habet Sanctus Johannes in manso que tenet Bernardus Martini, hoc est medietatem de vino et tascam de pane et decimum sicut ibi melius habet aut habere debet Sanctus Johannes, tali conveniencia ut teneas et habeas et possideas tempore vite tue in securitate pacis et dones annuatim pernam unam censualem Sancto Johanni. Post decessum vero tuum remaneat filiis tuis et filiabus si eos vel eas de legitimo conjugio habueris. Si autem filii vel filie legitime non fuerint, decimum et tasca revertat ad Sanctum Johannem, medietatem quippe predictam liceat tibi dimittere uni ex propinquis tuis manenti in honore Sancti Johannis, et ut hoc firmius habeatur accipio a te centum solidos optime bisuldunensis monete et difinitionem mansi de Carzasses quem actenus tenueras, si quis hoc violaverit in duplo componat et postea firmum persistat. Actum est hoc VII kalendas Februarii an-

(1) Arch. Cor. Arag., Esers. de Ramón Berenguer IV, n.º 205.

no XIIII regis Leudovici junioris. —Signum Guillelmi prepositi. Poncius abbas Sancti Johannis.—Signum Rodvaldi prioris.—Signum Blancarii.—Signum Berengarii de Biania.—Signum Milonis de Moled.—Signum Arnaldi de Lu.—Signum G. de Matta.—Signum Guilielmi de Ausona.—Signum Arnalli de Vinea.—Signum Gulielmi de Prato.—Signum Andree de Prato.—Signum Raimundi de Kaseles.—Signum Basset bajuli de Redonela.

Bernardus sacer scripsit hoc sub die et anno quo supra (1).

MMCCXL

Usáticos y leudas que tenía que percibir el Conde en la villa de Besalú y su término, en el año 1151.

Hec est comemoratio totius ipsius honoris et de omnibus eximentis et usaticis et leddis sive dominicaturis quem Barchinonensis Comes habet in Bussullunensi et in omnibus suis terminis.

Habet in villa de Busullone unum furnum in dominio, et accipit Comes in Bussullone leddas et mercatum preter illud quod ibi habent pro eo Gaucerandus de Sales et Poncius de Cervaria et accipit Comes in isto honore omnia stachamenta et duas partes de placitis et de justiciis, et habet Comes in dominio in isto honore ipsas vineas sicut tenent de ipsa Buada usque ad ipsos ortos subtus viam et habet Comes super jamdictas vineas, vineas et campos quos tenet Perella bajulus juro eo ad fevum, de quibus donat quartum, et habet Comes omnes guidonaticos de fira Bussullonensi in dominio pro unoquoque anno et

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.º 282.

habet Comes per albergam in monasterio et in honore de Ridadre IIII porcos et IIII solidos frumenti et I quarta de vino et modios II cibarie, et habet Comes in villa Bussullone LI porc. Et habet Comes et accipit in terminio Juviniani et Ursiani et de Fornellis et de Parets III porcs et III migeras ordei et III quartas de vino et III solidos per censum, et propter hoc habet ibi bajulus pro illo medium porcum et II solidos vini et habet ad Martins I gallina et II enaps frumenti. Et habet Comes in honore de Boscherons et Portell et de Martins et de Sirinam et de Albuzam et de Merlan et accipit XII porcos, de quibus est unus de fevo bajuli et III arietes et XIII solidos de ordeo de quibus est unus sextarius de fevo Bajuli et exeunt inde IIII solidos de vino in quo habet Bajulus sunt directum et hoc sunt albergas, et habet Comes ad Merlan I migeram de Melle de censo et media quartera frumenti et VI denarios et II enaps frumenti. Et habet Comes in honore de Villafedanth et de Villa Auvonnanth IIII solidos et medium comitales et I solido de blad per censum et habet ad Padols I solido de blad censalem, et habet ad Sanctam Eulaliam I porcum et XI denarios et III eminas de blad per censum et habet ad ipsam Costam in parrochia de Spinaversa ad ipsum mansum de ipsa Costa I porcum et II solidos de blad et I agnum, et de isto ordeo est unus de sextarius de fevo Bajuli et I fogasam et IIII solidos vini. Et habet Comes ad serram de Crispian I solido de blad et I quartera ad mensuram censalem et ad Sanctum Michaelem de Turre III porcos et IIII sextarios civarie, de quibus sunt II ad mensuram censalem et sunt de fevo Bajuli, et ex alia parte habet ibi Comes V porcos et V solidos de blad censualiter, quos archidiaconus Gerundensis abstulit illi. Et habet Comes in parrochia Sancti Martini de Campo Maiore IIII sextarios et medium cibarie et I quartera frumenti, et habet Comes inter Brugeroles et Ventajol VIIII porcs et X sextarios de

blad, et preter hoc habet ibi Bajulus decem sextarios civarie et I quartera frumenti ad fevum, et ista dominicatura Guilielmus de Campo Maiore efecit inde unum pagensem in quo perdit Comes I porcum et I sextario cibarie. Et habet Comes per censum in parrochia Sancti Petri de Mieres XII sextarios de ordeo. Et habet Comes in honore in villa de Senteins XIII porcs XII sextarios de blad et III modios vini et I arietem, et habet Comes in omni isto honore supradicto traginas et operas. Et habet Comes in Pedriano X porcos et V arietes et X sextarios cibarie et traginas et operas. Et habet Comes in parrochia de Villarig XX denarios comitales et I eminam ordei et.... scutellas et I enap de amenoles aut de frumento, et ad Cugulels X denarios et II fogazas et III puellos. Et habet Comes censualiter in honore Guilielmi Raimundi de Crexelo XX porcos et VI arietes et I agnum et II ochas et XX sextarios cibarie et XII sextarios vini et traginas et operas. Et habet Comes in honore de Lercio censualiter per albergam VI porcos et VI sextarios cibarie. Et habet ibi alias multas albergas quas domina de Ordal tenet pignore. Et habet Comes in bajulia Juviani et Ursiani III migeras civarie. Et habet Comes honorem de Torrente malo quem tenet Perella pro illo ad fevum et mansum de Pidra et mansum de Sabatello et mansum de Casamor et trileam de Bussullone et ortum et honorem et domos qui fuit Guilielmi laboratich, et habet Perella pro comite castlaniam et cibarias de Bussullonensi que sunt XXIIII.or sextarios cibarie. Et habet Comes pro custodia de janua Bussullone III migeras frumenti et III migeras inter ordeum et cibariam et IIII paria pullorum et tres ochas et V solidos de vino et hoc tenet custos ipsius janue pro comite. Et habet Comes in monasterio Sancti Laurentii de Monte II bacons desdoblats in Natale Domini; et habet Comes in Esponciana X porcs et X sextarios de blad. Et habet Comes in Lavanera et in Pumpia-

no et in Cugujades placita et justicias et operas atque civarias. Et habet Comes unum mansum ad Perduts et alium ad Budeleres. Acta est ista carta supradicte comemorationis totius ipsius honoris Bussullunensis VI idus Aprilis anno XIIII regni Lodoici junioris et fuit facta ista comemoratio in villa Bussulone in presencia proborum hominum ejusdem ville; quam supradictam comemorationem por jussione Perelle super IIII Evangelia iuraverunt Poncius de Saxano, Bajulus, et Guilielmus Bernardi et Torro et Petrus Berengarii Vicarius et filius ejus Petrus de Bussullone esse fideliter scriptam et testatam in manu Bertrandi de Castelleto ad fidelitatem comitis (1).

MMCCXLI

Confirmación de la posesión de la iglesia de San Martín de Ogasa á favor del monasterio de San Juan de las Abadesas por Pedro, obispo de Vich, en el año 1157.

Anno Dominice incarnationis CLVII post millessimum. Facta est hec scriptura diffinitionis de ecclesia Sancti Martini de Aguacia inter Petrum Ausonensem episcopum et canonicos ejusdem sedis et Poncium abbatem Sancti Johannis Rivipollentis et clericos ejusdem loci. Requirebant namque predictus episcopus et canonici capellaniam predicte ecclesie de Aguacia sui juris esse debere per dominicaturam et stabilimentum quod jam dictus abbas cum clericis suis omnino negavit. Ostendens in capitulo prelibate Sedis coram omni conventu suis certis racionibus et valentibus scripturis ac idoneis testibus tam clericis quam laicis sepedictam capel-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.º 288.

laniam se et clericos suos et antecessores eorum juste et legitime acquisivisse et longo tempore rationabiliter possedisse, unde ego Petrus Dei gracia Ausonensis Episcopus assensu et voluntate tocius ejusdem Sedis conventus laudo atque confirmo supramemoratam ecclesiam Sancti Martini de Aguacia cum omnibus ad se pertinentibus tibi Poncio abbati Sancti Johannis et clericis ejusdem loci vestrisque succesoribus ad habendum et possidendum eam per dominicaturam et stabilimentum in perpetuum sine contradictione alicujus persone, salva reverencia Ausonensis Ecclesie. Si quis vero contra hanc diffinicionem ad irrumpendum venerit agere non valeat sed in duplo componat, et hujus scripture diffinitio firma permaneat omni tempore. Actum est hoc VIIII kalendas Junii anno XX regni regis Lodovici Junioris.—Petrus Ausonensis Episcopus.—Signum Guillermi Vicensis Primicherii.—G. scriptis favet Archidiaconus istis.—Scripta libens ista Petrus confirmo sacrista.—Bertrandus levita.—Berengarius sacriscrinius.—Signum Guillermi de Solarto.—Hic ea que laudat Guillermus carmine firmat.—Bernardus de Sau firmo.—Petrus ad est testis confirmans scripta fidelis.

Raimundus sacer qui hoc scripsit cum litteris rasis et emendatis in V linea die et anno quo supra (1).

MMCCXLII

Acta de consagración de la iglesia de San Miguel, situada en el monasterio de San Juan de las Abadesas, por los obispos de Vich y Gerona, en el año 1164.

Anno ab incarnatione Domini nostri Jesucristi

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Ramón Berenguer IV, n.° 307.

millessimo C.° LX.° IIII.° Era M.ª CC.ª II.ª, inditione XII.ª, IIII.° nonas November. Precibus dompni Poncii abbatis et fratrem ecclesie Sancti Johannis Rivipollensis advenerunt venerabilis Ausonensis episcopus et reverentissimus G. Gerundensis episcopus ad dedicandam quandam ecclesiam in honorem beati Archangeli Michaeli, que est in prefato Monasterio in domo infirmorum. Poncius igitur abbas et fratres obtulerunt prefate ecclesie et laudaverunt II.os mansos, videlicet unum in Prats et alterum de Malatoscha ad luminaria concinnanda et ad necessarios usus ejusdem ecclesie et domus. Si quis, quod absit, infringere vel violare ausu temerario hanc oblationem superius scriptam temptaverit precibus predicti abbatis et fratrum hunc a liminibus Sancte Dei ecclesie et ad omni consorcio christianorum segregaverit atque de parte Dei Omnipotentis et beati Archangeli Michaeli et sua predicti episcopi illum excomunicaverit donec satisfaciat.—Petrus Ausonensis episcopus.—Guillermus Dei gracia Gerundensis ecclesie episcopus.—Signum Guillermi de Talamancha.—Poncius abbas Sancti Johannis.—Signum Borrelli prioris.—Signum Blancarii.—Signum Prepositi Guillermi. —Signum Arnalli Custodi Sacrorum. — Signum Berengarii de Biania.

Guillermus, presbiter scripsit hoc sub die et anno quo supra (1).

MMCCXLIII

Donación de la iglesia de San Martín de Ogasa al monasterio de San Juan de las Abadesas por Galcerán de Salas, en el año 1166.

Pateat cunctis presentibus atque futuris quod ego Gaucerandus de Salis spontanea voluntate in meo

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Alfonso II, n.° 19.

pleno sensu et plena memoria timore Dei ob remisionem peccatorum meorum difinio, evachuo atque trado et reddo monasterio Sancti Johannis et dompno Poncio dertusensi episcopo ejusdemque ecclesie beati Johannis abbati atque cannonicis ipsius ecclesie illam ecclesiam Sancti Martini de Aguaca cum omnibus alodiis et mansis et boschis sive pascuis cum omnibus pertinenciis predicti honoris quem ego injuste sine aliquo directo suprascriptis cannonicis abstuleram, ita difinio, evachuo, trado et reddo eandem ecclesiam et eundem honorem cum omnibus suis pertinenciis, serviciis atque usaticis sicut melius pater meus condam Arnallus Johannes dedit, difinivit atque jachuit sive evachuavit supradicto monasterio Sancti Johannis, tali modo facio hanc diffinicionem, evacuacionem, tradicionem atque reddicionem in manu sapradicti dompni Poncii episcopi atque abbatis ut aliquis heredum parentum sive successorum meorum aliquod dominium vel servicium ibi nullo modo requirant nec accipiant et a meo dominio vel potestate eundem honorem in dominio et potestate supradicti episcopi et cannonicorum ejusdem Sancti Johannis ecclesie trado ad eorum voluntatem sicut de proprio alodio jure perpetuo possidendum sine contradiccione et inquietudine alicuius hominis vel femine. Siquis hoc violaverit in quadruplo componat et postea firmum persistat. Actum est hoc III kalendas October anno XXX regni regis Ludoici junioris. —Signum Gaucerandi de Salis.—Signum Arssendis comitisse uxoris ejus. —Guillelmus Dei gracia gerundensis ecclesie episcopus.—Signum Arnalli de Curcavell.—Signum Johannis filie.

Guillelmus Geraldi qui hoc scripsit cum literis suprascriptis in VIII et XI linea sub die et anno quo supra (1).

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Alfonso II, n.º 37 bis.

MMCCXLIV *

Convenio entre Galcerán y Arnaldo de Salas y Pedro de Milany, sobre honores en las parroquias de San Martín de Ogasa y San Esteban de Pardinas, en el año 1168.

In Dei nomine. Sit notum cunctis hominibus quod ego Gaucerandus de Salis et Arnallus nepus mei impignoramus vobis Petro de Malan et uxori tue et infantibus vestris et omnibus vestris mandatariis omnem honorem quod habemus vel habere debemus in parrochia et terminio Sancti Martini de Agasa, nec tenemus per II millia et D solidos de bonos denarios barchinonensis monete, et si ista moneta cambiaba vel afollava, debemus vobis et convenimus paccare morabetinos bonos lupinos vel aidinos legali pondere ad computum de VII solidos pro racione quod veniant donec habeamus vobis paccatos de jam dictos II millia et D solidos sine omni vestro enganno, sicut superius scriptum est sic impignoramus vobis totum honorem quod ibi habemus nec tenemus ut teneatis eam et explectetis et possideatis donec persolvamus vobis vel vestris predictum debitum, sine omni vestro enganno. Et si ullus homo vel femina in predicta honore aliquid vobis emperaberit nec damnaverit. Ego Gaucerandus de Salas et Arnallus de Salis predicti debemus vobis eam bonam facere et esse guarentes de cunctos homines et feminas per directo sine omni vestro enganno, et si hoc facere non voluerimus vel non potuerimus habeatis predictum debitum in omnem honorem quod habemus vel habere debemus nec tenemus in ipsa parrochia Sancti Stephani de Pardinis, et habeatis et teneatis tantum predictum honorem in pignora donec persolvamus vobis vel vestris jam dictum debi-

tum sine omni vestro enganno, et si ego Gauceran de Salis partia cum tibi Arnalli de Salis nepus mei vel tu cum michi convenio tibi et fratri tuo Otoni ut de meam terciam partem de castri de Salis et de honorem quod tibi pertinet, reficiam vobis vestras duas partes de predictum honorem quod in pignora mitto sine omni vestro enganno. Acta karta XII kalendas Januarii anno Domini MCLXVIII.—Signum Gauceran de Salis. —Signum Arnaldi de Salis.—Signum Otoni frater ejus: nos qui hanc kartam firmamus et testes firmare rogamus.—Signum Ugoni de Bas vicecomiti.—Signum Arnaldi de Saminana.—Signum Guillelmi de Saminana. —Signum Arnaldi de Paleira.—Signum R. de Sancti Laurencii.—Signum Berengarii Daviniani.—Signum Dalmacii de Mediani. —Signum Monachi de Pontons.—Signum Guillelmi scriptori de Chonchis qui hoc scripsit die et anno quo supra.

Hoc est translatum.—Hujus translati nos testes sumus, scilicet ego Johannes presbiter et canonicus et Raymundus et Lobetus et Johannes presbiteri signum (1).

MMCCXLV

Acta de consagración de la iglesia de San Salvador de Viaña por Guillermo, obispo de Gerona, en el año 1170.

Anno incarnationis Dominice MCLXX venit domnus Guilelmus Sancte Sedis Gerundensis ecclesie Episcopus cum clericis suis ad consecrandam eclesiam Sancti Salvatoris de Biania, rogatu et peticione

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Alfonso II, n.° 65.

Poncii dertosensis ecclesie Episcopi fratris ejus et Sancti Johannis Abbatis que est in Comitatu Bisullunense in loco qui nominatur Bianna, in qua die consecracionis dedit jam dictus Presul prefate eclesie decimas et primicias et oblaciones fidelium, tan vivorum quam etiam defunctorum, cum omnibus que ad usum ecclesie pertinere debent, et insuper ex omni parte cimiterium habens XXX.ª eclesiasticos passus, quod sub tali defensione et quietudine constituit predictus Presul ut aliquis homo cuiuscumque ordinis vel etatis ibi aliquam violenciam quocumque tempore non inferat sed ob honorem et reverenciam Ecclesie, salvo munimine consistat. Terminus autem parrochie prefate ecclesie ita se habet: ab orientali parte in serra de Lastonesella usque in suma serra sicut aqua vertitur et pergit per viam usque in ipso torrente et descendit per torrentem usque ad ipsum soliolum de Agravalosa et vadit per comelam usque in rivo de Lastenosa, et vadit per rivum de Lastenosa et usque in rivo Sancti Martini et vadit per ribum usque in rivo de Abilia, et transit a meridie usque in serra de Solano Malo, et vadit per serram et pervenit in rivo qui discurrit de Bago Lardario, et pergit de rivo usque in Riude qui discurrit de ipsa Portella et de occiduo in podio Abedosa et pergit per ipsam serram usque ad collum de Penedicz, de parte circio discurrit in collo de Segurilies et pergit per viam usque in ipsis incisis que fuerunt factas per Ungulos et pergit per ipsum torrentem usque in Portela et vadit per serram usque in Castelleto usque in serra de Lastenosella. Redditus vero ecclesie est huius per singulos annos solidos V. Preterea subdidit predictus Presul prefatam ecclesiam taliter dicioni sedis Gerundensis ut omni anno krisma inde accipiat. Scripta hec dos VIII kalendas Decembris. Guielmus Dei gracia Gerundensis Episcopus.

Bernardus levita qui hoc rogatus scripsi cum li-

teris dampnatis in VIIII linea et suprascriptis in II linea, die annoque prefixo (1).

MMCCXLVI

Permiso concedido por el rey de Aragón, Alfonso, al Abad del monasterio de San Pedro de Besalú, para que pudiese edificar en el antiguo cementerio del monasterio llamado del Prat, en el año 1171.

Sit notum cunctis quod ego Ildefonsus, Dei gracia Rex Aragonensis, Comes Barchinone et Marchio Provincie dono, laudo atque in perpetuum concedo domno Deo et ecclesie Sancti Petri de Bisulduno et tibi Petro ejusdem loci abbati et omnibus fratribus tuis presentibus atque futuris quod melioretis et edificetis et faciatis tabulas et pedrons et casas et operatorios et alia que facere volueritis in ipso ciminterio Sancti Petri quod antiquitus solebat apellari Prad, scilicet sicut tenet et terminatur de ipso torrente de Ganganeli usque ad ipsam vineam Sancti Petri et hoc dono atque concedo vobis in toto jam dicto cimentherio et in omnibus partibus suis. Hoc autem dono atque concedo vobis, tali scilicet modo quod de omnibus eximentis que inde exierint quecumque fuerint, donetis inde michi fideliter medietatem, levato prius ipso decimo Sancti Petri. Actum est hoc in Gerunda mense Aprilis, anno ab incarnatione Domini millesimo CLXXI. —Signum Ildefonsi regis Aragonis, Comitis Barchinone et Marchionis Provincie.—Signum Guillelmi Barchinone Episcopi.—Signum Raimundi de Monte-Catano.—Signum Arbertus de Castro Vetulo.—Signum Guillelmi de Monte-Ca-

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Alfonso II, n.º 97.

tano.—Signum Raimundi Fulchonis.—Petri abbatis. —Signum Berengarii sacriste.

Ego Bernardus de Calidis scriba domni regis scripsi hanc cartam et feci hoc signum (1).

MMCCXLVII

Bula del papa Gregorio IX á favor del monasterio de Moyssach, en la que figuran como á súbditas de este monasterio las abadías de Santa María de Arles y San Pedro de Camprodón, en el año 1240 (2).

MMCCXLVIII

El abad Pedro y la congregación del monasterio de San Pedro de Camprodón, á fin de contener la deserción de los habitantes de la villa, que eran sus vasallos, á la que el Rey había fundado *apud Miralias* y otros lugares, les conceden varias exenciones, entre otras, la de los malos usos de remensa, intestia, cugucia y exorquia, con fecha 5 de Octubre del año 1248 (3).

MMCCXLIX

Citaciones del Veguer de Gerona á varios nobles de esta comarca, las que nos demuestran la escasa ó ninguna eficacia de la intervención judicial cuando de poderosos señores ó de feudatarios de aquéllos se trataba.

---

(1) Arch. Cor. Arag., Escrs. de Alfonso II, n.º 104.
(2) Gallia Cristiana, ap. n.º XXXIII.
(3) Hinojosa. *Los payeses de Remensa*, pág. 330.

Hay varias de ellas dirigidas á Dalmacio de Palol y Pedro Alemany, en las que constan que habían cometido grandes fechorías sin respetar la jurisdicción real, ni el fuero eclesiástico; unas veces aparecen robando en despoblado y en cuadrilla ganado de labranza; otras auxiliando á foragidos como ellos colocados fuera de las leyes, y frecuentemente incendiando masías.

El Dalmacio de Palol citado era pariente de doña Sibilia, vizcondesa de Bas, acaso sobrino suyo; pues las citaciones dicen que vivía en Bas, á cuya población llevaba el fruto de sus vandálicas correrías; resulta también por la importancia social que tenían sus secuaces y valederos, y, finalmente, porque en la citación de 2 de las calendas de Julio del año 1272, se le llama ante el Veguer para que en juicio responda del hecho de haber arrojado del castillo de San Esteban de Bas á su madre Inés de Palol—*in quo ipsa erat et stabat*—la cual suponemos tendría la *castlania* del mismo y D.ª Sibilia la propiedad. Como dichas citaciones abarcan algunos años, extractaremos las más importantes.

Citación á Hugueto de Santa Pau, quien, auxiliado de otros, fué á Porqueras, y, apoderándose de los bueyes que había en el manso G. de Boxols, regresó con ellos á Foxá. Dada en Gerona á nonas de Julio del año 1271.

Id. á A. de Foxá, porque Hugueto de Santa Pau con otros atacaron á los hombres propios del Abad de Bañolas, llevando presos á algunos de ellos á Santa Pau. Dada en idus de Octubre del año 1271.

Id. á D.ª Blanca de Hostoles (1) que había ordenado aprisionar á ciertos hombres propios y reses del Camarero de Ripoll, á fin de que le indemnice por los perjuicios, quedando en otro caso bajo la sanción de la ley como quebrantadora de paz y tregua. Dada en 14 de las kalendas de Junio del año 1267.

Id. íd. á G. Galcerán (Gaucerandi) marido de D.ª Blanca de Hostoles, porque el G. Galcerán con algunos de sus hombres propios de Pontóns quemaron *mansos* y *bordas* de Bernardo de Pontóns y de los suyos, robando y haciendo otras malas acciones, á fin de que indemnice, etc., etc. Dada á 6 de las kalendas de Diciembre del año 1272.

Id. del Veguer de Gerona á G. Galcerán, en virtud de querella presentada por Bernardo Jordá, R. Maset de Terrades y Bernardo de Pontóns, por negarse á dar la *potestad* del Castillo de Hostoles que había ordenado el Rey en su real carta, porque *abstulerant pignora sayonibus* y por otras causas más. Si no resarce daños causados y no obra en justicia, se le tratará como quebrantador de paz y tregua. Dada en 2 de los idus de Diciembre del año 1272 (2).

---

(1) Blanca de Hostoles estaba casada con Guillermo Galcerán de Cartellá y era hija de Guillermo de Crexell. Interviene el Veguer en estos asuntos como lugarteniente del Conde de Ampurias en el Vizcondado de Bas. Así lo dice la citación de 15 de las calendas de Agosto del año 1266.—*Fuit scriptum per subricarium Gerundensem A. Seguini, tenenti locum Vgueti de Impuriis in Vicecomitatu de Basso, etc.*

(2) En posteriores citaciones consta se le acusaba de haber aprisionado á un hombre del Comendador de Aviñó y llevado preso á Pontóns; sustentar bandos en Gerona; embargar á los *sayones* y prender, otro día, á un hombre del Prior de Lladó y á muchos del dicho Comendador. Todas de fecha 4 de los idus de Mayo del año 1273.

En otra citación hecha por el Veguer de Gerona á G. Gaucerandi y su mujer Blanca, se les acusa de que habiendo los sayones (ó alguaciles) de la *Cort* embargado á A. de Sancto Andeolo, G. de Devesa y *Pericus Scuderii* á instancia de sus acreedores, impidieron el embargo y les llevaron al castillo de Hostoles, donde aun los protegían, incurriendo con ello en crimen de lesa majestad y en quebrantamiento de paz y tregua. Dada en 6 de las kalendas de Julio del año 1279.

Otra á G. Gaucerandi de Cartiliano por haberse negado á dar la potestad del castillo de Hostoles y á castigar á Jaime Jordá de San Celedonio, Raimundo Mazot y Forciá de Terrades, hombres suyos que impidieron á los sayones del Rey ejecutaran el embargo, y por haber favorecido y ayudado á A. de Costa Rápida, *qui erat banditus;* ordenándole también que comparezca en Gerona para abonar los 100 aureos en que había sido condenado por varios delitos, entre ellos el de sustentación de bandos. Dada en 11 de las kalendas de Junio del año 1273.

Otra al mismo por negarse á devolver un mulo cogido en camino público al Prior de Lladó, y por haber cogido también un asno del monasterio de Cadíns *(Catenis),* varios bueyes de labranza á D.ª Saurina de Bothenacho y dos mulos de Perpiñán. Dada en 2 de las nonas de Agosto del año 1273.

Otra al mismo para que indemnice al Abad de Amer por haberse apoderado injustamente de 3 bueyes de labranza, madera, etc., propios de Bernardo Pagés, hombre propio de dicho monasterio. Dada en 15 de las kalendas de Mayo del año 1274.

Otra al mismo para que indemnice al prior de Lladó lo que tomó injustamente y por fuerza á los hombres propios de aquel priorato en Borrasá y *Ermendanis*, consistente en ganado y otras cosas. Dada á 13 de las kalendas de Mayo del año 1274.

Otra al mismo y á su esposa D.ª Blanca, por haber aquel despojado en camino público á un noble alemán llamado Aerman del dinero que llevaba, á saber; 5 libras de Tours negras, 5 sueldos esterlinos, todos los turonenses blancos de plata que llevaba, 4 libras y 6 sueldos turonenses negros y 20 sueldos melgarienses y.... barceloneses. Dada á 6 de los idus de Agosto del año 1274.

Otra al mismo por muchos daños que él, su familia y sus caballeros habían causado en tierra y jurisdicción del Rey y del infante D. Pedro, y numerosos quebrantamientos de guiajes, cuyos daños no habían querido compensar ó indemnizar, ni aun asistir á juicio para contestar á los querellantes por lo cual fué exceptuado de paz y tregua—*(eiectus a pace et tregua)*. Dada en 15 de las kalendas de Junio del año 1274.

Otra al mismo para que restituya una mula al Arcediano de Pontons; dejara de prestar ayuda á Dalmáu de Palaciolo y G. Alamany, *qui erant banditi* y porque con gentes de á pie y de á caballo cometían atrocidades en tierra y jurisdicción del Rey y del infante D. Pedro, y cogiendo prisioneros muchos hombres destruyó—*et monasteria et ecclesias fregit*—monasterios é iglesias, quebrantando paz y tregua y guiajes. Había sido citado ante el Veguer de Gerona para compensar los daños se negó á acudir, con este motivo fué

arrojado ó separado de paz y tregua y además excomulgado. Dada en 15 de las kalendas de Junio del año 1275.

Otra al mismo por los mismos delitos y además porque algunos hombres del valle de Hostoles vinieron armados á Gerona, en cuadrilla, contra los alguaciles reales, gritando: ¡mueran! ¡mueran! —*moriantur, moriantur*—y disparando ó arrojando sus armas—*et contra ipsos quadrellos proiecerunt*—hirieron á algunos hombres de Gerona. Dada á 9 de las kalendas de Diciembre del año 1275.

Siguen otras varias citaciones al mismo por deudas, que carecen de interés, excepto una de 4 de las nonas de Diciembre del año 1276, en la que consta que G. de Crexell, ya difunto, era padre de D.ª Blanca de Hostoles, y se cita en él á *Bellus homo Levi,* judío de Besalú. Por último hay otras dos citaciones, que por su gran valor histórico las transcribimos literalmente á continuación:

Item fuit citata universitas hominum de termino castri de Ostolesio..... Graynonus bajulus de Ruppito, P. de Avancho et P. de Plancha cum quibusdam aliis hominibus de Ruppito et universitas hominum de termino Castri de Ostolesio cum armis venerunt contra Berengarium de Turrucella Vicarium Gerundensem et contra familiam suam in jurisdiccione domini Regis, videlicet aput Podium Alderium, et contra ipsos guadrellos, lanceas ac lapides proiecerunt, et ipsos in dicta forcia de Podio Alderio expugnaverunt et dixerunt quod de dicta forcia ipsos expu.....nt potentes ab illis qui dictam forciam tenebant si deffenderent dictum Vicarium forciam suam et plura alia vituperia ipsis fecerunt in domino Re-

ge non modicum detrimentum, in quibus crimen lese magestatis comiserunt et pro predictis fuerunt citati et moniti quod facerent jus et starent ad judicis cognicionem quod facere noluerunt et pro predictis fuerunt eiecti a pace et treugua. Datum III.° kalendas Madii, anno Domini M.° CC.° LXX.° septimo.

Item eodem modo et eadem die fuerun scitati pro predictis G. Gaucerandi et domina Blancha eius uxor et eiecti a pace atque treugua.

Item fuerunt citati G. Gaucerandi et domina Blancha eius uxor eo quia cum sayones curie et G. de Serrerii tenens locum Vicarii pignorassent aput Ostolesium homines dicti G. Gaucerandi et de termino Castri de Ostolesio, de mandato dicti G. Gaucerandi venerunt cum armis contra dictos sayones et eis dicta pignora abstulerunt et contra ipsos quadrellos proiecerunt, et etiam clamaverunt «atarn, atarn» «moriantur, moriantur», et preterea dictus G. Gaucerandi cornum Castri predicti cornari fecit contra ipsos, in quibus crimen lese maiestatis dictus G. et dicti homines comiserunt. Item cum servientes et sayones qui pro domino Rege tenent Castrum de Podio Alderio misissent quendam mulierem pro vino in valle de Ostoles, servientes et homines dicti G. Gaucerandi de mandato suo dicte mulieri cucurbitam vinariam et donare dicte mulieri abstulerunt, et plura alia dampna et gravamina hominibus et terre domini Regis dederunt et intulerunt, in quibus paces et treugue et guidaticum domini Regis fregerunt, et pro predictis et pro pluribus aliis fuerunt citati et moniti et eiecti a pace et treuga (1).

Citación hecha por el Veguer de Gerona á Dalmacio de Palaciolo por quebrantamiento de paz y tregua.

---

(1) Arch. Cor. Arag. *Notulæ del Veguer de Gerona.*

Dalmáu de Palol, del vizcondado de Bas, con gentes armadas, á pie y á caballo, había secuestrado hombres y ganado de Ramón de Cabrera junto á Anglés, llevándolos á Bas. Fechada á 5 de las nonas de Julio del año 1279 (1).

MMCCL

Orden de Jaime II á Bernat de Sant Vicens, veguer de Besalú, para que busque y detenga al Sacristán y otros monjes del monasterio de San Pedro de Besalú, que delinquieron fuera del mismo y en lugar no exento del fuero eclesiástico y que los conduzca ante el obispo de Gerona para que él los juzgue. Barcelona 2 de las nonas de Agosto del año 1292 (2).

MMCCLI

Carta del Conde de Ampurias y Vizconde de Bas Malgaulí, al rey de Aragón Jaime II, quejándose de los daños que el Vizconde de Rocabertí le había causado y demandándole justicia.

Al molt alt e poderos senyor en Jacme per la gracia de Deu Rey Darago e de Valencia, de Cerdenya e de Corsegua e Comte de Barchelona e de la Santa Sgleya de Roma vaxeller, almirail e capita general. Malgauli, per la gracia de Deu, Comte Dempuries e veçcomte de Bas, si mesex ab tota reverencia e honor. Ya senyor vos avem certificat per nostres letres specials, e encara de paraula si a vos senyor plau

(1) Arch. Cor. Arag. *Notulæ citacionis del Veguer de Gerona.*
(2) Arch. Cor. Arag., Reg. 93, f.° 220.

remembrar dels grans enugs e injuries quel veçconte de Rochaberti nos ha fetes lonch temps ha, e encara no (cesa) de contrastar, ço que nostres (antece)sors, han tots temps usat, e que manifestament esta en cartes. E car no crehem que les sobredites coses (pugu)en esser termenades ni declarades be (ni) segurament per altre, mas tant solament per vos senyor avem otorgat que vos senyor, ab lo molt alt senyor Rey de Maylorches, que ells hi han elets axi com a arbitres, sots pena certa, aquell dejats e puxats declarar e termenar. E vos senyor, avets escrit a nos per vostra gracia e per vostra bona volentat, que en aquell fet dariets obra, perque tots nostres contrasts e del dit veçcomte fossen adobats e termenats. On soplegam humilment a la vostra gran altea, que si vos entenets breumont aquell fet termenar per manera darbitracio que ho dejats pendre ensemps ab lo dit senyor Rey de Maylorches, pus laltra part li an elet no empero que nos consentissem en ell tan solament, per ço com avem son consell per suspitors nojes la sua perssona per que no entenem que ses vos senyor si deja res fer ab acabament. E per ço car vos senyor sots luny del Rey de Maylorches, e ell de vos, entenem que cascu dejats eleger alscuns bons homens quils compromes puxen pendre per nos e fer fermar e pendre les penyores aytals com vos senyor conexerets, e la quantitat e dejats aquell loch que vos conexerets pus sufficient asignar e aquelles coses que cuyletes son daquell fet per los discrets en P. Desprat e en G. Domenech a qui vos senyor ab lo senyor archebisbe de Tarragona ça enrera ensemps ne fees comissio que vaylen e que aquells meteys seguesquen los fets e cuyleguen ço que les parts volran mostrar, e posar. Encara placia a vos senyor ordenar be e segurament los fets axi com nos navem fe en vos, en tal manera quel compromes aja I dia cert, en lo qual les parts ajen posades e mostrades lurs rahons, e daquell dia enant,

nons fos res escoltat. E aquells homes que vos senyor elegerets, no ajen poder mas de culir los fets, e aquells culits e conclus, que denant vos la sentencia sia dictada e escrita, car en negun fet on vos senyor fossets, no entendriem esser deçebuts, ni aver negun dampnatge, en altra manera, entendriem tot lo contrari. Atresi es nostra entencio que tots los fets dejen esser, declarats e cumplits a la festa primer vinent de Nadal, car en lo temps del compromes qui fo en vos senyor, e en larchabisbe, fo molt enantat, entant que noy romes sino plament proves de testimonis, o de cartes, empero si a vos senyor, ni al senyor Rey de Maylorches es semblant quell fet no puxa esser termenat en pel dit temps, soplegam a la vostra Reyal magestat, quel fet no dejats pendre, com sia vergonyosa cosa a nos daqui enant tant injurioses coses sofferir les quals ja ha II anys passats avem soffertes. Encara senyor sapia la vostra Reyal magestat que sobrel contrast qui es estat en Basentre homes vostres e nostres entenien a anar á vos senyor per certificar del fet e per seguir la vostra volentat, mas al pujar caeguem e avem nos gran mal fet en lo muscle e osses trencats, en tal manera que daquest gran temps no porem cavalcar, ni nostres metges no ho conseylen perque senyor placia a vos en aquell fet sobreseer, entro que nos siam estats denant vos que enteniment es nostre quen façam tot ço que vos ne vulats ordenar daquell fet e de tots altres, e de no contrastar a la vostra volentat en res que a vos placia, e tant tost com cavalcar puxan esser davant vos. Comanamvos senyor en la vostra gracia. Data a Belcayre dimecres VII dies anats del mes de juliol (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag., Cartas reales sin fecha de año, de Jaime II. Sin catalogar.

MMCCLII

Orden de Jaime II al Juez de su Curia Natal Rayner, canónigo de Lérida, que no impida al Prior de Santa María de Besalú que nombre escribano. El prior había elevado súplica al Rey diciendo que hacía unos 30 años no tenía el Priorato escribano propio, pero que antiguamente lo tuvo siempre. El Rey al dar la orden dice que es patrono y defensor de dicha iglesia por haber sido fundada y dotada por sus predecesores. Barcelona 6 de las kalendas de Diciembre del año 1302 (1).

MMCCLIII

Ordena Jaime II al Veguer de Gerona y Besalú que obligue al Conde de Ampurias á comparecer ante la corte del Veguer de Besalú para responder en el proceso que se le había formado por el Abad de San Pedro de Besalú y otros hombres de la villa, á consecuencia de los perjuicios y daños que se les habían irrogado por aquél. Zaragoza 2 de las kalendas de Julio del año 1304 (2).

MMCCLIV

Orden de Jaime II al Juez ordinario de Gerona para que conozca en la reclamación deducida por Geraldo, prior de Santa María de Besalú y capellán del Rey, contra algunos hombres de Besalú que le perturbaban en el disfrute de los derechos

(1) Arch. Cor. Arag., R. 126 f.° 165 v.°
(2) „ „ „ R. 133 f.° 28 v.°

señoriales y se negaban á reconocer las franquicias y libertades de que aquél disfrutaba por concesiones de los monarcas. Barcelona 15 de las kalendas de Abril del año 1308 (1309 nuevo estilo) (1).

MMCCLV

Jacobo, etc. Nobili et dilecto Bernardo Guillermi de Portella, vicario Gerunde et Bisulduni, salutem et dileccionem. Ex parte Geraldi Prioris Sancte Marie castri de Bisuldono, capelle nostre, nobis fuit expositum quod cum dictum monasterium in parte versus rippariam de Capellatam in casu dirucionis seu destruccionis existat. Et propterea dictus Prior velit inibi operari seu operari facere ad fortitudinem et reparacionem monasterii jam dicti altamen homines dicte ville Bisuldoni predictum opus impediunt seu impedire intendunt ipsi Priori in preiudicium et dampnum non modicum sui et monasterii supradicti. Quare ad eiusdem Prioris supplicacionem vobis dicimus et mandamus quatenus accedendo personaliter ad locum predictum vocatis Priore et hominibus loci predicti de Bisuldono provideatis super premissis quod ad utilitatem et tuicionem tam predicti loci quam Monasterii antedicti inveneritis faciendum ipsamque provisionem faciendo ex auctoritate nostra a partibus firmiter observari, nam in premissis per presentes vobis comitimus vices nostras. Datum Gerunde kalendas Octobris anno Domini M.° CCC.° XI.° (2).

---

(1) Arch. Cor. Arag., R. 143 f.° 160.
(2) „ „ „ R. 148 f.° 136.

MMCCLVI

Orden del rey de Aragón Jaime II á favor del prior y monasterio de Santa María de Besalú, contra las pretensiones de los canónigos de San Rufo, en el año 1316.

Jacobus, etc. Dilecto et fideli nostris Galcerando de Papiolo vicario Gerunde et Bisulduni vel eorum locatenentibus salutem etc. Nuper ex quibusdam causis et precipue propter diversitatem et discordiam que est inter Bernardum de Banyuls Priorem monasterii seu capelle Sancte Marie de infra Castrum Bisulduni ex una parte et canonicos Sancti Ruffi qui deputati sunt per religiosum abbatem monasterii Sancti Ruffi ad serviendum in dicta capella ex altera, et propter scandala inter eos subsequta, considerantes quod dicta capella que nostra est et fundata ac dotata ab antecessoribus nostris occasione premissa destrui et bona ac redditus eius possent de facili devastari providendum duximus pro bono statu dicte capelle non obstantibus aliquibus ordinacionibus jam factis et vobis dicto vicario per nostras litteras dedimus in mandatis quod ammoti incontinenti dicto Priore et aliis de parte sua tam clericis quam laicis de dicto Monasterio seu Capella et omnibus aliis ex utraque parte proviso dictis Canonicis infra villam Bisulduni extra dictum monasterium in loco idoneo et honeste juxta provisionem jam eis tatxatam de redditibus et juribus dicti Prioratus, vos dictus vicarius faceretis percipi omnes redditus exitus et proventus Prioratus ipsius per en Socarrats de dicta villa Bisulduni qui proviso per eum dictis Canonicis in provisione sua predicta totum residuum et jurium traderet venerabili Episcopo Gerundense, cui quidem Episcopo per vestram litteram tunc scripsimus quod non per dictum Priorem nec per

dictos Canonicos nec per aliquos de parte eorum set per alias personas extraneas et idoneas faceret dicto monasterio de predicto residuo deserviri et quod superesset conservare cui super eo pocius jus haberet prout hec et alia in dictis litteris nostris lacius continentur. Nunc autem vobis significamus Nos ad humilem supplicacionem dilecti nostri Dalmacii de Banyuls militis in predicto negocio taliter providisse quod non obstante dicta provisione nostra nec obstantibus etiam aliquibus aliis ordinacionibus in eodem negocio per nos factis Bernardus de Banyuls Prior jamdictus reducatur ad possessionem dicti monasterii seu capelle vel Prioratus jam dicti prout erat et esse debebat tempore quo amotus inde extitit racione provisionis nostre predicte, et quod tradatur eidem Priori aministracio dicti Prioratus et redditum ac jurium eiusdem. Ita videlicet quod per dictum Priorem ordinetur in continenti et constituatur aliqua persona religiosa dicti ordinis mature etatis et bone et honeste conversacionis que nomine et pro parte dicti Prioris sit in Prioratu jam dicto et ibi presideat in divinis officiis et regimine canonicorum cui etiam persone et canonicis sepedictis provideatur ad cognicionem vestri dicti vicarii et predicti Dalmacii de Banyuls infra dictum Monasterium in provisione sua tot canonicorum numero quot in ibi deservire consueverat a XL annis citra, ipsis cum canonicis existentibus sub obediencia dicti Prioris vel deputati ab eo predicti juxta ordinacionem per Nos alia inde factam. Providentes nichilominus quod de redditibus seu juribus dicti Prioratus assignentur ad cognicionem vestri dicti vicarii et prenominati Dalmacii de Banyuls et tradantur dicte persone tot quod integre sufficiant et sufficere possint provisioni eiusdem persone et canonicorum predictorum. Nos enim per presentes mandamus dicto en Socarrats quod ad percepcione dictorum reddituum, exi-

tuum et jurium cesset protinus et desistat et de receptis per eum pro tempore preterito reddat computum et racionem dicto Priori et deductis seu solutis provisionibus dictorum canonicorum id quod superfuerit restituat et tradat dicto Priori non obstante quod de hoc venerabili Episcopo Gerunde predicto per ipsum en Socarrats mandaverimus responderi. Quare volumus et vobis dicimus et mandamus quatenus non obstantibus dicti Priori provisione et aliis ordinacionibus nostris hanc provisionem nostram teneatis et observari firmiter faciatis, promitendo dictum Prioratum teneri seu aministrari per dictum Priorem et eius redditus et jura percipi per eundem sub forma superius expressata, propter hoc cum non intendimus dicto Priori in possesione vel proprietate dicti prioratus jus aliquod adquiri nec alicui parcium preiudicium in aliquo generari. Datum Terrachone kalendas Madii anno Domini M.° CCC.° XVI.° (1).

MMCCLVII

Orden del rey de Aragón Jaime II á su Vicario de Besalú, dándole traslado de su providencia á favor del monasterio de Santa María de Besalú, en el año 1316.

Jacobus, etc. Dilecto et fidelibus nostris Galcerando de Papiolo, Vicario Gerunde et Bisuldoni vel eorum locatenentibus, etc. Nuper vobis per aliam nostram litteram scripsimus sub hac forma. Jacobus, etc. *(se copia la carta del Reg. 160 f.° 96 v.°)* et postdatam fuit additum quod sequitur: Sane nunc recurrens ad nostram presenciam procurator Abbatis monasterii Sancti Ruffi conquerendo exposuit quod or-

(1) Arch. Cor. Arag., Registro 160 f.° 96 v.°

dinacio nostra prescripta licet in parte fuerit exequcioni mandata in aliqua tamen parte servata non extitit seu completa, asserit namque procurator predictus quod cum juxta ordinacionem pretactam Prior jam dictus debetur ordinare et constituere aliquam personam religiosam dicti ordinis mature etatis et bone ac honeste conversacionis quod nomine et pro parte ipsius Prioris esset in Prioratu jamdicto, idem Prior constituit personam predictam talem quod non est ordinis Sancti Ruffi nec etatis mature nec bone etiam ac honeste conversacionis, immo est rixosus et minans cotidie ad mortem et carcerem Canonicis supradictis. Item cum juxta eandem ordinacionem nostram debant infra dictum monasterium provideri tot canonicis numero quod inibi deservire consueverunt a XL annis citra asserit dictus Procurator quod non fuit provisum ipsis canonicis per XLV dies ex quo dictus Prior fuit reductus in possesionem dicti prioratus, immo absque cognicione vestri dicti vicarii cessavit per dictos dies providere canonicis supradictis nec adhuc etiam providetur nisi IIII.or canonicis licet ut probatum esse dicitur per inquisicionem inde de mandato nostro factam a dictis XL annis citra debent et consueverint esse in dicto monasterio sex canonici qui quam infra ipsum tempus aliquando aliqui ex ipsis sex canonicis de sui superioris licenciam fuerint absentes a dicto monasterio propter studium vel alias necessitates. Item cum juxta antefactam nostram ordinacionem deberent tradi persona predicte electe ad presidendum in dicto Prioratu tot de redditibus eiusdem Prioratus qui sufficerent et sufficere possent provisioni eiusdem persone et canonicorum predictorum non fuerunt nec sunt traditi persone predicte de redditibus predictis tot qui sufficiant et sufficere possint provisioni predicte immo redditus predicti sunt venditi nec possunt converti in provisionem predictam. Item cum juxta eandem provisionem nostram en Socar-

rats debent de redditibus per eum perceptis tempore preterito reddere compotum Priori predicto, deductis et solutis provisionibus dictorum canonicorum idem Socarrats acedito dicto compoto non curavit provisiones predictas debitas dictis canonicis deducere et solvere canonicis supradictis. Quo circa mirantes de vobis quamplurimum si predicta vera sunt quare nostram ordinacionem pretactam adimplere et exequi in aliquo obmisistis vobis expresse et firmiter decimus et mandamus quatenus si premissa veritate nicantur servantes et servari integraliter facientes prescriptam nostram ordinacionem faciatis ilico omnia et singula supradicta juxta formam et tenorem eiusdem nostre ordinacionis integre et absque diminucione aliqua adimpleri. Et inter cetera provisionem dictorum canonicorum juxta antefactam ordinacionem nostram tradi et solvi eis faciatis de redditibus dicti monasterii vendicione aliqua inde facta minime obsistente provisionem etiam quam dictis Canonicis deberi inveneritis de tempore quo dictus Socarrats recepit supradictus redditus faciatis eisdem Canonicis solvi per eundem Socarrats de bonis suis si eum ad hoc teneri inveneritis eo quia contra ordinationem nostram dicitur deffecisse solvere ipsas provisiones aut alias de bonis dicti monasterii prout inveneritis faciendum. Datum Ilerde kalendas Septembris anno Domini M.° CCC.° XVI.° (1).

MMCCLVIII

Orden del rey de Aragón Jaime II, á instancias de Arnaldo, prior de Santa María de Besalú, á su Vicario para que lo mantuviese con la pacífi-

(1) Arch. Cor. Arag., R. 161, f.° 127 v.°

ca posesión del mismo, contra las pretensiones de los canónigos de San Rufo, en el año 1319.

Jacobus, etc. Fidelibus nostris vicario et subvicario baiulo et judici Bisulduni et aliis officialibus nostris eorum loca tenentibus, salutem etc. Cum pro parte Arismandi Arnaldi Prioris monasterii Sancte Marie infra castrum Bisulduni fuerit nobis humiliter supplicatum quod cum ipse ex comissione asseritur eidem facta per venerabilem abbatem monasterii Sancti Ruffi Valencie sit in..... posesione ipsius monasterii jurium suorum timeatque super eo per aliquos indebite perturbari dignaremur ei super hoc providere benigne. Ideo supplicacioni ipsius favorabiliter condecendentes, volentesque ut convenit in hiis opportunum adhibere remedium precipue cum dictus Prioratus sit capella nostra et a nostris predecessoribus instituta vobis et cuilibet vestrum dicimus et mandamus quatenus ipsum Priorem ac baiulos homines et bona eiusdem manuteneatis et deffendatis in jure nec permitatis prefato Priori super posesione qua ipsum esse inveneritis de predictis iniuriam, violenciam vel molestiam aliquam a quibuscumque personis laycis fieri seu inferri ipso tamen parato existente facere querelantibus.... se ut debuerit justicie complementum. Data Terrachone XVI.° kalendas Aprilis anno Domini M.° CCC.° XIX.° (1).

MMCCLIX

Declaración del conde de Ampurias y vizconde Bas, Malgaulino, de que la jurisdicción de la parroquia de San Pedro de Las Presas pertenecía

(1) Arch. Cor. Arag., R. 169, f.° 116.

al monasterio de San Benito de Bages, en el año 1317.

Attendentes..... quod domna Sibilia..... vicecomitissa de Basso..... recognovit, quod antecessores sui vicecomites de Basso, injuste et sine racione, duxerunt quodam tempore homines..... parrochie de Presis, qui sunt proprii et solidi dicti monasterii (Sancti Benedicti de Bagiis) cum propriis missionibus eiusdem ad hostes et cavalcata.... et ideo.... diffinivit.... Berengario abbati..... quod de cetero homines dicte parrochie..... non ducerentur..... si vel gratis per ipsam vel suos succesores in hostes nec in cavalcatam, nec ad hoc aliqui persone possent acomodari quod eos duceret.... salvo et retento.... quod homines dicti parrochie exeant..... ad sonum, et eum sequantur tali modo quod possint redire eadem die ad suos domos sine sumptibus eorumdem; recognoscentes etiam quod dicta domina Sibilia recognovit..... tenere ad feudum pro dicto abbate et suo monasterio..... tria placita, videlicet, cuguciam, homicidia et arsinam, prout predicta et alia continentur in quadam instrumento confecto VIII idus Aprilis anno Domini MCCLX nono.... Ideo, nos dictus Malgaulinus.... tamquam vicecomes de Basso.... volentes evitare facta que possent fieri, licet injuste, per nos et successores nostros..... confirmamus..... fratri Geraldo..... abbati dicti monasterii..... predicta, en el año 1317 (1).

MMCCLX

Súplica del Rey Jaime II á Magaulín, conde de Ampurias y vizconde de Bas, para que no sean molestados los viajeros á su paso por Castellfullit,

(1) Biblioteca de la Universidad de Barcelona.

con motivo de la guerra entre Hugo de Santa Pau y Geraldo de Rocabertí, en el año 1320.

Jacobus, etc. Viro nobili et dilecto Malgaulino, comiti Impuriarum et vicecomiti de Basso, etc. Ad audienciam nostram quorumdam fidelium nostrorum relacione pervenit quod cum castrum et villa de Castrofollito sint de feudo nostro et intus vicariam Bisulduni et iter publicum et regalem fuerit semper per medium ville de Castrofollito. Nunc ut dicitur occasione guerre exorta inter Huguetum de Sancta Pace et Gueraldum de Rochabertino non consenciunt quod aliquis vel aliqui homines Castrifolliti transitum faciant per dictam villam nec permitent extra villam aptare itinera per que possent transire comode, immo habent extra facere transitum ad periculum personarum et animalium que secum ducunt; propter quod cum magna instancia nobis fuit humiliter supplicatum ut super eo dignaremur de opportuno remedio providere, nos igitur dicta supplicacione admissa vobis dicimus et mandamus quatenus si villa predicta est in guerra, vos faciatis dirigere vias extra villam per quas viandantes qui non sunt de guerra possunt ire et redire sine periculo personarum et animalium eorumdem. Data Valencie IX.° kalendas Marcii anno Domini M.° CCC.° XX.° (1).

MMCCLXI

Orden del rey Jaime II á su Vicario de Besalú para que ordene á los oficiales del Conde de Ampurias no pongan obstáculos á la acción judicial en el término de Castellfullit, Begudá y San Juan las Fonts, de la Curia de Besalú, en el año 1320.

(1) Arch. Cor. Arag., R. 171, f.° 169 v.°

Jacobus Dei gratia Rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice, Comesque Barchinone ac Sancte, etc. Fideli suo vicario Gerunde et Bisulduni vel eius locumtenenti etc. Ad audienciam nostram quorumdam fidelium nostrorum relatione pervenit quod cum plures et diversi creditores tam christiani quam judei proposuerint querimonias coram Curia Bisulduni de pluribus hominibus termini de Castrofollito super debitis in quibus eis tenentur specialiter de aliquibus hominibus parrochiarum de Beguda et de Sancto Johanne Ces Fons qui sunt dicti termini officiales nobilis Impuriarum Comitis prohibuerunt et prohibent sagionibus Bisulduni ne distringant aliquem vel aliquos ex dictis hominibus in termino Castrifolliti predicto. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus si inveneritis quod jurisdiccio dicti Castri et ville de Castrofollito sit nostra et ad nos pertineat procedatis in predictis prout fuerit faciendum, maliciis et diffugiis quibuslibet pretermissis ita quod dicti creditores mediante justicia jus suum possint consequi et habere. Data Valencie IX.ª kalendas Marcii anno Domini M.° CCC.° XX.° (1).

MMCCLXII

Orden del rey de Aragón Jaime II para que los oficiales del Conde de Ampurias en Castellfullit, no pongan ningún impedimento á los que concurran á las ferias que había concedido á la villa de Besalú el día de Todos los Santos, en el año 1320.

Jacobus, etc. Dilecto suo vicario Gerunde et Bisulduni vel eius locum tenenti, etc. Ad audienciam nostram quorundam fidelium nostrorum relacione pervenit quod quamvis Nos probis hominibus et uni-

(1) Arch. Cor. Arag., R. 171, f.° 269 v.°

versitati Bisulduni cum privilegio nostro concessissemus ffiram seu mundinas in loco predicto, videlicet post festum omnium Sanctorum, ita quod venientes ad dictam ffiram sint in veniendo, stando et redeundo securi sub pena in dicto privilegio contra facientibus imposita Guillermus Baiuli qui tenet Castrumfollitum pro nobili Comite Impuriarum in contemptum Regie maiestatis et preiudicium hominum predictorum contra dictum privilegium pignoravit indebite quatuor bestias honeratas de cordovans que ad firam veniebant predictam propter quod ex parte dictorum hominum nobis fuit humiliter supplicatum ut super eo dignaremur de opportuno remedio providere. Nos igitur dicta supplicacione admissa vobis dicimus et mandamus quatenus vocatis evocandis juxta formam privilegii dicte ffire ad faciendum justiciam de predictis procedatis, maliciis et diffugiis quibuslibet pretermissis, ita quod homines predictis Bisulduni vel alii conquerentes supradictis pignoribus complementum justicie breviter consequentur et ad nos ob defectum justicie non habeant recurrere iterato. Datum Valencie IX.° kalendas Marcii anno Domini M.° CCC.° XX.° (1).

MMCCLXIII

Orden del rey de Aragón Jaime II á su Vicario de Besalú, para que ampare á los oficiales de la curia de dicha villa, contra las pretensiones de los oficiales del Conde de Ampurias, en el año 1320.

Jacobus, etc. Dilecto suo vicario Gerunde et Bisulduni vel eius locumtenenti etc. Pro parte hominum dicti loci de Bisulduno fuit conquerendo expo-

(1) Arch. Cor. Arag., Reg. 171, f.° 170.

situm coram nobis quod nobilis Impuriarum Comes prohibet et prohiberi facit procuratorii Vicecomitatus de Bas et bajulo Castrifolliti ne Curia Bisulduni et sagiones ipsius Curie utantur in parrochiis Sancti Johannis Sesfons et de Beguda qui sunt de termino Castrifolliti et fuerunt semper vicari et jurisdiccionis Bisulduni et quod dictus procurator et baiulus comminantur sagionibus et injuriantur eis cum per eos dantur sibi fatice intus Castrum follitum. Propter quod pro parte dictorum hominum nobis fuit humiliter supplicatum ut ad conservacionem jurisdiccionis nostre providere de benignitate regia dignaremur, unde Nos dicta supplicacione admissa vobis dicimus et mandamus quatenus dictos homines Bisulduni super predictis contra justiciam in aliquo gravari minime permitatis, immo ipsos uti faciatis jurisdiccione in predictis locis prout hactenus est fieri assuetum. Datum Valencie IX kalendas Marcii anno predicto (1320) (1).

MMCCLXIV

Orden de Pedro IV al Veguer de Gerona, para que obligue á la Vizcondesa de Rocabertí á entregar á la Marquesa de Santa Pau copia de la cláusu la testamentaria por la que Ermesindis de Cartellá legaba el castillo de Hostoles á Hugo de Santa Pau, esposo que fué de dicha Marquesa, en el año 1342.

Petrus Dei gratia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, dilecto suo vicario Gerunde vel eius locumtenenti, salutem et dileccionem. Pro parte nobile Marquesie de Sancta

(1) Arch. Cor. Arag., R. 171 f.° 170 v.°

Pace, uxore nobilis Hugueti de Sancta Pace quondam, fuit nobis expositum reverenter quod nobilis Ermessendis de Cartalla, quondam, uxor nobilis Bernardi Ugonis de Cabrencio quondam, castrum de Ostoles cum juribus et pertinenciis suis sub certis condicionibus et pro certo precio legavit dicto Hugueto in suo ultimo testamento, quodque nobilis vicecomittissa Rocabertini filia et tenens bona dicte Ermessendis qui possidet dictum castrum contradicit tradere eidem Marquesie transumptum in formam publicam redactum dicti testamenti vel saltim clausule eiusdem faciente pro Hugueto predicto, non obstante quod inde per dictam Marquesiam pluries extiterit requisita, sane cum hoc redundet ut fertur in prejudicium maximum Poncii de Sancta Pace filii et heredis Hugueti et Marquesie predictorum ad quem pertinet ut asseritur dictum castrum et ab hoc pro parte dicte Marquesie fuerit nobis humiliter suplicatum ut super hoc dignaremur de justicia remedio providere. Idcirco nos supplicacione ipsa ad missa benigne vobis dicimus et mandamus quatenus dictam vicecomitissam ad tradendum eidem Marquesie transumptum in formam publicam dicti testamenti seu clausule eiusdem faciente ut premittitur pro dictis Hugueto et Poncio fortiter compellatis, nisi ipsa Comittisa aliquas causas ostenderit propter quas se ad id asserat non teneri de quibus cognoscatis breviter, summarie et de plano, ac sine strepitu et figura judicii et super eis decernatis et faciatis quod de jure et ratione fuerit faciendum quam nos vobis super hiis vices nostras comittimimus plenarie per presentes. Datum Barchinone XI.° kalendas Julii, anno Domini millessimo CCC.° XL.° secundo. Signata (1).

---

(1) Arch. Cor. Arag.—Cartas reales.

MMCCLXV

Carta de Pedro IV al Veguer de Gerona, recomendándole que resuelva de plano y sentencíe en justicia el pleito incoado en la curia de Besalú por la Marquesa de Santa Pau, sobre propiedad de los castillos de Colltort y Ça Cot, en el año 1342.

Petrus, Dei gratia rex Aragonum, Valencie, Sardinie, et Corsice, comesque Barchinone, dilecto suo vicario Gerunde vel eius locumtenenti, salutem et dilectionem. Peticionis nobis querelose oblate pro parte nobilis Marquesie de Sancte Pace uxoris nobilis Hugueti de Sancta Pace quondam seriem continebat quod duo ffortalicia vocata Coltort et Ça Cot existencia satis prope terminum loci de Sancta Pace que olim incepta fuerant a nobili Poncio de Sancta Pace eius filio in remotis agente in prejudicium ipsorum Marquesie et Poncii a.... perfeccionem ut dicitur sunt deducta non obstantibus protestacionibus per ipsam Marquesiam factis in curia Bisulduni cum publicis instrumentis. Quare ad humilem suplicacionem pro parte dicte Marquesie nobis factam, vobis dicimus et mandamus quatenus vocato pro parte nostra procuratore nostro fiscali et aliis evocandis de predictis cognoscatis breviter, summarie et de plano ac sine strepitu judicii et figura maliciis omnibus pretermissis et super eis decernatis et faciatis quod de jure et ratione fuerit faciendum. Nos enim super hiis vobis vices nostras comittimus plenarie cum presenti. Datum Barchinone XI kalendas Julii, anno Domini M.° CCC.° XL.° secundo. Signata (1).

(1) Arch. Cor. Arag.—Cartas reales.

MMCCLXVI

Confirma y aprueba Pedro IV la institución de un censal que convinieron entre sí Poncio de Santa Pau y Nicolás des Vern, ciudadano de Gerona. En virtud de él Poncio de Santa Pau vendió á des Vern 2.200 sueldos censuales en nuda percepción sin laudemio ni fadiga, con la garantía ó fianza del Castillo de Santa Pau. Dada en Perpiñán á 1.° de Enero del año 1352 (1).

MMCCLXVII

Pedro IV nombra tutor de Hugueto de Santa Pau, hijo de Poncio de Santa Pau, á Pedro Busquets. Dado en Valencia á 21 de Junio del año 1353. Dicho nombramiento fué confirmado por el mismo monarca en Perpiñán á 12 de Noviembre del año 1355 (2).

MMCCLXVIII

Carta de Pedro IV al Gobernador del castillo de Caller ordenándole que respete y haga respetar la donación que hizo á Hugueto de Santa Pau del castillo y villa de Sentluri, *cum salcibus* (ó *saltibus) dicte ville pertinentibus*. Dada en Valencia á 10 de Febrero del año 1358 (3).

---

(1) Arch. Cor. Arag., R. 1477 f.° 50.
(2) ,, ,, ,, R. 898 f.° 56.
(3) ,, ,, ,, R. 1032 f.° 52 v.°

MMCCLXIX

Carta de Pedro IV al Gobernador del castillo de Caller, ordenándole que de los fondos de la curia real pague á Hugueto de Santa Pau lo que se le debiera por causa de la asignación de 2.000 libras alfonsinas que Riambaldo de Corbera, que fué gobernador de dicho castillo, había creado, pero que antes pague á los soldados..... *(soldatorum capitis Lugudorii)*. Dada en Valencia á 10 de Febrero del año 1358 (1).

MMCCLXX

Reconocimiento hecho por el rey de Aragón D. Pedro IV, á Hugo de Santa Pau de que los habitantes de la jurisdicción del castillo de Finestras y parroquias de San Esteban de Llémana, San Andrés de Sobrerroca y de San Aniol, tenían que prestarles los servicios de *hoste et cavalcata* en paz y en guerra. *Datum in Barchinone secunda die Decembris anno anativitate Domini. Millesimo. Trecentesimo. Sexagesimo. Quinto*. (2).

MMCCLXXI

Privilegios de la villa y veguería de Besalú, otorgados por el infante D. Juan, en el año 1376.

In Dei nomine. Pateat universis quod Nos Infans Joannes, serenissimi Donini Regis Primogenitus

(1) Arch. Cor. Arag., Registro 1082 f.° 53 v.°
(2) Archivo municipal de Gerona. *Llibre Vermell*, f.° 42.

ac in omnibus Regnis, et terris suis, Generalis locumthenens, Dux Gerundæ, et Comes Cervariæ. Attendentes quod in concessione doni, quod Probi homines, et universitatis, villarum, et locorum, comitatus Bisulduni, et vicecomitatus de Vaso tamquam naturales vassalli et ad nostrum redire Dominium redire appetentes, fecerunt nobis liberaliter, de quadraginta mille, florennarum auri de Aragonum pro redemptione per Nos dedictis comitatu, et vicecomitatu fienda ab inclito Infante Martino, comite de Exerica, et de Luna, germano nostro carissimo, qui ipsos comitatum, et vicecomitatum tenet pro dicta quantitate pignori obligatos. Vos fideles nostri Jacobus Olives, et Petrus Çacasadevall, et Petrus Çanglada vicini ac sindici, et procuratores Consilli proborum hominum, et Universitatum vicariæ Bisulduni obtulistis, et prorrexistis nobis interalia nomine dictæ Universitatis, et singularium ipsius quœdam capitula, humiliter supplicantes, ut illa dicta universitati concedere de benignitate solita dignaremur quodque Nos visis, et perlectis, ac intellectis, ad plenum Capitulis ipsis, que, in pleno nostro Consilio recognita, et examinata fuerunt certas eis responsiones, seu provissiones fecimus in fine cujuslibet eorum positas et scriptas, quorum quidem capitulorum, et responsionum seu provissionum eis factarum thenor sequitur sub his verbis.—Com per ennobleyment, e restaurament de la vila e vegaria de Besuldu, e territori de aquellas los Prohomens poblats en la dita vegueria sabents quel molt alt Princep, es Señor, lo señor Rey en Pere per la Gracia de Deu, Rey de Aragó ha donat lo comptát de Besalú al inclit señor Infant en Marti car fill seu ab certes condicions entre lo qual comptat es la dita vegueria e aquell comptat tostemps havia acostumat de esser de la Corona Rl. de Arago e daquella, no devia esser separat ne en altres persones transportat. Perso los dits prohomens de la vegueria demunt dita cobe-

jants, e volents soberanament esser reduits, e tornats a la Corona Reyal e asa jurisdiccio, e señoria, com aquella sia molt excelent, e pacifica atorgaren, e proferiren de donar en fer la reempso del dit comptat, axi ensemps ab totas las universitats, e personas poblades dins lo dit comptat de Besalu quaranta millia florins dor de Aragó, sots les formes contengudes en alguns capitols apart fermats en per amor daso, los dits prohomens de la dita vegueria per sustentacio, refrigeri de llurs mals e afanys, e que mills pusquen pagar en lo dit do, suplican ab besament de peus e de mans a la Exelencia del Señor Rey, e al señor Infant en Joan son primogenit Duch de Gerona Compte de Cervere que per ells los sien atorgats, fermats, loats, e jurats los privilegis, gracias, franqueses, e immunitats, contengudes en los capitols seguents. Primerament, que totes penes vans tersas, e calonias en que los dits homens sien incorreguts axi be per fets civils, com criminals, sien relaxades, e relaxats, tro al dia de vuy. Plau al señor Duch, e al señor de tots crims comesos, tro al dia de vuy acceptades las coses acceptadoras, e de tots fets civils tro a la festa de Pasqua primer vinent, de asso empero enten lo señor Duch que sien exceptats alguns mal feitors a los noms dels quals son en poder de la Cort secretament reservats. Item que vos Señor ne vostres oficials, no puxats, ne dejats fer daqui avant per temps passat, o esdevenidor Inquisicio general contra alguna Perroquia, o loch de la dita vegueria per delmes, tasques, ó altres quals que drets maldonats, empero que hajen estar a dret, e justicia a la part. Plau al señor Duch mas ques puxa fer singularment. Item com la Cort de Besalú haja acostumat de tenir molts saigs, e per la multitut de aquells no puxen viure per ques convent moltes vegades que demanarian salaris immoderats, e roben e agreugen la gent que sie vostra merce sien reduits a cert nombre convenient. Plau al señor

Duch que sien reduits al nombre que eran ara ha deu anys, y si per ventura es nombre excessiu sien tornats a aquell nombre que conexerá lo oficial del señor Duch, o ordeñará a la dita terra. Item que sie manat als saigs, que no puxen mes avant demanar de lurs salaris de peatge sino aquell, que antigament era acostumat ço es quatre diners per legua, segons quels es tatxat per constitucions de Cathaluña. Plau al señor Duch. Item que negu que sia Balle no puxa esser sots veguer axi que no puxa tenir ne regir dos oficis ensemps. Plau al señor Duch. Item quels homens de la dita vegueria, e sots vegueria per nenguna exencio de la Cort, e los oficials de aquella fassen no sien tenguts de eixir ne de seguir la señera en tro que la vila de Besalu sie exida de un die abans, axí que tots temps hagen exir de la dita vila de un dia abans. Vol lo señor Duch, que tots agen a exir ensemps ço es que isquen aquel die que la vila exirá. Item com los Escribans de la Cort e de les altres escribanies de Besalu, demanen, e vullen haver de les gents grans, e immoderats salaris de cartes e altres escriptures, que sia vostre merce quels sien tatxats salaris convenients en guisa, que no puxen demanar ultra lur dret e que las taxacions per ordinacio, e manament vostre fetes fasats exeguir e servar, o so quels scribans ultra las taxasions han rebut sien forçats, restituir a aquells de qui rebut ho han. Plau al señor Duch, que sien servades las taxasions segons las constitucions de Cathaluña, e si mes pres naurán, que sien ponits, segons raho, e dret e que hagen arretre tot quant mes auran pres, que les dites constitucions ordenen. Item quens placia señor otorgar als dits homens que sien franchs en tots lochs de la vostra señoria de pagar leuda, impossició, passatge pontatge e varra de pasturatge, o hervatge de llur vestiar e altres bens e mercaderies llurs. Plau al señor Duch que sien franchs

per tota la señoria que huy posseheix des samar e de ça lo coll de Paniçarts. Item com los dits oficials de Besalu sovent agreugen los dits homens per adobar vies, e carreres, bartes larbres, qui fasen embarch per los camins publichs, o privats o per termens a metre, e per arrencadures daquells, e de semblants questions, per ço señor supliquen a la vostra Altesa, quels dits oficials, qui son ne per temps serán daso no puxen mes agen en rremetre, com per aquestes questions jat sie que sien poques los dits oficials egreugen e damnifiquen los dits homens mas queus placia señor, que en cascun loch de la dita vegueria sien elegits per los prohoms dels dits lochs dos prohomens en haytals coses experts los quals aquestes questions, o semblants daquellas puxen declarar, veurer e determenar, simplement, e de pla sens tot plet, e malicia omisio de aquells qui daso serán culpables e que asso puxen declarar ab scrits e sens scrits, en pusquen fer carta, o cartas puliques si menester hi será per qualque scribá los placia, et que nengu en ningun cars, aquells qui serán trobats culpables, no puxen esser punits per la dita Cort sino en cas que no servassen ço que los dits prohomens dirán, e pronunciarán e de asso señor se seguirá gran profit als dits homens e no será dan en res de la vostra Cort. Plau al señor Duch que com sobre algun cas dels de susdits sera questió, que sie determenada per dos prohomens en que cascuna de les parts elegidor si sen poran evenir, sino per dos prohomens, que sien elegits de tres en tres anys, per los prohomens de cascun loch, y con elets serán hagen a venir devant lo veguer, o sotsveguer de la vegueria, los quals veguer, sotsveguer prenga daquells sagrament que be, e lealment segons lur conciencia determinarán la questió e ço que aquells determinarán sie execuit tota apelacio remoguda, si les pars sen contenten, en altra manera cascuna part pusca usar de tot remei, e benefici de dret, per-

metra e atorch. Item com en la vegueria de Besalu hage molts, e diversos lochs en los quals ha acostumat de haver scribans publichs, e notaris, qui han acostumat tots temps de pendre scriptures publicas, en tots lochs de la dita vegueria e asso señor era gran profit de las gents perço car abans les escribans, o notaris dels lochs hon havia scriba que no de Besalu, e com daso penjas plets entre Labat de Besalu del qual es la escribania de Besalu duna part e los altres señors de qui eren les escribanies dels dits lochs de la altra devant en Jagme Desmonell, Comissari en asso per lo señor Rey deputat e penjantne lo dit plet Mosen Berenguer Dabella Procurador vostre a instancia den Bernat Cavaller, fes fer crida que negu no gosas fer cartes nescriptures publiques ab negu dels escribans, e notaris dels dits lochs en los lochs on los dits notaris fossen poblats, axi dels altres lochs hon ha escribá. Perso suplican que sie vostre merce les dites escribanies sien tornades en lo estament primer en que eren abans que la crida de Mossen Berenguer Dabella se faes. Plau al señor Duch, que si la dita crida no es feta apellada la part e causa cognita que sie revocada, e quel fet sie tornat en lo stament en que era abans de la dita crida, o en aquell que per justicia deu esser. Item com los dits oficials vullen haver dels dits homens injustament certa cosa de tot porch senglar, e altre salvatjina, que prenen, e dels aucells de presso certa part e asso sie novella servitut, perso suplican a la vostra gran Altesa, que sia vostra merce quels dits homens, no sien tenguts de donar a la vostra señoria ni a altre persona de qualque estament sie, res de las cosas demunt dites. Plau al señor Duch, que la servitut quant es estada introduida en temps del señor Infant D. Marti .si aguda per nulla, e quels prohomens sien en aquella libertat en que eren en temps, que eren del señor Rey. Item señor com los dits homens de la vegueria de Besalu entenen que

no sien tenguts de pagar en mesions quis facen en obres quis facen en los murs, e valls de Besalu, sino solament tres cents florins, los quals ara, los deuhen dar graciosament ques placia assignarlos Jutge covinent, sobre la dita questió lo qual conegue e determine, si ells son tenguts en les dites obres, o no en manera que contra justicia no sien agreugats. Plau al señor Duch. *Item que la dita vegueria, e sots vegueria els poblats en aquella puxen en per tot temps fer e constituir sindichs, e procuradors, que defenen, e mantenguen la dita vegueria, e los quals sindichs puxen mudar quascun any en aquell temps, que los será vist fahedor (los quals sindichs puxen mudar quascun any en aquell temps que los será vist fahedor) los quals sindichs encara puxen fer quascuna parroquia per si, o moltes parroquies ensemps, o departidament, segons los sera vist fahedor ni los plaurá, los quals sindichs puxen fer talla e talles per defensio de la cosa publica damunt dita, e donar pensions a advocats, procuradors, e altres persones en aquella necessaries. Empero, que les dites parroquies puxen elegir alguns homens de concell, e quels dits sindichs, no puxen mallevar diners, sens consell de aquells. Plau al señor Duch.* Item que vos señor ni vostres successors null temps no puxats vendrer, donar ni alienar, ni transportar la dita vegueria, ni alguns lochs daquella, ni alguna jurisdicció civil, ni criminal, daquella, ni dalgun loch daquella, gitar, ni en alguna manera separar de la vostra Corona Reyal, ni del Comptat de Barcelona ans tostemps sie unida e ajustada ab los comtats de Barcelona, e ciutat de Gerona, e regida per oficials Reyals, e que daso la dita vegueria haja semblant privilegi que a la vila de Torruella Mungri. E posat quel señor Duch, o sos successors per qualsevol manera raho, o eas o necessitat fahessen lo contrari, quels homens, ni altres persones de la dita vegueria presents esdevenidors no sien tenguts strets, ni obligats en negunes daquelles perso-

nes en les quals lo dit señor Duch, o sos successors volran deliurar, ni fer fee segrament, ni homenatge ans si resistencia en aquelles persones era feta per los homens, ó altres persones de la dita vegueria, no puxen esser reptats, ni contra ells esser enquest. E aixi mateix, señor, que la alienació que per vos será feta de fet fos e sie nulla *Ipso Jure* e no agues alguna eficacia ni virtut. Plau al señor. Item null temps en la dita vegueria no puxa haver comissari, o comissaris, ans sien los fets, criminals, e civils exercits per los ordinaris e asso suppliquen que sia fet per tolre tota vexacio dels poblats en la dita vegueria. Plau al señor Duch a trenta anys, sino en los crims que son acostumats de exceptar per escrit de la sua Cort o en crims dofficials, o de universitats. Item que sie merce vostra de fermar, loar, e ratificar les coses demunt dites totes essengles. Plau al señor Duch. Item señor, que placia a la vostra Señoria asso jurar e da so fer carta, o cartas hay tantes com será menester. Plau al señor Duch. Item señor com sesdevé cas ques fan nafres ho ferides en la dita vegueria de Besalu los oficials, no volen donar a malleuta los delats, ni fer compossició, ni avinencia ab ells tro que el nafrat, o ferit, es, de suspitat per metges en poder lur de mort o debilitació de membres posat que aquells nafrats, no sien en alguns perills. E asso fan los dits oficials per damnificar los delats, per que señor, supliquen, que en cas quels nafrats, o ferits, fassen lurs negocis, o fahenas en cavar, o laurar, o axi com havian acostumat abans de las nafras hay tals nafrats, o ferits, sien ans de sospitats axi com foren sia ab la solemnitat deguda, e devant vostres oficials, señor fossen citats desuspitats. Plau al señor Duch, si per lo nafrat estará, que no sie desospitat. E guardense los oficials que no asagen de fer hay tals coses, en altre manera pagar an los dans e mesions seguides, e serien privats de lurs oficis. Item, señor, que sien resti-

tuits, en aquella libertat e franqueses, e tots bons usos en que eran abans quel comptat de Besalu fos transportat en lo señor Infant en Marti, frare vostre, e que los confermets tots privilegis a ells atorgats per vos o predecessors vostres. Plau al señor Duch els los conferma de present tots privilegis, e bons usos aixi com daquells rité, et melius usi fuerunt. Item, señor, que en la dita vegueria de Besalú per vos señor, e vostres em per tots temps oficials, sien servar los usatges e servades las Constitucions de Cathaluña aixi com se serven, es deuhen servar e les ciutats, viles, e lochs Reyals vostres. Plau al señor Duch. Item señor que tota malleuta fahedora sie nulla, si dins un any apres quel delat será possat en malleuta, no será condempnat per sentencia de jutge, del crim per lo qual será possat en la dita malleuta, o composat daquell. Plau al señor Duch, ell romanent en reguart del crim de que es inculpat, e que aquell puxa esser punit, no contrestant lo cancellament de la malleuta, e que fos revocada la malleuta dins lany. Item, señor, ques placia, manar que ningun oficial vostre no deja ne puxa haver, ne rehebra salari per inquisicions ni altres actes judicials que fasa contra alguns de la dita vegueria, e si per ventura per questió civil que sie entre parts ses devendrán ells exir de la vila de Besalu, que no puxa demanar salari algun, com los dits oficials, señor, abusen en demanar salari car volen anar per les parroquies per questions civils possat que no sien requets, ni sie necessari, ni profitos a les parts, e asso, señor, fan per haver diners de les parts questionejants e pledejans entre si contra dret e us, e observansa antigament observat. Plau al señor Duch que sien observades les constitucions de Cathaluña sobre lo present capitol ordenades. Item señor, com los homens de la dita vegueria per raho daquesta proferta e do que us fan en reempso del dit comptat, e per altres molts carrechs, e deutes en que son ten-

guts son fort oprimits, e endeutats per quels es señor, molt necessari sien proveits de bon oficial, señor, quils regesca ab mansuetut, e misericordia, e que nols fassa opressions, ni injusticias e Mosen Jaume de Cordella, señor, sie cavaller savi, e de bona condicio qui ha molt treballat en la dita reempso lo qual sap les necessitats dels evitants de la dita vegueria, perço supliquen a la vostra merce señor, li vullats atorgar la vegueria de Besalu, e la procuracio de vos regidora per ell durant lo temps, que ells haurán a pagar lo do e proferta queus fan per aquesta raho e que durant lo dit temps señor lo veguer de Gerona, no puxa usar en la vegueria de Besalu. Plau al señor Duch al trienni primer vinent ultra lo temps quant tindra com la possessio sie pressa. Item señor queus placia que de tot ço quis conte en los dits capitols los sien fetas hay tantas cartas com mester será franques de salaris describans, e de dret de segell. Plau al señor Duch. Item suppliquen señor que per la reempcio ques fa dels dits lochs, se han acargar grans deutes, e carrechs, perque señor supliquen a la vostra clemencia que li placia de atorgar privilegi, que en ningun loch de vostra señoria, señor no sien penyorats ni mercats per deutes, ni per altre raho, si donques principals deutors o fermanses no serán, ne encara la donchs en tro fadiga de dret, será atrobada en els e en los ordinaris lurs, car señor sembran privilegi al Abat de Ripoll e diverses altres prelats, e universitats del Principat de Cathaluña asso señor pendrán de la vostra magnificencia en gracia, e merce e sera quen com de remey de lurs carrechs. Plau al señor Duch. Item señor suppliquen, que tota persona que sia capdalberch, misatges, servents, e clergues, coronats, qui usen de ofici, o de mestre de lochs jovens honts, vidues, pubils, mases, rovechs, bordes, e masoveries, ni bents haje que tots sien tenguts en la dita proferta, segons que serán tatxats en reradel-

me, e altres coces, e tatxes per asso fetes, fetes com aso se comprenga hay també homens desglesia, com de cavallers, com daltres. Plau al señor Duch que cascun dels demunt dits contribuesquen per los bens que aurán e sien compresos tots bens de qualsevulla coronats, vivents laicament. Item que tot loch de la vegueria se puga fer, e tallar carn per vendre com en altre manera sens tota contradiccio e que carn que fará extimar extruits dos homens, o un del loch, hont la carn se vendrá es trencará sens licencia de la Cort, la qual noy sie demanada. Plau al señor Duch en la manera ques fahia es acostumava de fer abans que fossen del Infant en Marti. Item com alguns oficials passats e qui ara son hagen pres de alguns homens de la veguería de Besalu injustamen, y contra justicia ço des lur de puix señor, que vos donas lo comptat de Besalu, al señor infant Don Marti e los dits oficials, hajen damnificats, e fer gran tort a alguns de la dita vegueria, per ço señor os placia atorgar als homens de la vegueria, comissari convinent, qui de les coses demunt dites, en quira els fassa justicia de asso que injustaments los es estat servat de tots dampnatges mesions, e injuries que per ell hagen sofertes ells ho fassa restituir, e esmenar. Plau al señor Duch. Item señor vos placia de voler e demanar, que los dits homens pusquen pagar lur part a ells pertañent en lo do dels quaranta milia florins e asso per venda fahedora de violari e de censal, o de delmes, o de reedelmes, o altres malleutas, e barates, e de aquella manera, e forma quels será fahedor. Plau al señor Duch per la part a ells pertañent en los dits quaranta millia florins, e que sien convertits, en la dita reempso, e no en altres coses. Item señor, que cascun oficial haja a tenir taula de trienni en trienni, e que no pusca tornar a regir altre ofici en tro per sentencia dels jutges de la taula sia absolt, sie fet segons les Constitucions de Cathaluña. Item señor que vullats

atorgar, e consentir als habitadors de la villa de Baselu qui ara son, o per temps, seran, a longament tots deutes que degen a jueus, penes, e usures cessant per quatre anys seguents apres del dia que la dita reempso se fara e que sien absolts de tots homenatges e sagraments, e altres penes, e seguretats en que sien tenguts a lurs crehedors durant los dits quatre anys, ni la Cort no puxa, ni deja constreñer, nengun de neguna pena, que als dits jueus sie guanyada, dins lo dit temps de quatre anys e asso señor sie atorgat per vostre propri motiu, e posar pena de cent morabatins contra aquell qui demanará dins lo dit temps. Plau al señor Duch. Item señor vos placia als homens, e habitants de la dita sots vegueria atorgar privilegi, o gracia que per vos, o oficial vostre qui daso hagues manament a requesta dels Jurats de Besalu, ni daltra persona, no sia, ni puga esser feta inhibisió, ni venda de notres vituallas de la sots vegueria de Besalu. Plau al señor Duch, si donchs no era necessitat hage a declarar lo señor Rey, o son primogenit. Item que vos señor, ni vostres oficials no puxats, ni dejats fer dañ avant, per temps passat o esdevenidor inquisicions generals contra alguna parroquia de la dita vegaria, ni habitadors daquella vegueria si donchs no tocaven, meres regalies, o crims de lese magestat, ó eren heretges, o falsadors de moneda. Plau al señor Duch que no sia feta inquisicio general algun singular e que asso dur hay tan com durará lo temps de preferta sino en los crims que son acostumats de acceptar per estil de cort. Item señor vos placia de voler, e de manar que perço que los homens de la vegueria de Besalu, pusquen pagar lur part en los quaranta milia florins preferts per raho de la reempso fahedora los donets licencia que pusquen vendrer censals, e violaris delmes, e reedelmes, e encara fer e, mallevar deutes e altres barates, e contractes per aque-

lla manera, e forma que als dits sindichs sera vist fahedor e que la Cort en negun cas per raho daytals vendas, deutes, e altres contractes, no puxa carregar sobre los venedors, ne sobre los compradors, e encara que si per ventura si movia algun contrast que los prohomens de cascuna parroquia hont será lo contrast pusquen elegir dos prohomens, qui ho pusquen declarar, e que per lo sagrament, que los venedors fet aurian, no pusquen esser represes. Plau al señor Duch si les parts sen contenten de la declaracio dels prohomens, en altra manera pusquen usar dels beneficis que dret permet. Item señor significan los dits syndichs que en Guillem de Caselles Miranes, Pere Fexaneda fill del dit Guillem de la parroquia de Cabanellas, Joan Çasplanes, e Pere Despuig de la parroquia de Quexans, Guillem Alberni, e Ramon Cori de la parroquia de Sant Marti Vell incolpat de la mort perpetrada en persona den Pelliser quondam de Navarra del bescondat de Rocaberti dins lo dit loch de Navarra, o terme, comensa e los quals son necessaris en la dita vegueria perço señor suppliquen, que sia merce vostra de guiar aquells de mentre seran en la dita vegueria plenariament segons se pertany ab letra vostra dels dits crims sie feta a un any e de qui a beneplacit e sien entes essers guiats en tro, que ab veu de crida sie revocat la qual crida se haja a fer a Besalu, e apres de la crida dur lo guiatge per sinch dies. Item placia a vos señor de remetre, e perdonar graciosament an Francesch Calvó Pagés, e ferrer de la dita parroquia de Maya enculpat de un colp de dart, o farida per aquell sllada en la persona den Joan Albert pages de la parroquia de Maya un de la dita vegueria del qual colp lo dit Joan mori, perço com lo dit Joan se jactava axi en presencia com en absencia, del dit Francesch ques javia ab la muller daquell, e havia agudes noves, primerament de la dita raho ab carta vostra bastantment segons se pertany, perço señor

com lo dit ferrer es hom, que es necessari a la parroquia de Maya de la dita vegueria, per ço com es bon mestre de menascabia, e de ferreria. Plau al señor Duch. Id circo qua dignum et justum est quod illos qui sua liberaliter exhibent nobis munera nostris gratis, et favoribus vice mutua compensemus thenore presentis, respectu dicti subsidii, et alias capitula preinserta et unum quotque ipsorum, et contenta in eis juxia responsiones et provissiones eis ut pratangitur per nos factas, laudamus, concedimus, et firmamus, eaque juxta prædictas responsiones, seu provisiones, promitimus vobis dictis syndicis in nostra bona fide ac etiam juramus per Dominum Deum et ejus sancta quatuor Evangelia, nostris manibus tacta, firmiter tenere, et servare, attendere, et complere, cum effectu, et nullatenus contrafacere, vel venire jure aliquo sine causa. Volentes etiam quod de ipsis capitulis, et quolibet ipsorum juxta responsiones, seu provissiones prædictas, fiant, et possint fieri et tradi vobis dictis syndicis, si volueritis carta, et litteræ opportune, et hæc facimus, et promitimus imposse nottarii infrascripti tamquam publica personæ, ea a nobis stipulantis, nomine dictæ universitatis, et singularium ejusdem et aliorum hominum, quorum intearit ac poterit inreresse, et in testimonum premissorum mandamus publicum instrumentum vobis fieri, et sigillo nostro pendenti communiri. Quod est datum in actu Barnæ. vicessima tertia die Desembris, anno a nativitate Domini, millesimo trecentessimo septuagessimo sexto. —Sigum ✠ Infantis Joannis serenissimi Domini regis primogeniti ac in omnibus regnis, et terris suis, Generalis locumthenentis, Ducis Gerundæ, et Comitis Cervariæ, qui hec laudamus, firmamus et juramus. —Primogenitus. —Testes sunt qui ad prædicta presentes fuerunt Nobilis Andreas Vicecomes Insula, et de Caneto. —Petrus Guillermi Cathalani Camarlengui, et Petrus Dartes Arnorum

uxerius, militer consiliarii dicti Domini Ducis.— Signum ✠ Petri Dei gratia, regis Aragonum Valentiæ Moioricarum, Sardiniæ, Consice, comitisque Barnæ., Rossilionis, et Cæritanie, qui predicta omnia, et singula per dictum Ducem primogenitum nostrum carissimum, laudata, concessa, et firmata, similiter laudamus concedimus, et firmamus, et ea firmiter attendere, complere, et servare promittimus, quam firmam hic opponi jubemus per manum fidelis secretarii nostri Petri de Gostemps, in civitate Barnæ., trigessima die Madii anno a nativitate millessimo trecentessimo septuagessimo septimo, regnique nostri quadragessimo secundo (1).

MMCCLXXII

Carta de los concelleres de Barcelona á los cónsules de Castellón de Ampurias, manifestándoles que habían ordenado al Procurador General del condado que entregase al Veguer de Gerona á D.ª Aldonza de Santa Pau, en el año 1433.

Als amats nostres los consols de la vila de Castelló de Empuries.

Los consellers de Barcelona, etc. Prohomens: nosaltres scrivim al procurador general del Comtat de Empuries que de continent livre a mossen lo Vaguer de Gerona la noble madona Aldonça, muller de mossen Galceran de Sancta Pau, lo qual la sen manave per força, e a aquella de tota favor e ajuda, pus const ella no esser gitade de pau e de treua e consentin que sia al dit mossen lo Vaguer liurada. E com sia mester per molts esguarts que lo dit mossen lo Vaguer segurament la puxe traure del Comtat,

(1) Archivo de Casa Bellsolá de Besalú.

per ço dehim e manam expressament e de certa sciencia que donant semblantment tota favor e aiuda a la dita noble madona Aldonça, vullats provehir a rahonable e deguda companya del dit mossen lo Veguer e de la dita madona per que pus segurament isque del Comtat dessus dit. E aço complirets prestament, com axi ho haiam certa sciencia delliberat e ho vullam. Dada en Barchelona VI de Abril any M. CCCC. XXXIII. Johan Bussot conseller.

Los consellers de Barcelona a vostra honor apparellats (1).

MMCCLXXIII

Rodalia del delmar de St. Privat.

Es lo acta fet per terstus del mallol baranger des castellet y arnau de vilanova y ramon de puigperdines cavalles fet en la notaria de st. privat a XIIII de las calendas de abril any Mil trescents y deset y diu afronta lo delmar de st. privat ques del prior de puigperdinas ab la font odral y va a las fexas den quintana y tira sobre las arcedas com diu una riba qui passa sobre dites arcedas com un vall partex fins a la fexa den haret edevallasen al camp del balla de la pinya qui es devant den sola de canaderas y va fins al flum de fluvia y de aqui sen puia fluvia amont fins alli hont entra fluvia vell.

La decima en dita parrochia reb lo R.nt prior de puigperdinas en lo delmar dit dels cavalles y altres possessions com en lo acte dalt mostrat fes contengut.

En boschs de plataver reb la decima qui antigament era den pera toron de st. steva calvet e anomenat pera boscs.

---

(1) Archivo municipal de Barcelona. Lletras closas de 1433 á 35; f.º 10 v.º

La muler del compte daytona succehint en la heretat de m.° gralla de barcelona reb la decima en dita parrochia exceptat lo dit prior de puigperdinas lo prior de st. corneli lo dit boscs qui quiscun en son delmar reb delma (1).

MMCCLXXIV

Auténtica de las santas reliquias que se veneraban en Santa María de Besalú.

Dilectissimi fratres in Christo: qui Deus in cœlis atque in terra omnia quæcumque vult, posse non dubitatis. Notum vobis facimus: quod Deus sua mirabili potentia quandam arcam de lignis in putribilibus a Discipulis Apostolorum factam Dei magnalibus plenam: ab urbe Hierosolimitana transtulit in Affricanus ab Affrica in Carthaginem a Carthagine Hispalim ab Hispali Toletum a Toleto in Asturias ad istam Sanctam Ecclesiam S. Salvatoris loco qui dicitur Ovetum. Quæ Arca ibidem aportata fuit: in qua aperietes multiplices archellas, aureas, argenteas, eborneas invenerunt: quas summa cum reverentia et timore aperientes, viderunt quædam scripta reliquiis ibi reconditis alligata: quæ omnia manifestissime declarabant. Inveneruntque ampullam cum cruore Domini fusso: scilicet a latere cujusdam imaginis quam Christiani ad similitudinem Christi fecerant: sed judei antiqua perfidia obstinati ipsam ligno affixerunt, et lancea latus ejus iterum percusserunt, a quo ad fidem et passionem Christi firmissime adstruendan, exivit sanguis et aqua. De Cruce Domini. Tres Spinas coronæ Domini. De sepulchro Domini. De Sindone et Tunica Domini. De pannis in quibus Dominus faciat in præsepio. De pane Cœnæ Domini.

(1) De mi colección.

De pane quo Dominus satiavit quinque millia hominum. De Manna quod Deus plurit filiis Israel. De terra Montis Oliveti, in qua Dominus tenuit pedes ascendens in cœlum: et tenuit pedes quam lavarum suscitavit. De Sepulchro ipsius Lazari. De lacte Matris Domini. De capillis et vestimentis ejus. Unus ex triginta denariis pro quibus Dominus fuit venditus a Juda. Ipsum Pallium quod dedit Regina Cœli beato Ildephonso Archiepiscopo toletano. De Pallio Eliæ Prophetæ. Vestimentum beati Tirsi martiris. Manus S. Stephani Protomartiris. Sandalium dextrum beati Petri Apostoli: et anulum de catenis ejus. De fronte beati Joannis Baptistæ: et de capillis ejus. De ossibus sanctorum Innocentium: et de ossibus trium puerorum scilicet, Ananiæ, Azariæ, et Misahelis. De Capillis quibus beata Maria Magdalene tersit pedes Domini. De lapide cum quo clausum est sepulchrum Domini. De ramo olivæ quem Dominus tenuit ingrediens Hierosoliman in asina. De petra Montis Sinai supra quam Moyses jejunavit. Segmentur virgæ qua ipse Moyses divisit mare rubuem filiis Israel. Bursas Petri atque Andreæ Apostolorum. Fragmentum piscis, et favum mellis de quibus Dominus post Resurrectionem comedit dum apparuit Apostolis: Reliquias duodecim Apostolorum; et de ossibus Prophetarum: et reliquias SS. Justi et Pastoris, Adriani, Natalie et Juliæ, Verissimi et Maximi, Hermani, Bedulii, Pantaleonis, Cipriani, Sebastiani, Cucufatis, Sulpitii, Agathæ, Emetherii et Celedonii, Fructuosi, Augurii, Eulogii, Victoris, Laurentii, Justæ et Rufinæ, Servandi et Germani, Siberii, Maximi, et Juliæ, Cosmæ et Damiani, Sergii et Bacchi, Stephani Prt. M. Christophori, Juliani, Felicis, Petri Exorcictæ, Eugenii, Martini, Facundi et Primitivi, Vincentii Levitæ, S. Annæ, Felicis, Sulpicii, Fausti et Beatricis, Petronillæ, Eulaliæ Barchinonensis, Emiliani, Hieremiæ martiris, Servi Dei martiris, Pompose, Cogelli, Sportelli, Juliani. Conplura etiam corpo-

ra, ossa, et reliquias Sanctorum martirum prophetarum, confessorum, atque virginum ibi sum condita: quorum numerum Deus solus scit. Extra prædictam archam habentur corpora sanctorum martirum Eulogii, et Lucretiæ: et S. Eulaliæ virginis Emeritensis, et Sancti Pelagii martiris. Vincenti martiris atque Abbatis: et Sancti Juliani Pontificis. Et magnum fragmentum cutis beati Bartolomæi Apostoli qui fuit excoriatus: corpusque Regis casti qui hanc fundavit Ecclesiam. Crux ibi monstratur Angelorum manibus operata. Et una de sex hidriis in quibus Dominus aquam in vinum convertit. Quisquis autem Divina inspiratione a Deo vocatus tam prætiosa atque gloriosa insignia viritaverit: sciat ab Episcopo ejusdem Almæ Ovetensis Ecclesiæ App.ca autoritate ei ad hoc concessa: tertiam partem suorum peccatorum de infunctis pœnis sibi dimunui: habent etiam mille et quatuor annos et sex quadragenas cum dimidia indulgentiarum. Et sunt confratres et participes sacrificiorum ipsius Ecclesiæ. Item Papa Eugenius quartus, et alii Romani Pontifices per suas bullas Apostolicas omnibus et singulis dictam Ecclesiam visitantibus, vere poenitentibus et confessis: et ad ejus fabricam manus adjutrices porri, gentibus die scilicet, quo festum Exaltationis Sanctæ Crucis mensis Septembris. 6. Feria evenerit cum quindecim diebus præcedentibus et quindecim sequentibus, plenam omnium suorum peccatorum in mortis articulo indulgentiam concesserunt in eternum (1).

FIN DEL TOMO XV

cuarto de la Colección Diplomática.

(1) De mi colección.

Índice Geográfico

Abilia, 378.
Agelane, 256.
Ages, 349.
Aiguafreda, 26.
Aiguatebia (Confient) 183.
Albet (villa) 205.
Albuzano, 370.
Algama, (río) 246.
Amasats, 173, 252.
Amer 383.
Aminsola (villa) 136.
Angelats (villa) 72, 195, 220.
Anglés 387.
Archos (Vallespir) 240.
Armadás 384.
Arte 200, 203.
Artigas 160, 265.
Arto (río) 62.
Arzere 160.
Ario (río) 151, 309.
Arigo (villare) 38, 57, 74, 76, 88, 144, 165, 166, 182, 192.
Asolario Cerchoso 151.
Astellers 350.
Aulo (castillo) 241.
Avanchone 26.

Babi (sierra) 173. 252.
Bagá 18. 148, 157.
Baget 185.
Balbs (villa) 49. 55, 56, 140.
Balcabuig (rio) 235.
Balona (villare) 26.
Ballomar 353.
Barbollo (Conflent) 183.
Barbatusa 225.
Barcelona 298.
Bas 387. 401.
Batet 332.
Batipalmas 217.
Bellcaire 389.
Bellsolá 354.
Bejuino (castro) 234.
Begudá 332, 400, 402.
Berga (pago) 127.
Besalú 226, 257, 259, 329, 334, 369, 370. 371, 387, 390, 391 392, 393, 397, 400, 401, 404. 406 al 420.
Besora (castillo) 16. 99.
Betún 265.
Beuda 333, 355.
Biaña 398.
Biblioteiga 225.
Bolós 185.
Borrasá 384.
Boscaróns (villa) 73, 79, 131, 192.
Boxeder 265.
Boxereda 160.
Briolf 332
Bruguera 228, 235, 250, 312.
Bruguerols 370.
Buada 369.
Buhiga 348.
Bula (Vallespir) 240.
Buxó 184, 205.

Cabanas 17.
Cabages 192.
Caballera 82.

Cabarrocas 364.
Caldas do Malavella 209.
Cadins 385
Calvell 78, 186, 192, 338.
Calentat (Rosellón) 239.
Calmilla 242, 252.
Calpomiro 225.
Calmella (Rosellón) 312.
Caller (castillo) 405, 406.
Camilga 173.
Campellas (villa) 72, 220.
Campllonch 26.
Camprodón 189, 207.
Camps (villa) 250.
Campmajor 371.
Canal 225.
Canet (Rosellón) 304.
Cananias 238, 290, 250, 309.
Canellas (villare) 26, 209.
Cantallops (villare) 26.
Capellada 391.
Capsech (villa) 250.
Caralt 173, 252.
Cardona (strata) 128.
Casamor 371.
Casserras 128.
Castell (villæ) 51.
Castellar 91, 138, 151, 248, 250, 309, 355.
Castellfullit 399, 400, 402.
Castell Palóm 350.
Castelló de Bas 355.
Casulas (villare) 26, 27.
Centellas (villare) 26.
Centullo (villare) 79.
Cercosa 171.
Ceger 248.
Cegario 192.
Ciuret 192, 343.
Clariano (villa) 80.
Closells 147.
Cod (Castellar) 263.
Colomera 356.

Coll 363.
Comamala 234.
Colldecanas 28. 61, 69. 81. 102. 133, 171. 172. 177, 190. 275.
Colljou 259. 292, 310. 325.
Colltort 268. 277. 280. 281, 284. 286. 404.
Condado de Ampurias 17. 44. 232, 304, 317, 387, 397. 398, 399. 400, 420.
Condado de Ausona 15. 22. 23. 28. 29, 32, 37. 38. 39, 40, 41, 46, 47. 65. 130, 133, 134. 140. 144, 149. 172. 177, etc . etc.
Condado de Barcelona 117. 136. 168.
Condado de Berga 16. 51. 275, 127.
Condado de Besalú 6, 44, 150. 171. 183. 185, 204, 207, 208, 216, 225, 232, 234, 239, 246, 256. 259, 262. 268, 274, 275, 277. 278, 280. 281, 283. 286, 296. 297. 298. 299. 300, 301, 302, 303, 307, 314, 317, 319, 320, 321, 322. 323, 326, 329, 334, 369.
Condado de Cerdaña 20. 24. 97, 117, 129, 131, 146, 147, 151, 155, 157, 171, 188, 208, 220, 225, 228, 317, 356.
Condado de Conflent 16, 150, 183, 317.
Condado de Gerona 208, 219, 232, 269, 317.
Condado de Manresa 236, 241, 257.
Condado de Peralada 232, 304. 317.
Condado de Rez (Francia) 239.
Condado de Ripoll 6, 275, 317,
Condado de Rosellón 183, 239, 304, 317.
Condado de Urgell 317.
Condado de Vallespir 126, 317, 240.
Confoso 117.
Concas 135.
Corba 97, 147.
Corbaria 250.
Coromina 250.
Corullo 204, 207.
Creixell 327, 334, 336, 337, 371.
Crespiá 370.
Crosus (Vallespir) 105.
Cruce 91.
Cuilplana (villa) 192.
Culdases (vila) 192.
Curnutellos (villa) 92, 151, 170.
Curtes (villa) 254.

Dacari (río) 60.
Davandali (villa) 210.
Doscastells 196, 318.

Eliane (villare) 26.
Elna (Rosellón) 126, 173.
Ennegone (villa) 231, 242, 292, 310.
Eramala 117, 151.
Estoras (villa) 20.
Espasens 309, 331.
Espinavesa 370.
Espinosa 18, 118, 157.
Esponellá 334.
Espuñola 51, 128, 160, 173, 252.
Estandar 353.
Estela 28, 81, 191, 223, 230, 330.

Facundella (villa) 68, 82, 131, 312.
Faffilanes 31, 147, 255, 293.
Falgás 350.
Far 208.
Fenollet (Francia) 297.
Faro (río) 172.
Finestras (castillo) 268, 277, 279, 280, 281, 406.
Fluviá (río) 246, 315, 332.
Foreste 209.
Fontanilles 219.
Fontem Leporera (villa) 250.
Foradada (río) 193.
Fornélls de Besalú 370.
Fornélls 115, 198, 200.
Fornos (villa) 79.
Fossas 160.
Foxá 380.
Francone Aliaka (villare) 32.
Franchonciaga (villa) 114.
Franchonegaza (villa) 67.
Francuna-laga (villa) 224.
Fredera 201.

Freser (río) 147, 220, 228, 293.
Frexanet 207, 346, 351.
Fuyosa (villa) 235, 250, 293, 309.

Gemminas 26.
Genebrosa 196.
Genestedo 196.
Genestosa 207.
Gerona 269, 385.
Gesso, Jesso, Iesso, 188, 238, 255, 290, 292, 310.
Gomesindo morto (villa) 110, 155.
Gradel 358.
Gratos 25.
Gravolosa 378.
Guardia 248, 272, 278, 281.
Guialbes 282.

Hostoles (castillo) 284, 382, 383, 385, 386, 402.

Inculatos (villare) 78.
Insolas 157.
Insula Langovardi (villa) 77.
Irato (monte) 292, 310, 325.
Iserga 217.

Joanet (villa) 179, 196.
Jove 188.
Juiñá 370, 371.

Kabicón 135.
Kalvo (villare en Vallespir) 240.
Karcases (villa) 235.
Kastaniarios (serra en Vallespir) 241.
Keixas 225.

La Cot 404.
Lacione 219.

La Clusa (Rosellón) 312.
Las Fonts (villa) 131.
La Muga 413.
La Piña 421.
Landarense (valle) 207.
Layés 109, 120, 159, 173, 179, 233, 252, 265, 338, 343.
Lena 196.
Lillet 97.
Logustusa (Vallespir) 262.
Longania 185.

Lladó 256, 383, 384.
Lladrera 363.
Llambillas 312.
Llastonosa 82, 378.
Llavanera 257, 371.
Llers 371.
Llobera 166.
Llobregat (río) 18, 117, 118, 151, 275.
Lloret 207.

Malatosca (río) 82, 147, 188, 231, 242, 250, 254, 255, 267, 293.
Malo 147, 188, 250.
Malpertús 350.
Mal Bruguer 217.
Mammola (villare) 27.
Mar Mediterráneo 209.
Marulla 302.
Masanet 205, 207.
Mata 51.
Martís 370.
Maurino (Francia) 297.
Mediano 141, 262.
Marlant 370.
Mieras 216, 332, 371.
Milany 28, 142, 167, 173, 185, 190, 193, 200, 214, 223, 252, 334, 339, 341, 342, 347, 355, 359.
Miralles (villa) 77, 128.
Miralles (Rosellón) 380.

Mogio (villare) 78.
Moissach (Francia) 380.
Mollet (Vallespir) 126, 307.
Monteculia 31, 134.
Montcanut 257.
Montagut 333, 355.
Montgrony 16, 91, 117.
Mont-rós 333, 355.
Mota 147.
Murenç 356.

Navá 311.
Navata 320, 330, 333.
Nebule 51.
Nido de Accipitre 205.
Nocte-bona (villare) 26.
Nogarolas 26, 27.

Ogasa 249, 292, 360, 367.
Olceya (villare) 78.
Olone (castro) 236.
Ordal (castro) 321, 322, 371.
Ordis 314.
Orsaria (villare) 27.
Orli (Rosellón) 195, 330.
Orsiñá 370, 371.
Orts 101, 152.
Ortós 369.
Orrióls (villare) 195, 330.

Palaciolo (villa) 192.
Palomeras 209.
Palumbi 171, 190, 200, 234, 252, 344.
Pan Trasmontano 117.
Parada del Llop 250.
Paradella 172.
Parets 270.
Pardinas 147.
Pedrafita 318.

Pedriñá 371.
Pendis (collo) 81, 378.
Penna (castillo de Rosellón) 239.
Penne (castillo) 292, 310, 313.
Penna-Matricis 250.
Pera (villa) 185, 205.
Peraads 356.
Perduts 363, 372.
Petra-Suniari 117.
Petraria (valle de Ribas) 72, 147, 171, 220, 227, 228, 289.
Pí (Conflent) 173.
Pidra 371.
Pino 196.
Pinosa 161.
Pins 44.
Pissa (concilio) 358.
Plana de Cruañas 349.
Planas (Conflent) 308.
Planas 100, 119, 155, 192.
Planolas (villa) 147.
Planallonga 164, 180.
Planés 354.
Platraver 421.
Podes 356.
Podols 314.
Pompiá 371.
Pontós 246.
Porqueras 380.
Portella (collo) 81, 204, 207, 250, 378.
Portell 370.
Portoles (collo) 293, 356.
Provença (villa) 25.
Pratello (spelunca) 117.
Prats de Molló (Conflent) 307.
Pudó (rio) 235, 360.
Puig Aniarico 216.
Puig Farner (torre) 248.
Puigfrancó 205.
Puigmal 81.
Puigpardinas 421.
Puigrodó (villa) 79.

Puigvulter 98.
Pujalder (castillo, 385, 386.
Pujol 170.

Queralt 234.
Quillano (Conflent) 183.

Rajadas 205.
Raparadella (río) 28.
Rearigo (villa) 39.
Recosindo 99.
Redonella (villa) 134, 364.
Reixach 333, 339.
Reixano 225.
Rescusá 263.
Ribamala 147, 235.
Ridaura 333, 339, 341, 347, 370.
Ribo Tense 184.
Rigaldo (villare) 26.
Rigart (río) 220.
Ripoll 31, 46, 49, 65, 142, 144, 145, 149, 152, 156, 232, 290.
Roca 187.
Roca fundata 219.
Rocariola (villa) 250.
Rocabertí 333.
Rodebaldencos (villa) 78.
Romañá de Besalú 246.
Rota 197.
Ruira 257.
Rupit 185.

Sabadí 371.
Salarsa 185, 205, 207.
Salsas (Rosellón) 304.
Saltor 312.
Sallent 160, 258.
Samala (río) 16, 28, 69, 172, 191, 223, 230, 235.
San Andrés de Montes Boudoni (Vallespir) 262.
San Andrés de Borrasá 315.

San Andrés de Sobrerroca 406.
San Andrés del Terri 311.
San Aniol de Finestras 406.
San Bartolomé de Llayés 252, 253, 341, 348.
San Baudilio de Campdevánol 210.
San Benito de Bages 333, 398.
San Clemente de Espuñola 51.
San Cornelio del Mont 422.
San Cristóbal las Fonts 331.
San Cristóbal (Rosellón) 304.
San Esteban 26.
San Esteban de Bañolas 226.
San Esteban de Bas 381, 421.
San Esteban de Llémana 406.
San Esteban de Pardinas 376.
San Esteban de Ted (Rosellón) 239.
San Eudaldo de Ripoll 309.
San Félix de Bucaberta (Conflent) 308.
San Félix de Bruguera 311.
San Feliu de Guixols 208.
San Félix de Lladó 336.
San Ginés de la Ametlla 136.
San Hilario de Vidrá 191.
San Juan de las Abadesas (monasterio) 15, 20, 24, 38, 43, 51, 58, 60, 62, 65, 68, 69, 70, 73, 77, 80, 92, 93, 100, 101, 103, 108, 112, 116, 118, 122, 128, 132, 140, 142, 146, 149, 156, 158, 163, 166, 168, 173, 176, 177, 179, 182, 185, 188, 196, 198, 200, 201, 202, 206, 216, 222, 226, 232, 240, 253, 254, 255, 262, 265, 266, 275, 287, 288, 290, 292, 294, 296, 297, 305, 309, 316, 317, 323, 325, 333, 338, 339, 347, 353, 354, 357, 359, 361, 364, 366, 372, 375.
San Juan (pago Berga) 16, 127.
San Juan del Erm 51.
San Juan las Fonts 332, 400, 401.
San Julián de Llers 322.
San Julián de Ordis 314.
San Julián de Vallfogona 190, 194, 214, 294, 343, 349.
San Leoncio y San Vicente de Tossa 208.
San Lorenzo del Monte 226, 313, 375.
San Martin de Campmajor 370.
San Martín de Capsech 262.

San Martín del Congost 16 26.
San Martín de Chexás 336.
San Martín de Ogasa 249, 251, 266, 292, 309, 325, 392, 375, 376.
San Martín de Olmeda 315.
San Martín Saserras 256.
San Mateo de Vilademiras 336.
San Miguel de Cuxá 225.
San Miguel de San Juan las Abadesas 374.
San Pablo de Fenolleda (Francia) 297.
San Pablo de Seguríes 275, 354, 356.
San Pedro de Besalú 225, 226, 331, 379, 387, 390.
San Pedro de Camprodón 186, 225, 296, 380.
San Pedro de Las Presas 332, 398.
San Pedro de Lligordá 332.
San Pedro de Montgrony 16, 91, 170, 171, 294.
San Pedro de Navata 314, 320.
San Pedro de Roda 150.
San Pedro de Saura 195.
San Privat de Bas 333, 340, 343, 349, 421.
San Quirico de Besora 16, 317.
San Rufo de Aviñón 303, 392, 394, 397.
San Salvador de Viaña 305, 377.
San Saturnino 128.
San Tomás de Llupiá (Conflent) 245.
San Vicente de Besalú 225.
San Vicente de Planolas 311, 312.
Santa Coloma de Campllonch 26.
Santa Coloma de Conflent 244, 245.
Santa María de Arles 226, 261, 380.
Santa María de Besalú 287, 296, 314, 390, 391, 392, 394, 397, 421 al 424.
Santa María de Bolós 332.
Santa María de Castellar 352.
Santa María de Cistella 314.
Santa María de Cubera (Rosellón) 239.
Santa María de Escalas 314.
Santa María de Finestras 363.
Santa María de Gerona 314.
Santa María de la Grasa 341, 347.
Santa María de Lladó 293, 314, 333.
Santa María de Montgrony 16.

Santa María de Panizars 311.
Santa María de Pujo 314.
Santa María de Ridaura 333.
Santa María de Ripoll 16, 208, 224, 251, 275, 309, 331.
Santa María de Urgell 128.
Santa María de Vidabona 267.
Santa María de Vilafant 315.
Santa María de Vilabertrán 293, 309.
Santa Perpétua de Bruñola 302.
Santa Pau 332, 381, 403, 404, 405.
Sarga 225.
Saura 99, 179, 195.
Santenys 257, 371.
Santigosa 79, 174.
Seguries 81, 367.
Sendare (villare) 16.
Sentluri 405.
Seriñá 370.
Serra de Cruce (Conflent) 183.
Serrateix 128.
Solamal 312.
Solanellas 248.
Strata francescha 65, 246.
Super Keiros (Vallespir) 126.
Surroca 82, 313, 367.

Taga (monte) 235, 250, 255, 267, 292, 293, 310, 325.
Talía (collo) 250.
Taltavull (Rosellón) 239.
Tamariu 16
Tarnadela 309.
Tavernolas 109, 120, 159.
Tonas (villa) 20, 23, 81, 106, 108, 173, 232.
Tenebrosa (villa) 77.
Ter (río) 15, 38, 43, 51, 59, 64, 65, 69, 77, 81, 93, 103, 133, 140, 146, 163, 167, 177, 231, 234, 255, 290.
Tercuil 356.
Terraciola 236.
Terrovalarios 81.
Terradellas 196, 234.
Testoelde 196.

Texoncel (villa) 235.
Thuir (Rosellón) 307.
Tolosa (villa) 34, 62, 124, 171, 185, 200, 366.
Tolosa (concilio de) 301, 324.
Tona 318.
Tonegatus (villa) 91.
Torn 370.
Tortellá 225, 226.
Torrats (villa) 250.
Torrelenvaria 309
Torreneulas 356.
Torrente de Valle Fermosa 140.
Torrecela 241.
Torrente 231.
Torrents 242, 350.
Tossa 208.
Trasmontano 151.
Tresfits 356.
Tresmals (Vallespir) 240.
Turí 117.

Umbellas 225.
Ulligo (villare) 26, 27.

Vallcaria 176.
Valle Asenaria (villare) 26.
Valldelbach 225.
Valle Orsaria 26.
Vallespir 105, 126, 240.
Valle-fermosa 154.
Vallfogona 16, 20, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 53, 54, 55, 59, 61, 62, 64, 65, 69, 70, 76, 81, 88, 89, 93, 94, 96, 97, 98, 101, 102, 111, 113, 115, 122, 123, 130, 133, 140, 142, 145, 154, 156, 163, 164, 166, 169, 171, 175, 177, 180, 181, 187, 190, 199, 204, 211, 213, 230.
Valle Ponticios 236.
Vedellare, (villa) 80.
Ventajol 370.

Ventenach 138.
Vernet (Conflent) 304.
Viaña 225.
Vidabona 308.
Vidrá 191, 192, 204, 207.
Vilademúls 282.
Vilafant 370.
Vilajoán 332.
Vilanant 370.
Vilaritg 371.
Vilallonga 248.
Villalba 138.
Villafrancó 78.
Villare Kalvo (Vallespir) 240.
Villare Gatuno 185.
Villaseca 237.
Villare Simfrigidi 26.
Villare Wistrimiro 26.
Vi laplanés 80.
Vingolar 196.
Vingrat (Rosellón) 239.
Viña (villa) 22, 29, 33, 35, 37, 42, 46, 48, 53, 54, 59, 64, 65, 70, 79, 87, 93, 94, 95, 111, 113, 123, 130, 145, 156, 163, 167, 175, 187, 199, 204, 211, 213, 230.
Viñolas 26.
Volturo 81.

Índice Onomástico

Adalaiza, hija del conde Suñer de Barcelona, 51, 52.
Adalaiza, hija del conde Bernardo Tallaferro, 246, 250, 252.
Adalaiza, condesa de Besalú, 262, 268, 278, 280, 283, 286.
Adalaiza, abadesa de San Juan de las Abadesas, 168.
Adalberto, abad de San Pedro de Besalú, 259.
Adalberto de Navata 273.
Adalmuz, condesa de Barcelona, 271, 276.
Ademar de Catllar 305.
Aldonça de Santa Pau 420.
Alfonso, rey de Aragón, 379.
Almodis, condesa de Barcelona, 281.
Andrés, abad de San Juan las Abadesas, 287.
Arberto, prior de San Juan las Abadesas, 316.
Arismondi Arnaldi, prior de Besalú, 397.
Arnaldo de Llers 308, 318.
Arnallo de Navata 308.
Arnaldo, obispo de Vich, 326.
Arnulfo, obispo de Vich, 250.
Arsendis, condesa, 375.
Ato, obispo de Vich, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 208, 252.

Berenguer Arnaldo, abad de San Juan, 338, 339, 340, 342, 346, 352, 353, 354, 356, 357, 358.
Berenguer, hermano de Guillermo conde de Besalú, 262.

Enchilia, hija de la condesa Elo, 173.
Enrique, rey de Francia, 258, 261, 263, 266, 267, 274, 275, 276, 285.
Ermemiro, vizconde, 77, 89.
Ermengarda, condesa, 227.
Ermesendis de Cartellá 403.
Ermesinda, vizcondesa de Besalú, 294, 295, 330, 333, 339.

Felipe, rey de Francia, 288, 289, 291, 293, 295, 305, 306, 308, 314, 315, 316, 318, 320, 322, 323.
Fredeburga, abadesa de San Juan, 205, 206.
Galcerán de Santa Pau 420.
Garsendis, esposa del conde Wifredo, 44.
Gaufredo, conde de Rosellón, Perelada y Ampurias, 304.
Gaufredo, abad de San Juan, 326.
Gauzberto, vizconde de Castellnóu, 282, 285, 287.
Gauzberto de Creixell 327.
Gebelino, arzobispo de Arles, 300.
Geraldo, prior de Santa María de Besalú, 390, 391.
Geraldo de Rocaberti 399.
Girberga, esposa del conde Guillermo de Besalú, 246, 247.
Godmaro, obispo de Gerona, 168, 169.
Godmaro, obispo de Vich, 26.
Gregorio IV, papa, 380.
Guadamiro, obispo de Vich, 168.
Guillermo, obispo de Barcelona, 379.
Guillermo I, conde de Besalú, 239, 246, 247, 256, 257, 259.
Guillermo II, conde de Besalú, 268, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 296.
Guillermo, vizconde de Castellnóu, 305, 307.
Guillermo Galcerán de Cartellá 382, 383, 384, 385, 386.
Guillermo de Catllar 305.
Guillermo, conde de Cerdaña, 319.
Guillermo de Creixell 382, 385.
Guillermo Dalmacio, vizconde, 282, 285, 287.
Guillermo, obispo de Gerona, 374, 375, 378.
Guillermo de Milany 333.
Guillermo, abad de Santa María de Arles, 259.
Guillermo, Obispo de Vich, 284, 286.
Guillermo de Vilademúls 305.

Helesiar, vizconde de Besalú, 247.
Hugo, rey de Francia, 226, 228, 229, 230, 234.
Hugo de Mataplana 357.
Hugo de Santa Pau 399, 406.
Hugueto de Santa Pau 381, 403, 404, 405, 406.
Hunifrido, vizconde, 183.

Inés de Palol 381.
Ingilberga, madre de Guillermo, obispo de Vich, 286.
Ingilberga, abadesa de San Juan, 229, 232, 238.

Jaime II, rey de Aragón, 387, 390, 391, 392, 396, 399, 401.
Juan Oriol, esposo de Adalaiza, hija de Bernardo Tallaferro, 246, 249, 251, 259, 262.

Landrich, abad de San Cucufate, 208, 210.
Lotario, rey de Francia, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 186, 187, 189, 191, 193, 194, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 203, 204, 207, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 218, 219, 220, 222, 223.
Lucía, cuñada del conde de Barcelona Ramón Berenguer, 274, 275, 281.
Luis de Ultramar, rey de Francia, 143, 144, 145, 148, 150, 151, 153, 154, 155, 157, 158, 162, 164, 165, 166, 169, 170, 171.
Luis el Batallador, rey de Francia, 326, 328, 330, 333, 335, 337, 340, 344, 352, 354, 357, 358, 360, 362, 363.
Luis el Joven, rey de Francia, 365, 366, 367, 369, 372, 373, 375.

Magaulín, conde de Ampurias y vizconde de Bas, 387, 388, 398, 399.
Marquesa de Santa Pau 403, 404.
Mahalta, condesa de Barcelona, 355.
Matella, condesa de Besalú, 293.
Mirón, conde de Cerdaña y Besalú, 19, 24, 77, 105.
Mirón, levita, obispo de Gerona y conde de Besalú, 169, 171, 185, 186, 199, 201, 205, 206, 207, 208, 222, 224.

Odón, rey de Francia, 19, 29, 61, 82, 89, 90, 94, 95, 96, 110, 114, 116, 121, 129, 131, 139.
Olegario, arzobispo de Tarragona, 334, 362.
Oliva, conde de Cerdaña y Besalú, 206, 207, 261.
Oliva, vizconde de Pierrapertusa, 240.
Oliva, obispo de Vich, 249, 251, 252, 253.

Pedro, obispo de Barcelona, 208, 210.
Pedro, abad de Besalú, 379.
Pedro Raimundo, conde de Bigorza, 273.
Pedro, hijo de Uzalardo, vizconde de Bas, 294, 295.
Pedro, abad de San Juan, 359, 360, 361, 364, 366.
Pedro, obispo de Vich, 372, 373, 374.
Pedro IV, rey de Aragón, 402, 404, 405, 406.
Poncio, conde de Ampurias, 278.
Poncio Geraldo, vizconde, 283, 285, 287.
Poncio de Milany 347, 352.
Poncio, abad de San Juan, 367, 368, 373, 374, 375, 378.
Poncio de Santa Pau 403, 404, 405.

Raimundo Berenguer, vizconde, 273.
Raimundo, prior de Ridaura, 334.
Raimundo, abad de San Fèlix de Gerona, 318, 326.
Raimundo Poncio de Milany 327, 335, 340, 359.
R., vizconde de Urgell, 357.
Raimundo, obispo de Vich, 362.
Ramón Berenguer, conde de Barcelona, 268, 273, 277, 280, 281, 283, 286, 332, 355, 356, 357, 361.
Ramón de Cabrera 387.
Raul, rey de Francia, 136.
Ranlo, abadesa de San Juan, 173, 178, 180, 188, 189, 190, 192, 195.
Reinero, cardenal, 324.
Ricardo, cardenal, 294, 298, 324.
Ricardo, vizconde, 208, 210.
Riculfo, obispo de Urgell, 19.
Richildis, condesa de Barcelona, 51.
Roberto, rey de Francia, 231, 233, 234, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 245, 247, 249, 254, 256, 257.
Rodulfo, obispo de Urgell, 127, 173.

Sancha, condesa de Barcelona, 268, 278, 280, 286.
Seniofredo, padre de Wifredo el Velloso, 17, 26.
Seniofredo, hermano de Wifredo el Velloso, 16, 20.
Seniofredo, conde de Cerdaña y Besalú, 150, 168, 188, 189, 206, 207.
Seniofredo, vizconde del Conflent, 244, 245.
Sibilia, vizcondesa de Bas, 380, 398.
Suñer, conde de Barcelona, 51, 77, 87, 159, 171.

Teodorico, obispo de Barcelona, 136, 137, 139.
Toda, esposa de Bernardo Tallaferro, 233, 234, 268.

Udalgario, obispo de Elna, 362.
Unifredo, vizconde, 77.
Urbano, papa, 300.
Uzalardo, vizconde de Barcelona, 237.
Uzalardo, vizconde de Besalú, 294, 295, 318, 331, 334, 338, 339, 340, 346, 347, 352, 355.

Wadaldo, vizconde, 169.
Wifredo, conde de Besalú, 44, 185.
Wifredo, vizconde de Besalú, 186.
Wifredo, obispo de Besalú, 252, 259.
Wifredo, conde de Cerdaña, 244.
Wifredo, vizconde, 169.
Wifredo el Velloso 15, 18, 80, 168.
Winidildis, condesa de Barcelona, 15, 18, 25.

NOTA:

Para no quitar los signos de autenticidad á los diplomas que publicamos, los hemos trasladado tal como se hallan en los originales sin corregir ni los barbarismos, ni los errores ortográficos y sintáxicos y de estructura morfológica de las palabras que ofrecen los documentos. A más de las expresadas razones, no lo hemos hecho tampoco por la importancia que tienen para la filología, que en esas formas bárbaras estudia el nacimiento de las lenguas romances.

En Prensa

NOMENCLATOR HISTÓRICO

de las

iglesias parroquiales y rurales, santuarios y capillas de la provincia de Gerona

3 tomos ilustrados con profusión de grabados

OBRAS DEL AUTOR

Tomos		*Ptas.*
I y II	BESALÚ, SU HISTORIA, SUS CONDES, SU OBISPADO Y SUS MONUMENTOS, de 304 y 289 páginas respectivamente.	6
III	SANTA PAU Y LUGARES QUE COMPONÍAN SU ANTIGUA BARONÍA, de 290 págs.	3
IV	RIDAURA Y SU MONASTERIO DE SANTA MARÍA, de 240 págs.	2
V	EL VIZCONDADO DE BAS, de 244 págs. . . .	2
VI	EL MONASTERIO DE SAN PEDRO DE CAMPRODON, de 197 págs.	2
VII	SANTA MARÍA DE ARLES, de 229 págs. . . .	2
VIII	SAN ANDRÉS DE SUREDA Y SAN QUÍRICO DE COLERA, de 239 págs.	2
IX	SAN MARTÍN DE CANIGÓ, de 314 págs. . . .	4
X	GEOGRAFÍA HISTÓRICA DEL CONDADO DE BESALÚ, de 332 págs..	4
XI, XII, XIII y XV	COLECCIÓN DIPLOMÁTICA DEL CONDADO DE BESALÚ, de 536, 626, 448 y 456 págs. respectivamente, cada tomo. . .	5
XIII	HISTORIA DE LOS REMENSAS, de 448 págs. . .	5
XIV	LOS MONASTERIOS DE LA DIÓCESIS GERUNDENSE, de 488 págs.	5

Dichas obras se hallan de venta en las librerías de SUCESORES DE JUAN BONET, Mayor, 3, OLOT; LORENZO BONET, RIPOLL; ÁLVARO VERDAGUER, Rambla del Centro, 5, BARCELONA, y principales librerías; y en casa del AUTOR, Subida del Puente, 1, GERONA.

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

WIDENER
SEP 1 1 1995
BOOK DUE

WIDENER
NOV 0 7 1992
BOOK DUE

WIDENER
SEP 1 1 1995
BOOK DUE

WIDENER
SEP 1 7 1993
BOOK DUE

WIDENER
JUN 2 7 1995
BOOK DUE

WIDENER
MAY 0 7 1995
BOOK DUE

CANCELLED